

Jaarrekening 2011

Jaarrekening 2011

Gemeente Den Haag

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2011 van de gemeente Den Haag. De gemeente legt hierin verantwoording af over wat er is bereikt in 2011, wat daarvoor is gedaan en wat het kostte.

In 2011, het eerste volledige begrotingsjaar van dit college, kreeg Den Haag te maken met flinke tegenwind. De internationale financiële crisis verdiepte zich. Rijksbezuinigingen werden voelbaar in de stad. De woningmarkt was stroef, er stonden meer kantoren leeg, ondernemingen raakten in de problemen en er vielen ontslagen. We hebben dit niet gelaten over ons heen laten komen. We staren ons niet blind op de situatie van vandaag, maar kijken vooruit. We hebben ervoor gekozen te investeren in de toekomst van Den Haag. De stad is vorig jaar gegroeid naar 500.000 inwoners en blijft ook groeien. Het aantal internationale instellingen in Den Haag is toegenomen. Zo ook het aantal bedrijven. Die groei bevestigt dat Den Haag een aantrekkelijke stad is om in te wonen, te werken of te verblijven. De groei houdt ook vaart in de stedelijke economie. In de regio hebben Den Haag en Rotterdam en 22 andere gemeenten de handen ineengeslagen om zo de concurrentiepositie van dit gebied met 2,2 miljoen inwoners en een enorme economische potentie te versterken.

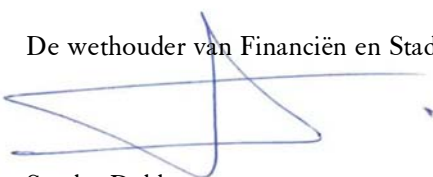
Bij zijn aantreden in 2010 heeft het college een stevig fundament gelegd voor een gezonde financiële positie van Den Haag. In de wetenschap dat uitstel van noodzakelijke maatregelen vaak dwingt tot nog grotere ingrepen, is een fors pakket aan bezuinigingen afgesproken. Er wordt bezuinigd op subsidies, maar vooral ook op de eigen organisatie. Door te kijken naar wat we doen en hoe we het doen. En met hoeveel mensen. In 2011 is duidelijk geworden dat er 1050 banen bij de gemeente zullen verdwijnen. Dat is een zware opgave, die de organisatie maar vooral ook de mensen die het betreft hard raakt. Zeker ook omdat het gezien de stagnerende arbeidsmarkt niet makkelijk is om ander werk te vinden. Daarom proberen we mensen zoveel mogelijk te helpen bij de zoektocht naar ander werk.

De afgesproken bezuinigingen hebben ons in het afgelopen jaar geholpen om oplossingen te vinden voor grote financiële knelpunten, veroorzaakt door stagnatie van de vastgoedmarkt en een veel groter beroep op de sociale voorzieningen. Dit is gelukt zonder extra bezuinigingen te hoeven afkondigen. Wel is flink ingeteerd op de reserve grondbedrijf. Net als vorig jaar sluit de gemeente 2011 al met al af met een klein tekort. Het negatieve resultaat van €4,4 mln. (2010: €8,6 mln.) kan worden opgevangen uit de algemene reserve. Tegenover de tegenvallers stonden in 2011 ook een aantal eenmalige financiële meevallers. Zo was het gemeentefonds €12 mln. hoger. Ook ontvingen we €3,2 mln. op onze vordering op Landsbanki.

De ontwikkelingen in 2011 maken duidelijk dat het hard nodig blijft de vinger goed aan de pols te houden. De vooruitzichten zijn verre van gunstig. De crisis in de vastgoedmarkt is nog niet voorbij. De werkloosheid loopt nog steeds op, en daarmee ook het beroep op de bijstand. Het rijk hevelt allerlei taken over naar de gemeenten, de financiële gevolgen daarvan zijn onzeker. Het rijk zal bovendien extra moeten bezuinigen. Dat zal invloed hebben op de inkomsten die wij van het rijk ontvangen.

Ondanks de forse tegenwind is het college in 2011 goed op koers gebleven met het realiseren van de afspraken uit het coalitieakkoord. Ook is een extra bezuinigingsronde (nog) niet nodig gebleken. Den Haag groeit. Ondernemers blijven investeren in Den Haag. De stad heeft steeds meer studies te bieden aan studenten. Het aantal internationale instituten neemt nog steeds toe. In al die positieve ontwikkelingen blijft het college energie en middelen investeren. Intussen blijft echter het economische tij tegen zitten. In deze omstandigheden moeten we alles op alles zetten om de financiële huishouding van de gemeente gezond te houden. Dat betekent koers houden met bezuinigingen en doorgaan met investeren in de toekomst van de stad.

De wethouder van Financiën en Stadsbeheer

Sander Dekker

Inleiding	5
Hoofdstuk 1 Financieel verslag	7
1.1. Financieel verslag.....	9
1.2. Het resultaat per programma	12
1.3. Baten en lasten van de gemeente.....	13
1.4. Conclusie en vooruitblik.....	21
Hoofdstuk 2 Waarderingsgrondslagen	23
Hoofdstuk 3 Balans en toelichting op de balans	31
Balans	33
Hoofdstuk 4 Staat van baten en lasten en Resultaten per programma	69
Staat van Baten en Lasten	71
01 - Gemeenteraad.....	75
02 - College & bestuur	77
03 - Dienstverlening en Stadsdelen	80
04 - Openbare orde en Veiligheid.....	82
05 - Cultuur.....	85
06 - Onderwijs.....	87
07 - Integratie en Krachtwijken.....	91
08 - Werk en inkomen.....	95
09 - Sociale voorzieningen en armoedebestrijding	98
11 - Leefomgeving.....	103
13 - Sport	110
14 - Media, monumenten en archeologie.....	113
15 - Maatschappelijke ondersteuning	115
16 - Volksgezondheid en Zorg.....	119
17 - Verkeer.....	122
18 - Wonen.....	127
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling	130
20 - Milieu & Duurzaamheid	137
21 - Citymarketing en internationale stad.....	140
22 - Financiën.....	143
23 - Overige beleidsvoornemens	149
24 - Interne dienstverlening	152
Hoofdstuk 5 Risico's	155
Bijlagen	163
1. Kostenverdeeldstaat	8. Verbonden partijen
2a. Verloopoverzichtreserves (per programma)	9. Aanpassing vergelijkend cijfers
2b. Doel, hoogte en looptijd reserves (per programma)	10. Overzicht Grondexploitaties
3. Voorzieningen	11. NCW standen Operationele Grondexploitaties
4. Overlopende activa en passiva	12. Verschillen verklaring Grondexploitaties
5. Investerings	13. Incidentele lasten en baten
6. Specificatie vaste activa en kapitaallasten	14. Begrippenlijst
7. Sisa-verantwoordingsbijlage 2011	

Inleiding

Jaarlijks maakt de gemeente Den Haag een begroting. In deze begroting staan de afspraken over wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel geld we daarvoor uittrekken. Op deze manier maken we onze burgers en bedrijven duidelijk wat ze van ons kunnen verwachten. Na afloop van het jaar legt de gemeente verantwoording af over wat daadwerkelijk is bereikt, wat daarvoor is gedaan en wat het kostte. Voor de gemeenteraad, onze inwoners, bedrijven en maatschappelijk organisaties wordt zo duidelijk wat de gemeente allemaal presteert en hoe we er financieel voorstaan. De jaarrekening gaat over geld. Dit is het document waarmee de gemeente na afloop van het jaar verantwoordt hoeveel geld ze heeft uitgeven en in het kort waaraan. Ook verantwoorden we de ontvangsten in de jaarrekening, met vermelding van de herkomst. Wanneer dat relevant is, lichten we toe waarom de werkelijke baten en lasten afwijken van de begroting. Voor de verantwoording van het beleid verwijzen wij u naar het jaarverslag.

De jaarrekening bestaat uit de balans, de programmarekening en een toelichting op beide. De jaarrekening is daarmee dus voornamelijk een financiële verantwoording over de uitvoering van de plannen van het afgelopen jaar. In deze jaarrekening vindt u de financiële prestaties van de gemeente over 2011 (exploitatie). Dit zijn de baten en de lasten over het afgelopen jaar. Daarnaast investeert de gemeente, heeft zij deelnemingen en spaart en leent ze geld. In de jaarrekening vindt u daarom ook gegevens over de afschrijving op investeringen, betaalde en ontvangen rente en dividenden. Deze baten en lasten nemen we mee in de kostprijs van de producten en diensten die we leveren. Naast de cijfers over de begrotingsuitvoering, bevat de jaarrekening ook informatie over de totale financiële huishouding van onze gemeente. In de balans ziet u de waarde van onze bezittingen en welke verplichtingen daar tegenover staan. Ook kunt u in de balans zien hoeveel reserves de gemeente heeft.

In het eerste hoofdstuk van de jaarrekening vindt u een toelichting op het financiële resultaat en een samenvatting van de jaarrekening als geheel. In hoofdstuk 2 treft u de waarderingsgrondslagen aan. De waarderingsgrondslagen zijn de criteria die gehanteerd worden bij het bepalen van de waarde van onze bezittingen en verplichtingen, inclusief de bepaling van het resultaat. De balans zelf, inclusief de toelichting daarop volgt in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 gaat in op de financiële resultaten per beleidsprogramma, inclusief een verklaring van de verschillen ten opzichte van de door de gemeenteraad goedgekeurde begroting. In de verklaringen staat waar we van de begroting zijn afgeweken en waarom dit gebeurde. Tot slot gaat hoofdstuk 5 in op de beleidsmatige en financiële risico's die de gemeente loopt.

Het college van Burgemeester en Wethouders stelt de jaarrekening op. De gemeenteraad stelt de jaarrekening vast. De betekenis van deze vaststelling is dat de raad alle uitgaven in het afgelopen jaar goedkeurt en de toelichtingen of verklaringen bij de cijfers accepteert. Hiermee sluit de gemeenteraad het jaar financieel af en verleent zij décharge aan het college voor het gevoerde beleid. In hoofdstuk 4 van de jaarrekening is de programmaverantwoording opgenomen. In de programmaverantwoording staan de over- en onderschrijdingen op programmaniveau. Al deze afwijkingen ten opzichte van de begroting passen binnen het door de gemeenteraad vastgestelde beleid. Het college vraagt de raad bij de vaststelling van deze jaarrekening de overschrijdingen goed te keuren.

Hoofdstuk 1

Financieel verslag

1.1. Financieel verslag

In dit eerste hoofdstuk van de jaarrekening vindt u het financieel verslag. Dit verslag gaat in op de hoofdlijnen van het resultaat en de belangrijkste financiële ontwikkelingen in 2011. Daarnaast leest u in dit hoofdstuk waar de gemeente haar geld vandaan haalde en waaraan zij dit uitgaf.

Voor het tweede jaar op rij schrijft de gemeente Den Haag rode cijfers. Het resultaat over 2011 is €4,4 mln. negatief op een begrotingstotaal van €2,5 miljard. Over 2010 was het verlies nog €8,6 mln. De belangrijkste oorzaken voor het verlies in 2011 waren de slechte marktomstandigheden in de vastgoedsector en tegenvallers in de bijstandsverlening. Tegenover deze tegenvallers stonden enkele meevallers, waardoor het verlies beperkt bleef tot €4,4 mln. De gemeente komt door het verlies niet in de problemen. Het resultaat kan binnen de bestaande buffers worden opgevangen. Wel maakt het negatieve resultaat duidelijk dat de ingezette bezuinigingsmaatregelen onverkort uitgevoerd dienen te worden.

Waar 2010 nog een jaar van voorbereiden was, konden we in 2011 echt zaken uit het coalitieakkoord gaan uitvoeren. In 2011 startten we voor €22 mln. aan nieuwe initiatieven. Ondanks de financiële tegenwind in 2011 ligt het college goed op koers met het realiseren van de afspraken uit het coalitieakkoord. In 2011 heeft het college de keuze gemaakt om onverminderd door te gaan met het uitvoeren van het coalitieakkoord. Er worden geen nieuwe bezuinigingen doorgevoerd. De afgesproken extra investeringen in de stad werden in 2011 al zichtbaar, maar zullen vanaf 2012 hun volle omvang hebben.

Bij de start van dit college was het duidelijk dat het economische tij ongunstig was. In de begroting 2011 werd al rekening gehouden met financieel zware tijden. We moesten de tering naar de nering zetten. Dit gebeurt door een stevig, maar ook noodzakelijk en haalbaar pakket aan bezuinigingen. We spraken dit af in de wetenschap dat uitstel doorgaans alleen maar leidt tot meer en grotere ingrepen in de toekomst. Een solide financieel beleid is ook de motor achter toekomstige positieve ontwikkelingen in de stad. Deze verwachting bleek in 2011 zeer terecht. Bij de uitvoering van de begroting werd de gemeente geconfronteerd met een aantal grote financiële knelpunten. De vastgoedsector raakte in het slop, dit heeft forse financiële gevolgen voor de gemeentelijke grondexploitaties. Meer mensen moesten een beroep doen op de sociale voorzieningen. De gemeente kwam hierdoor voor hogere kosten te staan. De financiële afspraken uit het coalitieakkoord bleken in 2011 het noodzakelijke fundament om dit goed te kunnen doorstaan.

Opbouw van het resultaat

Voordat we ingaan op de analyse van het resultaat laten we eerst de opbouw daarvan zien. In de onderstaande tabel 'Resultaat 2011' ziet u hoe het resultaat is opgebouwd. In kolom A staat de actuele begroting 2011. Door de begrote onttrekkingen aan de bestemmingsreserves heeft deze een saldo van 0. In kolom B staat de realisatie 2011 van de baten, lasten, dotaties en onttrekkingen aan reserves. Kolom C geeft de verschillen aan tussen de begroting en de realisatie. Alle verschillen in kolom C samen maken het resultaat van €4,4 mln. nadelig. In paragraaf 1.2 vindt u meer over de aard en achtergronden van het resultaat per programma.

(bedragen x € 1.000)			
Resultaat	Begroot 2011	Realisatie 2011	Verskil
	A	B	C = A -/- B
Lasten	2.553.414 N	2.401.852 N	151.562 V
Baten	2.458.339 V	2.377.872 V	80.467 N
Saldo	95.075 N	23.980 N	71.095 V
<i>Reservemutaties</i>			
Dotaties	334.312 N	351.639 N	17.327 N
Onttrekkingen	429.387 V	371.262 V	58.125 N
Resultaat voor bestemming	0	4.357 N	4.357 N

Financiële ontwikkelingen en toelichting op het resultaat

Den Haag voert een behoedzaam, maar ook reëel financieel beleid. Dit betekent dat we tegenslagen niet afwachten, maar gelijk op zoek gaan voor passende oplossingen. Op tijd maatregelen treffen zorgt ervoor dat de financiële basis op orde blijft en zo een fundament vormt onder de toekomstige groei van de stad. Den Haag actualiseert één keer per jaar, bij het halfjaarbericht, de begroting. Bij deze actualisatie lossen we de dan bekende knelpunten op. Opgeloste knelpunten leiden bij de jaarrekening dan niet meer tot een resultaat. In 2011 konden we de knelpunten oplossen zonder extra te moeten bezuinigen. Hierna leest u welke grote knelpunten we in de loop van het jaar hebben opgelost en welke bij de jaarrekening bleken. U krijgt zo snel een beeld van welke financiële problemen we in 2011 hebben opgelost en wat de oorzaken zijn van het jaarrekeningresultaat.

Bij de begroting voorzagen we een onttrekking aan de bestemmingsreserves van per saldo € 95 mln. ter dekking van alle activiteiten. Bij de jaarrekening bleek per saldo een onttrekking van € 20 mln. aan de bestemmingsreserves noodzakelijk. De belangrijkste oorzaak hiervoor is dat over de hele linie de uitvoering van plannen vertraging opliep.

Vastgoedsector

In het voorjaar van 2011 hielden we onze vastgoedportefeuille kritisch tegen het licht. Plannen voor nieuwe kantoren, bedrijventerreinen en woningen moesten worden aangepast of geschrapt. Uit deze doorlichting bleek dat voor € 35 mln. aan afwaarderingen noodzakelijk was. Hiervan konden we € 19,4 mln. vinden door ook kritisch naar de bestaande reserves te kijken. Per saldo moesten we bij het halfjaarbericht voor de noodzakelijke afwaarderingen dus € 15,6 mln. extra uittrekken. Ook was er nog onvoldoende budget om onze afspraken over de ontwikkeling rond het Hagaziekenhuis mogelijk te maken. Hiervoor trokken we € 13,7 mln. extra uit bij het halfjaarbericht. Eveneens losten we de tekorten uit het verleden op de bouwleges op door eenmalig € 7,5 mln. uit te trekken. Op basis van een doelmatigheidsonderzoek naar de bouwleges hebben we bij het halfjaarbericht maatregelen genomen om de kosten te verlagen en pasten we de tarieven aan.

Boven op de noodzakelijke afwaarderingen in de vastgoedsector hadden we binnen de vastgoedsector te maken met een verslechtering, zoals lagere grondopbrengsten en rentekosten door vertraging, binnen de bestaande plannen van € 36,4 mln. Bij het halfjaarbericht en het IpSO waren deze verslechteringen voorzien. De beheersregels Grondbedrijf schrijven echter voor dat deze resultaten deel uitmaken van het totale resultaat van het Grondbedrijf en dat dit resultaat via de jaarrekening wordt verantwoord.

Bijstandsverlening en Sociale Werkvoorziening

In 2011 was het tekort op de bijstandsverlening € 44 mln. Dit komt doordat meer Hagenaars een beroep deden op deze voorziening, waar van een daling was uitgegaan. Daar komt bij dat we in 2011 € 21 mln. minder voor de bijstandsuitvoering van het Rijk ontvingen.

Om dit tekort op te vangen hebben we in 2011 de volledige reserve WWB van € 11 mln. ingezet. Daarnaast hebben we bij het halfjaarbericht € 18,9 mln. extra uitgetrokken om het tekort op te vangen. Om het tekort te beperken troffen we ook maatregelen om de instroom in de bijstand te verkleinen en de uitstroom te vergroten. Het effect van deze maatregelen moet in 2012 blijken. In de jaarrekening resulteert toch nog een tekort van € 15 mln. op de bijstandsverlening. Eind 2011 is de raad geïnformeerd over dit aanvullende verlies. Voor deze € 15 mln. doen we een beroep op een aanvullende vergoeding van het Rijk. Eind 2012 wordt duidelijk of we deze vergoeding krijgen.

Het Rijk hervormt de Wet sociale werkvoorziening (WSW). Door deze hervorming krijgen we minder geld van het Rijk om de WSW uit te voeren. Dit betekent dat de sociale werkvoorziening op een andere manier moet gaan werken door bijvoorbeeld meer omzet uit de markt te halen. De omschakeling levert pas op langere termijn resultaat op, terwijl we al in 2011 werden geconfronteerd met de rijksbezuiniging op de WSW. Om de overgang van de oude naar de nieuwe manier van werken verantwoord te laten verlopen, trokken we daarom € 2 mln. extra uit. Desondanks bleek bij de jaarrekening dat de Haeghe Groep in 2011 onvoldoende extra omzet heeft binnengehaald om de volledige teruggang in rijks- en gemeentelijke middelen te kunnen opvangen. De tegenvallende economie speelde hierin ook een rol. Omdat hier ook enkele incidentele meevallers tegenoverstonden bleef het uiteindelijke tekort op de sociale werkvoorziening beperkt.

Verkiezingen, tegenvallende reclame-inkomsten en extra geld voor het cofinancieringsfonds

Bij het halfjaarbericht losten we diverse tegenvallers op zoals bij de uitvoering van de verkiezingen, derving reclame-inkomsten en voorzieningen voor voormalige personeel van in totaal € 3,8 mln. Bij het halfjaarbericht zorgden we er ook voor dat we in de stad kunnen blijven investeren. Subsidies van de EU zijn een belangrijke aanjager van investeringen in de stad. Om bijdragen van de EU of andere subsidieverstrekkers te kunnen binnenhalen is cofinanciering een vereiste. Met cofinanciering halen we een veelvoud aan middelen binnen voor investeringen binnen. Om ook in de toekomst optimaal te kunnen profiteren van subsidies, hebben we het cofinancieringsfonds met € 5 mln. extra gevuld.

Voorziening reorganisatie

In 2011 kregen ruim 200 mensen te horen dat hun baan bij de gemeente komt te vervallen. Hiervoor hebben we in deze jaarrekening voor € 16,6 mln. aan voorzieningen gevormd voor flankerende maatregelen en WW-verplichtingen. Deze kosten komen vooral tot uitdrukking in de programma's Leefbaarheid, Ruimtelijke Ordening en Gebiedsontwikkeling en Werk en Inkomen.

Financiën

Den Haag groeide in 2011 tot ruim 500 duizend inwoners. Hierdoor krijgt Den Haag meer geld uit het gemeentefonds. Bij het halfjaarbericht hebben we de begroting hierop aangepast door € 7,5 mln. structureel extra aan inkomsten te ramen. Bij de jaarrekening bleek dat de positieve effecten van de groei van de stad nog groter zijn dan we dachten en kregen we een nabetaling over vorige jaren. Dit leverde een voordeel op in de jaarrekening van € 11 mln. Een deel hiervan werkt structureel door. De groei van de stad levert ook meer belasting op, bij gelijk blijvende tarieven. Bij het halfjaarbericht hielden we rekening met een hogere OZB-opbrengst van € 1,6 mln. In werkelijkheid is de opbrengst met € 0,8 mln. extra toegenomen. Wat de structurele doorwerking van de groei van de stad op de Haagse gemeentefinanciën is, brengen we in beeld bij de voorjaarsnota 2012.

Verder bleek in 2011 dat we € 1,5 mln. meer dividend van Eneco ontvingen dan verwacht. De gunstiger dan verwachte kasgeldpositie van de gemeente leverde een incidenteel rentevoordeel van € 5,5 mln. op. Ook bleek dat € 7,5 mln. van de gereserveerde middelen om de gemeentelijke bezuinigingen mogelijk te maken niet nodig. Bij het halfjaarbericht hebben we de begroting op al deze ontwikkelingen aangepast. In 2011 introduceerden we het risicocumulatiemodel. Dit model berekent op basis van de risico's die de gemeente loopt, de daarmee gemoeide bedragen en de kans dat het risico zich voordoet de gewenste hoogte van de algemene reserve. Bij de voorjaarsnota bleek dat op basis van dit model dat de € 30 mln. uit de algemene reserve voor het oplossen van knelpunten ingezet kon worden. Al deze positieve ontwikkelingen zijn verwerkt in het halfjaarbericht en leiden dus in de jaarrekening niet meer tot een resultaat.

Tot slot bleek uit een doorlichting van de reserve kapitaallasten dat deze € 12,6 mln. te hoog was. Dit bedrag hebben we bij het halfjaarbericht toegevoegd aan de reserve grote projecten.

Bij de jaarrekening bleek dat de reserve activa-financiering € 7 mln. hoger was dan noodzakelijk, waardoor een voordeel is ontstaan. Daarnaast hebben we in 2011 geen beroep gedaan op de post onvoorzien. Dit leverde een voordeel van € 4,8 mln. op. Verder hadden we een voordeel van € 2 mln. op de loon- en prijscompensatie en € 5 mln. op de reservering voor knelpunten in de bedrijfsvoering. Tot slot ontvingen we € 3,2 mln. van onze vordering op het failliete Lansbanki. Door deze positieve ontwikkelingen konden we de meeste problemen op andere terreinen oplossen.

1.2. Het resultaat per programma

De begroting van de gemeente bestaat uit 24 beleidsprogramma's. De gemeenteraad stelt per programma vast hoeveel maximaal op dat programma mag worden uitgegeven. De programma's spelen daarmee een belangrijke rol in de financiële sturing en verantwoording van onze gemeente. Daarom treft u in de tabel hieronder het financiële resultaat per programma aan. Dit resultaat betreft het verschil tussen de laatste door de gemeenteraad goedgekeurde begroting en de uitkomst zoals die uit de jaarrekening blijkt.

(bedragen x € 1.000)

Opbouw programmaresultaat en bestemming	Resultaat 2011
Gemeenteraad	1.034
College & Bestuur	-53
Dienstverlening en Stadsdelen	489
Openbare orde en Veiligheid	1.424
Cultuur	-33
Onderwijs	3.095
Integratie en Krachtwijken	2.368
Werk en Inkomen	-14.731
Sociale voorzieningen en armoedebestrijding	2.761
Jeugd en Gezin	145
Leefomgeving	1.559
Economie	20
Sport	-445
Media, Monumenten en Archeologie	1.049
Maatschappelijke ondersteuning	2.186
Volksgezondheid en Zorg	315
Verkeer	4.349
Wonen	263
Ruimtelijke ordening en Gebiedsontwikkeling	-42.927
Milieu & Duurzaamheid	663
Citymarketing en Internationale stad	2.307
Financiën	21.599
Overige beleidsvoornemens	8.517
Interne dienstverlening	-311
Totaal 2011	-4.357

Hierna leest u de belangrijkste verklaringen voor het resultaat. Dit doen we aan de hand van de vier programma's met de grootste afwijkingen. In hoofdstuk 4 van deze jaarrekening vindt u een gedetailleerde toelichting op de programmaresultaten.

Ruimtelijke ordening en Gebiedsontwikkeling

43 mln. N

Het resultaat op dit programma wordt op hoofdlijnen door drie oorzaken verklaard. Ten eerste is er door de in november en december vastgestelde herzieningen € 36,4 mln. van grondexploitaties en de daarmee

samenhangende afwaardering. Bij het halfjaarbericht en het IpsO waren deze voorzien. De beheersregels grondbedrijf schrijven echter voor dat het resultaat op het grondbedrijf via de jaarrekening wordt afgewikkeld. Ten tweede moest door de reorganisatie een voorziening worden gevormd van €7,1 mln. Ook dit komt ten laste van het resultaat. Ten derde is de voorziening Plankaderwijzigingen met €3,1 mln. verhoogd. Een plankaderwijziging houdt in dat een bestand plan voor een grondexploitatie sterk wijzigt. Met het IpsO worden deze gewijzigde plannen aan de raad voorgelegd. Bij de jaarrekening werd duidelijk dat we bepaalde plannen moeten herzien en dat deze herziening ons geld kost. De formele vaststelling van de wijziging dient echter nog plaatsvinden. Hier staat tegenover dat er winst is geboekt op Erfpacht van €2,7 mln. met name doordat de Veiligheidsregio de erfpacht op de brandweergebouwen ineens heeft afgekocht.

Werk en Inkomen

15 mln. N

In 2011 was het tekort op de bijstandsverlening €44 mln. Dit komt doordat meer Hagenaars een beroep deden op deze voorziening, waar een daling was uitgegaan. Daar komt bij dat we in 2011 €21 mln. minder voor de bijstandsuitvoering van het Rijk ontvingen. Om dit tekort op te vangen hebben we in 2011 de volledige reserve WWB van €11 mln. ingezet. Daarnaast hebben we bij het halfjaarbericht €18,9 mln. extra uitgetrokken om het tekort op te vangen. Om het tekort te beperken troffen we ook maatregelen om de instroom in de bijstand te verkleinen en de uitstroom te vergroten. Het effect van deze maatregelen moet in 2012 blijken. In de jaarrekening resulteert toch nog een tekort van €15 mln. op de bijstandsverlening. Eind 2011 is de raad geïnformeerd over dit aanvullende verlies. Voor deze €15 mln. doen we een beroep op een aanvullende vergoeding van het Rijk. Eind 2012 wordt duidelijk of deze vergoeding krijgen.

Financiën

22 mln. V

Den Haag is de afgelopen jaren gegroeid. De inwonergroei was sneller dan waarmee we in de raming van het gemeentefonds rekening hebben gehouden. Hierdoor ontvingen €11 mln. extra gemeentefonds ten opzichte van de begroting. In 2011 hebben we de reserve voor activa-financiering doorgelicht. Uit de doorlichting blijkt dat €7 mln. betrekking heeft op grond. Omdat we op grond niet afschrijven is de activareserve voor dit bedrag niet nodig en kan daarom vrijvallen. Ook ontvingen we in 2011 €3,2 mln. van onze vordering op het failliete Lansbanki. Omdat destijds bij het faillissement van Lansbanki de hele vordering was voorzien, leidt de terugbetaling nu tot een voordelig resultaat voor de gemeente.

Overige beleidsvoornemens

8,5 mln. V

Gemeenten zijn verplicht in de begroting een post voor onvoorziene uitgaven op te nemen voor eventuele calamiteiten. Omdat zich in 2011 geen calamiteiten hebben voorgedaan, valt dit bedrag vrij in de rekening. Daarnaast waren er diverse kleinere voor- en nadelen op dit programma.

Resultaatsverdeling

De afspraak is dat negatieve resultaten volledig binnen het programma worden opgevangen en of worden verrekend met de dienstcompensatiereserve van de dienst die het negatieve resultaat veroorzaakt. Daar staat tegenover dat positieve resultaten op een programma voor 80 procent ten gunste van de algemene reserve komen en voor 20 procent ten gunste van de dienstcompensatiereserve van de dienst die het positieve resultaat realiseert. De bestemming van het resultaat leggen we met een afzonderlijk raadsvoorstel aan de gemeenteraad voor en is dus niet in deze jaarrekening verwerkt.

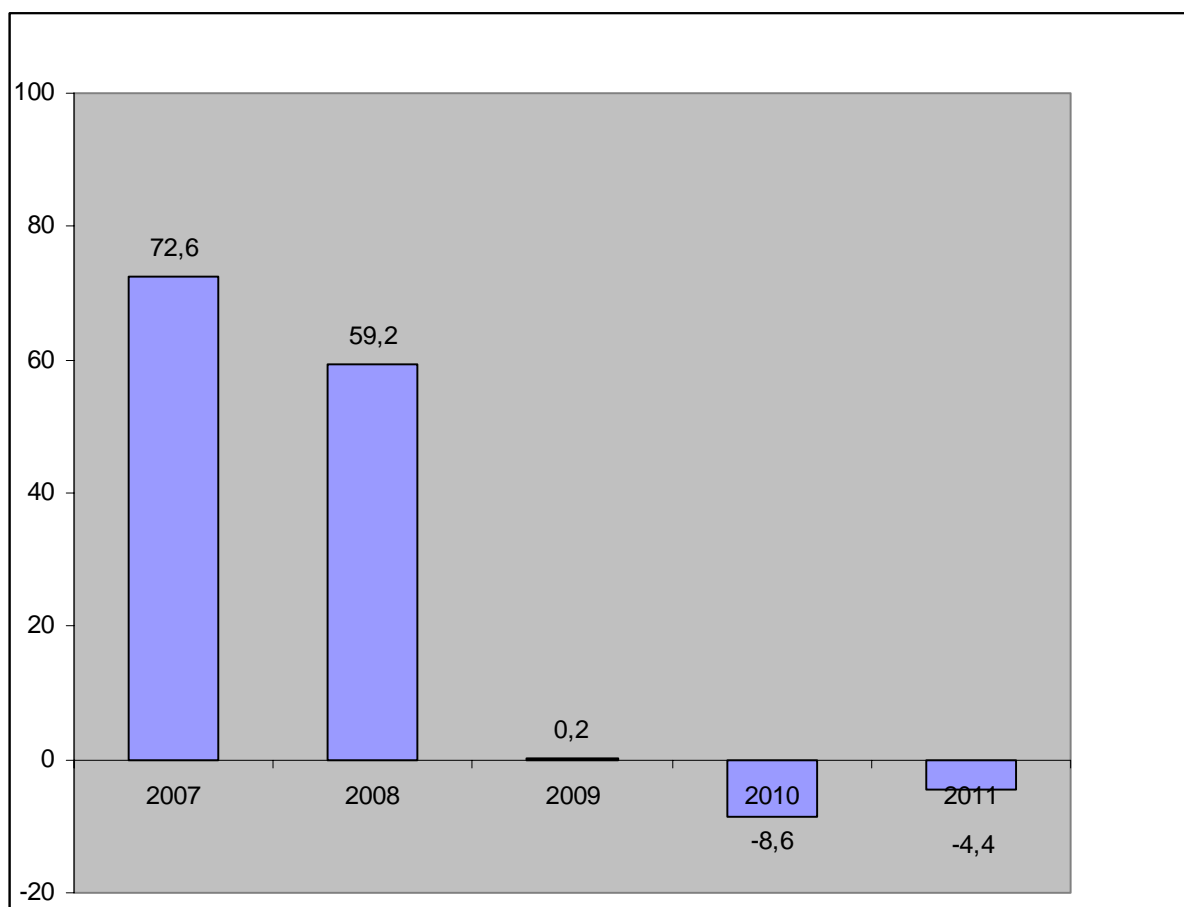
1.3. Baten en lasten van de gemeente

In deze jaarrekening verantwoorden we ons over €2.753 mln. lasten en €2.749 mln. baten. In onderstaande tabel zijn de lasten en baten in 2011 per programma weergegeven (zonder overboekingen naar en toevoegingen uit de reserves), en welk bedrag de gemeente hiervoor aan algemene dekkingsmiddelen beschikbaar had. De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die vrij besteedbaar zijn en worden verantwoord op de programma's Verkeer, Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling en Financiën. Deze zijn voor de vergelijkbaarheid in onderstaande tabel onderaan apart vermeld. Daarnaast zijn er ook specifieke dekkingsmiddelen, waaraan een duidelijk omschreven bestemming is gegeven. Deze komen verderop aan de orde.

(bedragen x €1.000)

Programma's	Lasten rekening 2011	Baten rekening 2011	Saldo rekening 2011
1. Gemeenteraad	6.942	117	-6.825
2. College & Bestuur	38.710	2.727	-35.983
3. Dienstverlening en Stadsdelen	55.277	16.301	-38.976
4. Openbare orde en Veiligheid	57.626	4.632	-52.994
5. Cultuur	86.376	6.253	-80.123
6. Onderwijs	158.858	35.930	-122.928
7. Integratie en Krachtwijken	39.406	28.888	-10.518
8. Werk en Inkomen	545.772	435.130	-110.642
9. Sociale voorziening en armoedebestrijding	52.772	18.562	-34.210
10. Jeugd en gezin	42.953	17.103	-25.850
11. Leefomgeving	215.385	113.278	-102.107
12. Economie	23.548	14.074	-9.474
13. Sport	53.610	9.099	-44.511
14. Media, monumenten, archeologie	4.834	866	-3.968
15. Maatschappelijke ondersteuning	159.285	20.356	-138.929
16. Volksgezondheid en Zorg	74.811	22.237	-52.574
17. Verkeer	105.941	60.549	-45.392
18. Wonen	50.528	30.097	-20.431
19. Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling	232.011	123.916	-108.095
20. Milieu en duurzaamheid	23.246	2.605	-20.641
21. Citymarketing en Internationale stad	17.435	1.273	-16.162
22. Financiën	125.309	130.735	5.426
23. Overige beleidsvoornemens	5.637	372	-5.265
24. Interne dienstverlening	135.213	125.182	-10.031
Totaal programma's (excl. reserves en dekkingsmiddelen)	2.311.485	1.220.282	-1.091.203
Dekkingsmiddelen			
Algemene dekkingsmiddelen prog. 11	658	1.866	1.208
Algemene dekkingsmiddelen prog. 17	0	15.199	15.199
Algemene dekkingsmiddelen prog. 19	8.791	25.485	16.694
Algemene dekkingsmiddelen prog. 22	80.918	1.115.040	1.034.122
Onvoorzien (prog. 23)		0	0
Totaal dekkingsmiddelen	90.367	1.157.590	1.067.223
Resultaat voor dotaties en onttrekkingen aan reserves	2.401.852	2.377.872	-23.980
Dotaties en onttrekkingen aan reserves	351.639	371.262	19.623
Totaal resultaat na dotaties en onttrekkingen aan reserves	2.753.491	2.749.134	-4.357

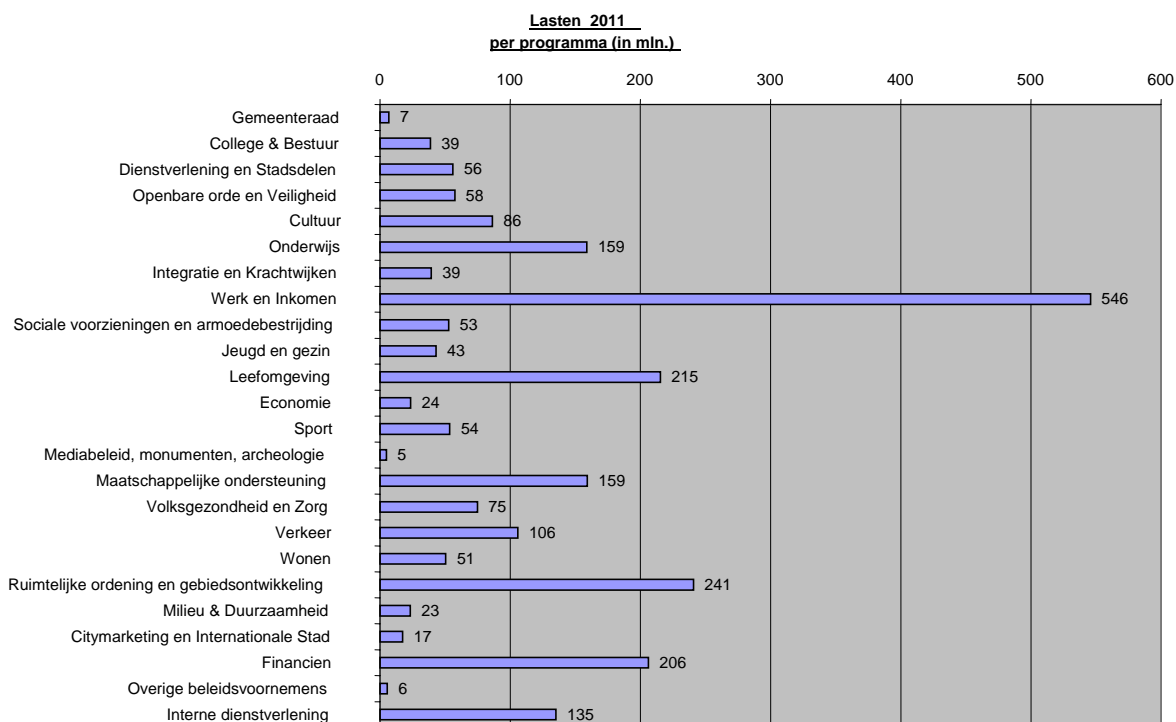
Het verloop van het saldo van lasten en baten over de afgelopen jaren is als volgt:

De gemeente Den Haag heeft voor het tweede jaar op rij met een klein tekort. De gemeente komt hierdoor niet in de financiële problemen. Door ons behoedzame beleid van de afgelopen jaren beschikt de gemeente over een gezonde financiële basis in de vorm van een stevig weerstandsvermogen. Het grootste deel van het weerstandsvermogen is de algemene reserve. Eind 2011 bedroeg deze € 104 mln. In 2011 was het verlies € 4,4 mln. op een begroting van € 2,459 mld. Met andere woorden: het tekort bedroeg 0,18 procent van het begrotingstotaal. Het verlies over 2011 kan ruim binnen de bestaande buffers worden opgevangen. Wel maken de tussentijdse maatregelen, het jaarrekeningresultaat en de economische vooruitzichten ons duidelijk dat de ingezette bezuinigingsmaatregelen onverkort uitgevoerd dienen te worden.

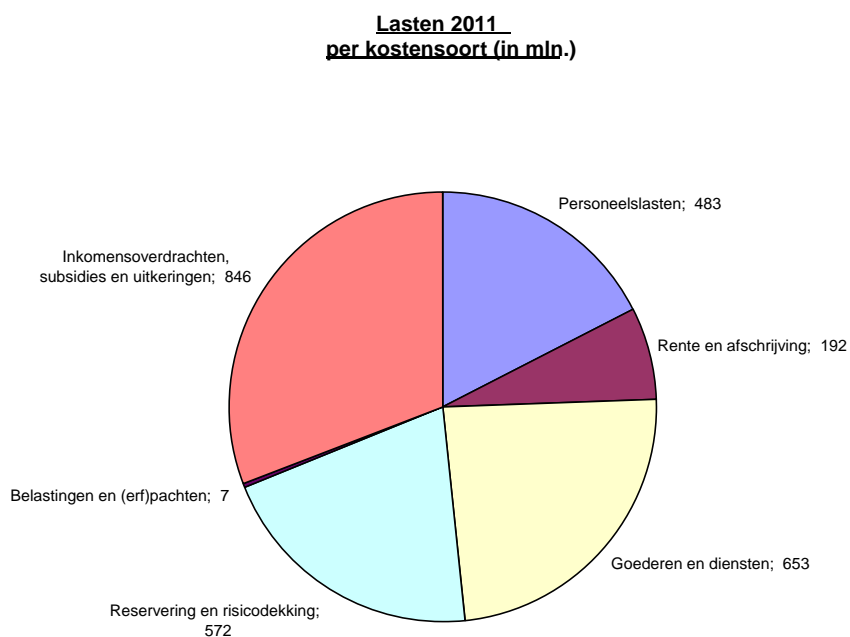
Lasten

De lasten per programma (exclusief consolidatie en reserves) zijn hieronder weergegeven.

Het programma Werk en Inkomen kent de hoogste lasten. In dit programma worden de uitgaven verantwoord van de sociale werkvoorziening, de werkgelegenheidsprojecten en de bijstandsverlening.

De lasten van de gemeente zijn ook te onderscheiden naar kostensoorten. Op deze manier wordt duidelijk aan welke zaken de gemeente geld uitgeeft.

In bijgaand overzicht zijn een aantal kostensoorten geclusterd.

- Personeelslasten: alle lasten die te maken hebben met het functioneren van het gemeentelijke apparaat (bijvoorbeeld loon en huisvesting).
- Rente en afschrijving: de betaalde rente en de afschrijving van materiele vaste activa.
- Goederen en diensten: duurzame aankopen, niet duurzame aankopen (bijv. kantoorartikelen) en de aankoop van gronden.
- Reservering en risicodekking: de verrekeningen met reserves en voorzieningen
- Belastingen en (erf)pachten: betaalde belastingen en (erf)pachten
- Inkomensoverdrachten: subsidies en uitkeringen Inkomensoverdrachten, subsidies en uitkeringen

De grootste post wordt gevormd door inkomensoverdrachten, subsidies en uitkeringen. Hieronder vallen onder andere de uitgaven aan maatschappelijke ondersteuning (WMO), cultuur, onderwijs, werkgelegenheidsprojecten en de bijstandsverlening. Een gedetailleerde beschrijving van de uitgaven naar kostensoort staat in de kostenverdeelstaat (bijlage 1).

Baten

De gemeente Den Haag heeft over 2011 € 2.377,8 mln. aan baten verantwoord in de rekening. De verdeling van deze gemeentelijke baten in 2011 is op hoofdlijnen als volgt:

(bedragen x € miljoen)

Baten	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Uitkomst 2010
1. Algemene dekkingsmiddelen	1.157,6	1.132,2	1.166,5
2. Specifieke uitkeringen	589,2	536,3	553,8
3. Tarieven, leges en heffingen	175,8	172,0	161,8
4. Bouwgrondexploitatie	71,7	151,9	60,1
6. Onttrekkingen aan reserves	371,3	429,3	490,7
5. Overige inkomsten	12,3	37,3	222,5
Totaal	2.377,8	2.459,0	2.655,4

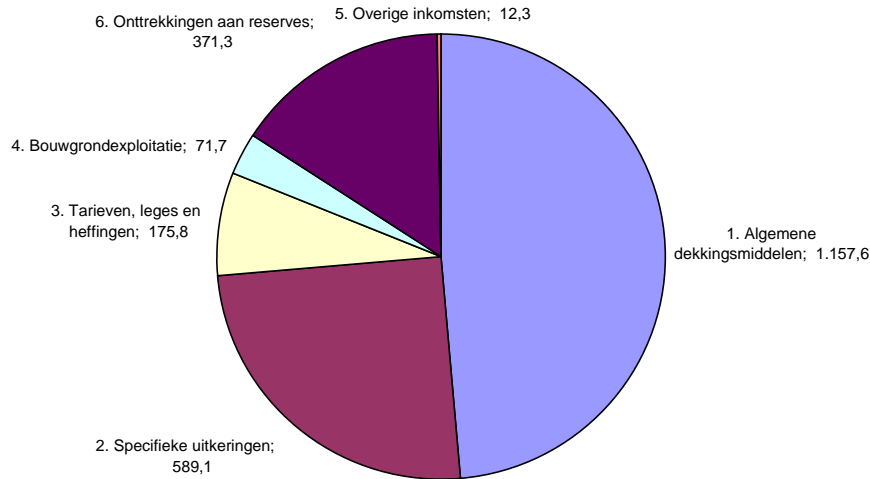
In 2011 daalden de baten met € 277 mln. ten opzichte van 2010. In essentie wordt deze daling veroorzaakt door een fors lagere onttrekking aan de bestemmingsreserves en een daling van de overige inkomsten. De onttrekkingen aan de reserves kunnen van jaar tot jaar flink verschillen. In 2010 vond een aantal grote onttrekkingen plaats. Dit betreft onder andere de reserve Activa-financiering (€ 65 mln.), de reserve Grote projecten (€ 17 mln.) en de reserves Kredietcrisis (€ 20 mln.).

De daling van de overige inkomsten heeft een technische achtergrond. In 2011 zijn we bij de programma's Economie, Stedelijke Ontwikkeling en Gebiedsontwikkeling en Citymarketing overgestapt op een nieuwe lasten en baten toerekening (productindeling), waardoor deze zuiverder werd. Voor de baten is dit het meest zichtbaar bij de bouwgrondexploitatie.

Een toelichting op de gemeentelijke baten wordt hieronder per onderdeel gegeven.

Grafisch ziet de uitsplitsing van de gemeentelijke inkomsten er als volgt uit:

Dekkingsmiddelen en baten 2011 (in mln.)

Algemene dekkingsmiddelen

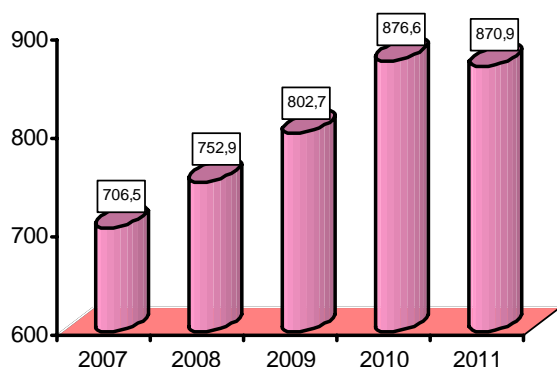
De algemene dekkingsmiddelen van de gemeente bestaan uit:

(bedragen x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Baten Rekening 2011	Baten Begroting 2011	Baten Rekening 2010
Algemene uitkering Gemeentefonds	870.978	859.144	876.576
Onroerend Zaakbelasting (incl. Wet WOZ)	82.104	81.195	80.559
Hondenbelasting	1.756	1.470	1.507
Toeristenbelasting	4.493	4.016	4.127
Precariobelasting	16.630	16.395	16.368
Parkeerbelasting	15.199	15.769	14.524
Overige belastingen	2.220	581	1.701
Dividend (beleggingen)	20.153	20.907	20.790
Rente	116.706	110.481	127.252
Erfpachtinkomsten	25.485	21.054	20.834
Overige dekkingsmiddelen	1.866	1.207	2.237
Totaal	1.157.590	1.132.219	1.166.475

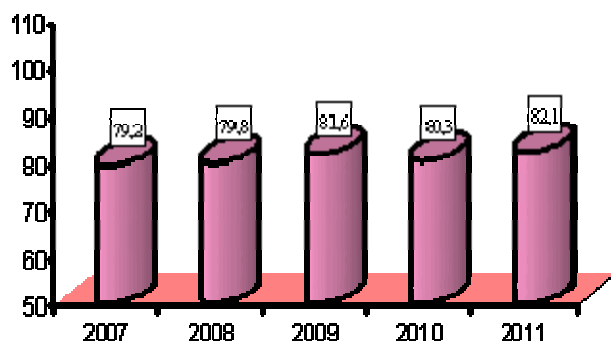
Gemeentefonds

Ruim 38 procent van de gemeentelijke inkomsten komt uit het Gemeentefonds. Het Rijk keert het gemeentefonds aan ons uit. In principe mag de gemeente zelf beslissen wat ze hier mee doet, al moeten we natuurlijk wel rekening houden met doorlopende verplichtingen en voorgeschreven wettelijke taken. In 2011 ontvingen we € 11 mln. extra uit het Gemeentefonds. De belangrijkste oorzaak hiervan was het hogere inwonertal van de gemeente. Het structurele effect hiervan op de gemeentebegroting brengen we bij de voorjaarsnota in 2012 in beeld.

Gemeentelijke belastingen

De gemeente inde in 2011 bijna €125 mln. aan lokale belastingen. De belangrijkste belasting voor de gemeente is de onroerend zaakbelasting (OZB) met een opbrengst van €82,1mln. Lage gemeentelijke woonlasten is een topprioriteit van het college. Daarom hebben we in 2011 de OZB-verlaging uit 2010 structureel gemaakt. Het OZB tarief is hierdoor 6 procent lager dan in 2009. Een lage OZB draagt bij aan een prettig woonklimaat en is goed voor de economische activiteit in onze stad. Door deze verlaging kwam Den Haag op de derde plaats van grote gemeenten met de laagste woonlasten. Samen sporten is een sociale en gezonde vrijetijdsbesteding. Sportverenigingen spelen hierin een belangrijke rol en verdienen daarom een steuntje in de rug. Deze hebben we verleend door de OZB van sportaccommodaties te compenseren.

Herwaardering onroerend goed (WOZ)/OZB

Het Haagse onroerend goed wordt jaarlijks gewaardeerd. De waardepeildatum ligt één jaar voor het kalenderjaar waarop de waarde betrekking heeft. Voor de herwaardering 2011 is uitgegaan van het waardeniveau van de onroerende zaken op de peildatum 1 januari 2010. De waarden van de woningen zijn tussen het prijspeil 1 januari 2009 en 1 januari 2010 gemiddeld (over de gehele stad genomen) gedaald. De waardedaling bedraagt circa 2 procent. Ook de niet-woningen zijn tussen 1 januari 2009 en 1 januari 2010 gemiddeld in waarde gedaald. Deze waardedaling bedroeg circa 5 procent.

Dividend en rente

De gemeente bezit aandelen in diverse ondernemingen. Voorbeelden hiervan zijn Eneco, BNG, Dunea, HTM en United Fish Auctions. Van deze deelnemingen ontvangt de gemeente dividend. De hoogte van het dividend hangt sterk samen met het bedrijfsresultaten en de nadere afspraken die hierover zijn gemaakt. Het nettoresultaat van Eneco bedroeg in 2010 € 141 mln. Het dividend voor de gemeente Den Haag kwam daarmee uit op € 11,5 mln. Bij de begrotingsvoorbereiding 2010 was de verwachte dividendumkering Eneco structureel verlaagd tot € 10 mln. In 2011 ontstond hierdoor een incidenteel voordeel van € 1,5 mln. Op 25 maart 2012 kondigde de BNG aan het dividend 2011 bij een gelijkblijvende winst te halveren. Dit komt omdat ook de BNG aan de strengere kapitaaleisen voor banken moet voldoen. Of deze dividendverlaging

A-rating en hoger. Hieruit ontvangt de gemeente rente. Dit geldt ook voor de tijdelijk overtollige liquidemiddelen die de gemeente bij kredietwaardige tegenpartijen heeft uitgezet. In 2011 ontving de gemeente €3,2 mln. van haar vordering op de het failliete Lansbanki.

Specifieke uitkeringen (inkomsten van derden)

Bijna een vijfde van de gemeentelijke inkomsten komt uit specifieke uitkeringen. Dat zijn uitkeringen waarvan het Rijk voorschrijft waaraan het geld besteed moet worden. Deze specifieke uitkeringen kunnen verschillende vormen hebben. Bij sommige specifieke uitkeringen heeft de gemeenten weinig of geen beleidsvrijheid. Bij andere specifieke uitkeringen heeft de gemeente meer bestedingsvrijheid. Tegenover deze ruimere bestedingsvrijheid staat vaak ook dat de gemeente financieel risicodragend is. Een voorbeeld hiervan is de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO). Gerangschikt naar programma ontving Den Haag in 2011 de volgende specifieke uitkeringen:

Programma	2011	2010
3 Dienstverlening en stadsdelen	175	977
4 Openbare orde en veiligheid	1.985	3.773
6 Onderwijs	32.528	9.393
- onderwijsachterstanden	20.545	0
- volwasseneneducatie	4.917	6.345
- binnenmilieu scholen	4.335	0
7 Integratie en krachtwijken	26.768	9.577
- inburgering	26.543	9.523
8 Werk en inkomen	384.730	411.934
- inkomensregelingen	250.205	263.036
- sociale werkvoorziening	50.870	53.022
- re-integratie	82.932	95.876
9 Sociale voorz. en armoedebestrijding	4.675	3.811
10 Jeugd en gezin	16.790	13.839
11 Leefbaarheid	1.653	3.800
12 Economie	8.930	2.413
13 Sport	148	304
15 Maatschappelijke ondersteuning	0	-41
16 Volksgezondheid en zorg	6.118	8.445
17 Verkeer	21.923	27.864
- openbaar vervoer	12.410	9.127
- Scheveningen boulevard	6.087	0
18 Wonen	27.624	9.750
- Woninggebonden subsidies	27.999	9.750
19 Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling	52.925	41.945
- stedelijke vernieuwing	40.213	36.283
- bevorderen nieuwbouw	8.924	5.662
20 Milieu en duurzaamheid	2.253	6.026
Totaal	589.225	553.810

In 2011 ontving de gemeente €35 mln. meer van derden voor specifieke taken dan in 2010. Voor €21 mln. wordt dat verklaard door de overheveling uit het Gemeentefonds van specifieke middelen voor onderwijsachterstanden. De rijksbezuinigingen op diverse terreinen zijn goed zichtbaar, zoals voor bijstandsuitkeringen, re-integratie en sociale werkvoorziening. Op het gebied van inburgering is er in 2011 een dubbelrecord gevestigd in Den Haag: ruim 6.500 Hagenaars zijn in 2011 gestart met een inburgeringstraject. Daarmee loopt Den Haag voorop in ons land. Niet alleen is dit een landelijk record, nog niet eerder startten zoveel Hagenaars met een inburgeringstraject. De extra kosten voor de inburgeringstrajecten konden worden verrekend met de hiervoor ontvangen rijksbijdrage, waardoor deze een

sterke stijging ten opzichte van 2010 laat zien. In het programma Wonen was de afkoop van de regeling Besluit Woninggebonden Subsidies door het Rijk niet voorzien. Het heeft er toe geleid dat zowel de baten (binnenkomst subsidies) als de lasten (doorgeven subsidies aan de corporaties) met € 12 mln. zijn gestegen.

Inkomsten uit tarieven, leges en heffingen

Voor bepaalde diensten en producten die de gemeente aan haar burgers en bedrijven aanbiedt, vraagt zij een vergoeding. Het gaat om circa 7,6 procent van de totale inkomsten. Het gemeentelijke uitgangspunt is dat deze vergoeding maximaal kostendekkend mag zijn. Per saldo verdient de gemeente dus niets aan deze dienstverlening. Belangrijke voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, bouwleges en leges voor paspoorten en dergelijke. In de onderstaande tabel ziet u de belangrijkste tarieven van de gemeente.

(bedragen x € miljoen)

Tarieven, leges en heffingen	Uitkomst 2011	Begroot 2011	Uitkomst 2010
Parkeren op straat	23,1	19,2	20,2
Afvalstoffenheffing	61,5	60,1	59,7
Rioolrechten	32,7	34,4	32,7
Bouwleges	16,9	16,8	10,4
Burgerzaken	12,0	12,0	7,2
Sport/zwembaden	8,6	7,6	8,3
Ambulancehulpverlening	12,0	10,8	13,7
Tarieven gezondheidszorg	1	1,6	1
Overige tarieven	8,0	9,2	8,6
Totaal	175,8	171,7	161,8

In 2011 hielden we de tarieven, met uitzondering van de bouwleges, constant. Zo houden we de woonlasten zo laag mogelijk. Toch waren de opbrengsten € 10 mln. hoger dan begroot. Door de uitbreiding van de gebieden waar voor het parkeren betaald dient te worden nam de opbrengst toe met bijna € 4 mln. In 2011 maximeerde het Rijk de leges voor rijbewijzen op €36. Tot die tijd vroeg Den Haag het voor ons kostendekkende tarief van €50. Om het verschil te compenseren trekken we vanaf 2011 hiervoor €0,5 mln. extra uit.

Bouwgrondexploitatie

De inkomsten uit bouwgrondexploitatie bedraagt € 71,7 mln. Hiertegenover staan ook de lasten voor het aankopen en bouwrijp maken van gronden.

Onttrekkingen aan reserves

Reserves zijn ingesteld om middelen met een specifiek doel te kunnen sparen en over de jaargrens heen te kunnen vasthouden. In 2011 is er € 351,6 mln. gedoteerd aan de reserves en onttrokken we voor € 371,3 mln., waar er voor bijna € 429,3 mln. was begroot. Per saldo teerde de gemeente in 2011 circa € 19,6 mln. op reserves. In 2011 was dit saldo circa € 160 mln. De oorzaak hiervan is dat in 2010 een groot aantal reserves zijn vrijgevallen ter dekking van nieuw incidenteel beleid. In 2011 zijn de bestemmingsreserves met 53 afgenomen, dit komt doordat het doel van de reserve is bereikt en/of looptijd is verstreken.

1.4. Conclusie en vooruitblik

De stad ging in 2011 vooruit. Ook al waren het moeilijke economische tijden. Ook al moest er bezuinigd worden. Onze financiële basis werd in 2011 stevig op de proef gesteld. Het coalitieakkoord bleek een stevig financieel fundament voor de toekomst. Halverwege het jaar werden we geconfronteerd met forse tegenvallers in de vastgoedsector en de bijstandsverlening. Bij het halfjaarbericht hebben we deze problemen aangepakt. Dit konden we doen zonder extra te bezuinigen. Dit konden we doen omdat er ook enkele meevallers waren. Toch blijft bij de jaarrekening een klein tekort van € 4,4 mln.

Door een verstandig financieel beleid kunnen we deze tegenvaller opvangen met de bestaande buffers, waardoor het verlies niet onmiddellijk tot financiële problemen voor de gemeente leidt. Het is echter wel zaak de bijstandsuitgaven onder controle te krijgen omdat we na de tekorten in 2011 door onze buffer voor de risico's op de bijstandsverlening heen zijn. Ook is de reserve grondbedrijf aanzienlijk gedaald, waardoor er weinig mogelijkheden zijn om toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen.

De financiën van de gemeente blijven ook de komende jaren onder druk staan. De aanvullende rijksbezuinigingen zullen een gat slaan in onze inkomsten. Dit brengen we in de voorjaarsnota in beeld en zal leiden tot lastige keuzes in het traject naar de komende begroting. Het afgelopen jaar heeft aangetoond dat een gezonde financiële huishouding geen luxe is, maar noodzaak. De tussentijdse maatregelen, het jaarrekeningresultaat en de economische vooruitzichten maken ons duidelijk dat de ingezette bezuinigingsmaatregelen onverkort uitgevoerd dienen te worden.

Waarderingsgrondslagen

2. Waarderingsgrondslagen

2.1 Algemeen

De kaders van de waarderingsgrondslagen zijn bepaald in de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV), de (gewijzigde) verordening Financieel Beheer en Beleid (raadsbesluit 63/2011, RIS 180321) en het uitvoeringsbesluit Financieel Beheer (RIS 176955).

De jaarrekening is net als de begroting opgesteld volgens het stelsel van baten en lasten. In de jaarrekening zijn de baten en lasten opgenomen die toe te rekenen zijn aan het begrotingsjaar. Het moment van betaling of ontvangst van het geld is daarbij niet van belang. In enkele voor de concernrekening in materiële zin ondergeschikte gevallen worden ontvangsten als baten verantwoord.

De waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders is aangegeven. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe.

Voor de activa wordt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als waarderingsgrondslag toegepast. De passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover niet anders is vermeld.

De baten en lasten van interne gemeentelijke leveringen tussen de diensten onderling zijn, evenals bij de begroting, niet geëlimineerd. Voor het inzicht is in de staat van lasten en baten op totaalniveau het bedrag van deze posten als consolidatie-eliminatie specifiek tot uitdrukking gebracht.

2.2 Materiële vaste activa

Het BBV maakt onderscheid tussen materiële vaste activa met een maatschappelijk nut en materiële vaste activa met een economisch nut.

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

De ontvangen investeringsbijdragen van derden en reserves worden in één keer in mindering gebracht op de activering. De verordening Financieel Beheer en Beleid maakt een indeling naar vier categorieën van materiële vaste activa met een maatschappelijk nut, waarbij de volgende maximale afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

- a. 25 jaar voor civiele kunstwerken (zoals tunnels, bruggen en viaducten);
- b. 20 jaar voor de eerste aanleg van wegen, fietspaden, voetpaden, rotondes, rails;
- c. 15 jaar voor technische installaties (waaronder verkeersregelininstallaties) en openbare verlichting;
- d. 10 jaar voor reconstructies en inrichting van de openbare ruimte (activering vindt pas plaats vanaf een bedrag van €150.000);

Materiële vaste activa met een economisch nut

Vaste activa met economisch nut zijn activa die bijdragen in de mogelijkheid om middelen te genereren en/of die verhandelbaar zijn. De ontvangen investeringsbijdragen van derden zijn in één keer in mindering gebracht op de activering. De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen. De eerste afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op de ingebruikname van de investering, met uitzondering van ambulances. Hiervoor vindt afschrijving plaats in de maand volgend op in gebruikneming.

Conform de Richtlijnen (Notities) van de commissie BBV en de gemeentelijke richtlijnen worden de vervaardigingskosten (waaronder de implementatiekosten) van nieuwe geautomatiseerde systemen geactiveerd onder materiële vaste activa. Voor investeringen met een economisch nut hanteert de gemeente de volgende standaard afschrijvingstermijnen, die in beginsel zijn gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur:

- a. 40 jaar voor nieuwbouw gebouwen (permanent), rioleringen; Een uitzondering hierop vormt het stadhuis-/ bibliotheekcomplex waarvoor met raadsbesluit 172/1997 (RIS 20092) een gebruiksduur van 50 jaar is vastgesteld;
- b. 25 jaar voor sportterreinen, renovatie gebouwen, restauratie monumenten, aankoop gebouwen;
- c. 20 jaar voor parkeerterreinen; betonnen bakken voor ORAC's;
- d. 15 jaar voor technische installaties in gebouwen (elektrische voorzieningen, verwarming, liften, machines);
- e. 10 jaar voor (brandveiligheid)voorzieningen aan gebouwen, energiebesparende maatregelen in gebouwen, kunstopdrachten, telefooninstallaties, kantoormeubilair (nieuwe inrichting), aanleg terreinwerken (semi-permanent of tijdelijk), nieuwbouw gebouwen (semi-permanent, tijdelijk of verplaatsbaar), groot onderhoud aan gebouwen (mits levensduurverlengend); stalen bakken voor ORAC's
- f. 5 jaar voor zware transportmiddelen/aanhangwagens en schuiten, personenauto's/lichte motorvoertuigen/motoren, automatiseringssystemen plus omvangrijke applicaties, duurzame productiemiddelen;
- g. 3 jaar voor software;

Met ingang van 1 januari 2010 worden materiële vaste activa met een aanschafwaarde die lager is dan €50.000 per stuk niet als materiële vaste activa verantwoord, maar rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening gebracht. Tot en met 2009 was de activeringsgrens €10.000 per stuk. Op (bedrijfs)activa in uitvoering en gronden wordt niet afgeschreven. Uitzondering hierop is de grond van het stadsdeelkantoor Galeria waarop 2,5 % per jaar wordt afgeschreven in overeenstemming met raadsbesluit 9/1994 (RIS 14576)

Bij een duurzame waardevermindering zijn de desbetreffende materiële vaste activa tegen de lagere waarde gewaardeerd. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Erfpacht

- a. In erfpacht uitgegeven gronden volgens voorwaarden 1911 en 1923 zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs.
- b. In erfpacht uitgegeven gronden volgens voorwaarden 1977 zijn gewaardeerd tegen marktwaarde op het moment van uitgifte in plaats van tegen de voorgeschreven waardering tegen vervaardigingsprijs.
- c. In erfpacht uitgegeven gronden volgens voorwaarden 1986 tegen canonbetaling zijn gewaardeerd tegen marktwaarde op moment van uitgifte
- d. In erfpacht uitgegeven gronden volgens voorwaarden 1986 die zijn afgekocht komen niet voor activering in aanmerking.
- e. Heruitgiften tegen canonbetaling blijven geregistreerd tegen de waardering van het oorspronkelijk recht.
- f. De vooruit ontvangen canons zijn berekend tegen contante waarde. Bij de berekening van de afkoop van de canonverplichting is de afkoopsom contant gemaakt tegen een op dat moment geldend rentepercentage. De jaarlijks toe te voegen rente wordt ten laste van het resultaat gebracht; de in het verslagjaar vervallen canon termijnen zijn ten gunste van het resultaat gebracht.

Riolering

De gemeente heeft haar beleid tot en met 2015 vastgelegd in het gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2011 - 2015. Uitgangspunt is een kostendekkende exploitatie. Over de gehele GRP-periode zijn de begrote bestedingen aan beheer, investeringen en groot onderhoud gelijk aan de in rekening te brengen rioolrechten.

Uitbreidingsinvesteringen in het rioleringsstelsel worden in beginsel ten laste van de grondexploitatie gebracht. De bestedingen voor groot onderhoud en voor vervangingsinvesteringen (waaronder

pompinstallaties en gemalen) worden verantwoord onder de materiële vaste activa met economisch nut. Er wordt niet afgeschreven op deze rioleringsinvesteringen. De ontvangen rioolrechten worden via de Egalisatievoorziening Riolering en na aftrek van de exploitatielasten (voor beheer, klein onderhoud en eventuele rentelasten) als bijdragen van derden in mindering gebracht op de geactiveerde vervangingsinvesteringen opdat uiteindelijk de boekwaarde nihil wordt en geen afschrijvingen noodzakelijk zijn. Alleen indien de investeringen in enig jaar de baten overtreffen en de egalisatievoorziening niet toereikend is wordt het meerdere geactiveerd en verantwoord onder de materiële vaste activa met economisch nut.

Activa in ontwikkeling (algemeen)

Vaste (bedrijfs)activa in uitvoering zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van vooruitontvangen bedragen van derden zoals subsidies en een voorziening voor niet te innen subsidies op uitgevoerde projecten die niet voldoen aan de declaratie-eisen.

2.3 Financiële vaste activa

Deelnemingen zijn tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd. Ingeval van duurzame waardevermindering worden deelnemingen gewaardeerd tegen lagere marktwaarde. Als de deelneming wordt afgestoten wordt de actuele waarde in de toelichting vermeld.

De verstrekte langlopende leningen aan derden, aan deelnemingen en overige uitzettingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid van de lening.

De langlopende beleggingen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zonodig onder aftrek van een voorziening wegens risico's in de belegging. In de toelichting op de balans is de actuele waarde van deze beleggingen vermeld.

Derivaten

De derivaten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. In de toelichting op de balans is de nominale waarde van deze derivaten vermeld.

Collateral Derivaten contracten

De Collateral Derivaten worden op de balans opgenomen voor het verschil tussen de nominale waarde en de marktwaarde van de afgesloten derivaten contracten per 31 december 2011. De storting heeft het karakter van een waarborgsom waarvan de hoogte maandelijks fluctueert.

2.4 Vlottende activa

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, vervaardigingsprijs of standaard verrekenprijs, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor incurantheid van de voorraden. Een klein aantal artikelen, zoals representatieartikelen en quasi-goederen (zoals waardekaarten parkeergarage) zijn gewaardeerd tegen verkoopprijs. Eventuele waarderingsverschillen tussen standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Ingeval van duurzame waardevermindering worden voorraden gewaardeerd tegen lagere marktwaarde.

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, gebaseerd op de betaalde inkoopprijs. Waarderingsverschillen tussen standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord.

Gereed product

Het gereed product, halffabricaat en orders in bewerking worden gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs of indien lager de verwachte marktwaarde. De fabricagekostprijs bestaat uit de kosten van grond- en hulpstoffen

en uitbesteed werk, met daarop een opslag voor indirecte kosten. Bij de waardering wordt rekening gehouden met het stadium waarin het productieproces zich bevindt.

Onderhanden werk bij grondexploitaties

De investeringen in onderhanden werken grondexploitaties zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De investeringen bestaan uit verwervings- en apparaatskosten en kosten voor het bouwen woonrijp maken. Eventuele bijdragen van derden en baten voor gronduitgiften zijn in mindering gebracht op de investeringen.

Bij plannen die gefinancierd zijn met een lening wordt jaarlijks rente geactiveerd.

Positieve uitkomsten bij het afsluiten van grondexploitaties worden niet rechtstreeks gedoteerd aan de reserve grondbedrijf. Deze worden opgenomen in het resultaat vóór resultaatbestemming en na resultaatbestemming toegevoegd aan de reserve grondbedrijf. Tussentijds wordt geen winst genomen bij grondexploitaties vanwege het ontbreken van de vereiste zekerheid.

Het geprognosticeerde 'plansaldo' is het verwachte resultaat op een plan. Ter dekking van verwachte negatieve saldi op operationele plannen is de voorziening negatieve plannen gevormd. Deze voorziening wordt verantwoord als correctiepost op het saldo van het onderhanden werk.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ook de vorderingen voor meerjarige subsidies zijn nominaal gewaardeerd.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.5 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt in de algemene reserve (waartoe ook de dienstcompensatiereserves worden gerekend), de overige bestemmingsreserves (welke worden ingesteld door een raadsbesluit) en het onverdeeld resultaat. In de verordening financieel beheer en beleid gemeente Den Haag zijn de overige bestemmingsreserves onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Reserve grondbedrijf	Dient om winsten of autonome verliezen te verrekenen als gevolg van resultaten en (tussentijdse) financiële bijstellingen van grondexploitaties
- (Tarief-)egalisereserves	Dient om ongewenste schommelingen op te vangen bij de tarieven die aan derden en intern in rekening worden gebracht
- Reserve activa-financiering	Centrale reserve voor de dekking van kapitaallasten
- Systeemreserves (fonds en risico)	Specifiek door de raad benoemde reserves die dienen voor het verrekenen van saldi van een specifiek benoemde taak binnen een begrotingsjaar
- Uitvoeringsreserves	Reserve die dient om financiering van nader in te vullen projecten op een specifiek beleidsterrein mogelijk te maken
- Projectreserves	Reserve die dient ter dekking van een specifiek doel of project
- Overige reserves	Overige

Toelichting

- Voor de (tarief-)egalisereserves, activareserve en systeemreserves geldt dat de saldi voor resultaatbepaling ten gunste of ten laste van de betreffende reserve mogen worden gebracht.
- Voor de projectreserves geldt dat een overschrijding van de begrote onttrekking is toegestaan, mits is voldaan aan de door het Platform Rechtmatigheid gestelde eisen.
- Voor een aantal uitvoeringsreserves geldt dat (ten opzichte van de begroting) niet bestede middelen voor resultaatbepaling terugvloeien naar de reserve. In de bijlage 2a en 2b zijn deze reserves aangegeven als gemeentebrede uitvoeringsreserves.

- De resterende middelen bij bestemmingsreserves, waarvan de door de raad vastgestelde levensduur per balansdatum is verstreken of waarvan de door de raad vastgestelde doelstelling is gerealiseerd, vallen in alle gevallen vrij ten gunste van het resultaat. (De vrijval hoeft niet begroot te zijn)

Voor nadere informatie over de categorie-indeling, looptijd, doel en maximale hoogte van reserves wordt verwezen naar bijlage 2a en 2b van de rekening.

2.6 Voorzieningen

De voorzieningen zijn gevormd voor verplichtingen, verwachte verliezen of risico's, waarvan de omvang redelijk is in te schatten op de balansdatum. Verder worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden opgenomen onder de voorzieningen. Uitzondering hierop vormen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening negatieve plannen bij de grondexploitatie. Deze is gewaardeerd tegen de contante waarde. De voorziening negatieve plannen bij grondexploitatieprojecten is gerubriceerd als correctiepost op het onderhanden werk naar analogie van de voorziening voor dubieuze debiteuren.

Het vormen van een reorganisatievoorziening is verplicht als per balansdatum sprake is van de 2^e fase van een reorganisatie conform het Sociaal Beleidskader (SBK) en uit een overzicht van opgeheven functies in het plan van aanpak blijkt dat werknemers aangewezen zijn of gaan worden als re-integratiekandidaten.

De voorziening voor aan derden verstrekte langlopende leningen en voor afgegeven garantstellingen wegens door derden aangetrokken leningen bij bankinstellingen c.a. wordt bepaald op basis van risico-inschatting per individuele lening. Bij deze risico-inschatting worden onder meer de normen van BASEL 2 gehanteerd. Indien er 100 % zekerheden zijn gesteld wordt geen voorziening getroffen. Zonodig worden op basis van de risico-inschatting afwijkende percentages toegepast.

Uitzondering hierop vormen de belegging in het Fonds Uiver (obligatieleningen) en de lening aan de Royal Bank of Scotland waarvoor op basis van geldende ratings risicoanalyses hebben plaatsgevonden die geleid hebben tot lagere percentages van respectievelijk 0,0% en 0,28%. Voor de duurzame beleggingen waarbij de hoofdsom is gegarandeerd is het risico gesteld op 0%.

De belegging bij de IJslandse bank Landsbanki is voor 100% voorzien.

In de verordening Financieel Beheer en Beleid (RIS 176954) is opgenomen dat bij het verstrekken van leningen en garanties aan derden de voorziening wordt gevormd uit het betreffende beleidsprogramma. Deze bepaling geldt voor nieuwe leningen en garanties die vanaf 1 januari 2010 worden verstrekt. Voor de al bestaande leningen en garanties is de reserve financiering aanspreekpunt.

2.7 Langlopende en kortlopende schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.8 Wijzigingen ten opzichte van vorig jaar

Nieuwe spelregels verrekeningen met reserves

- Voor de (tarief-)egalisereserves, activareserve en systeemreserves geldt dat de saldi *voor* resultaatbepaling ten gunste of ten laste van de betreffende reserve mogen worden gebracht.
- Voor de projectreserves geldt dat een overschrijding van de begrote onttrekking is toegestaan, mits is voldaan aan de door het Platform Rechtmatigheid gestelde eisen.
- Voor gemeentebrede uitvoeringsreserves geldt dat (ten opzichte van de begroting) niet bestede middelen *voor* resultaatbepaling terugvloeien naar de reserve.

- De resterende middelen bij bestemmingsreserves, waarvan de door de raad vastgestelde levensduur per balansdatum is verstreken of waarvan de door de raad vastgestelde doelstelling is gerealiseerd, vallen in alle gevallen vrij ten gunste van het resultaat. (De vrijval hoeft niet begroot te zijn)

Colleateral Derivaten contracten

De Colleateral Derivaten worden op de balans opgenomen voor het verschil tussen de nominale waarde en de marktwaarde van de afgesloten derivaten contracten per 31 december 2011. De storting heeft het karakter van een waarborgsom waarvan de hoogte maandelijks fluctueert.

Reorganisatievoorziening

Het vormen van een reorganisatievoorziening is verplicht als per balansdatum sprake is van de 2^e fase van een reorganisatie conform het Sociaal Beleidskader (SBK) en uit een overzicht van opgeheven functies in het plan van aanpak blijkt dat werknemers aangewezen zijn of gaan worden als re-integratiekandidaten.

Hoofdstuk 3

Balans en toelichting op de balans

Balans

	(bedragen in € 1.000)	
Activa	31-12-2011	31-12-2010

Vaste activa

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa met economisch nut
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

	1.243.031	1.214.015
	86.592	91.295
	<u>1.329.623</u>	<u>1.305.310</u>

Financiële vaste activa

Kapitaalverstreking aan deelnemingen
Kapitaalverstreking aan overige verbonden partijen
Leningen aan deelnemingen
Leningen aan overige verbonden partijen
Overige langlopende leningen aan derden
Algemene voorziening voor oninbaarheid
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar

	85.850	84.350
	10	10
	233.749	132.452
	110.625	100.000
	121.588	115.624
	-31.187	-22.352
	336.432	364.053
	<u>857.067</u>	<u>774.137</u>

Vlottende activa*Voorraden*

Niet in exploitatie genomen bouwgronden
Overige grond- en hulpstoffen
Onderhandenwerk (incl. bouwgronden in exploitatie)
Gereed product en handelsgoederen

	27.397	32.229
	371	379
	22.338	24.555
	1.551	1.796
	<u>51.657</u>	<u>58.959</u>

Vorderingen

Vorderingen op openbare lichamen
Verstrekte kasgeldleningen
Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen
Overige vorderingen
Overlopende activa Europese/Nederlandse overheidslichamen
Overlopende activa

	84.600	147.340
	0	60.000
	15	11
	145.602	156.709
	14.200	0
	20.623	19.039
	144.747	188.291
	<u>409.787</u>	<u>571.390</u>

Liquide middelen
Kas/bank/giro

	88.326	43.147
--	--------	--------

Totaal Activa

	2.736.460	2.752.943
--	------------------	------------------

Vaste passiva

Eigen Vermogen
Algemene reserve
Bestemmingsreserves
Saldo van de rekening (onverdeeld resultaat)

	104.696	81.766
	1.019.154	1.068.537
	-4.357	-8.580
	<u>1.119.493</u>	<u>1.141.723</u>

Voorzieningen

Voorzieningen
Voorzieningen met voeding van derden

	198.179	135.699
	23.713	22.843
	<u>221.892</u>	<u>158.542</u>

Vaste schulden

Leningen van pensioenfondsen en verzekeraars
Leningen van banken
Door derden belegd geld
Waarborgsommen
Vooruitontvangen canons

	11.345	12.138
	913.926	810.667
	23.137	26.073
	2.164	1.539
	32.304	33.149
	<u>983.076</u>	<u>883.566</u>

Vlottende passiva*Vlootende schulden*

Bank- en giroaldi
Overige schulden
Rekening Courant verhouding niet financiële instellingen
Schulden aan andere publiekrechtelijke lichamen

	2.179	28
	131.826	142.247
	24.079	17.391
	33.700	59.033
	<u>191.784</u>	<u>218.699</u>

Overlopende passiva

Overlopende passiva Europese/Nederlandse overheidslichamen
Overlopende passiva

	182.911	294.290
	37.304	56.123
	<u>220.215</u>	<u>350.413</u>

Totaal Passiva

	2.736.460	2.752.943
--	------------------	------------------

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2011

Algemeen

De balans met toelichting geeft informatie over de omvang en samenstelling van het vermogen (het verschil tussen de bezittingen en de schulden) van de gemeente Den Haag aan het eind van een boekjaar en over de ontwikkelingen daarin gedurende het jaar. De activa op de balans geven de bezittingen en de vorderingen weer en bestaan uit de vaste en vlottende activa. Op de passivazijde van de balans staan de schulden en eigen vermogen en deze zijn uit te splitsen in vaste en vlottende schulden. Vaste activa en passiva hebben een looptijd van langer dan één jaar. Zowel beginbalans als eindbalans worden gepresenteerd exclusief de bestemming van het rekeningresultaat om een juiste vergelijking van balansstanden mogelijk te maken.

Als gevolg van het doelmatigheidsonderzoek bestemmingsreserves gemeente Den Haag (RIS 180320) zijn de bestemmingsreserves doorgelicht. De doorlichting heeft onder andere tot gevolg gehad dat er verschuivingen hebben plaatsgevonden tussen de balanspost egalisereserves en de balanspost bestemmingsreserves. Daarnaast zijn herrubriceringen toegepast tussen de balansposten voor de voorzieningen en een aantal andere balansposten. Deze herrubriceringen worden bij de toelichting van de voorzieningen nader toegelicht. Als gevolg van de herrubriceringen wijkt de balans per 31-12-2010 in deze jaarrekening af van de gepresenteerde balans in de jaarrekening 2010.

Binnen de gemeentebalans heeft eliminatie plaatsgevonden van de onderlinge vorderingen en schulden tussen diensten, de interne rekening-courantverhoudingen en de aan diensten verstrekte (omslagrente)leningen voor de financiering van vaste activa.

3.3.1 Toelichting op de activa

Vaste activa (€2.187 mln.)

De vaste activa bestaan uit de materiële vaste activa (€1.330 mln.) en de financiële vaste activa (€857 mln.). De materiële vaste activa zijn conform de BBV op de balans gesplitst in materiële vaste activa met een economisch nut (€1.243 mln.) en die met een maatschappelijk nut (€87 mln.).

3.3.1.1 Materiële vaste activa (€1.330 mln.)

Materiële vaste activa met een aanschafwaarde lager dan €50.000 per stuk worden niet als materiële vaste activa verantwoord, maar rechtstreeks ten laste van de programmarekening gebracht. (In sommige situaties kan sprake zijn van investeringen in onderdelen die per stuk minder dan €50.000 kosten, maar die samen één geheel vormen zodat het geheel het bedrag van €50.000 overstijgt en als zodanig geactiveerd wordt.)

Overzicht materiële vaste activa	<i>bedragen in € 1000</i>	
	Stand per 31-12-2011	Stand per 31-12-2010
Gronden en terreinen niet in erfpacht uitgegeven	191.715	177.723
Gronden en terreinen welke in erfpacht zijn uitgegeven	109.749	111.758
Woonruimten	5.339	7.286
Bedrijfsgebouwen	749.141	683.635
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	88.897	96.323
Vervoermiddelen	1.113	1.290
Machines apparaten en installaties	69.744	50.054
Overige materiële vaste activa	44.006	34.323
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	69.919	142.918
<i>Totaal</i>	<i>1.329.623</i>	<i>1.305.310</i>

De materiële vaste activa zijn in 2011 per saldo ruim €24 mln. toegenomen. In onderstaande tabel is het verloop hiervan weergegeven.

(bedragen in € 1000)

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2011	Inves- teringen	Gereed gekomen	Bijdrage derden	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2011
Gronden/terreinen niet in erfpacht	177.723	10.634	4.202	0	104	740	191.715
Gronden en terreinen in erfpacht	111.758	963	0	0	2.972	0	109.749
Woonruimten	7.286	-1.417	0	0	276	254	5.339
Bedrijfsgebouwen	683.635	4.459	92.909	0	1.293	30.569	749.141
Grond-/weg-/waterbouwk. werken	96.323	10.787	4.239	0	0	22.452	88.897
Vervoermiddelen	1.290	0	250	0	0	427	1.113
Machines apparaten en installaties	50.054	7.067	19.967	0	29	7.315	69.744
Overige materiële vaste activa	34.323	14.457	1.569	0	15	6.328	44.006
Vaste bedrijfsactiva in uitvoering	142.918	67.639	-123.136	0	17.502	0	69.919
<i>Totaal</i>	<i>1.305.310</i>	<i>114.589</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>22.191</i>	<i>68.085</i>	<i>1.329.623</i>

Het totaalbedrag aan gerealiseerde investeringen uit het meerjarig investeringsplan (MIP) is uitgekomen op € 156 mln. (zie bijlage 5 Investeringsplan). In 2011 is € 114,6 mln. geactiveerd. Het verschil van € 41,2 mln. wordt veroorzaakt doordat het Stadsdeelkantoor Leyweg in 2011 in het MIP is opgenomen, terwijl activering van dit stadsdeelkantoor op de balans (onder de balanspost vaste bedrijfsactiva in uitvoering) voor het overgrote deel al in 2009 en 2010 plaats heeft gehad. In 2011 is nog voor een bedrag van € 15 mln. geactiveerd en heeft de financiële afrekening plaats gevonden en via de kolom gereedgekomen verantwoord onder het juiste activum. Daarnaast is een bedrag van € 16 mln. geactiveerd als gevolg van strategische aankopen (o.a. € 11,6 mln. investeringen in gronden en terreinen), welke niet in het MIP zijn opgenomen. De grootste investeringen hebben zich bij de volgende programma's voorgedaan (zie bijlage 5 investeringen):

- Programma Onderwijs (€ 25 mln.) voor onderwijshuisvesting (€ 23,7 mln.) en voorschool peuterspeelzalen (€ 1,4 mln.).
- Programma Leefomgeving (€ 7 mln.) onder andere voor de ondergrondse afvalcontainers (€ 3,9 mln.) en vervanging openbare verlichting (€ 1,2 mln.)
- Programma Sport (€ 10,3 mln.) voornamelijk het 50 meter bad in Leidschenveen/Ypenburg.
- Programma Verkeer (€ 11 mln.) voor o.a. het verkeerscirculatieplan (€ 4,5 mln.), parkeren op straat (€ 1,3 mln.) en het meerjarenplan fiets (€ 1,5 mln.)
- Programma Interne Dienstverlening (€ 84 mln.) voor met name het Stadsdeelkantoor Leyweg (€ 79 mln.)

Voor het onderscheid in investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut wordt verwezen naar bijlage 6.

3.3.1.2 Financiële vaste activa (€ 857 mln.)

(bedragen in € 1000)

Overzicht financiële vaste activa	Stand per 31-12- 2011	Stand per 31-12- 2010
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	85.850	84.350
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	10	10
Leningen aan deelnemingen	233.749	132.452
Leningen aan overige verbonden partijen	110.625	100.000
Overige langlopende leningen aan derden	121.588	115.624
Algemene voorziening voor oninbaarheid	-31.187	-22.352
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	336.432	364.053
<i>Totaal</i>	<i>857.067</i>	<i>774.137</i>

Voor het verloop van de financiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 6 Kapitaallasten.

Kapitaalverstrekkingen aan Deelnemingen (€86 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht kapitaal verstrekking aan deelnemingen	2011	2010
Beginstand 1 januari	84.350	82.980
Investerings	1.500	1.370
Desinvesteringen	0	0
Eindstand 31 december	85.850	84.350

NV Eneco

De gemeente Den Haag bezit 16,55% van de aandelen van Eneco Holding. Op grond van wetgeving stelt de Rijksoverheid dat er een splitsing moet worden aangebracht tussen het netwerkbedrijf en het leverings- en productiebedrijf. Vanwege lopende juridische procedures is er naar verwachting de komende jaren geen sprake van splitsing. Eneco is met de aandeelhouders in gesprek over de toekomst van het aandeelhouderschap. Momenteel is het wettelijk gezien niet mogelijk om de aandelen van een ongesplitst energiebedrijf openbaar te verkopen. De waardering van de aandelen is opgenomen tegen de verkrijgingsprijs van €22,7 mln. De aandelen vertegenwoordigen een nominale waarde van €82 mln.

De stand van de deelnemingen en overige verbonden partijen per 31 december 2011 is gespecificeerd op bijlage 8.

Leningen verstrekt aan deelnemingen (€234 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht leningen verstrekt aan deelnemingen	2011	2010
Beginstand 1 januari	132.452	163.804
Verstrekkings	101.600	0
Aflossingen	-303	- 31.352
Eindstand 31 december	233.749	132.452

In 2011 is €101,6 mln. verstrekt aan HTM Personenvervoer voor de financiering van randstadrailvoertuigen en lightrailvoertuigen.

Leningen verstrekt aan overige verbonden partijen (€111 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht leningen verstrekt aan deelnemingen	2011	2010
Beginstand 1 januari	100.000	0
Verstrekkings	20.000	100.000
Aflossingen	-9.375	0
Eindstand 31 december	110.625	100.000

Op 8 maart 2011 is €20 mln. verstrekt aan de grondexploitatie maatschappij Vroondaal CV

Overige langlopende leningen verstrekt aan derden (€122 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht langlopende leningen verstrekt aan derden	2011	2010
Beginstand 1 januari	115.624	111.864
Verstrekkings	19.125	11.715
Aflossingen	-13.161	-7.955
Eindstand 31 december	121.588	115.624

De grootste posten hierin betreffen: € 64 mln. voor een meerjarige depositie welke samenhangt met de door ABN/AMRO (thans Royal Bank of Scotland) overgenomen personeelshypotheekportefeuille en € 38 mln. door de GKB verstrekte onderhoudskredieten en hypotheekleningen. In 2011 is € 9 mln. verstrekt aan de St. Jacobsstichting en is voor € 10 mln. aan hypotheekleningen en onderhoudskredieten verstrekt. Voor de GKB-leningen is een voorziening getroffen van € 2,410 mln., welke is opgenomen onder de balanspost "Algemene voorziening voor oninbaarheid."

Algemene voorziening voor oninbaarheid (-€ 31 mln.)

Deze voorziening is ingesteld voor het risico van oninbaarheid voor verstrekte leningen aan deelnemingen, overige verbonden partijen en overige derden. De omvang van de algemene voorziening voor oninbaarheid bedroeg per 31 december 2010 € 20,5 mln. Na herrubricering van de voorziening oninbaarheid voor de GKB-leningen is de stand per 01-01-2011 € 22,4 mln. geworden. In 2011 is in verband met toegenomen risico's een bedrag toegevoegd van € 8,8 mln. Per 31 december 2011 is de omvang € 31,2 mln.

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht algemene voorziening voor oninbaarheid	2011	2010
Beginstand 1 januari	-22.352	-8.949
Toename	-8.835	-13.403
Afname	0	0
Eindstand 31 december	-31.187	-22.352

Overige uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar (€ 336 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	2011	2010
Beginstand 1 januari	364.830	453.121
Uitzettingen	0	0
Verminderingen	-27.621	-88.291
	337.209	364.830
Voorziening wegens oninbaarheid	-777	-777
Eindstand 31 december	336.432	364.053

De belangrijkste posten bestaan uit:

- Belegging in Fonds Uiver 2006 van € 277,6 mln. De marktwaarde per 31 december 2011 is € 308,6 mln.
- Beleggingsportefeuille Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) van € 49,6 mln. De marktwaarde van de garantieproducten MVB per 31 december 2011 is € 54,1 mln. Op 4 februari 2011 verviel de looptijd van de Maatschappelijk Verantwoorde Belegging bij Credit Suisse en is de hoofdsom van € 20 mln. teruggekomen.
- Belegging in project Meewind van € 9,7 mln. met een marktwaarde per 31 december 2011 van € 10,9 mln.
- Derivaten, in 2011 zijn 2 derivaatcontracten afgesloten. Omdat deze contracten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en niet los van elkaar zijn afgesloten vindt verantwoording gesaldeerd op 1 balanspost plaats. De verkrijgingsprijs van deze contracten is nihil. De nominale waarde van deze contracten is € 150 mln.

3.3.1.3 Voorraden (€ 52 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht voorraden	Stand per 31-12-2011	Stand per 31-12-2010
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	27.397	32.229
Overige grond- en hulpstoffen	371	379
Onderhandenwerk (incl. bouwgronden en exploitatie)	22.338	24.555
Gereed product en handelsgoederen	1.551	1.796
<i>Totaal</i>	<i>51.657</i>	<i>58.959</i>

Niet in exploitatie genomen bouwgronden (€ 27,3 mln.)

Op deze balanspost zijn de gronden voor de Grondbank Vroondaal opgenomen. Vroondaal neemt deze gronden naar behoefte af. De afname van € 4,8 mln. betreft de gronden van de Binckhorst die nu zijn opgenomen onder de post materiële vaste activa.

Onderhanden werk (inclusief bouwgronden in exploitatie) (€ 22,3 mln.)

De mutaties zijn opgebouwd uit vermeerderingen en verminderingen. De vermeerderingen zijn grotendeels toe te schrijven aan de urenverantwoording, verwervingskosten, rente en het operationeel worden van projecten. Daarnaast zijn uitgaven gedaan voor beheer, sloop, bodemsanering en openbare werken. De verminderingen vinden plaats door gerealiseerde opbrengsten voor uitgifte van grond en door het afsluiten van projecten in 2011.

Het saldo per 31-12-2011 bestaat uit Publiek Private Samenwerkingsverbanden (PPS) (€ 8,4 mln.), anticiperende werkzaamheden vooruitlopend op het operationeel verklaren van grondexploitaties door het bestuur (€ 7,2 mln.) en onderhanden infrastructurele projecten in de stad (€ 6,9 mln.)

(De door het bestuur operationeel verklaarde grondexploitaties van € 200 mln. staan als gevolg van de toegepaste balansverkorting van € 200 mln. voor een bedrag van € 0 op de balans.)

3.3.1.4 Vorderingen (€410 mln.)

(bedragen in € 1000)

Overzicht vorderingen	Stand per 31-12-2011	Stand per 31-12-2010
Vorderingen op openbare lichamen	84.600	147.340
Verstrekke kasgeldleningen	0	60.000
Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen	15	11
Overige vorderingen	145.602	156.709
Overige uitzettingen	14.200	0
Overlopende activa Europese/Nederlandse overheidslichamen	20.623	19.039
Overlopende activa	144.747	188.291
<i>Totaal</i>	<i>409.787</i>	<i>571.390</i>

De belangrijkste posten zijn hierna toegelicht

Vorderingen op openbare lichamen (€84,6 mln.)

Per 31 december 2010 was de omvang van de post vorderingen op openbare lichamen € 147,3 mln. Per 31 december 2011 is deze afgenomen tot € 84,6 mln. De afname wordt grotendeels veroorzaakt doordat een vordering op de Veiligheidsregio Haaglanden van € 38,9 mln. m.b.t. de balansliquidatie van de Brandweer in 2011 is betaald. Daarnaast is de nog te vorderen BTW uit het BTW-Compensatiefonds ruim € 26 mln. lager dan in 2010. Onder de balanspost vorderingen op openbare lichamen wordt een grote verscheidenheid aan vorderingen verantwoord. De belangrijkste posten zijn hierna vermeld.

Te verrekenen BTW met de Rijksbelastingdienst (62,5 mln.)

Dit betreft de vordering van de gemeente Den Haag op de Belastingdienst in het kader van het BTW Compensatiefonds wegens activiteiten in de overheidsfeer gedurende 2011 (€ 59,0). Dit bedrag wordt conform de regelgeving medio 2012 door de fiscus overgemaakt. Daarnaast is een bedrag van € 3,5 mln. te vorderen op BTW voor activiteiten in de ondernemerssfeer.

Afrekening Randstad Rail (€ 11,2 mln.)

Betreft een vordering van € 11,2 mln. op Stadsgewest Haaglanden in verband met de BTW van het project Randstad Rail. De vordering is voldaan op 26 januari 2012.

Verstrekte kasgeldleningen (€0 mln.)

In 2010 waren 2 kasgeldleningen tot een bedrag van € 60,0 mln. bij derden uitgezet. In 2011 is het tijdelijk liquiditeitsoverschot uitgezet op een deposito en spaarrekeningen bij de ING bank en in rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze uitzettingen zijn verantwoord onder de balanspost liquide middelen.

Overige vorderingen (€145,6 mln.)

Onder de balanspost overige vorderingen is een grote verscheidenheid aan vorderingen opgenomen, waarvan onderstaand de grootste posten zijn vermeld.

- GKB beleningen en kredieten van € 30,5 mln. Voor deze GKB-beleningen en kredieten is een voorziening voor oninbaarheid getroffen van € 0,8 mln.
- Opgelegde en nog op te leggen gemeentelijke belastingen van € 25,1 mln.
- Bijstandsvorderingen van € 17,3 mln.
- Nog te ontvangen bouwleges en precario € 10,7 mln. Voor dubieuze debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid getroffen van € 1,9 mln.
- Verkoop woningen boven het Stadsdeelkantoor Leyweg € 10,3 mln.
- Ontsluiting van de Binckhorst € 7,5 mln.
- Aan het Ontwikkelings Bedrijf Leidschenveen (OBL) zijn 3 kortlopende leningen verstrekt voor een periode van 12 maanden voor een totaal bedrag van € 7 mln. In het eerste halfjaar van 2012 worden deze leningen terugbetaald. Er is een voorziening voor oninbaarheid gevormd van € 3 mln.
- Nog te ontvangen erfpachten € 6,8 mln.
- Vordering uit 2008 van de verstrekte kasgeldlening van € 10,2 mln. aan Landsbanki te IJsland. In 2011 is € 3,246 mln. ontvangen. De gehele nog uitstaande vordering van € 6,997 mln. is voorzien.
- Netwerk Randstadrail voor een bedrag van € 3,6 mln.
- Te vorderen eigen bijdrage huishoudelijke verzorging (CAK-BZ) van € 3,1 mln.

Overige uitzettingen (€14,2 mln.)

Onder de balanspost overige uitzettingen worden vanaf 2011 (op aangeven van de commissie BBV) ook de zogenaamde (gestorte) collaterals als gevolg van afgesloten derivaten contracten verantwoord. De gestorte collateral van € 14,2 mln. is het verschil tussen de nominale waarde en de marktwaarde van de afgesloten derivaten contracten per 31 december 2011. De storting heeft het karakter van een waarborgsom waarvan de hoogte maandelijks fluctueert.

Overlopende activa Europese/Nederlandse overheidslichamen (20,6 mln.)

Op deze balanspost worden de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen subsidiebedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel verantwoord. Per 31 december 2010 was de omvang € 19,0 mln. Per 31 december 2011 is de omvang € 20,6 mln. Een volledig overzicht van alle overlopende activa en het verloop daarvan, is opgenomen in bijlage 4. Overlopende activaposten waarvan het saldo per 31-12-2011 groter is dan € 5 miljoen worden afzonderlijk toegelicht:

Overlopende activa Regeling Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (€ 5,9 mln.)

De gemeente Den Haag voert een Meerjaren Programma Fiets uit. In het kader van dit programma wordt de kwaliteit en comfort van de fietspaden verbeterd en zo het fietsgebruik gestimuleerd. Hiervoor worden fietspaden omgezet van tegelfietspaden in asfaltfietspaden. Haaglanden subsidieert deze projecten. In 2011 zijn de projecten Trekvliettracé, rotonde Plesmanweg, De La Reyweg en de rotonde Dierenselaan/Steijnlaan uitgevoerd.

Beginbalans	7,469 mln.
Bij: bestedingen 2011	3,328 mln.
Af: ontvangen rijksbijdrage 2011	-4,874 mln.
Eindsaldo nog te ontvangen	5,923 mln.

Overlopende activa (€144,8 mln.)

De balanspost overlopende activa bestaat uit een grote verscheidenheid aan vooruit betaalde kosten en/of nog te ontvangen gelden. De omvang van deze post is o.a. afgenomen door de ontvangst van €11,5 mln. op de vordering van nog te verrekenen BTW voor het project Souterrain. Daarnaast heeft een substantiële daling plaatsgevonden van de nog af te rekenen subsidieprojecten per 31-12-2011. De volgende detaillering geeft nader inzicht in de samenstelling hiervan:

Transitorische rente Fonds Uiver 2006 (€ 55,7 mln.)

Nog te ontvangen rente over 2006 t/m 2011 van €55,735 mln. met betrekking tot de rentedragende obligaties en de zero-coupon obligaties, evenals de kort belegde ontvangen renten in 2011. De rente van de zero-coupon obligaties zal in de komende jaren worden ontvangen.

Af te rekenen subsidieprojecten (€ 49,6 mln.)

Onder deze post valt een samenstel aan lopende projecten in het kader van (onder meer) stedelijke vernieuwing die met rijksgeld afgerekend moeten worden en/of met bijdragen vanuit diverse (gemeentelijke) dekkingsmiddelen, zoals het cofinancieringsfonds. Hieronder vallen diverse projecten zoals:

- Pieken in de Delta voor een bedrag van €13 mln. af te rekenen met het cofinancieringsfonds;
 - EFRO-kansen voor West voor een bedrag van €7,8 mln. af te rekenen met de EFRO rijksmiddelen;
 - WIS €4 mln., welke betrekking heeft op onderhoudsstimuleringssubsidies gedekt uit ISV-middelen Rijk;
 - €4 mln. van verschillende projecten zal moeten worden afgerekend met BDU/GSB3-Economie middelen.
- Afrekeningen zullen plaatsvinden zodra is vastgesteld dat aan alle geldende (subsidie)voorwaarden is voldaan.

BTW t/m 2002 Souterrain (niet verrekend met BTW compensatiefonds) (€ 11,0 mln.)

In 2011 is aan het Ministerie van Verkeer en Waterstaat een brief gestuurd met een aanvullende subsidieclaim betreffende het project Tramtunnel Grote Marktstraat/Kalvermarkt voor het deel van de BTW welke niet voor verrekening op aangifte in aanmerking komt en ook niet gecompenseerd kan worden met het BCF. Het ministerie heeft aangegeven dat zij in mei 2012 uitspraak zal doen.

Transitorische rente leningen u/g (€ 9,7 mln.)

Het betreft nog te ontvangen rente leningen u/g over verslagjaar 2011. De toename ten opzichte van 2010 wordt veroorzaakt door nieuwe verstrekte leningen in 2011.

Vooruitbetaalde posten (€ 5,2 mln.)

- Vooruitbetaalde huren en overige periodieke kosten voor een bedrag van €5,8 mln.

3.3.2 Toelichting op de passiva

3.3.2.1 Eigen Vermogen (€1.119 mln.)

Het eigen vermogen van de gemeente Den Haag bestaat uit de Algemene reserve (€104,7 mln.), de overige reserves (€1.019,2 mln.) en het saldo van de rekening (-€4,4 mln.). Het eigen vermogen is met €22,2 mln. afgenomen t.o.v. vorig jaar. Een specificatie van alle reserves is opgenomen in bijlage 2, waarin ook per reserve het verloop gedurende het boekjaar is weergegeven. De gemeente heeft de reserves ingedeeld in een aantal categorieën. Een overzicht van de samenstelling en stand van het eigen vermogen is hierna opgenomen.

(bedragen in € 1000)

Eigen vermogen	Stand per 31-12-2010	Her- rubricering reserves	Stand per 31-12-2010 aangepast	Resultaat- bestemming 2010	Stand per 01-01-2011	Stand per 31-12-2011
Algemene reserve	81.766		81.766	52.494	134.260	104.696
Compensatie reserves	10.254		10.254	-12.126	-1.872	11.551
Reserve Grondbedrijf	68.426		68.426	-14.315	54.111	48.029
Egalisatiereserves	35.235	-26.992	8.243		8.243	13.135
Bestemmingsreserves	806.864	+26.992	833.856	-32.884	800.972	815.260
Activa-financiering	147.758		147.758		147.758	131.179
<i>Totaal reserves</i>	<i>1.150.303</i>	<i>0</i>	<i>1.150.303</i>	<i>-6.831</i>	<i>1.143.472</i>	<i>1.123.850</i>
Saldo van de rekening	-8.580		-8.580	* 8.580	0	-4.357
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>1.141.723</i>	<i>0</i>	<i>1.141.723</i>	<i>1.749</i>	<i>1.143.472</i>	<i>1.119.493</i>

*De resultaatbestemming heeft voor €6,831 mln. betrekking op een verrekening met de reserves. Een bedrag van €1,749 mln. heeft betrekking op een verrekening met de overlopende passiva Europese/Nederlandse overheidslichamen.

Het nadelig resultaat over 2010 van €8,580 mln. is in overeenstemming met raadsbesluit 82/2011 bestemd. Voor een gedetailleerde uitwerking van de resultaatbestemming 2010 wordt verwezen naar bovengenoemd raadsbesluit. Als gevolg van het doelmatigheidsonderzoek bestemmingsreserves gemeente Den Haag (RIS 180320) zijn de bestemmingsreserves doorgelicht. De doorlichting van de bestemmingsreserves en de resultaatbestemming 2010 hebben tot gevolg gehad dat er met instemming van de raad een verschuiving heeft plaatsgevonden binnen de samenstelling van het eigen vermogen. Deze verschuiving is in bovenvermelde tabel tot uitdrukking gebracht.

Toelichting op de categorieën reserves

Algemene reserve, Compensatiereserves en Reserve grondbedrijf

Algemene reserve, Compensatiereserves bij de diensten en de Reserve grondbedrijf (totaal €164,3 mln.) zijn onderdeel van de gemeentelijke weerstandscapaciteit. De Algemene reserve is bedoeld voor het afdekken van tekorten in de gemeentelijke jaarrekening, waarmee wordt voorkomen dat financiële tegenvallers direct leiden tot onmiddellijke bezuinigingen. Gemeentelijke diensten hebben compensatiereserves voor het opvangen van bedrijfsvoeringrisico's. Algemene reserve en compensatiereserves zijn in beginsel vrij beschikbare middelen (niet gekoppeld aan specifiek door de raad vastgestelde doelen). De reserve grondbedrijf dient als financiële buffer voor het grondbedrijf om te voorkomen dat schommelingen in de resultaten van het grondbedrijf de gemeentelijke financiële huishouding verstoren. Opbrengsten uit grondexploitaties worden aan de reserve toegevoegd, verliezen uit grondexploitaties worden hiermee verrekend.

Egalisatiereserves

De Egalisatiereserves (€13,1 mln.) hebben tot doel om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden en intern in rekening worden gebracht. Een overzicht van deze reserves per programma (na verschuiving en resultaatbestemming) is hierna opgenomen.

(bedragen in € 1000)

Overzicht egalisereserves per programma	Stand per 31-12-2011	Stand per 01-01-2011
Programma 15 Maatschappelijke ondersteuning	4.660	2.720
Programma 16 Volksgezondheid en Zorg	1.395	1.389
Programma 22 Financiën	2.411	0
Programma 24 Interne dienstverlening	4.669	4.134
<i>Totaal</i>	<i>13.135</i>	<i>8.243</i>

Als gevolg van het doelmatigheidsonderzoek bestemmingsreserves gemeente Den Haag (RIS 180320) heeft een herrubricering plaatsgevonden van € 27,0 mln. van de categorie egalisereserves naar de categorie bestemmingsreserves. Hierdoor komen de reservestanden per programma uit de jaarrekening 2010 niet meer overeen met de reservestanden per 1 januari 2011 uit deze jaarrekening.

De omvang van de egalisereserves bedroeg per 31 december 2010 € 35,2 mln. Na herrubricering van de reserves is de stand per 01-01-2011 € 8,2 mln. geworden. Per 31 december 2011 is de omvang € 13,1 mln.

Bestemmingsreserves

De reguliere bestemmingsreserves bedragen € 815,3 mln. Het gaat hierbij om een samenstel van gereserveerde middelen voor specifiek door de raad goedgekeurde doelen, waaronder (spaar)reserves voor grote en/of meerjarige projecten. In de verordening financieel beheer en beleid gemeente Den Haag zijn de overige bestemmingsreserves onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Reserve activa-financiering Centrale reserve voor de dekking van kapitaallasten
- Systeemreserves
(fonds en risico) Specifiek door de raad benoemde reserves die dienen voor het verrekenen van saldi van een specifiek benoemde taak binnen een begrotingsjaar
- Uitvoeringsreserves Reserve die dient om financiering van nader in te vullen projecten op een specifiek beleidsterrein mogelijk te maken
- Projectreserves Reserve die dient ter dekking van een specifiek doel of project
- Overige reserves Alle overige reserves

Een overzicht van deze reserves per programma is hierna opgenomen.

(bedragen in € 1000)

Overzicht bestemmingsreserves per programma	Stand per 31-12-2011	Stand per 01-01-2011
Programma 1 Gemeenteraad	0	547
Programma 2 College & Bestuur	20.442	19.765
Programma 3 Dienstverlening en Stadsdelen	0	478
Programma 4 Openbare orde en Veiligheid	7.309	10.514
Programma 5 Cultuur	3.021	4.199
Programma 6 Onderwijs	10.777	18.116
Programma 7 Integratie en Krachtwijken	7.322	7.445
Programma 8 Werk en inkomen	27.507	33.016
Programma 9 Sociale voorzieningen en armoedebestrijding	2.033	33
Programma 10 Jeugd en gezin	4.260	4.534
Programma 11 Leefomgeving	318	3.626
Programma 12 Economie	18.566	13.840
Programma 13 Sport	12.909	14.736
Programma 14 Media/ICT in de stad, monumenten en archeologie	735	1.448
Programma 15 Maatschappelijke ondersteuning	9.783	4.347

Overzicht bestemmingsreserves per programma	Stand per 31-12-2011	Stand per 01-01-2011
Programma 16 Volksgezondheid en Zorg	4.553	4.019
Programma 17 Verkeer	25.461	22.187
Programma 18 Wonen	15.171	13.610
Programma 19 Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling	184.916	161.615
Programma 20 Milieu en duurzaamheid	6.836	6.710
Programma 21 Citymarketing en internationale stad	5.810	13.387
Programma 22 Financiën	26.313	24.107
Programma 23 Overige beleidsvoornemens	409.368	406.193
Programma 24 Interne dienstverlening	11.850	12.500
<i>Totaal</i>	<i>815.260</i>	<i>800.972</i>

Als gevolg van het doelmatigheidsonderzoek bestemmingsreserves gemeente Den Haag (RIS 180320) heeft een herrubricering plaatsgevonden van € 27,0 mln. van de categorie egalisatiereserves naar de categorie bestemmingsreserves. Hierdoor komen de reservestanden per programma uit de jaarrekening 2010 niet meer overeen met de reservestanden per 1 januari 2011 uit deze jaarrekening. De omvang van de bestemmingsreserves bedroeg per 31 december 2010 € 806,9 mln. Na herrubricering van de reserves en de resultaatbestemming 2010 is de stand per 01-01-2011 € 801,0 mln. geworden. Per 31 december 2011 is de omvang € 815,3 mln.

Reserve Activa-financiering (afschrijvingsreserve)

De reserve Activa-financiering van totaal € 131,2 mln. hangt direct samen met investeringen die tot en met 2009 zijn gedaan en gedekt zijn met incidenteel geld, opgenomen in afzonderlijke afschrijvingsreserves gekoppeld aan verschillende programma's. Met ingang van 2010 worden de kapitaallasten van investeringsgoederen structureel in de begroting gedekt en is het gebruik van de afschrijvingsreserves op verschillende programma's niet langer toegestaan. De reserve activa-financiering komt daarom alleen nog voor bij programma 22 "Financiën".

Overzicht reserve(s) activa-financiering per programma	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
	Stand per 31-12-2011	Stand per 01-01-2011
Programma 22: Financiën	131.179	147.758
<i>Totaal</i>	<i>131.179</i>	<i>147.758</i>

De omvang van de reserves activa-financiering bedroeg per 31 december 2010 € 147,8 mln. Per 31 december 2011 is de omvang € 131,2 mln. De omvang van de reserve(s) is afgenomen door een onttrekking van € 9,8 mln. voor de dekking van incidentele kapitaallasten en door een vrijval van € 7,2 mln. Daarnaast heeft een toevoeging plaatsgevonden van € 0,4 mln.

Toelichting reserves per programma

De ontwikkelingen in het verloop van de meest omvangrijke reserves (het saldo van de reserve is per 31-12-2011 groter dan € 5 mln.) worden hieronder toegelicht. Een volledig overzicht van alle bestemmingsreserves en het verloop daarvan, is opgenomen in bijlage 2.

Programma 2 College & Bestuur

Reserve Concernbrede ICT Systemen (CIS) (€ 19,4 mln.)

Door de instelling van deze bestemmingsreserve kan worden voorzien in de spreiding van lasten over meerdere jaren als gevolg van de lange tijdsduur die inherent is aan de uitvoering van grote ICT-projecten. De Bestemmingsreserve CIS zal worden ingezet om de niet te activeren kosten verbonden aan de CIS te financieren. Te denken valt dan aan de kosten van de onderzoeksfase en opleidingskosten. De reserve CIS zal uiteindelijk worden uitgeput. In 2011 is uit het reguliere budget voor CIS een bedrag gedoteerd van € 5,182 mln. en uit de bestemmingsreserve Kernregistraties is een bedrag van € 0,344 mln. toegevoegd.

In 2011 is € 3,822 mln. aan de reserve onttrokken. De belangrijkste bestedingen zijn:

- project Tijdelijk beheer WEBGIS € 0,222 mln.;
- project Migratie naar WEBGIS € 0,510 mln.;
- project BAG-programma € 0,354 mln.;
- Basisinfrastructuur € 0,250 mln.;
- Kernregistraties € 0,378 mln.;
- project Integrated Competence Center € 0,197 mln.;
- kapitaallasten EOS € 0,249 mln.;
- DMS € 0,172 mln.

Beginbalans	17,676 mln.
Bij: dotaties 2011	5,526 mln.
Af: bestedingen 2011	-3,822 mln.
Eindsaldo	19,380 mln.

Programma 7 Integratie en Krachtwijken

Reserve risico's Inburgering en verantwoorde afbouw(rv 154/2010) (€ 5,9 mln.)

In 2010 is een bedrag van € 5,9 mln. toegevoegd aan de reserve. Deze reserve is bedoeld om mogelijke tekorten te kunnen dekken op de uitvoering van inburgering, dan wel voor het op verantwoorde wijze afbouwen van de uitvoering op dit beleidsterrein als gevolg van de wijzigingen in het rijksbeleid. De afbouw van het uitvoeringsapparaat inburgering is al in gang gezet. De verwachting is dat vanaf 2012 de reserve aangewend gaat worden ter financiering van de financiële consequenties van bovengenoemde afbouw.

Beginbalans	5,900 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	5,900 mln.

Programma 8 Werk en Inkomen

Reserve Sociaal Economisch Fonds (rv 191/2008)(€ 9,2 mln.)

Tijdens de begrotingsretraite 2009-2012 is bovengenoemde reserve gevormd met als doel intensiever in te zetten op participatie van de Haagse burgers en op ontwikkeling van de onderkant van de arbeidsmarkt. Bij het Halfjaarbericht 2011 (RIS 181275a) is besloten om in 2011 geen middelen uit het SEF te onttrekken, maar te declareren uit het Participatiebudget. Hiermee worden de SEF middelen in latere jaren ingezet en wordt voorkomen dat een deel van het Participatiebudget aan het Rijk moet worden terugbetaald.

Beginbalans	9,191 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	9,191 mln.

Reserve Werkgelegenheid, in het bijzonder afbouw van ID- en WIW banen (rv 82/2009) (€ 14,9 mln.)

Met de 1e financiële rapportage (finrap) 2009 (rv 82/2009) is besloten om één reserve bij de dienst SZW te vormen voor de financiële afronding van de afbouw van de ID-banen. Conform het collegeakkoord 2011-2014 is een bedrag van € 7,0 mln. gedoteerd aan bovengenoemde reserve voor nieuw beleid. Net als bij het SEF is bij het halfjaarbericht 2011 besloten deze bestemmingsreserve zoveel mogelijk te ontzien om het Participatiebudget volledig te benutten. De bestedingen van € 0,179 mln. hebben betrekking op lasten die niet declarabel zijn uit het Participatiebudget.

Beginbalans	8,043 mln.
Bij: dotaties 2011	7,000 mln.
Af: bestedingen 2011	-0,179 mln.
Eindsaldo	14,864 mln.

Programma 12 Economie

Bestemmingsreserve Overcommitting D2 (rv 179/2006) (€ 7,5 mln.)

Deze middelen zijn toegekend voor de overcommitting bij de uitvoering van projecten in het D2 programma. Op grond van de voorlopige afrekening, welke is ontvangen in 2011, zal een bedrag van € 4,16 mln. aan de reserve worden toegevoegd. In de begroting was een dotatie geraamd van € 4 mln. en dit is ook daadwerkelijk gedoteerd. Het verschil van € 0,16 mln. zal door een technisch bestedingsvoorstel worden toegevoegd. Als gevolg van collegebesluit DSO/2008.1930 zullen de resterende middelen worden ingezet voor het nieuwe EFRO-programma Kansen voor West.

Beginbalans	3,384 mln.
Bij: resultaatbestemming 2010	0,111 mln.
Bij: dotaties 2011	4,000 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	7,495 mln.

Programma 13 Sport

Reserve Combinatiefunctionarissen (€ 5,5 mln.)

Het Rijk heeft een decentrale uitkering verstrekt voor combinatiefunctionarissen voor geheel Den Haag, onder het beding dat de gemeente eveneens middelen ter beschikking stelt (cofinanciering).

In het kader van de "Impuls brede scholen, sport en cultuur" contracteerde de gemeente in 2011 42 fte's combinatiefunctionarissen:

- 19,5 fte's schoolsport coördinatoren op 62 basisscholen en 12 scholen voor voortgezet onderwijs,
- 20,0 fte's jeugdsportcoördinatoren (34 functies) op 32 sport-verenigingen en
- 2,5 fte's medewerkers cultuur & school.

Het aantal fte's is conform de afspraken met het rijk gerealiseerd, zodat de decentrale uitkering voor 2012 veilig is gesteld. De combinatiefunctionarissen vullen de Brede School programmatisch in (activiteiten na schooltijd) en ondersteunen sportverenigingen.

Aan het sportieve aanbod deden in het schooljaar 2010/2011 20.000 leerlingen mee. In totaal werden 1.531 sportcursussen gegeven. Ongeveer 60% van de cursussen vond plaats in de krachtwijken.

Beginbalans	6,931 mln.
Bij: dotaties 2011	0,805 mln.
Af: bestedingen 2011	-2,250 mln.
Eindsaldo	5,486 mln.

Programma 15 Maatschappelijke ondersteuning

Reserve Individuele Voorzieningen WMO (rv 173/2010) (€ 6,4 mln.)

Het college wil voor bepaalde beleidsterreinen middelen beschikbaar houden. Daartoe dienen eventuele resultaten op deze taken buiten de uiteindelijke resultaatsverdeling gehouden te worden. Voor WMO-producten is hiertoe de egalisatiereserve Individuele Voorzieningen WMO ingesteld. Deze reserve gaat worden gebruikt om de schommelingen in de vraag naar de WMO-producten (zijnde Hulp bij het Huishouden, Woon- en Vervoersvoorzieningen Gehandicapten) en de hiervoor benodigde apparaatskosten op te vangen. Daartoe zijn de voor- en nadelen van de uitvoering van de WMO inclusief apparaat, voor zover dit verband houdt met autonome volumeontwikkelingen, voor resultaatsbepaling verrekend met deze reserve. De reserve heeft een minimum van € 1 mln. en een maximum van € 5 mln. Bij een eindsaldo buiten de bandbreedte is de reserve onderwerp van de begrotingsvoorbereiding. De bepaling van het resultaat van de WMO-producten heeft geleid tot de volgende dotaties ter afroaming van het voordelig resultaat op:

- Hulp bij het Huishouden € 1,850 mln.
- Vervoersvoorzieningen Gehandicapten € 2,067 mln.
- Woonvoorzieningen Gehandicapten € 1,475 mln.

Beginbalans	0,963 mln.
Bij: dotaties 2011	5,392 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	6,355 mln.

Programma 16 Volksgezondheid en Zorg

Reserve Aanvaardbare Kosten Ambulancedienst (rv 185/1998) (€ -7,6 mln.)

Deze (negatieve) reserve is ingesteld conform de CTG-voorschriften en dient ter egalisatie van kosten. Met ingang van 2002 wordt het gehele exploitatieresultaat van de ambulancedienst (exclusief de gemeentelijke bijdrage) verrekend met deze egalisatiereserve. Voor deze negatieve reserve is een voorziening opgenomen. Deze handelwijze is door de raad expliciet goedgekeurd.

Beginbalans	-7,157 mln.
Af: Exploitatieresultaat 2011	-0,405 mln.
Eindsaldo	-7,562 mln.

Programma 17 Verkeer

Reserve Netwerk Randstadrail (Openbaar vervoer hoger plan) (€ 9,6 mln.)

De reserve is ingesteld bij het Concernbericht 2007. Het saldo op 1-1-2011 bedroeg € 7,3 mln.

Om het Haagse openbaar vervoersysteem kwalitatief te verbeteren, is in de gemeentebegroting structureel een bedrag van € 2,25 mln. opgenomen voor het regionaal actieprogramma Openbaar Vervoer. In het kader van dat programma worden investeringen gedaan in capaciteitsverhoging, doorstromingsmaatregelen, infra-aanpassingen aan het stationsplein HS en frequentieverhoging in lijn 2 en lijn 9. Aan deze overeenkomst nemen naast Haaglanden en de gemeente Den Haag, ook het Rijk en andere betrokken gemeenten deel, die

allen een bijdrage leveren. Het College is met besluit DSO/2010.410 (RIS 161600) met deze bijdrage akkoord gegaan. Zolang deze investeringen niet zijn afgerond, zal het structurele bedrag aan de reserve worden toegevoegd. Het tot nu toe gereserveerde bedrag is noodzakelijk om aan de al aangevane bestuurlijke verplichtingen te voldoen.

Beginbalans	7,300 mln.
Bij: dotaties 2011	2,250 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	9,550 mln.

Reserve Leefbaarheid Parkeren/Parkeerfonds (€ 10,4 mln.)

In het parkeerkader 2010-2020 zijn plannen opgenomen voor de noodzakelijke investeringen in de parkeervoorzieningen. Voor het financieren van deze investeringen wordt gebruik gemaakt van de reserve Parkeren. Met de vaststelling van de gewijzigde verordening financieel beheer en beleid heeft de raad besloten de reserve Parkeren als systeemreserve te benoemen. Dit is een specifieke bestemmingsreserve die dient voor het verrekenen van saldi van de specifiek benoemde taak (Parkeren) binnen een begrotingsjaar. Als gevolg hiervan is het resultaat, op de producten Parkeren op straat en Baten Parkeerbelasting, boven het saldo van €7,9 mln. toegevoegd aan de reserve Parkeren. De reserve bedroeg per 31-12-2010 € 6,636 mln. Na verwerking van het resultaat over 2011 bedraagt deze € 10,402 mln. Het resultaat over 2011 van € 3,91 mln. is aan de reserve toegevoegd. In deze reserve is per 01-01-2011 een bedrag opgenomen van € 4,6 mln. voor de veiligheid van de stallinggarages. In 2010 was besloten deze resterende middelen voor de leefbaarheid en veiligheid rondom de parkeer garages toe te voegen aan de reserve Leefbaarheid Parkeren. In 2012 zal aan het thans beschikbare bedrag van € 10,402 mln. overeenkomstig bestuurlijke afspraken € 3,7 mln. uit de reserve worden onttrokken voor de krachtwijken-aanpak.

Beginbalans	6,636 mln.
Bij: resultaatbestemming 2010	1,126 mln.
Bij: dotaties 2011	3,910 mln.
Af: bestedingen 2011	-0,857 mln.
Af: vrijval 2011	-0,413 mln.
Eindsaldo	10,402 mln.

Programma 18 Wonen

Reserve Ruimtelijke Ordening (rv 155/2007) (€ 9,4 mln.)

In het collegeakkoord is afgesproken om de afkoopsomrechten erfpacht te doteren aan de reserve Ruimtelijke Ordening. Deze middelen worden gebruikt voor apparaat en werkbudgetten, eveneens voor versnellingsbijdragen aan corporaties voor het aanjagen van de woningbouwproductie, de communicatie, de productieafspraken met de corporaties (tot een maximumbedrag van € 12 mln). Met de grote Haagse corporaties heeft de gemeente productieafspraken gemaakt.

Beginbalans	11,563 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-5,100 mln.
Bij: dotaties 2011	4,515 mln.
Af: bestedingen 2011	-1,624 mln.
Eindsaldo	9,354 mln.

Programma 19 Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling

Reserve Grondbedrijf (€ 48,0 mln.)

Deze reserve dient ter dekking van de algemene risico's van bedrijfsmatig opereren op de onroerendgoed markt. De reserve wordt gevoed door financieel-administratieve afsluiting van plannen, waarbij het voorzichtigheidsbeginsel wordt toegepast. Kernpunten hiervan zijn:

- voor verliezen op grondexploitaties wordt een voorziening gevormd;
- deze voorziening wordt getroffen ten laste van de reserve Grondbedrijf; en
- winsten worden pas genomen indien deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Over de reserve vindt geen rentetoerekening plaats. De bestedingen hebben onder andere betrekking op de winstafracht aan de algemene middelen (€ 4,1 mln.) en de erfpachtegalisatie (€ 0,7 mln.)

Beginbalans	68,426 mln.
Bij: resultaatbestemming 2010	-14,315 mln.
Bij: dotaties 2011	1,407 mln.
Af: bestedingen 2011	-7,489 mln.
Eindsaldo	48,029 mln.

Reserve Stedelijke Ontwikkeling (€ 26,5 mln.) (rv159/2011)

Deze reserve is ingesteld om alle beschikbare middelen voor het 2011 en 2012 te kunnen samenvoegen in één reserve. Zo wordt inzichtelijk gemaakt welke middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van het IpSO. De dotatie betreft de overheveling van middelen vanuit andere dekkingsbronnen i.v.m. de instelling van deze reserve. Van de onttrekkingen heeft een bedrag van € 3,377 mln. betrekking op overheveling van gelden naar de Dienst Stadsbeheer. € 1,40 mln. wordt aangewend ter dekking van de generieke korting van 1,65 % als onderdeel van de bij de meerjarenbegroting 2011 - 2014 doorgevoerde bezuinigingen. Een bedrag van € 0,183 mln. is onttrokken voor overheveling naar de bestemmingsreserve Vastgoedexploitatie. € 17,283 mln. betreft middelen welke worden toegevoegd aan de voorziening negatieve plannen, omdat deze middelen specifiek voor dekking van grex-projecten worden aangewend. Het restant van de onttrekking betreft verrekening van bestedingen gedurende 2011. Voor de reserve geldt niet een maximale hoogte en heeft een onbepaalde looptijd.

Beginbalans	0 mln.
Bij: dotaties 2011	54,312 mln.
Af: bestedingen 2011	-27,782 mln.
Eindsaldo	26,530 mln.

Reserve Anticiperende werkzaamheden MPG (rv 261/1998) (€ 15,7 mln.)

De dienst DSO verricht onderzoeken en verwerft vastgoed ten behoeve van toekomstige grondexploitaties. De hiermee samenhangende uitgaven worden geactiveerd voor zover deze gedekt zijn met bestuurlijke besluitvorming en met het vooruitzicht dat de uitgaven binnen twee jaar tot een grondexploitatie leiden. Omdat de beoogde grondexploitatie mogelijk geen doorgang vindt bestaat het risico dat de uitgaven tot nu toe eveneens niet financieel gedekt zijn. Voor het opvangen van dergelijke financiële risico's is de reserve Anticiperende werkzaamheden MPG ingesteld en geplaatst tegenover de uitgaven uit de voorfase. De hoogte van de reserve is tevens het plafond waarvoor financiële ruimte bestaat om uitgaven in de voorfase te doen.

Beginbalans	15,759 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-1,684 mln.
Bij: dotaties 2011	1.684 mln.
Af: bestedingen 2011	-0,030 mln.
Eindsaldo	15,729 mln.

Reserve Strategische aankopen structuurvisie (€10,7 mln.) (rv 155/2007)

Deze reserve dient ter dekking van de exploitatiesaldi (inclusief kapitaallasten) van de strategische verwervingen in het kader van de masterplannen structuurvisie. Tijdens de behandeling van het IpSo in de Raad wordt tegelijk met het Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG), het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) vastgesteld. Deze behandeling gebeurt jaarlijks tijdens de begrotingsbehandeling in het najaar. Het MPV kijkt vooruit naar de financiële positie van de strategische vastgoedportefeuille van de dienst DSO. Tevens geeft het MPV zicht in de stand en het verloop van de drie strategische vastgoedreserves. Deze cijfers zijn gebaseerd op de positieve en negatieve exploitatie saldi van het strategisch bezit Structuurvisie. In 2011 bedroeg het saldo van baten (huuropbrengsten etc.) en lasten (beheerlasten, rente en afschrijvingen etc.) hiervan € 0,859 mln. In 2011 is conform begroting € 0,200 mln. gedoteerd en € 1,059 mln. onttrokken.

Beginbalans	11,597 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-0,028 mln.
Bij: dotaties 2011	0,200 mln.
Af: bestedingen 2011	-1,059 mln.
Eindsaldo	10,710 mln.

Reserve Strategische Aankopen Binckhorst (€ 8,6mln.) (rv 342/2001)

Deze reserve is gevormd voor aankopen in de Binckhorst en dient ondermeer voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten van deze aankopen. In mei 2010 is het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) uitgebracht. Conform het collegevoorstel MPV is besloten dat de reserve Strategische Aankopen Binckhorst middelen gedoteerd krijgt vanuit de Bestemmingsreserve Financiële risico's strategische aankopen Binckhorst en de Bestemmingsreserve Strategische aankopen Structuurvisie. Tijdens de behandeling van het IpSO in de Raad wordt tegelijk met de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG), het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) vastgesteld. Deze behandeling gebeurt jaarlijks tijdens de begrotingsbehandeling in het najaar. Het MPV kijkt vooruit naar de financiële positie van de strategische vastgoedportefeuille van DSO. Tevens geeft het MPV zicht in de stand en het verloop van de drie strategische vastgoedreserves. Deze cijfers zijn gebaseerd op de positieve en negatieve exploitatie saldi van het strategisch bezit Binckhorst. In 2011 bedroeg het negatief saldo van baten (huuropbrengsten etc.) en lasten (beheerlasten, rente en afschrijvingen etc.) hiervan méér dan de begrote onttrekking. In 2011 is conform begroting € 2,733 mln. onttrokken en voor het meerdere is een bestedingsvoorstel gedaan.

Beginbalans	12,109 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-0,732 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-2,733 mln.
Eindsaldo	8,644 mln.

Reserve Vastgoedexploitatie (rv 155/2007) (€ 15,3 mln.)

De bestemmingsreserve Vastgoedexploitatie is ingesteld om zowel de positieve als de negatieve exploitatiesaldi van het strategisch bezit (MVA-B) te verrekenen. Inmiddels is gebleken dat er voor een aantal vastgoedprojecten extra middelen nodig zijn. Deze middelen zijn gevonden binnen de bestemmingsreserves Volkshuisvestingsfonds DHZW, Stadsvernieuwing en Kredietcrisis (zie collegebesluit RIS 170696). Tijdens de behandeling van het IpSO in de Raad wordt tegelijk met de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG), het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV) vastgesteld. Deze behandeling gebeurt jaarlijks tijdens de begrotingsbehandeling in het najaar. Het MPV kijkt vooruit naar de financiële positie van de strategische vastgoedportefeuille. Tevens geeft het MPV zicht in de stand en het verloop van de drie strategische vastgoedreserves. Deze cijfers zijn gebaseerd op de positieve en negatieve exploitatie saldi van het strategisch bezit overigen, het te verkopen bezit overigen en de herontwikkeling van vastgoed. In 2011 bedroeg het negatieve saldo van baten (huuropbrengsten etc.) en lasten (beheerlasten, rente en afschrijvingen etc.) op deze

projecten méér dan de begrote onttrekking. In 2011 is conform de begroting € 0,183 mln. gedoteerd en € 1.255 mln. onttrokken en voor het meerdere is een bestedingsvoorstel gedaan.

Beginbalans	16,292 mln.
Bij: resultaatbestemming 2010	0,069 mln.
Bij: dotaties 2011	0,183 mln.
Af: bestedingen 2011	-1,255 mln.
Eindsaldo	15,289 mln.

Reserve Volkshuisvestingsfonds DHZW (€ 11,4 mln.) (rv 401 en 402/1994,200/1992 en 131/2011)

Het doel van deze reserve is in 2011 geherformuleerd naar 'een integrale aanpak van stedelijke vernieuwing'. Oorspronkelijk was deze reserve bestemd voor projecten in Den Haag Zuidwest, nu kunnen ook projecten uit andere wijken uit deze reserve worden gedekt. Het restant saldo van deze reserve is volledig belegd met projecten. De dotatie betreft een rentetoevoeging van € 0,12 mln. en een herallocatie binnen het VH fonds van € 2,450 mln. De onttrekking omvat deze zelfde interne herallocatie van € 2,450 mln. en de verrekening van bestedingen aan diverse verkeersaanpassingen door de aanleg van extra parkeerplaatsen.

Beginbalans	17,618 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-3,789 mln.
Bij: dotaties 2011	2,570 mln.
Af: bestedingen 2011	-5,003 mln.
Eindsaldo	11,396 mln.

Reserve Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing (ISV) (vanaf 2000) (€ 37,5 mln.)

Deze reserve wordt gebruikt om het gemeentelijke aandeel in de uitvoering van de ISV-regeling te financieren. De resterende middelen in deze reserve zijn belegd in concrete projecten. De onttrekking in 2011 is gedoteerd aan de bestemmingsreserve Stedelijke Ontwikkeling als integraal onderdeel van de dekking van het .

Beginbalans	41,308 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-0,850 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-2,924 mln.
Eindsaldo	37,534 mln.

Reserve The Hague World Forum (rv 145/2006) (€ 12,0 mln.)

Om Den Haag als internationale hoofdstad van recht en vrede te profileren, is het behoud en het versterken van het vestigingsklimaat voor internationale organisaties en bedrijven van groot belang. De Staat der Nederlanden, The Hague World Forum BV en de gemeente hebben in 2004 een overeenkomst gesloten voor nieuwbouw voor Europol en een parkeergarage met circa 590 parkeerplaatsen. Ook is overeengekomen dat de openbare ruimte van 3,2 hectare in het The Hague World Forum wordt verbeterd. Hiervoor is meerjarig € 13,6 mln. beschikbaar gesteld. Voor plankaderwijzigingen in dit gebied is € 0,9 mln. onttrokken en voor arbeidskosten van de uitvoerende dienst € 0,3 mln.

Beginbalans	13,170 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-1,213 mln.
Eindsaldo	11,957 mln.

Reserve Universiteit Leiden (rv 131/2011) (€ 8,0 mln.)

Deze reserve is ingesteld in 2011 bij de vaststelling van de begroting 2012 – 2015 om een bijdrage in de onrendabele kosten van het project University College The Hague (LUCTH) te realiseren en voor de kosten die betrekking hebben op tijdelijke huisvesting in aanloop naar de huisvesting aan het Anna van Buerenplein.

Beginbalans	0 mln.
Bij: dotaties 2011	8,046 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	8,046 mln.

Reserve Haga (rv 131/2011) (€ 13,7 mln.)

Deze reserve (gevormd n.a.v. IpSO 2012) is ingesteld in 2011 bij de vaststelling van de begroting 2012 – 2015 om middelen te reserveren voor de ontwikkeling van het project Leyweg/Escamplaan-Haga (HAGA).

Beginbalans	0 mln.
Bij: dotaties 2011	13,700 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	13,700 mln.

Programma 22 Financiën

Algemene reserve (€ 104,7 mln.)

Met rv 81/2011 “Resultaatbestemming 2010” is € 52,5 mln. toegevoegd aan de algemene reserve. Hiermee komt de stand van de algemene reserve per 01-01-2011 op € 134,3 mln.

In 2011 is voor het eerst een berekening gemaakt van de minimale hoogte van de algemene reserve met behulp van een risicocumulatiemodel. Rekening houdend met de lage standen van de reserve Grondbedrijf en de dienstcompensatiereserves is berekend dat de algemene reserve minimaal € 104 mln. moet zijn. Op grond hiervan is per saldo € 29,6 mln. onttrokken.

Beginbalans	81,766 mln.
Bij: resultaatbestemming 2010	52,494 mln.
Bij: dotaties 2011	11,070 mln.
<i>Subtotaal</i>	<i>145,330 mln.</i>
Af: bestedingen 2011	-0,134 mln.
Af: ingezet bij mjb 2012-2015	-40,500 mln.
Eindsaldo	104,696 mln.

Reserve Financiering (€ 20 mln.)

Deze reserve is ingesteld bij het beleidsprogramma 1998-2002. Doel van deze reserve is het afdekken van financiële risico's in de toekomst, het opvangen van boetes bij vervroegde aflossingen van opgenomen geldleningen alsmede het verlagen van de omslagrente. De reserve financiering zal worden opgebouwd met de bij de jaarrekening gerealiseerde voordelen in de gemeentelijke financiering. De reserve financiering heeft een grensbedrag van € 20 mln.

De toevoeging van € 7,910 mln. betreft het totale financieringsresultaat over 2011 van € 7,258 mln. en € 0,652 mln. op basis van rv 33/2001 Toekomst Nederlands Congrescentrum (NCC). Van dit totale financieringsresultaat is € 5,35 mln. verwerkt in het Halfjaarbericht 2011. Het meerdere van € 2,56 mln. is ten gunste gebracht van het rekeningresultaat 2011.

Beginbalans	20,000 mln.
Bij: dotaties 2011	7,910 mln.
Af: vrijval 2011	-7,910 mln.
Eindsaldo	20,000 mln.

Reserve Activa-financiering (rv 75/2010) (€ 126,3 mln.)

De afschrijvingsreserves per 31 december 2009 bij de diensten zijn via resultaatbestemming overgeheveld naar een centrale reserve Activa-financiering bij de Centrale Treasury. Vanuit deze reserve vindt dekking plaats van kapitaallasten voor al gedane investeringen uit voorgaande jaren met incidenteel budget. In 2007 is activa overgenomen van OCW Panden CV. voor € 16 mln. Ten tijde van de overname was nog geen volledig inzicht in de samenstelling van deze activa. Ter dekking van de afschrijvingslasten is toen voor het volledige overnamebedrag van € 16 mln. een afschrijvingsreserve gevormd. Nu is gebleken dat het overnamebedrag voor € 7,2 mln. uit grond bestaat. Daar over grond niet wordt afgeschreven is deze € 7,2 mln. niet benodigd voor dekking en kan vrijvallen. Daarnaast is voor dekking van de kapitaallasten bij diensten € 9,6 mln. onttrokken.

Beginbalans	143,078 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-9,642 mln.
Af: vrijval 2011	-7,186 mln.
Eindsaldo	126,250 mln.

Programma 23 Overige beleidsvoornemens

Reserve Te verdelen middelen begroting 2011 - 2014 (rv 122/2010) (€ 90,7 mln.)

Deze reserve is voor 5 jaar ingesteld met middelen die beschikbaar zijn voor het nieuwe beleid dat is vastgesteld in de begroting 2011 - 2014. In de ontwerp-begroting 2011 is € 10,5 mln. onttrokken als algemeen dekkingsmiddel voor de begrotingsmiddelen 2011. Ten opzichte van het vastgestelde ritme heeft een aantal verschuivingen plaatsgevonden tussen de jaarschijven. Deze verschuivingen worden opgevangen met deze reserve. Hierdoor heeft er ten opzichte van de ontwerp-begroting 2011 een toevoeging en een lagere onttrekking plaatsgevonden.

Beginbalans	93,284 mln.
Bij: dotaties 2011	3,391 mln.
Af: bestedingen 2011	-5,990 mln.
Eindsaldo	90,685 mln.

Reserve Fricatiekosten bezuinigingstaakstelling 2011 - 2014 (rv 157/2010) (€ 26,0 mln.)

Deze bestemmingsreserve is in 2010 ingesteld om de bezuinigingen op het gemeentelijk apparaat mogelijk te maken. De onttrekking betreft de door diensten gedeclareerde frictiekosten in 2011 die ten laste van deze reserve komen. In 2012 wordt € 20 mln. aan deze reserve gedoteerd voornamelijk voor de personeelsreductie als gevolg van noodzakelijke bezuinigingen door het wegvallen van de rijksbekostiging van Inburgering en Stedelijke Vernieuwing .

Beginbalans	30,000 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-3,951 mln.
Eindsaldo	26,049 mln.

Reserve Grote Projecten (rv. 144/2007) (€ 130,2 mln.)

In de begroting 2008 is een overzicht van "grote projecten" opgenomen met een tijdshorizon van ongeveer 10 jaar. Voor deze projecten moet de komende jaren zodanig worden gespaard dat hieraan uitvoering kan worden gegeven. Voeding van deze reserve vindt plaats door in de komende jaren extra inkomsten c.q. toekomstige voordelen te doteren. Vanuit de reserve kapitaallasten is € 12,6 mln. vrijgevallen. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve Grote Projecten. In 2011 zijn kapitaallasten geraamd voor de Rotterdamse Baan en Spuiplein voor € 2,1 mln. Daar beide projecten in 2011 nog niet zijn gestart en hierdoor geen kapitaallasten hebben is conform afspraak dit bedrag toegevoegd aan de reserve Grote Projecten. Een bedrag van € 12,038 mln. is uit de reserve onttrokken en overgeheveld naar de functionele begrotingsposten bij de diensten voor o.a. de projecten:

- Universiteit Leiden € 8,0 mln.
- Internationale Zone € 1,3 mln.
- Vlietzone € 0,8 mln.
- Studentenhuisvesting € 0,8 mln.

Beginbalans	144,977 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-17,474 mln.
Bij: dotaties 2011	14,710 mln.
Af: bestedingen 2011	-12,038 mln.
Eindsaldo	130,175 mln.

Reserve Co-financiering (rv 185/2005) (€28,3 mln.)

In de programmabegroting 2005 is deze reserve ingesteld voor co-financiering om te voorkomen dat Den Haag subsidie misloopt omdat Europese subsidieprogramma's cofinanciering vereisen om zo tot een multiplier aan investeringen te komen. Met rv 190/2008 is de doelstelling van deze reserve verruimd. Niet alleen Europese subsidies maar ook nationale subsidies komen in aanmerking voor co-financiering. Door deze verruiming wordt een groter multiplier-effect gecreëerd. Met rv 119/2009 is aan de doelstelling toegevoegd dat co-financiering ook geldt voor gemeentelijke samenwerkingsprojecten waarvan een derde de trekker kan zijn. In de begrotingsretraite 2010 (jaarschijf 2011) en 2011 is uit de incidenteel beschikbare middelen € 13 mln. beschikbaar gesteld voor co-financiering.

In 2011 is uit het Co-financieringsfonds een bijdrage verstrekt voor drie projecten van € 1,154 mln. en overgeheveld naar de functionele begrotingsposten van de diensten.

Het college van B&W heeft inmiddels voor een totaalbedrag van € 24,7 mln. ingestemd met projecten die voor Co-financiering in aanmerking komen. Dit bedrag dient, na goedkeuring door de raad, in 2012 nog overgeheveld te worden naar de functionele begrotingsposten bij de diensten.

Beginbalans	15,865 mln.
Bij: resultaatbestemming 2010	0,583 mln.
Bij: dotaties 2011	13,000 mln.
Af: bestedingen 2011	-1,154 mln.
Eindsaldo	28,294 mln.

Reserve Krachtwijken (rv 191/2008) (€ 14,0 mln.)

Deze reserve is ingesteld voor 10 jaar om de beschikbare middelen gedurende de convenantperiode 2008 – 2017 te kunnen inzetten. Op 4 oktober 2011 heeft het college van B&W de herprioritering van middelen en de overcommittering van de reserve Krachtwijken behandeld en een aantal maatregelen getroffen om de overcommittering terug te brengen naar nihil.

In 2011 is via het gemeentefonds de taakmutatie Bewonersparticipatie ontvangen van € 1,875 mln. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve ter dekking van de goedgekeurde businesscase Bewonersparticipatie.

In de reserve Krachtwijken was € 40,7 mln. gereserveerd voor de businesscase topsport in het Zuiderpark en de Aagje Dekenlaan. Deze businesscases zijn overgeheveld naar het meerjaren-investeringsplan (MIP)

waardoor het gereserveerde bedrag niet meer benodigd is. Hiervan is € 36,2 mln. vrijgevallen ten behoeve van de algemene middelen in de begrotingsretraite 2011 en is voor € 4,5 mln. een nieuwe reserve gevormd ter dekking van de voorfinancieringsrente tot het moment van activering.

Uit de reserve is € 5,7 mln. onttrokken ter dekking van de kosten voor de uitvoering van de business-cases en voor programmakosten. Dit bedrag is overgeheveld naar de functionele begrotingsposten van de diensten.

Uit de reserve wordt nog € 19,772 mln. onttrokken voor nog drie goedgekeurde businesscases, reeds operationele businesscases waarvan de besteding in 2012 plaatsvindt en voor de kosten van het programmabureau in 2012.

Beginbalans	58,546 mln.
Bij: resultaatbestemming 2010	0,015 mln.
Bij: dotaties 2011	1,914 mln.
Af: bestedingen 2011	-5,700 mln.
Af: vrijval 2011	-40,700 mln.
Eindsaldo	14,075 mln.

Reserve Te verdelen middelen 2012 - 2015 (rv 131/2011) (€ 26,7 mln.)

Deze reserve is voor 5 jaar ingesteld met middelen die beschikbaar zijn voor het nieuwe beleid dat is vastgesteld in de begroting 2012 - 2015 voor de jaarschijven 2011 - 2015.

De toevoeging is conform de begroting 2011 ten behoeve van de algemene begrotingsmiddelen voor 2011 tot en met 2015. De onttrekking dient als algemeen dekkingsmiddel voor de begrotingsmiddelen 2011.

Beginbalans	0 mln.
Bij: dotaties 2011	97,309 mln.
Af: bestedingen 2011	-70,637 mln.
Eindsaldo	26,672 mln.

Reserve Kapitaallasten (rv 190/2008) (€ 86,7 mln.)

Deze bestemmingsreserve is bij het Concernbericht 2008 ingesteld ter dekking van verschillen op gemeentebrede kapitaallasten door herfasering van investeringen. Deze verschillen kunnen onder andere verschuivingen zijn van investeringen naar de toekomst en het niet doorgaan van geplande investeringen (hiervoor in de plaats komen nieuwe investeringen). Met rv 123/2010 d.d. 29-10-2010 programmabegroting 2011 - 2014 is de doelstelling gewijzigd en wordt de reserve gebruikt voor dekking van kapitaallasten van alle investeringen die in het meerjarige investeringsplan zijn opgenomen (bijvoorbeeld door herfasering van investeringen of dekking uit incidentele middelen).

De stijging in de reserve komt doordat investeringsprojecten vaak later tot stand komen dan gepland. De hiermee gemoeide kapitaallasten doen zich dan ook later voor. Deze kapitaallasten treden op in latere jaren omdat de betreffende investeringen wel tot stand komen, alleen later. In de praktijk blijkt de onderuitputting zich jaarlijks voor te doen. Daarom is in 2011 een onderzoek naar de reserve gestart. Een eerste analyse heeft geleid tot een vrijval van € 12,6 mln. Deze vrijval is gebaseerd op de veronderstelling dat van de totale gemiddelde investeringen (ca € 140 mln.) deze allemaal gemiddeld 1 jaar later tot stand komen dan gepland. In 2011 is gestart met een vervolgonderzoek. De resultaten van dit onderzoek zijn in 2012 bekend.

De toevoeging van € 31,3 mln. en de restant onttrekking van € 2,6 mln. hebben betrekking op herfasering van investeringen.

Beginbalans	70,632 mln.
Bij: dotaties 2011	31,340 mln.
Af: bestedingen 2011	-2,640 mln.
Af: vrijval 2011	-12,600 mln.
Eindsaldo	86,732 mln.

Programma 24 Interne dienstverlening

Reserve Gemeentekantoor Leyweg (€ 6,5 mln.)

Bij het tweede concernbericht 2005 heeft de gemeenteraad besloten de bestemmingsreserve Gemeentekantoor Leyweg in te stellen en aan deze bestemmingsreserve een bedrag van €7,1 mln. toe te voegen. Dit bedrag is beschikbaar voor het afdekken van de onrendabele top van het gemeentekantoor aan de Leyweg. In raadsbesluit 242/2008 is besloten de looptijd van deze bestemmingsreserve te verlengen tot en met 31 december 2016. Op 1 juli 2011 is de Leyweg operationeel geworden. Daarom heeft een onttrekking plaats gevonden voor het laatste halfjaar 2011 van €0,650 mln. voor het afdekken van de onrendabele top.

Beginbalans	7,100 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	0,650 mln.
Eindsaldo	6,450 mln.

Reserve Assurantiën (€ 5,4 mln.)

Deze bestemmingsreserve is bedoeld om risico's af te dekken (toekomstige uitgaven op te vangen) als gevolg van een hoog eigen risico op verzekeringspolissen en voor het afdekken van schade van niet verzekerde evenementen. De stand per 1 januari 2011 bedraagt €5,4 mln., de maximale hoogte van deze bestemmingsreserve. Er hebben zich in 2011 geen onverwacht hoge schades voorgedaan. Daarom wordt er aan de bestemmingsreserve geen bedrag onttrokken.

Beginbalans	5,400 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	5,400 mln.

3.3.2.2 Voorzieningen (€222 mln.)

Voorzieningen zijn gevormd voor op de balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Tot de voorzieningen worden ook gerekend de van derden verkregen middelen die aan een specifiek doel besteed moeten worden. Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en niet vrij aanwendbaar door de raad. Het overzicht van de voorzieningen ziet er als volgt uit.

Overzicht voorzieningen per programma	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
	Stand per 31-12-2011	Stand per 01-01-2011
Programma 1: Gemeenteraad	413	653
Programma 2: College en Bestuur	1.752	1.824
Programma 3: Dienstverlening en Stadsdelen	319	342
Programma 4: Openbare orde en Veiligheid	4.007	5.118
Programma 5: Cultuur	6.817	7.594
Programma 6: Onderwijs	1.097	1.169
Programma 8: Werk en inkomen	9.302	5.342
Programma 9: Sociale voorzieningen en armoedebestrijding	0	41
Programma 11: Leefomgeving	28.817	23.690
Programma 13: Sport	7.981	5.198
Programma 15: Maatschappelijke ondersteuning	9.552	7.078

Overzicht voorzieningen per programma	Stand per 31-12-2011	Stand per 01-01-2011
Programma 16: Volksgezondheid en Zorg	8.601	8.322
Programma 17: Verkeer	505	572
Programma 19: Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling	125.643	74.918
Programma 22: Financiën	14.737	15.998
Programma 24: Interne dienstverlening	2.349	683
<i>Totaal</i>	<i>221.892</i>	<i>158.542</i>

Vanaf 2011 worden de voorzieningen spaarverlof niet langer aangemerkt als voorziening, maar op de balans als schuld opgenomen. Dit resulteert in een verschuiving van €0,515 mln. van de balanspost voorzieningen naar de balanspost overige schulden. Daarnaast is besloten de voorziening voor de Gemeentelijke Krediet Bank (GKB) van €3,906 mln. om te zetten naar een voorziening dubieuze debiteuren, die voor een bedrag van €1,896 mln. in mindering wordt gebracht op de langlopende uitstaande kredieten en voor €2,010 mln. op de kortlopende uitstaande kredieten. De voorzieningenstand per 31-12-2010 uit de jaarrekening 2010 van €163,0 mln. komt hierdoor niet meer overeen met de voorzieningenstanden per 1 januari 2011 van €158,5 mln. uit deze jaarrekening. Per 31 december 2011 is de omvang €221,9 mln. De toename met €63,4 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door de vereiste verhoging van de voorziening negatieve plannen Meerjaren Programma Grondbedrijf (MPG). De ontwikkelingen in het verloop van de meest omvangrijke voorzieningen (het saldo van de voorziening is per 31-12-2011 groter dan €5 mln.) worden hieronder toegelicht. Een volledig overzicht van alle voorzieningen en het verloop daarvan, is opgenomen in bijlage 3.

Programma 8 Werk en inkomen

Voorziening Reorganisatie (€ 8,9mln.)

Per 1 december 2010 is de nieuwe Directie Bedrijfsvoering bij de dienst SZW operationeel geworden. Vanaf deze datum hebben de niet geplaatste medewerkers de status SBK gekregen. Voor de kosten gedurende de SBK periode, zoals ontslagvergoeding en bemiddelingskosten etc., is een voorziening gevormd. Dit heeft geresulteerd in een dotatie van €4,613 mln. Ook voor de verwachte kosten voor de afwikkeling van rechtspositionele zaken die hun oorsprong hebben in 2010 heeft een dotatie plaatsgevonden van €0,200 mln. In 2011 is voor een bedrag van in totaal €0,975 mln. onttrokken. Per 1 december 2011 heeft als gevolg van de afbouw van Startbaan Detachering een dotatie van €5,072 mln. plaatsgevonden.

Beginbalans	4,813 mln.
Bij: dotaties 2011	5,072 mln.
Af: bestedingen 2011	-0,975 mln.
Eindsaldo	8,910 mln.

Programma 11 Leefomgeving

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (€ 17,0 mln.)

De egalisatievoorziening afvalstoffenheffing dient om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven van de afvalstoffenheffing die aan derden in rekening worden gebracht. Het verloop in 2011 is als volgt:

	(bedragen in € 1000)
Beginsaldo 1 januari 2011	13.643
<i>Lasten</i>	
Orac's eenmalige kosten	3.622
Inzameling van afval	24.062
Overslag, transport en verwerking van afval	14.677
Veegkosten	3.106
Handhaving Leefbaarheid inclusief MOR's	3.119
Perceptiekosten afvalstoffenheffing	1.891
Kwijtscheldingen	6.859
Overige kosten	3.699
Totaal onttrekkingen	61.035
<i>Baten</i>	
Afvalstoffenheffing	61.528
Dividend Haagse Milieu Services (HMS)	2.877
Totaal toevoegingen	64.405
Eindsaldo 31 december 2011	17.013

Egalisatievoorziening Riolering (€ 0,0 mln.)

De voorziening dient om ongewenste schommelingen in de tarieven van de rioolrechten die aan derden in rekening worden gebracht op te vangen. Het Gemeentelijke RioleringsPlan (GRP) is met ingang van de huidige planperiode, 2011 - 2015, verbreed tot een beleidsplan dat zowel afvalwater, afvloeiend hemelwater als maatregelen voor de grondwaterstand omvat. Met dit "verbrede GRP" is aandacht gegeven aan de wijze van financiering van de uitvoering van de drie gemeentelijke zorgplichten: zorgplicht afvalwater, zorgplicht hemelwater en zorgplicht grondwater. In het GRP is opgenomen dat jaarlijks 15 kilometer riolering vervangen wordt. De zorgplicht afvalwater betreft de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt in het grondgebied van de gemeente. Het transport vindt plaats door middel van een openbaar vuilwaterriool naar een zuiveringstechnisch werk. De zorgplicht hemelwater betreft de doelmatige verwerking van ingezameld hemelwater. Hieronder vallen berging, transport, nuttige toepassing (al dan niet na zuivering) op of in de bodem, in het oppervlaktewater brengen en het afvoeren naar een zuiveringstechnisch werk. De zorgplicht grondwater betreft het in openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming. In 2011 zijn de volgende baten en lasten gerealiseerd:

(bedragen in € 1.000)

Beginsaldo 1 januari 2011		0
<i>Baten</i>		
Rioolrechten	32.672	
Overige baten	35	
Grondwater	-956	
Totale baten (dotaties) egalisatievoorziening Riolering		31.751
<i>Lasten</i>		
Decentrale overhead	1.859	
Kapitaallasten	984	
Perceptiekosten	2.053	
Afvalwater/Hemelwater	25.138	
Totale lasten (onttrekkingen) egalisatievoorziening Riolering		30.034
Kapitaallasten versneld afschrijven		1.717
Eindsaldo 31 december 2011		0

Het positieve eindsaldo voor 2011 van € 1,718 mln. zal, zoals besloten in het GRP 2011 - 2015, worden gebruikt om versneld af te schrijven, waardoor de voorziening riolering per 31-12-2011 op € 0 komt. Met deze versnelde afschrijving wordt voorkomen dat in de toekomst rentelasten ten laste van de voorziening moeten worden gebracht.

Programma 16 Volksgezondheid en zorg

Voorziening Gemeentelijk Ambulancedienst (€ 7,6 mln.)

Met ingang van 2002 wordt het gehele exploitatieresultaat van de ambulancedienst (exclusief gemeentelijke bijdrage) verrekend met de egalisatiereserve Ambulancedienst. Indien de egalisatiereserve negatief is, wordt voor hetzelfde bedrag een voorziening getroffen. Tegenover deze voorziening staat de Reserve Aanvaardbare Kosten voor een bedrag van € 7,6 mln. negatief.

Beginbalans	7,157 mln.
Bij: dotaties 2011	0,405 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	7,562 mln.

Programma 19 Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling

Voorziening Negatieve lopende plannen MPG (€ 89,5 mln.) (rv 95/1996)

Op grond van de verslaggevingsregels (BBV) moet voor negatieve grondexploitatieprojecten een voorziening worden gevormd ter grootte van het verwachte verlies. Eind 2011 zijn bij 84 projecten operationeel met een nadelig saldo van € 289,3 mln. Hiervan is € 199,822 mln. direct op de balanswaarde (onderhanden werk) in mindering gebracht. Voor het restant van € 89,5 mln. is deze voorziening gevormd.

Beginbalans	22,900 mln.
Bij: dotaties 2011	90,335 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Af: balansverkorting	-23,740 mln.
Eindsaldo	89,495 mln.

Voorziening Negatieve plannen Harnaschpolder (€ 6,0 mln.) (rv 135/2003)

In april 2001 (rv 107) heeft de raad ingestemd met het samenwerkingsconvenant Midden-Delfland/-Delft/Den Haag "ontwikkeling bedrijventerrein Harnaschpolder". In dit samenwerkingsconvenant is bepaald dat de drie genoemde gemeenten deelnemen in een op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen opgericht bedrijfsvaard. Dit bedrijfsvaard heeft de ontwikkeling en exploitatie van het bedrijventerrein in de Harnaschpolder ter hand genomen. Ter dekking van het Haagse aandeel in het tekort van de grondexploitatie is een voorziening getroffen ten laste van de reserve Vaststellingsprogramma. De dotatie in 2011 is ten laste gekomen van de voorziening Risico's Harnaschpolder.

Beginbalans	3,434 mln.
Bij: dotaties 2011	2,581 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	6,015 mln.

Voorziening Risico's Harnaschpolder (€6,4 mln.)

Deze voorziening is getroffen in verband met verwachte risico's in komende jaren die nog niet hebben geleid tot aanpassing van de daadwerkelijke grondexploitaties. De voorziening is voor € 2,6 mln. verminderd ten gunste van de voorziening Negatieve Plannen Harnaschpolder, omdat de meest actuele stand van de grondexploitatie erop wijst, dat deze met € 2,6 mln. (NCW) zal verslechteren in 2012. Het restant in deze voorziening van € 6,4 mln. is naar verwachting voldoende om de risico's Harnaschpolder af te dekken.

Beginbalans	9,000 mln.
Bij: dotaties 2011	-2,581 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	6,419 mln.

Voorziening Plankaderwijzigingen Grondexploitaties (€14,3 mln.)

Deze voorziening is nieuw gevormd in 2010 naar aanleiding van het onderzoek naar de waardering van de grondexploitaties. De voorziening voorziet in de plankaderwijzigingen die nog niet verwerkt zijn in de netto contante waarde van de specifieke projecten. Het concrete effect op de waardering van het project verwerken was nog niet mogelijk waardoor er één aparte voorziening voor getroffen is. De mutatie betreft een actualisatie van de voorziening.

Beginbalans	31,795 mln.
Bij: dotaties 2011	-17,498 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	14,297 mln.

Programma 22 Financiën

Voorziening Gegarandeerde Geldleningen (€ 12,7 mln.)

Deze voorziening is gevormd ter dekking van risico's van afgegeven gegarandeerde geldleningen aan derden. Door vermindering van de uitstaande gegarandeerde geldleningen is het risico verminderd. Hierdoor is de voorziening verlaagd met € 1,2 mln.

Beginbalans	13,910 mln.
Bij: dotaties 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Af: vrijval 2011	-1,246 mln.
Eindsaldo	12,664 mln.

Diverse programma's

Voorziening Reorganisatie (€ 20,1 mln.)

In het kader van reorganisaties bij diensten zijn voorzieningen gevormd voor medewerkers die als re-integratiekandidaat aangemerkt zijn. Het betreft kosten voor salarislasten, ww-verplichtingen en flankerende maatregelen.

Beginbalans	4,813 mln.
Bij: dotaties 2011	16,281 mln.
Af: bestedingen 2011	0,975 mln.
Eindsaldo	20,119 mln.

3.3.2.3 Vaste schulden (€983 mln.)

(bedragen in € 1000)

Overzicht vaste schulden	Stand per 31-12-2011	Stand per 31-12-2010
Leningen van pensioenfondsen en verzekeraars	11.345	12.138
Leningen van banken	913.926	810.667
Door derden belegd geld	23.137	26.073
Waarborgsommen	2.164	1.539
Vooruit ontvangen canons	32.504	33.149
<i>Totaal</i>	<i>983.076</i>	<i>883.566</i>

Leningen pensioenfondsen en verzekeraars (€ 11 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht onderhandse leningen pensioenfondsen en verzekeraars	2011	2010
Beginstand 1 januari	12.138	19.672
Opgenomen	0	0
Aflossingen	-793	-7.534
Eindstand 31 december	11.345	12.138

In het verslagjaar 2011 is een rentelast verantwoord van €0,743 mln. (2010: €1,1 mln.)

Leningen van banken (€ 914 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht onderhandse leningen van banken	2011	2010
Beginstand 1 januari	810.667	657.619
Opgenomen	130.600	276.824
Aflossingen	-27.341	-123.776
Eindstand 31 december	913.926	810.667

In het verslagjaar is een rentelast verantwoord van €33,902 mln. (2010: €29,9 mln.). In 2011 zijn 5 langlopende leningen opgenomen voor €130,6 mln. en direct doorverstrekt aan derden (HTM Personenvervoer €101,6 mln., Grondexploitatie maatschappij Vroondaal CV €20 mln. en St Jacobusstichting €9 mln.)

Door derden belegd geld (€ 23 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht door derden belegd geld / SAS Spaardepot	2011	2010
Beginstand 1 januari	26.073	28.345
Ontvangen subsidiebedragen en rentevergoedingen	1.410	1.482
Uitbetaalde subsidiebedragen inclusief rentevergoedingen	-4.346	-3.754
Eindstand 31 december	23.137	26.073

Het door derden belegd geld bestaat uit het SAS Spaardepot (Subsidie Achteraf Systeem voor woningonderhoud). Jaarlijks worden de ontvangen subsidiegelden op een rekening-courant (BNG) gestort. Vervolgens wordt het gehele bedrag na 12 jaar aan de cliënten uitgekeerd die hebben voldaan aan de in de verordening genoemde voorwaarden betreffende de plicht tot onderhoud van de woning (Woningwet). Het betreft dus een toekomstige subsidieschuld aan cliënten met recht op een subsidie voor onderhoud van woningen.

Waarborgsommen (€ 2 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht waarborgsommen	2011	2010
Beginstand 1 januari	1.539	2.422
Ontvangen waarborgsommen	saldo +625	saldo -883
Restitutie waarborgsommen		
Eindstand 31 december	2.164	1.539

Per 31 december 2010 was de omvang van de balanspost waarborgsommen €1,5 mln. Per 31 december 2011 is deze toegenomen tot €2,1 mln. In 2011 is €1,9 mln. aan waarborgsommen gestort en is €1,3 mln. terugbetaald. Per saldo een toename van €0,6 mln.

Vooruitontvangen canons (€ 33 mln.)

Overzicht vooruitontvangen canons	(bedragen in € 1000)	
	2011	2010
Beginstand 1 januari	33.149	33.651
Stortingen canons	3.066	3.104
Onttrekkingen canons	-3.711	-3.606
Eindstand 31 december	32.504	33.149

Onder deze post zijn de afkoopsommen verantwoord, waarbij de jaarlijkse canon voor 50 of 75 jaar is afgekocht. Jaarlijks wordt ten laste van de exploitatie en ten gunste van deze post rente gebracht. De jaarlijkse canon wordt onttrokken.

3.3.2.4 Vlottende passiva (€192 mln.)

Overzicht vlottende passiva	(bedragen in € 1000)	
	31-12-2011	31-12-2010
Bank- en giroaldi	2.179	28
Overige schulden	131.826	141.732
Rekening courant verhouding niet financiële instellingen	24.079	17.391
Schulden aan andere publiekrechtelijke lichamen	33.700	59.033
<i>Totaal</i>	<i>191.784</i>	<i>218.184</i>

Bank- en giroaldi (€ 2,2 mln.)

Betreft de creditstand van € 2,2 mln. per 31-12-2011 van de concernrekening. Per 31-12-2010 vertoonde deze rekening een debetstand en was als zodanig onder de liquide middelen (kas/bank/giro) opgenomen.

Overige schulden (€131,8 mln.)

Per 31 december 2010 was de omvang van de post overige schulden € 142,2 mln. Per 31 december 2011 is de omvang met € 10,4 mln. afgenomen tot € 131,8 mln. De afname wordt voornamelijk veroorzaakt door de verbetering van de betaalsnelheid van facturen aan crediteuren. Hierdoor is de voorraad nog te betalen facturen gedaald van € 65,1 mln. per 31-12-2010 naar € 55,5 mln. per 31-12-2011

Onder de balanspost overige schulden wordt een grote verscheidenheid aan schuldposities verantwoord. De belangrijkste posten zijn hierna vermeld.

- Nog te betalen facturen/crediteuren van € 55,5 mln. (2010: € 65,1 mln.)
- Nog te ontvangen facturen als gevolg van aangegane verlichtingen van € 39,0 mln. (2010: € 42,8 mln.)
- Door klanten gedeponeerde gelden van € 5,6 mln.
- Nog af te rekenen subsidies van € 5,8 mln.

Rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen (€ 24,1 mln.)

Rekening courant verhouding niet financiële instellingen	(bedragen in € 1000)	
	31-12-2011	31-12-2010
Ontwikkelingscombinatie Wateringse Veld CV	16.256	9.943
Starterspanden Den Haag	2.490	2.548
Winkelpanden Den Haag	5.298	4.857
Haagse Hitte BV	12	16
Participatie Ontwikkelingsmaatschappij Vroondaal BV	12	14
Participatiemaatschappij Vroondaal BV	11	13
Totaal	24.079	17.391

Schulden aan andere publiekrechtelijke lichamen (€ 33,7 mln.)

Per 31 december 2010 was de omvang van deze post € 59,0 mln. Per 31 december 2011 is de omvang afgenomen met € 25,3 mln. tot € 33,7 mln. De afname heeft betrekking op een 3-tal schuldposities welke per 31-12-2010 op de balans voorkwamen en in 2011 zijn (terug)betaald:

- Afrekening boekencontrole BTW 2003 – 2008 met de Rijksbelastingdienst van € 8,5 mln.
- Restant claim Haaglanden van € 6,7 mln. in verband met vertraagde oplevering Randstadrail
- Afname van de post nog te ontvangen facturen met € 7,162 mln. door terugbetaling subsidie

Onder de balanspost schulden aan andere publiekrechtelijke lichamen wordt een grote verscheidenheid aan schuldposities verantwoord. De belangrijkste zijn hieronder opgenomen:

- Af te dragen loonheffing van € 27,0 mln.
- Te verrekenen ondernemers BTW van € 1,8 mln.
- Te verrekenen te hoge voorschot voor het declarabele deel bbz-regeling van € 1,0 mln.

3.3.2.5 Overlopende passiva (€222 mln.)

	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
Overzicht vlottende passiva	31-12-2011	31-12-2010
Overlopende passiva Europese/Nederlandse overheidslichamen	182.911	294.290
Overlopende passiva	37.304	56.123
<i>Totaal</i>	<i>220.215</i>	<i>350.413</i>

Overlopende passiva Europese/Nederlandse overheidslichamen (€ 182,9 mln.)

Op deze balanspost worden de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel verantwoord. De middelen dienen als dekking van lasten in volgende begrotingsjaren. Per 31 december 2010 was de omvang € 294,3 mln.

Per 31 december 2011 is de omvang € 182,9 mln., een afname van € 111,4 mln. Een volledig overzicht van alle overlopende passiva en het verloop daarvan, is opgenomen in bijlage 4. Overlopende passivaposten waarvan het saldo per 31-12-2011 groter is dan € 5 miljoen worden afzonderlijk toegelicht:

Overlopende passiva Regionale onderwijsachterstanden OKE-wet (€ 6,7 mln.)

De Wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie) wijzigt meerdere wetten. Het doel van deze wet is de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteitseisen van de peuterspeelzalen te verbeteren. De eerste maatregel is een kwaliteitsimpuls voor peuterspeelzalen door de wet- en regelgeving over peuterspeelzalen te harmoniseren (dat wil zeggen: meer op één lijn te brengen) met de kinderdagverblijven. De tweede maatregel is dat peuterspeelzalen financieel toegankelijk blijven. Ten derde regelt het wetsvoorstel dat gemeenten, een breder en beter aanbod van voorschoolse educatie aanbieden, zowel in peuterspeelzalen als in kinderdagverblijven.

Beginbalans	0 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	27,172 mln.
Af: bestedingen 2011	-20,517 mln.
Eindsaldo	6,655 mln.

Overlopende passiva Participatiebudget Inburgering (€19,8 mln.)

In 2011 is conform beschikking een bedrag van € 22,220 mln. ontvangen van het ministerie van SZW en is aan (duale) en vraaggerichte inburgeringstrajecten een bedrag van € 23,807 mln. besteed. Daarnaast heeft een dotatie aan de reserve schulphulpverlening van € 2 mln. plaatsgevonden om in 2012 en verder de vaak voorkomende schuldenproblematiek bij inburgerings- en re-integratietrajecten aan te kunnen pakken en de toename van lasten als gevolg van de nieuwe wet schuldhulpverlening op te vangen.

Beginbalans	23,433 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	22,220 mln.
Af: bestedingen 2011	-25,807 mln.
Eindsaldo	19,846 mln.

Overlopende passiva Wet Inburgering (€ 7,3 mln.)

Conform de vaststellingsbeschikking brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (BDU-SIV) 2005-2009 is in 2011 een bedrag van € 7,818 mln. terugbetaald aan het Rijk. Tevens is een bedrag van € 4,868 mln. aan prestatieafhankelijke trajecten vallend onder de financiering Wet Inburgering besteed.

Beginbalans	19,937 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-4,868 mln.
Af: terugbetaalde rijksbijdrage	-7,818 mln.
Eindsaldo	7,251 mln.

Overlopende passiva Participatiebudget Re-integratie (€ 14,1 mln.)

In 2011 is conform beschikking een bedrag van € 82,181 mln. ontvangen van het ministerie van SZW en is voor trajecten naar werk, re-integratietrajecten en gesubsidieerde arbeid een bedrag van € 83,604 mln. besteed ten laste van deze Rijksregeling.

Beginbalans	15,550 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	82,181 mln.
Af: bestedingen 2011	-83,604 mln.
Eindsaldo	14,127 mln.

Overlopende passiva Gebiedsgericht Programma Luchtkwaliteit (€ 17,8 mln.)

Sinds 2008 heeft de gemeente Den Haag een Actieplan luchtkwaliteit met daarin een pakket van 36 maatregelen opgenomen ter verbetering van de luchtkwaliteit. De Provincie Zuid-Holland levert een bijdrage aan dit actieplan. In 2011 is € 1,640 mln. ten laste van deze bijdrage besteed.

Beginbalans	15,008 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	4,440 mln.
Af: bestedingen 2011	-1,640 mln.
Eindsaldo	17,808 mln.

Overlopende passiva Inburgering (€ 12,2 mln.)

Van het Rijk zijn in de periode 2005 – 2009 voorschotten ontvangen voor inburgering. Vanwege onderbesteding bestaat er een verplichting tot terugbetaling. De gemeente mag inburgeringsprestaties over 2010 en 2011 en bestedingen voor andere projecten voor Sociale Integratie en Veiligheid opvoeren. De definitieve afrekening door het Rijk vindt naar verwachting in de tweede helft van 2012 plaats. Vooruitlopend hierop is € 1,7 mln. voor de businesscase Inburgering Classy ten laste van deze bijdrage gebracht.

Beginbalans	14,000 mln.
Af: resultaatbestemming 2010	-1,749 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	0,039 mln.
Eindsaldo	12,212 mln.

Overlopende passiva Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing Rijksmiddelen (ISV1 en 2)(€ 30,9 mln.)

Deze middelen zijn voor bekostiging van activiteiten in het kader van stedelijke vernieuwing. De middelen zijn als doeluitkering van het ministerie van VROM verkregen. Het saldo wordt aangewend voor de afwikkeling van de verplichtingen per balansdatum en voor projecten binnen de doelstelling van stedelijke vernieuwing, welke worden opgestart in de ISV3 periode (2010 t/m 2014). Gedurende de verslagperiode is een bedrag van ruim € 40 mln. onttrokken voor verrekening van bestedingen. Tevens is € 1,7 mln. overgeheveld naar de dienst Stadsbeheer (DSB) voor activiteiten die door DSB worden uitgevoerd. Daarvan is € 1,1 mln. bestemd voor bodemsaneringactiviteiten en de vrijval van € 0,6 mln. is bestemd voor toevoeging aan het Verstratingsfonds van DSB.

Beginbalans	72,776 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	-1,100 mln.
Af: bestedingen 2011	-40,152 mln.
Af: vrijval 2011	-0,600 mln.
Eindsaldo	30,924 mln.

Overlopende passiva Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing Rijksmiddelen (ISV3)(€ 18,5 mln.)

Deze middelen dienen ter bekostiging van activiteiten in het kader van stedelijke vernieuwing. Het betreft hier het derde investeringstijdvak (ISV3) (2010 t/m 2014). De verantwoording betreft de bedragen welke gedurende 2010 als voorschot van het rijk zijn ontvangen. Met ingang van 2011 worden de middelen uitgekeerd via het Gemeentefonds. De onttrekking betreft bestedingen gedurende het verslagjaar.

Beginbalans	18,552 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-0,044 mln.
Eindsaldo	18,508 mln.

Overlopende passiva BDU Economie GSB (III) Rijksmiddelen (€10,6 mln.)

Dit overlopend passief bestaat uit van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden om de economische structuur te versterken, het ondernemings- en vestigingsklimaat te verbeteren en om Den Haag beter te 'vermarkten'. De subsidie is in 2010 door het rijk vastgesteld. Het bedrag op de balans wordt aangewend om bestaande verplichtingen af te wikkelen. De onttrekking betreft bestedingen gedurende het verslagjaar.

Beginbalans	15,119 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	0 mln.
Af: bestedingen 2011	-4,558 mln.
Eindsaldo	10,561 mln.

Overlopende passiva EFRO kansen voor West Prio 1 en 3 (€ 5,5 mln.)

Het betreft hier gelden, door Europa ter beschikking gesteld, voor het programma Kansen voor West, ter stimulering van het regionale concurrentievermogen en toename werkgelegenheid.

Het programma is in 2009 van start gegaan. Gedurende het verslagjaar is voor een totaal van € 3,247 mln. aan middelen ontvangen. Projecten worden pas verrekend met de reserve wanneer deze definitief zijn afgehandeld. Pas dan komt de definitieve beschikking van toekenning van deze Europese subsidie. In 2011 zijn nog geen projecten definitief afgehandeld.

Beginbalans	2,287 mln.
Bij: ontvangen rijksbijdrage 2011	3,247 mln.
Af: bestedingen 2011	0 mln.
Eindsaldo	5,534 mln.

Overige overlopende passiva (€ 37,3 mln.)

Per 31 december 2010 was de omvang van deze post € 56,1 mln. Per 31 december 2011 is de omvang afgenomen met € 18,8 mln. tot € 37,3 mln. De afname heeft vooral betrekking op een afname met € 10,6 mln. van de post vooruit ontvangen bedragen op diverse projecten (zoals Scheveningen Boulevard, fietsbrug A4 en dergelijke). Daarnaast is er bij een van de diensten sprake van een daling van € 3,3 mln. als gevolg van een gewijzigde verantwoording voor nog te ontvangen facturen.

De balanspost overlopende passiva bestaat uit een grote verscheidenheid aan vooruit ontvangen middelen en/of nog te betalen kosten. Hierna volgen enkele belangrijke posten.

- Te betalen rente kapitaalmarktleningen o/g per 31-12-2011 van € 20,2 mln.
- Vooruit ontvangen bedragen op projecten van 5,8 mln. Onderdeel van dit bedrag is een ontvangen voorschot van € 2 mln. voor Buitenplaats Ypenburg, project "Fietsbrug A4". Daarnaast is voor het project Boulevard Scheveningen een bedrag vooruit ontvangen van € 1,6 mln. voor nog uit te voeren werkzaamheden.
- Eventuele claims derden voor een bedrag van € 3,7 mln.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gegarandeerde geldleningen

De afgelopen decennia heeft de gemeente aan diverse maatschappelijke sectoren borgstellingen verleend voor investeringen in hun materiële activa. In de besluitvorming zijn deze investeringen aangeduid als maatschappelijk relevant en vertegenwoordigen daarom naar de opvatting van de gemeente een publiek belang. De gemeente Den Haag loopt een risico door het afgeven van deze garanties voor de leningen verstrekt door de financiële instellingen aan deze derden.

Omschrijving afgegeven gegarandeerde geldlening	<i>(bedragen in € 1000)</i>	
	Restant per 31-12-2011	Restant per 31-12-2010
Accommodaties sportverenigingen	261	287
Sociaal pedagogische zorg	174	191
Inburgering (asielzoekers)	0	55
Kinderopvang	183	226
Zieken- en verpleeghuizen	2.986	2.517
Geestelijke gezondheidszorg/bejaardenoorden	4.742	9.499
Stadsvernieuwingsfonds	0	6
Openbaar vervoer HTM (incl. overeenkomst uit 1926)	153.181	166.797
Garantstelling stichting monumentenfonds DH	30	40
Nationaal Restauratiefonds	4.829	5.224
Achtervangovereenkomst met de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen	pm	Pm
Achtervangovereenkomst Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	pm	Pm
<i>Totaal</i>	<i>166.386 + pm</i>	<i>184.842 + pm</i>

Overige verplichtingen / rechten

(bedragen in € 1000)

Omschrijving verplichting	Bedrag per 31-12-2011 jaarbedrag
Leningen met uitgestelde storting aan de St. Jacobusstichting	2.000
Leningen met uitgestelde storting aan HTM Personenvervoer	107.000
Gereserveerde vakantietoelage bijstandsklanten	5.784
Gereserveerd vakantiegeld juni t/m december 2011	15.898
Lease- en (huur)contracten	2.987
PPS Montaignecollege	pm
Verplichtingen shared services	7.728
Verplichtingen overige dienstverlening	689
Meerjarige kosten huren van gebouwen van corporaties (Krachtwijken)	pm
Langlopende huurverplichtingen (68 contracten)	14.600
Garantstelling grondexploitatie Vroondaal CV.	20.000
Huurkoopconstructie Theater aan het Spui	pm
Nog te activeren betwiste facturen	pm
Ontwikkelingsbedrijf Leidschenveen (OBL)	pm
Bankgaranties	23.643
Planschade en nadeelcompensatie (inclusief lopende bezwaarschriften)	40 + pm
Vaststellingsovereenkomst Meeuwisse	3.000
<i>Totaal</i>	<i>203.369 + pm</i>

(bedragen in € 1000)

Omschrijving recht	Bedrag per 31-12-2011 jaarbedrag
Bankgarantie voor contractpartners Dienst Stadsbeheer	9.077
<i>Totaal</i>	<i>9.077</i>

Hoofdstuk 4

Staat van baten en lasten en Resultaten per programma

Staat van Baten en Lasten

Progr.	Omschrijving	Rekening 2011	Begroting 2011	Vershil Begroting/ Rekening	Rekening 2010
1	Gemeenteraad				
	Lasten:	6.942	7.430	488 V	7.957
	Baten:	117	25	92V	533
	Resultaat voor bestemming	6.825	7.405	580 V	7.424
	Dotaties:	0	7	7 V	508
	Onttrekkingen:	547	100	447 V	1.209
	Saldo:	6.278	7.312	1.034 V	6.723
2	College & bestuur				
	Lasten:	38.710	44.805	6.095 V	52.009
	Baten:	2.727	1.354	1.373 V	6.873
	Resultaat voor bestemming	35.983	43.451	7.468 V	45.136
	Dotaties:	5.702	6.622	920 V	8.014
	Onttrekkingen:	5.055	13.496	8.441 N	8.103
	Saldo:	36.630	36.577	53 N	45.047
3	Dienstverlening en Stadsdelen				
	Lasten:	55.277	54.289	988 N	54.900
	Baten:	16.301	14.824	1.477 V	17.305
	Resultaat voor bestemming	38.976	39.465	489 V	37.595
	Dotaties:	0	0	0 V	0
	Onttrekkingen:	478	478	0 V	1.353
	Saldo:	38.498	38.987	489 V	36.242
4	Openbare orde en Veiligheid				
	Lasten:	57.626	59.187	1.561 V	61.085
	Baten:	4.632	3.573	1.059 V	12.835
	Resultaat voor bestemming	52.994	55.614	2.620 V	48.250
	Dotaties:	60	60	0 V	4.919
	Onttrekkingen:	3.265	4.460	1.195 N	3.600
	Saldo:	49.789	51.214	1.425 V	49.569
5	Cultuur				
	Lasten:	86.376	86.595	219 V	95.604
	Baten:	6.253	5.323	930 V	5.907
	Resultaat voor bestemming	80.123	81.272	1.149 V	89.697
	Dotaties:	1.169	1.169	0 V	2.922
	Onttrekkingen:	2.347	3.528	1.181 N	9.728
	Saldo:	78.945	78.913	32 N	82.891
6	Onderwijs				
	Lasten:	158.858	166.660	7.802 V	147.600
	Baten:	35.930	37.809	1.879 N	13.344
	Resultaat voor bestemming	122.928	128.851	5.923 V	134.256
	Dotaties:	3.400	3.400	0 V	386
	Onttrekkingen:	10.739	13.568	2.829 N	11.999
	Saldo:	115.589	118.683	3.094 V	122.643
7	Integratie en Krachtwijken				
	Lasten:	39.406	43.598	4.192 V	34.671
	Baten:	28.888	29.858	970 N	12.655
	Resultaat voor bestemming	10.518	13.740	3.222 V	22.016
	Dotaties:	1.905	1.905	0 V	7.640
	Onttrekkingen:	2.028	2.880	852 N	4.209
	Saldo:	10.395	12.765	2.370 V	25.447
8	Werk en inkomen				
	Lasten:	545.772	553.166	7.394 V	568.453
	Baten:	435.130	443.363	8.233 N	463.741
	Resultaat voor bestemming	110.642	109.803	839 N	104.712
	Dotaties:	12.297	8.584	3.713 N	13.663
	Onttrekkingen:	17.806	27.985	10.179 N	34.850
	Saldo:	105.133	90.402	14.731 N	83.525

Progr.	Omschrijving	Rekening 2011	Begroting 2011	Vershil Begroting/ Rekening	Rekening 2010
9	Sociale voorzieningen en armoedebestrijding				
	Lasten:	52.772	52.835	63 V	63.052
	Baten:	18.562	15.832	2.730 V	16.879
	Resultaat voor bestemming	34.210	37.003	2.793 V	46.173
	Dotaties:	2.000	2.000	0 V	0
	Onttrekkingen:	0	33	33 N	3.904
	Saldo:	36.210	38.970	2.760 V	42.269
10	Jeugd en gezin				
	Lasten:	42.953	46.220	3.267 V	46.724
	Baten:	17.103	16.892	211 V	14.129
	Resultaat voor bestemming	25.850	29.328	3.478 V	32.595
	Dotaties:	1.281	0	1.281 N	1.022
	Onttrekkingen:	1.555	3.609	2.054 N	7.102
	Saldo:	25.576	25.719	143 V	26.515
11	Leefomgeving				
	Lasten:	216.043	215.944	99 N	219.122
	Baten:	115.144	112.225	2.919 V	119.382
	Resultaat voor bestemming	100.899	103.719	2.820 V	99.740
	Dotaties:	67	100	33 V	959
	Onttrekkingen:	4.193	5.486	1.293 N	13.641
	Saldo:	96.773	98.333	1.560 V	87.058
12	Economie				
	Lasten:	23.548	31.285	7.737 V	25.957
	Baten:	14.074	17.281	3.207 N	19.075
	Resultaat voor bestemming	9.474	14.004	4.530 V	6.882
	Dotaties:	6.926	6.926	0 V	2.720
	Onttrekkingen:	2.200	6.710	4.510 N	2.692
	Saldo:	14.200	14.220	20 V	6.910
13	Sport				
	Lasten:	53.610	53.638	28 V	54.672
	Baten:	9.099	8.158	941 V	8.784
	Resultaat voor bestemming	44.511	45.480	969 V	45.888
	Dotaties:	2.458	2.458	0 V	2.732
	Onttrekkingen:	4.285	5.699	1.414 N	4.385
	Saldo:	42.684	42.239	445 N	44.235
14	Media/ICT in de stad, monumenten en archeologie				
	Lasten:	4.834	5.461	627 V	4.620
	Baten:	866	134	732 V	-147
	Resultaat voor bestemming	3.968	5.327	1.359 V	4.767
	Dotaties:	60	60	0 V	0
	Onttrekkingen:	773	1.082	309 N	1.258
	Saldo:	3.255	4.305	1.050 V	3.509
15	Maatschappelijke ondersteuning				
	Lasten:	159.285	166.697	7.412 V	169.917
	Baten:	20.356	18.371	1.985 V	17.151
	Resultaat voor bestemming	138.929	148.326	9.397 V	152.766
	Dotaties:	8.625	1.647	6.978 N	1.881
	Onttrekkingen:	1.249	1.480	231 N	7.467
	Saldo:	146.305	148.493	2.188 V	147.180
16	Volksgezondheid en Zorg				
	Lasten:	74.811	76.827	2.016 V	80.514
	Baten:	22.237	20.265	1.972 V	25.544
	Resultaat voor bestemming	52.574	56.562	3.988 V	54.970
	Dotaties:	2.248	2.380	132 V	335
	Onttrekkingen:	1.709	5.515	3.806 N	9.007
	Saldo:	53.113	53.427	314 V	46.298

Progr.	Omschrijving	Rekening 2011	Begroting 2011	Vershil Begroting/ Rekening	Rekening 2010
17	Verkeer				
	Lasten:	105.941	126.330	20.389 V	138.397
	Baten:	75.748	81.860	6.112 N	76.357
	Resultaat voor bestemming	30.193	44.470	14.277 V	62.040
	Dotaties:	10.060	6.182	3.878 N	18.454
	Onttrekkingen:	6.786	12.836	6.050 N	23.412
	Saldo:	33.467	37.816	4.349 V	57.082
18	Wonen				
	Lasten:	50.528	43.278	7.250 N	33.152
	Baten:	30.097	20.188	9.909 V	12.008
	Resultaat voor bestemming	20.431	23.090	2.659 V	21.144
	Dotaties:	6.915	7.573	658 V	625
	Onttrekkingen:	5.354	8.408	3.054 N	3.860
	Saldo:	21.992	22.255	263 V	17.909
19	Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling				
	Lasten:	240.802	294.818	54.016 V	364.954
	Baten:	149.401	233.246	83.845 N	233.594
	Resultaat voor bestemming	91.401	61.572	29.829 N	131.360
	Dotaties:	93.414	94.404	990 V	57.380
	Onttrekkingen:	61.923	76.011	14.088 N	110.964
	Saldo:	122.892	79.965	42.927 N	77.776
20	Milieu & Duurzaamheid				
	Lasten:	23.246	24.033	787 V	26.955
	Baten:	2.605	2.034	571 V	6.382
	Resultaat voor bestemming	20.641	21.999	1.358 V	20.573
	Dotaties:	2.679	2.679	0 V	4.651
	Onttrekkingen:	2.553	3.249	696 N	6.260
	Saldo:	20.767	21.429	662 V	18.964
21	Citymarketing en internationale stad				
	Lasten:	17.435	21.091	3.656 V	26.533
	Baten:	1.273	1.612	339 N	4.041
	Resultaat voor bestemming	16.162	19.479	3.317 V	22.492
	Dotaties:	-4.745	-4.745	0 V	2.815
	Onttrekkingen:	2.832	3.842	1.010 N	13.625
	Saldo:	8.585	10.892	2.307 V	11.682
22	Financiën				
	Lasten:	206.227	205.133	1.094 N	204.145
	Baten:	1.245.775	1.229.874	15.901 V	1.260.176
	Resultaat voor bestemming	-1.039.548	-1.024.741	14.807 V	-1.056.031
	Dotaties:	26.286	23.352	2.934 N	22.959
	Onttrekkingen:	67.812	58.088	9.724 V	82.515
	Saldo:	-1.081.074	-1.059.477	21.597 V	-1.115.587
23	Overige beleidsvoornemens				
	Lasten:	5.637	18.863	13.226 V	14.962
	Baten:	372	611	239 N	2.007
	Resultaat voor bestemming	5.265	18.252	12.987 V	12.955
	Dotaties:	167.049	167.549	500 V	185.001
	Onttrekkingen:	163.874	168.844	4.970 N	120.942
	Saldo:	8.440	16.957	8.517 V	77.014
24	Interne dienstverlening				
	Lasten:	135.213	155.231	20.018 V	113.606
	Baten:	125.182	143.627	18.445 N	102.682
	Resultaat voor bestemming	10.031	11.604	1.573 V	10.924
	Dotaties:	1.783	0	1.783 N	1.350
	Onttrekkingen:	1.899	2.000	101 N	4.595
	Saldo:	9.915	9.604	311 N	7.679

Progr.	Omschrijving	Rekening 2011	Begroting 2011	Vershil Begroting/ Rekening	Rekening 2010
	Totaal exclusief consolidatie-eliminatie:				
	Lasten:	2.401.852	2.553.414	151.562 V	2.609.561
	Baten:	2.377.872	2.458.339	80.467 N	2.451.237
	Resultaat voor bestemming	23.980	95.075	71.095 V	158.324
	Dotaties:	351.639	334.312	17.327 N	340.936
	Onttrekkingen:	371.262	429.387	58.125 N	490.680
	Saldo:	4.357	0	4.357 N	8.580
	Consolidatie-eliminatie				
	Lasten:	-317.018	-335.810	18.792 N	-286.560
	Baten:	-317.018	-335.810	18.792 V	-286.560
	Resultaat voor bestemming	0	0	0 V	0
	Dotaties:	0	0	0 V	0
	Onttrekkingen:	0	0	0 V	0
	Saldo:	0	0	0 V	0
	Totaal inclusief consolidatie-eliminatie:				
	Lasten:	2.084.834	2.217.604	132.770 V	2.323.001
	Baten:	2.060.854	2.122.529	61.675 N	2.164.677
	Resultaat voor bestemming	23.980	95.075	71.095 V	158.324
	Dotaties:	351.639	334.312	17.327 N	340.936
	Onttrekkingen:	371.262	429.387	58.125 N	490.680
	Saldo:	4.357	0	4.357 N	8.580

Programma 01 - Gemeenteraad
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder Presidium

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	6.942	7.430	488 V	7.957
Baten	117	25	92 V	533
Saldo exclusief reserves	6.825 N	7.405 N	580 V	7.424 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	0	7	7 V	508
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	547	100	447 V	1.209
Saldo inclusief reserves	6.278 N	7.312 N	1.034 V	6.723 N

Resultaat 2011

De gemeenteraad vertegenwoordigt alle Haagse burgers en staat aan het hoofd van de gemeente (artikel 125, eerste lid van de Grondwet). Met de twee andere bestuursorganen, het college van b en w en de burgemeester, vormt de raad het Haagse gemeentebestuur. De gemeenteraad functioneert als volksvertegenwoordigend orgaan, stelt de kaders vast van het door college te voeren beleid en controleert het door het college gevoerde beleid.

Uit de gegevens van de Stadsenquête 2011 blijkt dat de bekendheid met de functie van de Gemeenteraad licht is gestegen: van 54% in 2010 naar 56% in 2011. Ook de bekendheid met de middelen van de gemeente om inwoners invloed te laten uitoefenen op de gemeentepolitiek – bijvoorbeeld spreekrecht, raadsadressen en burgerinitiatief – is gegroeid: van 32% in 2010 naar 38% in 2011.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Personeel Griffie en Ombudsman	0,1 mln. V	I/S
Friciekosten bezuinigingen	0,5 mln. V	I
Bestemmingsreserve WIA	0,1 mln. V	I
Diversen	0,3 mln. V	I/S
Totaal	1,0 mln. V	

Personeel Griffie en Ombudsman

€ 0,1 mln. V

Het voordeel wordt veroorzaakt door het niet vervullen van vacatures

Friciekosten bezuinigingen

€ 0,5 mln. V

In 2010 is een reserve gecreëerd voor friciekosten die nodig zijn voor het opvangen van eventuele personele reducties als gevolg van de apparaatskostenbezuinigingen. Inmiddels is duidelijk dat deze reserve niet nodig is. Het voordeel wordt veroorzaakt door het vrijvallen van de reserve.

Bestemmingsreserve WIA

€ 0,1 mln. V

Op verzoek van de Rekeningencommissie is besloten voor de WIA niet langer een reserve aan te houden, maar desgewenst een voorziening te treffen. Daarom valt de reserve vrij.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De lagere lasten in 2011 zijn veroorzaakt door een dotatie aan de voorziening wachtgelden raadsleden in 2010 (€0,210 mln. V) en de lagere drukkosten in 2011 (€0,99 mln. V). De hogere baten in 2010 werden vooral veroorzaakt door een onttrekking aan de dienstcompensatiereserve (€0,718 mln. V) en de reserve opkomst verkiezingen (€0,4 mln.).

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Gemeenteraad	1.577	82	1.621	0	1.730	1
Huisvesting Raad	0	0	0	0	676	0
Ombudsman	491	20	473	0	488	15
Bestuursondersteuning Gemeenteraad	1.949	6	2.214	7	1.984	31
Apparaatskosten Gemeenteraad	2.492	9	2.650	18	2.603	486
Rekenkamer	433	0	472	0	476	0
Totaal	6.942	117	7.430	25	7.957	533

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Reserve WIA (3822)	0	0	45	7	0
BR Friciekosten bezuinigingen	0	0	502	0	100
Totaal	0	0	547	7	100

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	7.373	25	7	0
Rv 114/2010	Voorstel van het presidium inzake frictiekosten bezuinigingen Raad(sorganisatie)	100	0	0	100
Rv 123/2010	Voorstel van het college inzake programmabegroting 2011-2014	-70	0	0	0
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	48	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	5	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-26	0	0	0
Actuele begroting		7.430	25	7	100

Programma 02 - College & bestuur
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder J.J. van Aartsen (BGM) / I. van Engelshoven (OD)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Vershil 2011		Uitkomst 2010	
Lasten	38.710		44.805		6.095	V	52.009	
Baten	2.727		1.354		1.373	V	6.873	
Saldo exclusief reserves	35.983	N	43.451	N	7.468	V	45.136	N
<i>Dotaïes aan reserves</i>	5.702		6.622		920	V	8.014	
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	5.055		13.496		8.441	N	8.103	
Saldo inclusief reserves	36.630	N	36.577	N	53	N	45.047	N

Resultaat 2011

De burgemeester en het college van burgemeester en wethouders vormen samen met de raad het Haagse gemeentebestuur. Daarbij stelt de raad de kaders vast van het door het college te voeren beleid. Het is de taak van het college om dit beleid te operationaliseren naar de Haagse samenleving. Het college stelt daarvoor jaarlijks een meerjarenbegroting op die ter goedkering en vaststelling wordt aangeboden aan de raad.

De viering van de komst van de halfmiljoenste Hagenaar is een zeer belangrijk moment voor de stad geweest. De halfmiljoenste inwoner stond in alle uitingen symbool voor de groei en vitaliteit van de stad en het resultaat van bewust beleid, gericht op groei. Den Haag als uitstekende stad om in te wonen, werken en verblijven, voor alle levensfasen en elk inkomensniveau. Het initiatief voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag is in 2011 verbreed naar alle gemeenten in de stadsregio's Haaglanden en Rotterdam

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Projecten ten laste van de gemeentebrede reserves CIS	€1,4 mln. N	I
Loketbezuinigingen	€1,2 mln. V	I
Diversen	€0,1 mln. V	I
Totaal	€0,1 mln. N	

Projecten ten laste van de gemeentebrede reserves CIS € 1,4 mln. N

De reserve CIS is een gemeentebrede uitvoeringsreserve. De voor- en nadelen op de uitvoering (die tot uitdrukking komt op andere programma's) van de ICT-projecten worden met deze reserve verrekend. De lasten van de desbetreffende projecten komen tot uitdrukking op andere programma's. Onder meer door vertraging in de uitvoering vindt een lagere onttrekking plaats aan deze reserve.

Loketbezuinigingen € 1,2 mln. V

De loketbezuiniging van €1,2 mln. staat als taakstelling opgenomen onder programma 24 Overige Beleidsvoornemens. De bezuiniging wordt in 2011 eenmalig ingevuld door te bezuinigen op geplande projecten uit de bestemmingsreserve CIS. De toevoegingen aan de reserve moeten daardoor lager uitvallen; in 2011 is deze toevoeging daarom €0,8 mln. lager dan begroot. Voorts is een bedrag van €0,35 mln. aan toegekende gelden voor projecten weer teruggedraaid en aan de reserve toegevoegd.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Eigen risico WIA	€0,6 mln.
Bureau van Werk naar Werk	€0,4 mln.
Projecten gemeentebrede uitvoeringsreserve	€6,8 mln.

Eigen risico WIA

€ 0,6 mln.

In 2011 is de regelgeving met betrekking tot de arbeidsgerelateerde reserves en voorzieningen geüniformeerd en aangescherpt. Deze regels bepalen onder andere dat alleen op concernniveau arbeidsgerelateerde reserves kunnen worden aangehouden. Nadat de Voorziening WAO op het vereiste niveau was gebracht, verviel het bestaansrecht van de bestemmingsreserve WAO. Deze reserve is daarom ultimo 2011 vrijgevallen. De vrijgevallen middelen zijn benut ter dekking van de dotatie aan de Voorziening WAO.

Bureau van Werk naar Werk

€0,4 mln.

In 2011 is het Bureau van Werk naar Werk van start gegaan. De kosten van het bureau in 2011 (€408) komen ten laste van het gemeentebrede bestemmingsreserve Friciekosten. Omdat het bureau van Werk naar Werk niet in de begroting was opgenomen leidt één en ander tot hogere lasten en baten voor het genoemde bedrag.

Projecten gemeentebrede uitvoeringsreserve

€6,8 mln.

Onder de lasten van dit programma zijn projecten die geraamd die zijn vertraagd; hierdoor zijn de lasten € 6.972 lager dan begroot. Dit voordeel valt weg tegen een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve CIS. Het achterblijven van de realisatie heeft drie hoofdoorzaken:

1. Op het moment dat de uitgaven voor de projecten in de begroting moesten worden opgenomen, waren de beoordelingen van de toekenningen nog onderwerp van beraadslagen.
2. Omdat in principe niet meer mag worden onttrokken dan begroot wordt er bij de opstelling van de begroting voor gekozen de uitgaven en onttrekking ruim te ramen.
3. Diverse projecten op het vlak van kernregistraties zijn afhankelijk van het afkomen van landelijke wetgeving waardoor vaak vertraging optreedt in de uitvoering.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De daling van het nadelig saldo met € 8,0 mln. wordt grotendeels door de volgende posten verklaard:

- Lagere uitgaven in 2011 aan wachtgeld en pensioen van B&W (€0,773 mln. V). De hogere kosten in 2010 werden veroorzaakt door het vormen van een voorziening wachtgeld voor de vertrekkende wethouders uit het vorige college en het bijplussen van de pensioengelden (APPA-plan) als gevolg van dalende beleggingsresultaten.
- Het vertrek van de afdeling Deconcentratie naar de dienst Publiekszaken (€ 3,8 mln. V).
- Lagere dotaties aan diverse bestemmingsreserves in 2011 (€ 2,3 mln. V), waaronder de bestemmingsreserve CIS voor € 1,8 mln. V, dit laatste verschil wordt mede veroorzaakt door de verlaging van de dotaties met € 814 voor de realisatie van de loketbezuiniging (zie hierboven bij de verschillen verklaring).
- Hogere onttrekkingen in 2011 uit de bestemmingsreserve CIS voor uitgaven bij andere diensten (€0, 294 mln. V).
- Incidentele baat in 2011 als gevolg van het terughalen gelden bij de diensten voor realiseren van loketbezuiniging

Uitkomst programma-activiteiten
(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
College van BenW	1.943	77	2.031	0	2.835	8
Huisvesting College B &W	0	0	0	0	426	98
Bestuursondersteuning en bestuursadvisering College van B&W	7.319	718	6.452	454	7.800	908
Concernfunctie POI en Communicatie	16.990	1.435	23.435	493	20.621	1.607
Juridische zaken en bestuurlijke vernieuwing	1.139	8	1.322	1	8.339	3.473
Concernfunctie Financiën	5.816	415	5.919	355	6.487	728
Apparaatskosten college van B&W	2.361	74	2.515	51	2.410	51
Bestuurlijke samenwerking	3.142	0	3.131	0	3.091	0
Totaal	38.710	2.727	44.805	1.354	52.009	6.873

Dotaties en onttrekkingen aan reserves
(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Dienstcompensatiereserve BSD	0	30	0	0	83
BR Fonds Publieksdiensten 3003	-60	0	0	-60	0
BR Boventalligen	183	203	0	181	214
BR Eigen risicodragerschap WAO (BSD)	0	0	220	100	0
BR Huis van de Democratie 3903	0	76	0	0	75
BR Standbeelden Thorbecke en Juliana	394	22	0	394	200
BR FPU + en seniorenregeling	3	82	0	11	83
BR Concernbrede ICT systemen	5.526	3.822	0	6.340	12.241
BR kenregistraties	-344	0	0	-344	0
BR Glasvezel	0	26	574	0	600
Totaal	5.702	4.261	794	6.622	13.496

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting
(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	55.766	4.469	349	7.378
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	-10.385	-3.115	6.273	7.058
Rv 155/2010	Technische verwerking DMO bestemmingsreserves deel 2	-1.000	0	0	-1.000
Rv 167/2010	Verlenging looptijd ZIGGO mediafonds en Fonds Publieksdiensten	60	0	0	60
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	-7	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	371	0	0	0
Actuele begroting		44.805	1.354	6.622	13.496

Programma 03 - Dienstverlening en Stadsdelen
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder I. van Engelshoven (OD)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	55.277	54.289	988 N	53.929
Baten	16.301	14.824	1.477 V	16.519
Saldo exclusief reserves	38.976 N	39.465 N	489 V	37.410 N
<i>Dotaies aan reserves</i>	0	0	0	0
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	478	478	0 N	1.353
Saldo inclusief reserves	38.498 N	38.987 N	489 V	36.057 N

Resultaat 2011

Het programma Dienstverlening en Stadsdelen heeft als doel dat alle diensten en producten van de gemeente op een excellente manier aan de bewoners, bedrijven en bezoekers van Den Haag worden geleverd.

De gemeente stelt bij haar dienstverlening de wensen en behoeften van de Hagenaar centraal. In het Masterplan Dienstverlening 2012-2015 is een heldere toekomstvisie geformuleerd voor Haagse dienstverlening. Tevens is via de Haagse Service Code duidelijk omschreven wat Hagenaars op het gebied van dienstverlening van de gemeente kunnen verwachten. Voor de realisatie van de ambities is een actieprogramma gestart met achttien concrete acties. Als graadmeter geldt hiervoor de topindicator op het gebied van klanttevredenheid. In 2011 heeft 82% van de bewoners, bedrijven en instellingen de dienstverlening beoordeeld met een 7 of hoger. De klanttevredenheid is daarmee hoger dan de gestelde ambitie en is gestegen ten opzichte van 2010.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Toename afgifte ID-kaarten en gratis documenten, afname overige reisdocumenten	€0,7 mln. N	I
Extra gemeenteberichten gemaakt	€0,4 mln. V	I
Onder uitputting projectgelden	€0,7 mln. V	
Diverse	€0,1 mln. V	I
Totaal	€0,5 mln.	

Toename afgifte ID-kaarten en gratis documenten, afname overige reisdocumenten € 0,7 mln. N

Ten eerste zijn er in 2011 minder reisdocumenten verstrekt dan begroot. Daarnaast heeft er ook een duidelijke verschuiving opgetreden van de verstrekking van paspoorten naar de goedkopere (en tijdelijk gratis verkrijgbare) identiteitskaarten. Hierdoor is er een nadeel opgetreden bij de reisdocumenten.

Tenslotte is het totaal aantal verrichte handelingen ten behoeve van immigratie en emigratie waarvoor de gemeente geen vergoeding ontvangt licht toegenomen, waardoor de kosten zijn toegenomen. Dit resulteert in een nadeel van €0,7 mln.

Extra gemeenteberichten gemaakt

€ 0,4 mln. V

Het aantal gemeenteberichten dat geplaatst wordt in de Posthoorn en dat met een opslag wordt doorbelast aan de desbetreffende programma's ligt hoger dan begroot. Hierdoor ontstaat op dit programma een eenmalig voordeel van €0.4 mln,

Onderuitputting projectgelden

€ 0,7 mln. V

Bij enkele concernbrede ICT-projecten zijn de gerealiseerde projectkosten lager dan begroot. Enerzijds omdat

niet voorzien was dat een deel van de uitgaven moest worden geactiveerd, anderzijds doordat projecten zijn vertraagd en pas in 2012 worden afgerond. Dit resulteert in een voordeel van € 0,7 mln.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De hogere lasten 2011 worden veroorzaakt door een budgetoverheveling van de sector Stadsdelen en Wijken uit programma 2

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Stadsdelen	15.792	58	15.972	172	11.093	282
Burgerzaken	32.113	4.233	31.646	3.573	35.628	4.315
Baten secretarieleges	4.190	12.010	3.431	11.079	3.791	11.922
Samenlevingsopbouw (bewonersinitiatieven)	3.182	0	3.240	0	3.417	0
Totaal	55.277	16.301	54.289	14.824	53.929	16.519

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Dienstcompensatiereserve DPZ	0	0	0	0	0
reserve vorming Dienst Publieksservices	0	478	0	0	478
Totaal	0	478	0	0	478

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	42.887	14.972	0	0
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	11.168	-148	0	478
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	2	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-32	0	0	0
Rv 179/2011	Voorstel van het college inzake wijziging Programmabegroting 2011 i.v.m. oprichting DPZ	264	0	0	0
Actuele begroting		54.289	14.824	0	478

Programma 04 - Openbare orde en Veiligheid
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder J.J. van Aartsen (BGM)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Laaten	57.626	59.187	1.561 V	61.085
Baten	4.632	3.573	1.059 V	12.835
Saldo exclusief reserves	52.994 N	55.614 N	2.620 V	48.250 N
<i>Dotaïes aan reserves</i>	60	60	0	4.919
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	3.265	4.460	1.195 N	3.600
Saldo inclusief reserves	49.789 N	51.214 N	1.425 V	49.569 N

Resultaat 2011

Het programma van Openbare orde en Veiligheid heeft als twee belangrijkste doelstellingen:

- het handhaven van de openbare orde;
- het vergroten van de veiligheid in de stad door het terugdringen van de criminaliteit en de overlast.

Het bestuur van de gemeente Den Haag heeft een belangrijke (financiële) impuls gegeven aan de veiligheid. Deze middelen zijn onder andere aangewend voor het aanpakken van zware en veel voorkomende criminaliteit, gebiedsgerichte inzet in wijken en buurten in combinatie met een persoonsgerichte aanpak van overlastgevende jongeren, veelplegers en ex-delinquenten en de strafrechtelijke en bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Voormalig personeel Haagse Brandweer	€0,5 mln. V	S
Burgemeestervergunningen	€0,3 mln. N	S
Veiligheid en Leefbaarheid	€0,3 mln. V	I
Persoongebonden aanpak veelplegers	€0,4 mln. V	I
Diversen	€0,5 mln. V	I
Totaal	€1,4 mln. V	

Voormalig personeel Haagse Brandweer

€ 0,5 mln. V

Het betreft uitgaven voor wachtgeld, fpu-plus, ziektekosten gepensioneerden en de oude FLO-regeling. Het voordeel op dit budget is structureel, de komende jaren zal het voordeel nog toenemen en in 2016 zijn alle regelingen beëindigd. De Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) is op dit moment bezig met een herijking van de verdeelsleutels voor de verdeling van de kosten over de deelnemende gemeenten. Het jaar 2015 is het jaar waarin de VRH in één keer de bezuinigingstaakstelling zal realiseren. Uit de eerste berekeningen blijkt dat de hoogte van de Haagse bijdrage in 2015 zich zodanig ontwikkeld dat deze zal passen binnen de meerjarenbegroting.

Burgemeestervergunningen

€ 0,3 mln. N

Het nadeel wordt deels gecompenseerd door het boven vermelde voordeel op de personele uitgaven (€0,161 mln. V). Zoals reeds gemeld bij het halfjaarbericht is er een structureel tekort op de legesopbrengsten. Dit komt voornamelijk door de invoering van de meldingsplicht waarbij geen leges worden geheven.

Veiligheid en Leefbaarheid

€ 0,3 mln. V

Van dit budget is jaarlijks €0,275 mln. beschikbaar voor de Buurt Interventie Teams. De dienst Publiekszaken heeft in december 2011 aangegeven pas met ingang van 2012 een beroep te zullen doen op deze bijdrage. Voor het restant zijn de geplande initiatieven deels bekostigd uit incidentele inkomsten.

Persoongebonden aanpak veelplegers

€ 0,4 mln. V

Het voordelig verschil op de persoonsgebonden aanpak van veelplegers is aan de ene kant veroorzaakt door een efficiency besparing, waardoor minder subsidie is verstrekt. Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel door subsidie afrekeningen over voorgaande jaren en vrijval van reserveringen.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Bestemmingsreserve Afwikkeling Ontvlechting Brandweer	€1,0 mln.
Administratie (Liec) Landelijke informatie en expertise centrum	€0,7 mln.
Bestemmingsreserve Veiligheidsfonds	€0,6 mln.

Bestemmingsreserve Afwikkeling Ontvlechting Brandweer

€ 1,0 mln.

Deze reserve is eind 2010 gevormd (RV 168 van 2010) uit de boekwinst die is behaald met de verkoop van de panden aan de Veiligheidsregio (VHR). De Veiligheidsregio heeft de panden overgenomen tegen de huidige economische waarde, deze is hoger dan de oude boekwaarde. Omdat deze hogere waarde leidt tot hogere kapitaallasten bij de veiligheidsregio, is de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio hiervoor naar boven bijgesteld. Deze hogere last wordt gedekt uit deze reserve. Omdat de notariële overdracht van panden pas begin november heeft plaatsgevonden deed zich in 2011 een voordeel voor in de exploitatie van de VRH door van lagere rentelasten. Het gevolg is dat er dit jaar €0,9 mln. minder is onttrokken dan begroot. Tegenover het voordeel door de lagere bijdrage staat een nadeel voor het zelfde bedrag door de lagere onttrekking uit de reserve.

Administratie (Liec) Landelijke informatie en expertise centrum

€ 0,7 mln.

De administratie van het LIEC (Landelijk informatie en expertise centrum) wordt uitgevoerd door de gemeente Den Haag. De uitgaven bedragen in 2011 €0,7 mln. en worden gedekt door een rijksbijdrage van €0,4 mln. en bijdragen van de Regionale Informatie en Expertise Centra (totaal €0,3 mln.). Omdat de begroting hierop niet was aangepast leidt één en ander tot een nadeel onder de lasten en een voordeel onder baten van €0,7 mln.

Bestemmingsreserve Veiligheidsfonds

€ 0,6 mln.

Lagere onttrekking op het Veiligheidsfonds van €0,6 mln. is veroorzaakt door onderbesteding op een aantal projecten. De belangrijkste projecten zijn: Aanpak Veelplegers, Haags Economisch interventie team, Preventie en Veiligheidsinformatie Politie.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Het nadelig saldo heeft te maken met een lagere dotatie aan de voorziening overgangsregeling FLO Brandweer, lagere frictiekosten Brandweer en uitgaven in verband met de Pardonregeling in 2010. De baten zijn lager door een incidentele boekwinst in 2010 op de panden die in zijn overgedragen aan de Brandweer.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
HorecaverGUNningen	38.717	55	40.411	0	41.835	4.988
Strandveiligheid	708	0	708	0	820	0
Bestrijding Onveiligheid	17.493	4.509	17.304	3.106	18.430	7.847
Opsporing en ruiming conventionele explosieven	0	0	0	0	0	0
Bestrijding onveiligheid Deco	708	68	764	467	0	0
Totaal	57.626	4.632	59.187	3.573	61.085	12.835

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontrr.	Vrijval	Dot.	Ontrr.
BR Aanpak Veelplegers	-1.732	0	0	-1.732	0
BR Vervanging Camera's	-264	0	0	-264	0
BR Buurtconcierges en Nachtpreventie	0	0	567	0	0
BR Preventie alcohol en cannabisgebruik bij minderjarigen	0	117	7	0	124
BR Veiligheidsfonds	2.056	2.265	0	2.056	2.880
BR Polarisatie en radicalisering	0	200	0	0	200
BR Friciekosten Brandweer	0	14	0	0	223
BR Afwikkeling Ontvlechting Brandweer	0	95	0	0	1.033
Totaal	60	2.691	574	60	4.460

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	56.854	2.546	60	3.793
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	2.025	1.027	0	467
Rv 154/2010	Verwerking taakmutaties Gemeentefonds	200	0	0	200
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	14	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	94	0	0	0
Actuele begroting		59.187	3.573	60	4.460

Programma 05 - Cultuur
Commissie Commissie Samenleving
Portefeuillehouder M. de Jong (CBI)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Vershil 2011		Uitkomst 2010	
Lasten	86.376		86.595		219	V	95.604	
Baten	6.253		5.323		930	V	5.907	
Saldo exclusief reserves	80.123	N	81.272	N	1.149	V	89.697	N
<i>Dotaties aan reserves</i>	1.169		1.169		0		2.922	
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	2.347		3.528		1.181	N	9.728	
Saldo inclusief reserves	78.945	N	78.913	N	32	N	82.891	N

Resultaat 2011

De gemeente wil een gevarieerd en hoogwaardig cultuuraanbod aanbieden in de stad, dat toegankelijk is voor brede groepen uit de Haagse bevolking en dat door de Haagse burger positief wordt gewaardeerd. Daartoe ondersteunt de gemeente culturele uitingen in Den Haag met cultuursubsidies. De waardering van de Haagse bevolking voor het cultuuraanbod is met een 7,3 wederom hoog.

In 2011 heeft de gemeenteraad het Beleidskader Kunst en Cultuur voor de periode 2013-2016 vastgesteld. Cultureel ondernemerschap en draagvlak in de samenleving, waaronder het verhogen van de eigen inkomsten van cultuurinstellingen, publieksverbreding, -betrokkenheid en verhoging van de bezettingsgraad, staan hierin hoog in het vaandel. In het Beleidskader zijn de volgende drie culturele disciplines als prioriteit aangemerkt: musea en erfgoed, pop en moderne dans.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

De gemeente realiseert een financiële uitkomst nagenoeg gelijk aan de begroting.

Uitvoeringskosten wet WIA

0,2 mln. N

Op basis van de richtlijnen voor het bepalen van de voorziening WIA moet ene aanvulling worden gedaan van €0,182 mln.

Project digitalisering Leyweg

0,2 mln. V

Zoals gemeld bij het halfjaarbericht was de verwachting dat het project in de tweede helft van 2011 succesvol zou kunnen worden afgerond met een financieel voordeel. Dit is inderdaad het geval, het uit eindelijk voordeel bedraagt €0,166 mln. Dit betreft gemeentebreed een neutraal voordeel, tegenover het voordeel staat een nadeel op programma Overige beleidsvoornemens door een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve Digitalisering.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Schilderij Jan Steen	€0,9 mln.

Schilderij Jan Steen

€ 0,9 mln.

De gemeente heeft, conform rechterlijke uitspraak, in 2011 een deel (gebed van Tobias en Sarah) van het schilderij van Jan Steen gekocht. De aankoopprijs bedroeg € 1,0 mln. De Mondriaan stichting (€0,4 mln.), de vereniging Rembrandt (€0,2 mln.) en Museum Bredius (€0,3 mln.) hebben voor een hebben in totaal € 0,9 mln. bijgedragen. Het restant bedrag (€0,1 mln.) is binnen de exploitatie opgevangen.

Uitkomsten 2010 ten opzichte van uitkomsten 2011

Verschillen tussen de realisatie 2010 en de realisatie 2011 worden voornamelijk veroorzaakt door de bezuinigingen op het subsidiebudget. Verder is in 2010 meer onttrokken aan reserves dan in 2011. Dat heeft te maken met de investeringen in het Koorenhuis en in wijkcultuur in 2010.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kunstzinnige vorming	8.180	152	8.193	152	12.285	1.201
Beeldende kunst	4.358	0	5.142	0	6.275	446
Accomodaties voor kunstbeoefening	20.840	3.678	20.548	3.668	18.826	2.499
Muziek, zang en opera	7.109	0	7.112	0	7.769	0
Toneel en dans	8.767	0	8.763	0	9.484	0
Film, video en letterkunde	1.728	0	1.727	0	1.886	0
Amateur kunst	3.655	0	3.653	0	3.898	0
Overige kunst	5.656	910	5.277	0	7.500	0
Musea	20.870	1.403	20.879	1.414	22.213	1.381
Gemeente archief	5.213	110	5.301	89	5.468	380
Totaal	86.376	6.253	86.595	5.323	95.604	5.907

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Onttr.	Vrijval	Dot.	Onttr.
Reserve Atelierbeleid	0	63	-788	0	65
Reserve versterking internat. Program. Koninklijke Schouwburg	0	50	0	0	50
Reserve Den Haag Europese Culturele Hoofdstad 2018	0	851	0	0	850
Reserve Jazz	0	40	0	0	40
Reserve Museon	288	288	0	288	288
Reserve Dependance Koorenhuis en Cultuuranker Zuidlarenstraat 55-59	0	544	0	0	544
Reserve Cultuurparticipatie	881	1.128	0	881	1.520
BR Digitalisering archief		171	0	0	171
Totaal	1.169	3.135	-788	1.169	3.528

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	83.492	4.820	1.169	2.328
Rv 123/2010	Voorstel van het college inzake programmabegroting 2011-2014	35	0	0	0
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	2.990	503	0	1.200
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	13	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	65	0	0	0
Actuele begroting		86.595	5.323	1.169	3.528

Programma
Commissie
Portefeuillehouder

06 - Onderwijs
Commissie Samenleving
I. van Engelshoven (OD)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Vershil 2011		Uitkomst 2010
Lasten	158.858		166.660		7.802	V	147.600
Baten	35.930		37.809		1.879	N	13.344
Saldo exclusief reserves	122.928	N	128.851	N	5.923	V	134.256
<i>Dotaties aan reserves</i>	3.400		3.400		0		386
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	10.739		13.568		2.829	N	11.999
Saldo inclusief reserves	115.589	N	118.683	N	3.094	V	122.643

Resultaat 2011

Talenten herkennen en erkennen, dat is de primaire doelstelling van het Haagse onderwijs. Kinderen en jongeren moeten de kans krijgen om zich maximaal te ontplooiën, maar dit geldt ook voor volwassenen. Investeren we in onderwijs, dan investeren we in de toekomst van de Haagse burgers en daarmee in de toekomst van de stad.

De Haagse Educatieve Agenda 2010-2014 is de basis voor het onderwijsbeleid. Taalachterstanden worden weggewerkt bij jonge kinderen in de voorschool, maar taalonderwijs voor alle leeftijden vraagt om grote inzet. Het voortijdige schoolverlaten wordt verder teruggebracht. Kern van het beleid is de ontwikkeling van de brede school, zowel in het basis- als in het voortgezet onderwijs. Zo wordt de onderwijstijd op steeds meer scholen verruimd en staat de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, peuterwerk, jeugdzorg, welzijn, sport, cultuur en bibliotheken centraal. Verder moet het onderwijs in Den Haag goed aansluiten op de arbeidsmarkt. De ontwikkeling van vakcolleges zijn hier een voorbeeld van. Tot slot zal het de inzet zijn om het VAVO als tweedekansonderwijs ondanks de rijksbezuinigingen in Den Haag overeind te laten.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Vrijval programma onderwijshuisvesting 2008 t/m 2010	€1,6 mln. V	I
Vrijval subsidies oude jaren	€1,5 mln. V	I
Dotatie aan voorzieningen	€0,5 mln. N	I
Uitblijven declaraties spoedeisende voorzieningen	€0,2 mln. V	I
Diversen	€0,3 mln. V	I
Totaal	€3,1 mln. V	

Vrijval programma onderwijshuisvesting 2008 t/m 2010

€ 1,6 mln. V

De gemeente realiseert een incidenteel voordeel op programma's onderwijshuisvesting oude jaren. Dit voordeel ontstaat doordat de huurlasten lager zijn dan begroot (€0,8 mln. voordeel). Dit komt doordat voor sommige locaties de huur is beëindigd of de huur is later ingegaan. Verder is een aantal projecten niet doorgegaan en/of niet gedeclareerd (€0,4 mln. voordeel). Ook pakte het busvervoer naar wissellocaties bij nieuwbouw lager uit dan begroot (€0,4 mln. voordeel).

Vrijval subsidies oude jaren

€ 1,5 mln. V

Door vaststelling van subsidies uit voorgaande jaren ontstaat een incidenteel voordeel omdat enkele projecten voordeliger zijn gerealiseerd. Het voordeel ontstaat met name bij Stichting Haagse Scholen, Stichting Lucas, SCOH en Stichting Zebra. Voorbeelden van projecten zijn leerkanalenprofiel, ondersteuning krachtwijkenontwikkeling en ouderenbetrokkenheid.

Dotatie aan voorzieningen

€ 0,5 mln. N

In 2011 is een voorziening getroffen voor de WIA die niet begroot was.

Uitblijven declaraties spoedeisende voorzieningen

€ 0,2 mln. V

Doordat scholen in 2011 geen beroep hebben gedaan op bijdragen in verband met spoedeisende voorzieningen, heeft de gemeente een incidenteel voordeel in de lasten van €0,2 mln.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Binnenmilieu scholen	€4,2 mln.
Subsidies lopend jaar specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	€2,4 mln.
Specifieke uitkering RMC schoolverzuim	€1,7 mln.

Binnenmilieu scholen

€ 4,2 mln.

De gemeente en het rijk besteden middelen aan het binnenmilieu van scholen. Wat betreft gemeentelijke middelen is in 2011 een onttrekking begroot aan de reserve Binnenmilieu scholen. De middelen in deze reserve zijn bedoeld voor verbetering van het binnenklimaat en energiebesparing in schoolgebouwen. Omdat er in 2011 nog geen eindafrekening met scholen is opgemaakt, vindt zowel de onttrekking uit de reserve als de besteding aan de scholen in 2012 plaats. Ook de rijksmiddelen worden ook in 2012 verantwoord na de vaststelling van eindafrekeningen. Voor 2011 is de financiële verantwoording resultaatneutraal voor de gemeente.

Subsidies lopend jaar specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid

€ 2,4 mln.

Begin 2010 is voor het onderwijsbeleid de Haagse Educatieve Agenda (HEA) vastgesteld. De gemeente heeft rijksmiddelen voor meerdere jaren ontvangen (tot en met 2015). Deze middelen moeten deze periode beschikbaar blijven voor de uitvoering van de projecten. De middelen verrekenen we met de reserve. Dit is resultaatneutraal voor 2011.

Specifieke uitkering RMC schoolverzuim

€ 1,7 mln.

Alle gemeenten in Nederland moeten voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar registreren en ervoor zorgen dat zij via een passend traject (onderwijs, baan of combinatie) alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Gemeenten participeren in één van de 39 RMC regio's (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt). Doorgaans raamt de gemeente de lasten, die worden afgedekt uit subsidiegelden, maximaal om aanvragen van regiogemeenten rechtmatig te kunnen honoreren. Niet bestede middelen leiden niet tot resultaat 2011 maar deze baten en lasten worden in 2012 verantwoord.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De hogere last en baat in 2011 heeft voornamelijk een administratief technische reden. Zo financiert het rijk vanaf 2011 de besteding aan onderwijsachterstanden via een specifieke uitkering. Voorheen ontving de gemeente een decentralisatie uitkering via het Gemeentefonds (programma Financiën). Verder stijgen de lasten in 2011 door onder andere de beleidsintensiveringen van €5,5 mln. in de jaren 2011 tot en met 2014. Een deel van de middelen zetten we in ter financiering van het beleidskader subsidieregeling multifunctioneel gebruik schoolgebouwen. Ook besteden we een deel aan investeringen in duurzame huisvesting van het onderwijs.

Uitkomst programma-activiteiten
(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Openbaar basisonderwijs subs POO	2.930	0	3.059	0	2.992	0
Openb. basisonderwijs, onderwijshuisvesting	9.038	0	9.088	0	8.782	0
Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	17.218	85	16.902	0	18.009	0
Openb. (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	1.343	0	1.343	0	869	0
Bijzonder (voortgezet) speciaal onderwijs, onderwijshuisvesting	2.205	100	2.182	100	2.244	122
Openb. voortgezet onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0
Openb. voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	3.547	0	3.553	0	3.045	0
Bijz. voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting	7.992	17	8.056	17	8.462	412
Onderwijsachterstandsbeleid	45.658	23.221	52.049	27.686	47.753	961
Voor- en vroegschoolse educatie	5.110	0	4.967	0	158	2.167
Schoolbegeleidingsdienst						
onderwijsachterstandsactiviteiten	1.307	0	1.307	0	1.452	0
Schoolbegeleidingsdienst reguliere schoolbegeleiding	1.743	0	1.743	0	1.937	0
Leerlingenvervoer	7.619	-16	7.354	26	7.431	27
Act/ projecten stedelijk onderwijsbeleid	18.188	4.547	19.638	2.225	8.380	225
Gymnastiek- en schoollokalen	43	47	50	54	45	47
Volwasseneneducatie	0	0	0	0	0	0
Openbare bibliotheek	27.454	2.958	27.803	2.719	27.824	3.031
Volwasseneneducatie	5.987	4.917	6.082	4.917	7.323	6.265
Kinderopvang OCW	1.476	54	1.484	65	894	87
Totaal	158.858	35.930	166.660	37.809	147.600	13.344

Dotaties en onttrekkingen aan reserves
(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Onttr.	Vrijval	Dot.	Onttr.
Dienstcompensatiereserve DOB	0	0	0	0	600
Reserve Activiteiten/projecten stedelijk onderwijsbeleid	0	103	0	0	383
Reserve Bruidsschatregeling POO	0	2.569	0	0	2.569
Reserve GSB III SIV4 Gemeentelijk Onderwijsachterstandsbeleid	0	4.690	0	0	4.691
Reserve spijbeloffensief	0	1.267	0	0	1.267
Reserve uitbreiding leerkanenprofiel (krachtwijken)	0	655	0	0	656
Reserve maatschappelijke stages	0	100	0	0	100
Reserve proef excellentie en onderwijs	0	100	0	0	100
Reserve Regeling Binnenmilieu Scholen Primair en Speciaal Onderwijs	0	346	0	0	2.164
Reserve vakscholen	0	423	0	0	423
Res. Krachtwijken brede scholen	0	125	0	0	125
Reserve duurzame huisvesting primair en speciaal onderwijs	2.800	0	0	2.800	0
Personeel voormalig POO	600	361	0	600	490
Totaal	3.400	10.739	0	3.400	13.568

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	160.766	33.257	266	10.634
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	8.043	4.552	334	2.934
Rv 146/2011	Voorstel van het college inzake investeren in duurzame huisvesting van het onderwijs	-2.800	0	2.800	0
Rv 153/2010	Activafinanciering	24	0	0	0
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	20	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	692	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-85	0	0	0
Actuele begroting		166.660	37.809	3.400	13.568

Programma
Commissie
Portefeuillehouder

07 - Integratie en Krachtwijken
Commissie Samenleving
J.M. Norder (SVI)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Verschil 2011		Uitkomst 2010	
Lasten	39.406		43.598		4.192	V	34.671	
Baten	28.888		29.858		970	N	12.655	
Saldo exclusief reserves	10.518	N	13.739	N	3.221	V	22.016	N
<i>Dotaties aan reserves</i>	1.905		1.905		0		7.640	
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	2.028		2.880		852	N	4.209	
Saldo inclusief reserves	10.395	N	12.764	N	2.369	V	25.447	N

Resultaat 2011

Het hoofddoel van het programma integratie is gericht op het verbeteren van het sociale leefklimaat van de stad. Door middel van dit programma willen wij Hagenaars aanmoedigen om samen met de gemeente verantwoordelijkheid te nemen voor een vitale, leefbare en sociale stad en de sociale binding met en binnen de stad te versterken. In dit kader zijn er het afgelopen jaar verschillende initiatieven ontwikkeld, om de integratie van nieuwe bevolkingsgroepen binnen de Haagse samenleving te stimuleren. Op het gebied van inburgering is er in 2011 een dubbelrecord gevestigd in Den Haag: ruim 6.500 Hagenaars zijn in 2011 gestart met een inburgeringstraject. Daarmee loopt Den Haag voorop in ons land. Niet alleen is dit een landelijk record, nog niet eerder startten zoveel Hagenaars met een inburgeringstraject. In 2011 heeft een herprioritering van de middelen van de wijkaanpak plaatsgevonden. Dit is verwerkt in het collegebesluit Tweede Fase Wijkaanpak. De herprioritering zal worden verwerkt bij het Halfjaarbericht 2012.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Vrijval subsidies	€1,3 mln. V	I
Dotatie aan voorziening BCF gezinscoaches	€0,8 mln. N	I
Vrijval afrekening project Metropolis 2010	€0,3 mln. V	I
Positiever resultaat inburgering ten laste van BDU-SIV	€0,8 mln. V	I
Diversen	€0,8 mln. V	I
Totaal	€2,4 mln. V	

Vrijval subsidies

€ 1,3 mln. V

De gemeente had een verplichting van €0,7 mln. aan het rijk open staan voor de afwikkeling van doorlooptrajecten inburgering over de jaren 2006 en 2007. De eindafrekening met het rijk heeft plaats gevonden waarbij de gemeente geen nabetaling hoeft te doen. De middelen vallen vrij. Verder is in 2011 € 0,5 mln. minder besteed aan het initiatievenbudget. Dit budget is bedoeld voor burgerinitiatieven op het gebied van integratie en burgerschap. Hierbij is een lagere besteding omdat deze middelen zijn overgeheveld naar 'kleine initiatieven en knelpunten'. Verder valt een aantal subsidies uit oude jaren vrij wegens onderbesteding. Het gaat voornamelijk om de instellingen Stichting Moeder en dochter, Cos Haaglanden, India United en Copernicus.

Dotatie aan voorziening BCF gezinscoaches

€ 0,8 mln. N

De gemeente heeft de BTW van opdrachtverlening op het gebied van de gezinscoaches onder het BTW-compensatiefonds gebracht. De fiscus accepteert dit niet. Momenteel onderzoekt de gemeente in hoeverre de gemeente met succes in beroep kan gaan. Voorzichtigheidshalve is een voorziening getroffen van €0,8 mln.

Vrijval afrekening project Metropolis 2010

€ 0,3 mln. V

In 2010 is de Metropolis conferentie gehouden. Deze conferentie ging over internationale uitwisseling van expertise op het gebied van integratie, participatie en burgerschap. Dit project is nagenoeg financieel afgewikkeld. Dit heeft geleid tot lagere kosten van €0,3 mln.

Positiever resultaat inburgering ten laste van BDU-SIV

€ 0,8 mln. V

In 2011 is het laatste jaar dat er trajecten aan de BDU-SIV toegerekend kunnen worden. Door de taalaanbieders is er gestuurd om zo hoog mogelijke examendeelname te realiseren. In plaats van de verwachte examendeelname van 60% is de examendeelname 10% hoger uitgevallen dan verwacht. Dit heeft hogere baten ten gevolg.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Minder uitgaven Business case bewonersparticipatie	€0,8 mln.
Minder lasten inburgering ten laste van het Participatiebudget	€3,6 mln.
Meer lasten vraaggericht ten laste van het Participatiebudget	€1,7 mln.
Extra dotatie oninbare vordering Intop	€1,8 mln.
Minder lasten bij niet-onderwijslasten ten laste van het Participatiebudget	€1,5 mln.

Minder uitgaven Business case Bewonersparticipatie

€ 0,8 mln.

De uitgaven vallen in 2011 vooral lager uit op bewonersparticipatie (€820 V), de inzet van Laper's (€198 V), gedifferentieerd wonen (€174 V) en Paul Krugerlaan (€139 V). Tegenover deze voordelen staan lagere baten (€482 N) en lagere onttrekkingen aan reserves (€747 N).

Minder lasten inburgering ten laste van het Participatiebudget

€ 3,6 mln.

Er zijn in 2011 meer dan de begrote 6.000 trajecten beschikt. Om echter de lasten te kunnen nemen van de start moet ook het getekende cursuscontract aanwezig zijn en moet de deelnemer al aan de cursus hebben deelgenomen. Van de in 2011 beschikte trajecten zijn er 1.588 minder daadwerkelijk gestarte trajecten (met een getekend cursuscontract) geweest dan begroot. Dit betekent circa €2,4 mln. minder aan lasten en baten in 2011. Deze lasten en baten verschuiven naar 2012, omdat deze trajecten al wel aangemeld zijn bij de taalaanbieders. Daarnaast zijn er 644 trajecten die aangemeld zijn in 2010 nog niet gestart (dus met deelname aan de cursus en een cursuscontract) bij de taalaanbieder. Aangenomen wordt dat deze inburgeraars uitvallen. Dit betekent lagere lasten en baten van circa €1,2 mln.

Meer lasten vraaggericht ten laste van het Participatiebudget

€ 1,7 mln.

De onderwijslasten voor het vraaggerichte deel van het inburgeringstraject vallen €1,7 mln. hoger uit door de inspanningen van de taalaanbieders Sagenn en Capabel die volgens afspraak de vraaggerichte modules extra hebben gepromoot bij de inburgeraars. Het bedrag dat is uitgegeven aan vraaggerichte modules is verdrievoudigd. Tegenover deze hogere lasten staan hogere baten vanuit het participatiebudget.

Extra dotatie oninbare vordering Intop

€ 1,8 mln.

De vordering is ingebracht bij de curator. Uit voorzichtigheid is een voorziening gevormd. Dekking vindt plaats vanuit GSB III-gelden en Participatiebudget.

Minder lasten bij niet-onderwijslasten ten laste van het Participatiebudget

€ 1,5 mln.

Er zijn geen lasten geweest voor de start van "Multiproblematiek: huis aan huis aan het werk" (€0,5 mln.). Deze aanpak start begin 2012. In 2011 is de bijdrage uit het Gemeentefonds voor de uitvoeringskosten inburgering gekort €0,3 mln. De rest van het verschil wordt verklaard door een van de begroting afwijkende toerekening van lasten. Hierdoor kan minder aan het Participatiebudget worden toegerekend dan begroot (€0,7 mln.).

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De lasten zijn per saldo met € 5 mln. toegenomen en de baten zijn met ruim € 16 mln. toegenomen. Dit komt vooral door de onderdelen Inburgering en Interculturalisatie en diversiteitsbeleid

Inburgering

De lasten van de inburgering zijn ten opzichte van 2010 met circa € 10 mln. toegenomen. Deze toename wordt onder andere verklaard door het aanvalsplan WWB en de extra promotie voor vraaggericht inburgeren door de taalaanbieders. Hierdoor was er een stijging van het aantal deelnemers voor vraaggericht inburgeren. Daarnaast zijn met de taalaanbieders nadere afspraken gemaakt over de verantwoording van geleverde prestaties. Dit gekoppeld aan het feit dat 2010 het aanvangsjaar was van het participatiebudget, heeft geleid tot € 10 mln. hogere lasten in 2011.

De inburgering wordt betaald vanuit het Participatiebudget en de GSB III subsidie. De GSB III subsidie is vrijwel beëindigd waardoor het aandeel van de bekostiging uit het Participatiebudget is toegenomen. De totale baten zijn met €17 mln. gestegen, dit komt doordat een groter deel van de kosten van inburgering worden gedekt vanuit het Participatiebudget. Zo worden de kosten voor vraaggericht inburgeren, die in 2010 nog voor rekening van het concern kwamen, vanaf 2011 gedeclareerd bij het Participatiebudget.

Interculturalisatie en diversiteitsbeleid

De lagere lasten bij Interculturalisatie en diversiteitsbeleid worden voornamelijk veroorzaakt door een overheveling van taken en budget naar andere programma's, waardoor de lasten op dit programma lager zijn dan vorig jaar (€ 0,5 mln.). Daarnaast zijn de lasten voor inburgeringstrajecten 2006 en 2007 lager door vrijval van een verplichting als gevolg van subsidievaststelling door het Rijk (€ 0,7 mln.). Tenslotte zijn als gevolg van de bezuinigingen minder subsidies aan derden toegekend voor € 0,7 mln.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Coördinatie Krachtwijken	1.570	175	1.960	100	2.147	688
Interculturalisatie en diversiteitsbeleid	5.854	25	6.219	9	8.366	35
Burgerparticipatie krachtwijken	1.471	46	2.195	0	2.291	5
Asielzoekers en vluchtelingenbeleid	429	391	980	926	1.088	659
Volwasseneneducatie (splitsing)	535	0	1.242	0	1.213	0
Inburgering	29.547	28.251	31.002	28.823	19.566	11.268
Totaal	39.406	28.888	43.598	29.858	34.671	12.655

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Bestemmingsreserve Experiment ex-AMA's	0	38	16	0	54
Bestemmingsreserve Risico's inburgering en verantwoorde afbouw	0	0	0	0	0
Reserve Marokko instituut	30	66	0	30	70
BR KW BC Bewonersparticipatie	1.875	1.425	0	1.875	2.195
BR KW BC Urbanmarketing	0	255	122	0	377
BR KW BC Imagocampagne	0	106	0	0	184
Totaal	1.905	1.890	138	1.905	2.880

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	42.900	28.778	1.905	2.410
Rv 123/2010	Voorstel van het college inzake programmabegroting 2011-2014	90	0	0	0
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	732	1.080	0	470
Rv 154/2010	Verwerking taakmutaties Gemeentefonds	-121	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	2	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-32	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	27	0	0	0
Actuele begroting		43.598	29.858	1.905	2.880

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	545.772	553.166	7.394 V	568.453
Baten	435.130	443.363	8.233 N	463.741
Saldo exclusief reserves	110.642 N	109.804 N	838 N	104.712 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	12.297	8.584	3.713 N	13.663
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	17.806	27.985	10.179 N	34.850
Saldo inclusief reserves	105.133 N	90.402 N	14.731 N	83.525 N

Resultaat 2011

Burgers met een vraag om ondersteuning helpt de gemeente zo snel mogelijk aan werk om in het eigen levensonderhoud te kunnen voorzien en zelfredzaam te zijn in de maatschappij. Via vangnetvoorzieningen en re-integratie instrumenten kunnen burgers hun maatschappelijke positie verbeteren en hun deelname aan de maatschappij vergroten. Alleen mensen die dit nodig hebben ontvangen een bijstandsuitkering. De gemeente doet er alles aan om: minder mensen in de bijstand te krijgen, meer mensen uit de bijstand te krijgen, meer mensen maatschappelijk actief te maken en mensen een baan te bezorgen. In 2011 is het uitkeringbestand gestegen naar 19.326 (2010: 18.703). Bij het halfjaarbericht is reeds voorgesorteerd op een tekort op de algemene bijstand en is € 18,9 mln. hiervoor vrijgemaakt. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden van bestandsreductie in 2012.

Op de uitvoering van de WSW wordt behoorlijk bezuinigd. Voor het opvangen van deze bezuiniging is daarom in 2011 incidenteel € 2 mln. beschikbaar gesteld om de korting op de rijksbijdrage op te vangen. Ultimo 2011 werken er bij de Haeghe Groep 2.170 medewerkers met een SW-dienstbetrekking. De taakstelling 2011 was 1.975 SE, de rekeneenheid voor de afrekening van de Rijkssubsidie, te realiseren. De Haeghe Groep heeft in 2011 2.077 SE gerealiseerd

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Tekort Bijstand	€14,6 mln. N	I
Resultaat HGR	€0,6 mln. N	I
Diversen	€0,5 mln. V	I
Totaal	€14,7 mln. N	

Tekort Bijstand

€14,6 mln. N

In 2011 is het uitkeringenbestand in Den Haag sterk gestegen, van 18.703 naar 19.326 uitkeringen, waar ingezet was op een daling. Ook landelijk is een stijging van het uitkeringenbestand zichtbaar. De rijksbijdrage was in 2011 bijna €43,5 mln. te laag om de kosten van de uitkeringen te dekken. Hierdoor moesten we in 2011 de volledige reserve Inkomensvoorzieningen ad €11,9 mln. inzetten. Voor de rijksbijdrage geldt dat er verschil van inzicht is met het Rijk over de uitleg van het bestuursakkoord van het vorige kabinet. Daarom zijn verschillende gemeenten, waaronder Den Haag, een bezwaarprocedure gestart tegen de beschikking van de rijksbijdrage. Bij het Halfjaarbericht 2011 werd al rekening gehouden met een onvermijdelijk tekort op de bijstand. Er bleek dat in plaats van een verwachte daling van het aantal uitkeringen, er meer mensen in de bijstand kwamen. Er is €18,9 mln. ingezet ter dekking van het tekort. Hierdoor bedraagt het tekort 2011 op de bijstand €14,6 mln. Voor dit tekort vraagt de gemeente een aanvullende uitkering bij het Rijk aan. Eind 2012 is bekend of we deze ontvangen. Eind 2011 hebben de raad hierover geïnformeerd.

Resultaat HGR

€ 0,6 mln. N

In 2011 is de rijksbijdrage voor de WSW verlaagd met €3 mln. De doelstelling is om de korting op te vangen door extra omzet via de markt binnen te halen. Daarnaast diende de HGR in 2011 €0,5 mln. extra omzet te halen om invulling te geven aan de gemeentelijke bezuinigingsplannen. In 2011 zijn hiervoor o.a. de volgende maatregelen getroffen: het opzetten van een commercieel team, een vacaturestop op indirecte functies en geen nieuwe investeringen. De maatregelen zullen op langere termijn effect hebben. In 2011 is het niet gelukt om de daling van de rijkssubsidie op te vangen met extra omzet. Daarom trokken we ter compensatie hiervoor bij het halfjaarbericht €2 mln. extra uit. Verder stond de omzet van de HGR onder druk door de tegenvallende economie. HGR had hierdoor in 2011 een nadeel ten opzichte van de begroting van €1,3 mln. Tegenover dit nadeel stond een incidentele meevaller van €0,7 mln. De Haeghe Groep verwachtte een schuld aan een openbaar lichaam. Nu is gebleken dat er geen sprake is van een schuld. Per saldo resteert een tekort van €0,6 mln.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Werkgelegenheid	€1,2 mln.
Schuif participatiebudget	€5,2 mln.
Inkomensoverdrachten overheden	€2,2 mln.
Leerwerkplekken	€1,7 mln.

Werkgelegenheid

€1,2 mln.

De baten uit het Europees Sociaal Fonds zijn voor de jaren 2009 en 2010 neerwaarts bijgesteld. Als gevolg hiervan is €1,2 mln. van ESF dekking alsnog uit het Participatiebudget gefinancierd.

Schuif Participatiebudget

€5,2 mln.

Bij het Halfjaarbericht 2011 (RIS181275a) is besloten om in 2011 geen middelen uit bestemmingsreserve Sociaal Economisch Fonds (SEF) te onttrekken, maar te declareren uit het Participatiebudget. Hiermee wordt voorkomen dat een deel van het Participatiebudget aan het Rijk moet worden terugbetaald. De bestemmingsreserve SEF wordt in latere jaren ingezet. Er is voor €5,2 mln. aan lasten niet aan de bestemmingsreserve onttrokken, maar uit het Participatiebudget gedeclareerd.

Inkomensoverdrachten overheden

€ 2,2 mln.

Het betreft verrekening met de randgemeenten. Een aantal SW'ers die woonachtig zijn in Den Haag, zijn werkzaam bij SW-bedrijven in een randgemeente. Deze werkzaamheden worden onderling tussen de gemeenten verrekend. De lasten worden met (hogere) baten gedekt.

Leerwerkplekken

€ 1,7 mln.

Binnen het leerwerkconvenant zijn meer activiteiten uitgevoerd dan begroot, waardoor zowel de lasten als de baten zijn gestegen.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Algemene Bijstandsverlening: De baten van het Rijk zijn in 2011 met €13 mln. gedaald ten opzichte van 2010. Daarnaast zijn de lasten van de uitkeringen gestegen met €21 mln.

Werkgelegenheid (inclusief reserves): De lasten zijn in 2011 met €35 mln. afgenomen. Dit komt met name door de afbouw van de gesubsidieerde arbeid (€20,6 mln.), lagere gemiddelde kosten trajecten (€6,2 mln.) en lagere dotatie bestemmingsreserves in verband met leerwerkplekken (€4,5 mln.).

Kinderopvang: De lasten zijn in 2011 met €1,7 mln. gedaald ten opzichte van 2010. Dit betreft voornamelijk een verandering in de doorbelasting voor het apparaat. Daarnaast is het effect van de bezuinigingen door het Rijk op de kinderopvangtoeslag en de hierdoor toegenomen eigen bijdrage van de ouders is het aantal doelgroepouders dat gebruik maakt van kinderopvang gedaald.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Werkgelegenheidsprojecten	347.386	265.304	341.520	274.046	328.528	275.636
Sociale werkvoorziening	90.563	80.375	85.758	75.584	94.833	85.443
Werkgelegenheidsprojecten (WSW)	6.811	4.963	4.537	3.257	6.984	5.703
Werkgelegenheid	96.902	84.140	116.571	90.326	132.219	96.568
Kinderopvang SZW	4.110	348	4.780	150	5.889	391
Totaal	545.772	435.130	553.166	443.363	568.453	463.741

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Dienstcompensatiereserve SZW	0	0	0	0	11
Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	3.768	15.703	0	55	11.990
Bestemmingsreserve ontwikkelen eigen vorm kinderopvang	0	0	0	0	220
Bestemmingsreserve Werkgelegenheid, in het bijzonder afbouw van ID- en	7.000	179	0	7.000	12.952
Bestemmingsreserve Jeugdwerkloosheid Haaglanden	1.529	1.160	0	1.529	2.048
Best res Wachtlijstbeheer	0	764	0	0	764
Totaal	12.297	17.806	0	8.584	27.985

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	542.163	459.040	7.000	20.917
Rv 123/2010	Voorstel van het college inzake programmabegroting 2011-2014	1.000	0	0	0
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	10.514	-15.677	1.584	7.068
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	-223	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	-244	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-297	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	253	0	0	0
Actuele begroting		553.166	443.363	8.584	27.985

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	52.772	52.835	63 V	63.052
Baten	18.562	15.832	2.730 V	16.879
Saldo exclusief reserves	34.210 N	37.003 N	2.793 V	46.173 N
Dotaïes aan reserves	2.000	2.000	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	33	33 N	3.904
Saldo inclusief reserves	36.210 N	38.970 N	2.760 V	42.269 N

Resultaat 2011

In 2011 hebben 4.380 burgers een beroep gedaan op schuldhulpverlening. Dit zijn 600 burgers meer dan in 2010. In de toeleiding naar financiële dienstverlening heeft het Pandhuis met de uitbreiding naar gebruiksgoederen (Pandhuis Nieuwe Stijl) een belangrijke rol gekregen. Méér dan 70.000 bezoekers zijn genoteerd. Het aantal beleningen is gestegen van 117.000 naar 120.000. Voor gemeentelijk minimabeleid geldt dat er diverse maatregelen zijn getroffen om de bezuinigingen oplopend van 2 mln. in 2011 tot 5 mln. in 2014 door te voeren. Zo is besloten de bijzondere bijstand anders in te richten; het accent is verschoven naar maatwerk aan burgers in noodsituaties en bijzondere omstandigheden. De scholensubsidie is gehalveerd en de uitvoering van werkzaamheden is efficiënter ingericht. De implementatie van deze maatregelen lag in het tweede kwartaal van 2011, waardoor de effecten pas later in het jaar duidelijk werden. Gebleken is dat door de beleidswijzigingen de kosten onder het afgesproken kader zijn gebleven.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Schuldhulpverlening	€0,9 mln. N	I
Meer rentebaten pandhuis	€0,4 mln. V	I
Voorzieningen voor niet inbare bedragen	€1,0 mln. V	I
Collectieve ziektekostenverzekering	€0,8 mln. V	I
Schoolkostenfonds	€0,4 mln. V	I
Langdurigheidstoelage	€0,8 mln. V	S
Diversen	€0,3 mln. V	I
Totaal	€2,8 mln. V	

Schuldhulpverlening

€ 0,9 mln. N

Aanzienlijk meer burgers hebben een beroep gedaan op schuldhulpverlening. In 2011 hebben 4.380 burgers een beroep gedaan op schuldhulpverlening. Dit zijn 600 burgers meer dan in 2010. Hierdoor was extra inzet van personeel noodzakelijk (€0,3 mln. nadeel). Tevens is er personeel ingezet voor de pilot voorkomen huisuitzettingen (€0,6 mln. nadeel). Deze pilot was niet begroot.

Meer rentebaten pandhuis

€ 0,4 mln. V

Het aantal beleningen bij de gemeentelijke kredietbank is gestegen van € 20,9 mln. in december 2010 naar € 25 mln. in december 2011. Dit is een stijging van 20%. In de begroting is rekening gehouden met een beperktere toename van de rentebaten. Hierdoor is een voordeel ontstaan van €0,4 mln.

Voorzieningen niet-inbare bedragen

€ 1,0 mln. V

Na een risico analyse is gebleken dat de voorzieningen die zijn getroffen voor niet-inbare bedragen verlaagd moeten worden. Daarom is in 2011 €0,7 mln. van de voorzieningen vrijgevallen. Ook was het niet

noodzakelijk om de geraamde extra dotaties aan de voorziening toe te voegen. Dit levert een additioneel voordeel op van €0,3 mln.

Collectieve ziektekostenverzekering

€ 0,8 mln. V

Azivo heeft zich in 2011 aangesloten bij de collectieve zorgverzekering. Door deze aansluiting van Azivo werd een toename van het aantal verzekerden verwacht. In 2010 werd een stijging van 20.000 verzekerden verwacht tot 30.000 in 2011. Het aantal klanten dat aangesloten is bij IzaCura of Azivo via de voorziening is minder sterk toegenomen en is blijven steken op 25.000. Hierdoor is een voordeel van €0,8 mln. ontstaan.

Schoolkostenfonds

€ 0,4 mln. V

Voor het schoolkostenfonds zijn de uitgaven begroot met twee uitgangspunten:

- Het vanwege bezuinigingen halveren van de bedragen voor het schooljaar 2011-2012 met als eerste aanvraagmogelijkheid juli 2011;
- Het vergroten van het bereik met de helft.

In 2011 zijn burgers die recht hebben op de voorziening voor het eerst pro-actief benaderd. Het bereik is uiteindelijk gestegen, maar minder dan was verwacht.

Langdurigheidstoelage

€ 0,8 mln. V

In 2010 was 22,3% van de verstrekkingen van de langdurigheidstoelage een verstrekking met terugwerkende kracht. Onduidelijk was in hoeverre deze trend zich voort zou zetten in 2011. Gebleken is dat dit percentage is afgenomen tot 14,3%. Ook namen de uitgaven vanaf juli drastisch af. Na de zomer bleek dat de uitgaven per maand structureel lager waren. Dit heeft ertoe geleid dat er €0,8 mln. minder is besteed.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Bij schuldhulpverlening zijn er in 2011 extra apparaatslasten ad €1,2 mln. als gevolg van de pilot vermindering huisuitzettingen. Daarnaast is er in 2011 conform begroting voor €2 mln. aan baten uit het participatiebudget genomen, waardoor het vrijvallend gemeentelijk saldo kon worden gedoteerd aan de reserve Schuldhulpverlening. Voorts zijn de baten bij het Pandhuis door de toename van de uitstaande saldo €1 mln. hoger in 2011.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Financiële hulpverlening	8.352	10.160	7.728	8.087	21.050	12.376
Gemeentelijk minimabeleid	32.414	2.773	34.574	2.946	41.663	4.503
Hulpverlening aan jongeren	133	0	129	0	126	0
Wet op de lijkbezorging	185	1	215	0	213	0
Schuldhulpverlening	11.688	5.628	10.189	4.798	0	0
Totaal	52.772	18.562	52.835	15.832	63.052	16.879

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Bestemmingsreserve schuldhulpverlening	2.000	0	0	2.000	33
Totaal	2.000	0	0	2.000	33

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	55.238	14.014	0	0
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	-2.372	1.818	2.000	33
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-31	0	0	0
Actuele begroting		52.835	15.832	2.000	33

Programma
Commissie
Portefeuillehouder

10 - Jeugd en gezin
Commissie Samenleving
K. Klein (JWS)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	42.953	46.220	3.267 V	46.724
Baten	17.103	16.892	211 V	14.129
Saldo exclusief reserves	25.850 N	29.328 N	3.478 V	32.595 N
<i>Dotaïes aan reserves</i>	1.281	0	1.281 N	1.022
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	1.555	3.609	2.054 N	7.102
Saldo inclusief reserves	25.576 N	25.719 N	143 V	26.515 N

Resultaat 2011

De doelstelling van dit programma is gezinnen en jeugd te ondersteunen bij het opvoeden en opgroeien en zo veel mogelijk kansen te bieden voor een goede toekomst. Een kind dat gezond en gelukkig is, kan optimaal zijn talenten ontwikkelen. Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen, maar moeten wel voldoende zijn toegerust op hun opvoedingstaak. Het voorkomen en tegengaan van problemen in gezinnen rond opvoeden en opgroeien is van essentieel belang voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. We hebben 98% van de kinderen in het eerste jaar bereikt en 86% van de kinderen tussen 4-19 jaar zijn in beeld. Het aantal jongeren dat Bureau Jeugdzorg positief heeft geïndiceerd, loopt terug. Ook is er een dalende trend te zien van het aantal Haagse voortijdig schoolverlaters. En voor het eerst sinds we begonnen met de registratie van 'zwerfjongeren' is in 2011 het aantal gedaald van 932 in 2010 naar 827 in 2011.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

De gemeente realiseert een financiële uitkomst nagenoeg gelijk aan de begroting.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Verrekening systeemreserve Actieprogramma Jeugd	€2,5 mln.
Reserve Samen Spelen	€0,6 mln.

Verrekening met systeemreserve Actieprogramma Jeugd

€ 2,5 mln.

Vanuit de doelstelling om de maatschappelijke kansen van jongeren te optimaliseren heeft de gemeente het Actieprogramma Jeugd ontwikkeld. Om te verzekeren dat niet bestede middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering van het Actieprogramma Jeugd, is de systeemreserve Actieprogramma Jeugd ingesteld. In 2011 is €2,5 mln. met deze reserve verrekend. Hiervan heeft ca. €1,3 mln. betrekking op middelen van de Brede Doel Uitkering voor de vorming van de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG). Het voordeel is ontstaan doordat onder andere de huurlasten van CJG lager zijn dan begroot. Er zijn nu acht CJG's en in 2012 komen de laatste twee CJG's erbij. Verder voert de gemeente projecten in 2012 uit waardoor in 2011 minder is onttrokken aan de systeemreserve. Voorbeelden van deze projecten zijn pilots op sport- en scoutverenigingen, ontwikkelen van een app voor jongeren, versterken van de samenwerking tussen jongerenwerk en politie, 'kindvriendelijke wijken' en betrokkenheid buurt en ouders (zie ook Programma Jeugd en Gezin RIS 181549).

Reserve Speelvoorzieningen

€ 0,6 mln.

In de nota 'Spelen in de stad' staan de plannen voor een goed aanbod van speellocaties voor kinderen en jongeren van verschillende leeftijden. De voorbereiding van de plannen nam meer tijd in beslag dan gedacht. De gereserveerde middelen blijven behouden voor de verdere uitvoering van de plannen.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De baten zijn in 2011 hoger dan 2010 doordat er meer middelen beschikbaar zijn gekomen uit de Brede Doel uitkering Centra voor Jeugd en Gezin. Verder zijn huren van de ketenpartners in de Centra voor Jeugd en Gezin in rekening gebracht waardoor minder aan reserves is onttrokken (met name de reserve Actieprogramma Jeugd).

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Speelvoorzieningen	3.082	0	3.956	0	3.913	72
Jeugdparticipatie	9.532	0	9.543	0	10.531	0
Gezinsondersteuning	14.529	7.653	16.734	7.754	17.715	5.863
Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	14.377	9.263	14.558	8.951	13.188	7.924
Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	1.433	187	1.429	187	1.377	270
Totaal	42.953	17.103	46.220	16.892	46.724	14.129

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Reserve Speelvoorziening	0	62	0	0	696
Reserve actieprogramma jeugd	1.281	855	0	0	2.102
Reserve kamers met kansen	0	482	0	0	517
Reserve coördinator kindermishandeling	0	26	0	0	26
Res. Talent Center Den Haag ZW	0	24	0	0	162
Res. Aanpak multiprobleemgezinnen	0	106	0	0	106
Totaal	1.281	1.555	0	0	3.609

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	42.923	13.122	0	610
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	3.300	3.770	0	2.999
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	2	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-5	0	0	0
Actuele begroting		46.220	16.892	0	3.609

Programma 11 - Leefomgeving
Commissie Commissie Leefomgeving
Portefeuillehouder S. Dekker (FS)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	216.043	215.944	99 N	220.093
Baten	115.144	112.225	2.919 V	120.168
Saldo exclusief reserves	100.899 N	103.719 N	2.820 V	99.925 N
Dotaties aan reserves	67	100	33 V	959
Onttrekkingen aan reserves	4.193	5.486	1.293 N	13.641
Saldo inclusief reserves	96.773 N	98.333 N	1.560 V	87.243 N

Resultaten 2011

In 2011 heeft een grootscheepse wervingscampagne plaatsgevonden voor stadswachten. Dit heeft geresulteerd in de aanstelling van 19 nieuwe stadswachten. In 2012 dient de instroom van de overige 8 stadswachten te worden gerealiseerd. Vanaf mei 2011 is de reguliere inzet voor het schoonmaken en schoonhouden van de stad ondersteund door Buurt Service Teams (BST's). Eind 2011 zijn 40 buurtserviceteams ingesteld. Verder zijn in 2011 nieuwe Haagse straatafvalbakken geplaatst. In 2011 is hiermee de geplande doelstelling van 1.500 nieuwe straatafvalbakken over de periode 2009-2011 gerealiseerd. Tevens zijn 796 ORAC's ten behoeve van het huishoudelijk afval geplaatst. Beide ontwikkelingen dragen bij aan een schonere stad. Het aanvalsplan Bomen is in 2011 afgerond met het planten van de laatste 600 bomen. Over de periode 2009-2011 is daarmee de doelstelling om 4.400 bomen te (her)planten gerealiseerd. In aanvulling hierop zijn in 2011 nog 450 bomen extra geplant.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Voorziening Reorganisatie	€2,2 mln. N	I
Verzakking kademuren	€2,0 mln. N	I
Vervallen verschuldigde bedragen 2010	€1,4 mln. V	I
Vrijval reserves	€1,1 mln. V	I
Risico naheffing BTW Begraafplaatsen	€0,9 mln. N	I/S
Toezicht openbare ruimte	€0,8 mln. V	I
Nieuwe overeenkomst reclameopbrengsten	€0,7 mln. V	I/S
Bijdrage uit reserve Krachtwijken	€0,7 mln. V	I
Vegen	€0,6 mln. V	I
Onderhoud Straten, Wegen, Pleinen	€0,5 mln. V	I
Resultaat Groenbedrijf	€0,5 mln. V	I
Diversen	€0,4 mln. V	I/S
Totaal	€1,6 mln. V	

Voorziening Reorganisatie

€ 2,2 mln. N

In 2011 is de reorganisatie van het Veeg- en Straatbedrijf DH gestart. Door de omzetting, de afbouw van begeleiding van ID banen, de overdracht van huidige taken van het bedrijfs onderdeel naar de Buurt Service Teams en de invoering van ORAC's is het uitvoerende apparaat de afgelopen jaren geslonken. Deze daling heeft zich niet voorgedaan op het leidinggevende niveau. Daarom is besloten dat door reorganisatie per saldo 19 functies komen te vervallen, vooral in de leidinggevende sfeer. Ook enkele administratieve functies worden met deze reorganisatie geraakt. De geraamde €2,2 mln. is ter dekking van verwachte kosten van re-integratie en WW-trajecten.

Verzakking kademuren € 2,0 mln. N
Door het verzakken van verschillende kademuren op verscheidene locaties in Den Haag (Veenkade, Om en Bij, Toussaintkade en Conradkade) zijn de projectontwerpen aangepast. Tevens zijn maatregelen getroffen om de veiligheid te waarborgen en verdere verzakking te voorkomen. Deze kosten waren niet begroot.

Vervallen verschuldigde bedragen 2010 € 1,4 mln. V
Gedurende 2011 is gebleken dat een deel van de op de balans 2010 opgenomen bedragen voor nog te ontvangen facturen te hoog was ingeschat. Vrijval van deze bedragen levert een voordelig resultaat van circa €1,4 mln.

Vrijval reserves € 1,1 mln. V
In 2011 is voor circa €1,1 mln. vrijgevallen uit 2 reserves. De projecten waarvoor de reserves zijn gevormd zijn in 2011 financieel afgerond. Het betreft allereerst het project voor het plaatsen van straatafvalbakken ten laste van de reserve recessiemiddelen. De kosten voor de aanschaf en het plaatsen zijn lager uitgevallen en daarmee valt €0,8 mln. vrij uit de reserve. Daarnaast is het aanvalsplan Bomen afgerond en zijn de geplande 4.400 bomen geplant. De resterende €0,3 mln. valt vrij uit de reserve MOP Groen.

Risico naheffing BTW Begraafplaatsen € 0,9 mln. N
De gemeente heeft steeds het standpunt ingenomen dat de betaalde BTW voor de exploitatie van de openbare begraafplaatsen voor compensatie in aanmerking komt. In 2011 is een gerechtelijke uitspraak geweest dat deze BTW niet compensabel is. Vooruitlopend op de uitspraak van het hogere beroep houdt de gemeente Den Haag daarom rekening met een naheffing van de gecompenseerde BTW over de jaren 2009, 2010 en 2011 van circa €0,9 mln. Daarmee is dit risico afgedekt.

Toezicht openbare ruimte € 0,8 mln. V
In 2011 heeft een grootscheepse wervingscampagne plaatsgevonden voor stadswachten. Dit heeft geresulteerd in de aanstelling van 19 nieuwe stadswachten. Door de vertraagde instroom is een financieel voordeel ontstaan. Daarnaast zijn de kosten voor onder andere kleding en *handhelds* lager uitgevallen.

Nieuwe overeenkomst reclameopbrengsten € 0,7 mln. V
In 2011 is een nieuwe overeenkomst met een reclame-exploitant voor lichtbakken afgesloten (0,2 mln. voordelig). Het voordeel wordt voorts voor ongeveer €0,3 mln. veroorzaakt door een ontvangen nabetaaling over 2009 en 2010 als gevolg van deze nieuwe overeenkomst. Daarnaast zijn extra inkomsten ontvangen voor o.a. het verhuren van billboards (€0,2 mln.)

Bijdrage uit reserve Krachtwijken € 0,7 mln. V
In 2011 is €1,5 mln. in de begroting van programma 11 opgenomen voor de businesscase Schoon, heel en veilig. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld uit de gemeentebrede uitvoeringsreserve krachtwijken. Voor de businesscase Schoon, heel en veilig is in totaal €0,8 mln. besteed. Het restant vloeit terug naar de reserve krachtwijken.

Vegen € 0,6 mln. V
Het Veeg- en Straatbedrijf heeft in 2011 kunnen anticiperen op de dalende omzet door het apparaat hieraan aan te passen. Hogere productiviteit, het terugdringen van kosten (minder inhuur) en positieve uitkomst van uitgevoerde projecten hebben bijgedragen aan het resultaat van €0,6 mln. voordelig.

Onderhoud Straten, Wegen, Pleinen € 0,5 mln. V
Door het volume van de asfaltwerkzaamheden is een kwantumkorting verkregen van €0,2 mln. Verder zijn extra opbrekingen uitgevoerd waardoor extra (leges)opbrengsten zijn gegenereerd (€0,3 mln.).

Resultaat Groenbedrijf € 0,5 mln. V
Het Groenbedrijf heeft een voordelig resultaat van €0,5 mln. behaald door aanzienlijke lagere projectkosten en kostenbeheersende maatregelen.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Beschikking Amerikaanse Ambassade	€2,3 mln.
Afvalstoffenheffing	€1,4 mln.
Onderuitputting reserves	€1,3 mln.
Rioolheffing	€0,9 mln.
Opbrekingen	€0,7 mln.
Overige	€0,5 mln.

Beschikking Amerikaanse Ambassade

€ 2,3 mln.

De subsidie, ter compensatie van verdwenen groen door de nieuwbouw van de Amerikaanse ambassade heeft betrekking op een groot aantal maatregelen. In 2011 is met de voorbereiding compensatie-invulling begonnen. De uitvoering start in 2012. Over de invulling van de compensatiemaatregelen zijn nadere afspraken gemaakt met het Ministerie.

Afvalstoffenheffing

€ 1,4 mln.

In 2011 zijn 6.000 meer huishoudens aangeslagen voor afvalstoffenheffing dan was begroot. Tevens is een klein voordeel in de huuropbrengsten van het afvalverwerkingsstation gerealiseerd. Het totale voordeel in de baten (€1,4 mln.) dat hierdoor ontstaat wordt gesaldeerd met de hogere kwijtscheldingen en overige resultaten in 2011 (€0,4 mln.) en het resultaat wordt verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing (€1,0 mln.).

Onderuitputting Reserves

€ 1,3 mln.

Als gevolg van lagere bestedingen (voordeel) ten laste van reserves dan begroot, is minder onttrokken (nadeel) van reserves. Per saldo is daarmee geen sprake van een resultaat. De onderuitputting betreft de reserves Compensatiereserve Bedrijfsvoering (€1 mln.), Reserve Bedrijfsvoering (€0,2 mln.), Reserve Bomen (€0,1 mln.).

Rioolheffing

€ 0,9 mln.

Het Hoogheemraadschap Delfland heeft een éénmalige bijdrage gegeven voor diverse afkoppelprojecten uit voorgaande jaren (€2,5 mln.). Bij deze projecten wordt de hemelwaterafvoer gescheiden van de riolering opgevangen en afgevoerd. Hierdoor worden de waterketen en de waterzuivering minder belast, waardoor de waterkwaliteit toeneemt. Tevens is sprake van lagere baten rioolheffing. Het saldo wordt verrekend met de egalisatievoorziening.

Opbrekingen

€ 0,7 mln.

In 2011 zijn meer opbrekingen uitgevoerd dan was verwacht, hierdoor zijn meer leges opbrekvergunningen geïnd dan was begroot. Hiertegenover staan extra gemaakte lasten en storting in de voorziening.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Op lasten en baten zijn er veel verschillen ten opzichte van 2010, met per saldo op beide posten een kleine daling tot gevolg. In totaal is aan subsidiebestedingen in 2010 €2,4 mln. meer gerealiseerd dan in 2011, hiertegenover stonden subsidiebaten voor eenzelfde bedrag. Ook hebben twee relatief strenge winters in 2010 geleid tot €3,2 mln. meer kosten voor de gladheidbestrijding. In 2010 heeft het Fiscale Adviesteam van de gemeente in het kader van het Horizontale Toezicht een aantal oude BTW-dossiers afgerond. De afgewikkelde dossiers hebben in 2010 incidenteel tot een voordeel van €3,2 mln. in de baten geleid.

Uitkomst programma-activiteiten
(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Dierenbescherming	654	0	663	0	600	0
Gladheidbestrijding	1.144	28	1.368	0	4.210	45
Onderhoud wegen/straten/pleinen	15.068	884	14.943	108	18.256	2.932
Straatreiniging	25.953	218	25.997	0	22.262	101
Verlichting wegen	7.057	72	7.191	0	6.687	81
Onderhoud bruggen/ viaducten/ tunnels	4.481	49	4.819	0	4.947	29
Gebruik openbare ruimte	3.472	4.134	2.657	3.462	1.728	4.144
Regionaal Fietsendepot	692	469	773	550	971	786
Zeehavens	3.264	824	2.780	716	2.474	840
Binnenhavens	91	118	116	100	617	108
Grachten en vaarten	7.524	180	5.505	0	6.117	42
Waterkering	491	0	480	0	285	56
Markten	2.186	0	2.356	0	2.996	90
Baten marktgeden	0	1.731	0	1.699	0	1.724
Stadsboerderijen	3.028	2	2.978	0	1.993	3
Openbaar groen	21.907	1.457	24.707	3.313	26.123	1.404
Recreatieve voorzieningen	1.436	1.368	1.351	1.328	1.486	1.647
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	6.859	0	6.500	0	6.256	0
Afvalverwijdering	58.725	2.045	57.689	2.000	57.260	1.943
Riolering en waterzuivering	31.751	2.654	30.965	0	30.521	32
Ongediertebestrijding (DSB)	195	0	169	0	270	10
Leefbaarheid GSB (toezicht)	10.278	618	11.745	600	11.764	2.074
Wijkleefbaarheid	522	0	949	25	919	11
Algemene begraafplaatsen	2.988	180	1.893	199	2.222	179
Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	0	61.528	0	60.177	0	59.658
Baten rioolrechten	0	32.672	0	34.415	0	32.702
Reclame-opbrengsten	956	0	831	0	645	0
Baten begraafplaatsrechten	0	2.032	0	1.840	0	2.151
Reclame-opbrengsten	658	1.866	178	1.207	1.984	2.237
Algemene baten en lasten (DSB)	4.206	15	5.118	486	4.901	5.139
Interne/ externe leveringen (DSB)	457	0	1.223	0	1.599	0
Totaal	216.043	115.144	215.944	112.225	220.093	120.168

Dotaties en onttrekkingen aan reserves
(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Dienstcompensatiereserve DSB	0	818	0	0	1.861
Reserve Bomen	67	0	0	100	80
Reserve MOP Groen	0	937	313	0	1.250
Reserve Scheveningse Haven Openbare Ruimte	0	0	0	0	0
Reserve bedrijfsvoering DSB	0	125	0	0	295
Reserve Entree van de Stad	0	0	0	0	0
Reserve recessie product 210.3.01	0	1.226	774	0	2.000
Totaal	67	3.106	1.087	100	5.486

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	202.721	110.217	0	1.868
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 - 2015	12.885	2.025	100	3.618
Rv 140/2011	Initiatiefvoorstel wijziging programmabegroting 2012 - 2015	0	0	0	0
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	500	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	-36	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-126	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	0	-17	0	0
Actuele begroting		215.944	112.225	100	5.486

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	23.548	31.285	7.737 V	25.957
Baten	14.074	17.281	3.207 N	19.075
Saldo exclusief reserves	9.474 N	14.004 N	4.530 V	6.882 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	6.926	6.926	0	2.720
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	2.200	6.710	4.510 N	2.692
Saldo inclusief reserves	14.200 N	14.220 N	20 V	6.910 N

Resultaat 2011

Het doel van het programma Economie is het aantrekken en behouden van zo veel mogelijk bedrijvigheid met een zo hoog mogelijke omzet en zo veel mogelijk banen in Den Haag en de Haagse regio. De gemeente Den Haag zet zich in om voldoende passende ruimte voor kantoren, bedrijven en winkels te kunnen bieden. Daarnaast wil de gemeente met adequate service het bedrijfsklimaat aantrekkelijk houden voor bestaande en nieuwe ondernemers. Het startersbeleid van gemeente Den Haag faciliteert verschillende ondernemersinitiatieven in de stad.

In 2011 is naast de reguliere werkzaamheden met name resultaat geboekt in het vormen van het Haagse veiligheidscluster en het versterken van de positie van Den Haag als vestigingsplaats voor internationale hoofdkantoren. Concreet is dit zichtbaar in The Hague Security Delta en de komst van Aramco en Kuwait Petroleum naar Den Haag.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Onderbesteding Europese subsidies	€0,6 mln. V	I
Bedrijventerreinen, bedrijfsruimten \ Detailhandel en Winkelstraten	€0,8 mln. N	I
Overig	€0,2 mln. V	
Totaal	€0,0 mln.	

Onderbesteding Europese subsidies

€ 0,6 mln. V

Voor het project Fieldtrial Against CBRNE Threats (FACT) heeft de coördinerende partner van Den Haag recent de plannen gereed gekregen. Daarom is vertraging ontstaan waardoor de lasten €0,2 mln lager zijn dan begroot. Daarnaast is de Europese bijdrage voor D2 subsidies €0,2 mln. hoger dan begroot. Ten slotte is er €0,2 mln. minder besteed aan ambtelijke inzet (technische bijstand) Kansen voor West.

Bedrijventerreinen, bedrijfsruimten | Detailhandel en Winkelstraten

€ 0,8 mln. N

Een aantal projecten uit voorgaande jaren zijn in 2011 definitief afgerekend. Omdat het om oude projecten gaat, was in een aantal gevallen de dekking niet meer aanwezig. Daarom heeft deze opschoning geleid tot een nadeel.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Economie in de wijken	€1,7 mln.

Economie in de wijken

€ 1,7 mln.

Door een aantal administratief-technische wijzigingen zijn geraamde lasten van €1,7 mln. voor 2011 verplaatst naar 2012. De onttrekking uit de reserve Economie in de wijken is daarom met eenzelfde bedrag verlaagd.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Het grootste verschil in uitkomst is te verklaren door de 2011 activiteiten die samenhangen met nieuw beleid in 2011. Vanuit het collegeakkoord zijn vanaf 2011 incidentele middelen ingezet voor dit programma. Op het gebied van detailhandel en winkelstraten maar ook bijvoorbeeld dienstverlening aan ondernemers konden activiteiten worden ontplooid die (in tegenstelling tot 2010) nu met deze middelen waren gefinancierd. Daarnaast is er in 2011 €2 mln. van het Rijk ontvangen voor Pieken in de Delta welke is gedoteerd aan een reserve voor de komende jaren.

Uitkomst programma-activiteiten*(bedragen in duizenden euro's)*

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
P12 050.0.00 Voldoende passende ruimte voor kantoren, bedrijven en winkels	0	0	0	0	8.956	6.923
Adequate (transparante, snelle) dienstverlening van de gemeente	0	0	0	0	16.810	12.152
P12 050.0.20 Meer startende (etnische) ondernemers van hogere kwaliteit	0	0	0	0	191	0
Economisch beleid	22.972	13.642	30.326	16.512	0	0
Industrieschappen	576	432	959	769	0	0
Totaal	23.548	14.074	31.285	17.281	25.957	19.075

Dotaties en onttrekkingen aan reserves*(bedragen in duizenden euro's)*

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Onttr.	Vrijval	Dot.	Onttr.
Reserve Overcommitting	4.000	0	0	4.000	0
Res. Bedrijventerreinen	0	0	0	0	882
Res. Startersfonds co-fin gemeentelijk deel	200	13	0	200	277
BR Bedrijfsgerichte gebiedsverbetering	0	-4	0	0	100
BR Haags Banenplan	0	231	118	0	349
BR Pieken in de Delta	1.966	579	0	1.966	1.016
BR Economie in de wijken	60	441	0	60	2.098
BR Krachtwijken DSO (050.0.00)	0	822	0	0	1.463
BR Co-financiering Kansen voor West	700	0	0	700	525
Totaal	6.926	2.082	118	6.926	6.710

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting*(bedragen in duizenden euro's)*

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	22.050	10.535	4.200	6.475
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	-1.411	-2.505	760	235
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	1.966	0
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	10.665	9.272	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-20	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	0	-21	0	0
Actuele begroting		31.285	17.281	6.926	6.710

Programma 13 - Sport
Commissie Commissie Samenleving
Portefeuillehouder K. Klein (JWS)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Vershil 2011		Uitkomst 2010	
Lasten	53.610		53.638		28	V	54.672	
Baten	9.099		8.158		941	V	8.784	
Saldo exclusief reserves	44.511	N	45.480	N	969	V	45.888	N
<i>Dotaies aan reserves</i>	2.458		2.458		0		2.732	
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	4.285		5.699		1.414	N	4.385	
Saldo inclusief reserves	42.684	N	42.239	N	445	N	44.235	N

Resultaat 2011

Het programma Sport is gericht op het creëren van een optimaal sportklimaat, zodat zoveel mogelijk Hagenaars regelmatig en intensief sporten op een prettige verantwoorde manier en bij voorkeur in georganiseerd verband. Sport brengt immers mensen bij elkaar, activeert en draagt bij aan een gezonde leefstijl. Sportaccommodaties en sportverenigingen zijn ontmoetingsplaatsen bij uitstek en bieden een sociale structuur van en voor burgers. Daarnaast versterken topsportprestaties en evenementen de positieve beeldvorming van de stad.

We monitoren jaarlijks de sportdeelname en de "tevredenheid van de burgers". We passen indien nodig het sportbeleid aan om onze ambitie waar te kunnen maken.

In de optimalisering van het sportklimaat, organiseert de gemeente haar aanpak langs drie pijlers:

- sportverenigingen;
- sport- en spel accommodaties; binnensport;
- groene sportvelden en terreinen; buitensport.

Met de vaststelling van de nieuwe sportnota 'Den Haag naar Olympisch Niveau' is een formeel startsein gegeven om de sport in Den Haag in de volle omvang te verbeteren. Het belangrijkste doel is de sportdeelname van de Hagenaars te verhogen met 10%. Den Haag realiseert in 2011 een sportdeelname van 57%.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Onderhoud aan kunstgrasvelden	€0,4 mln. N	I
Hogere bezettingsgraad binnensportaccommodaties	€0,2 mln. V	I
Diversen	€0,2 mln. N	I
Totaal	€0,4 mln. N	

Onderhoud aan kunstgrasvelden

€ 0,4 mln. N

De gemeente heeft de meerjaren onderhoudsplannen geactualiseerd en enkele kunstgrasvelden opgeknapt van o.a. HDS, Wateringseveld en HDM. Deze kosten waren niet in 2011 begroot maar in latere jaren.

Hogere bezettingsgraad binnensportaccommodaties

€ 0,2 mln. V

Het gebruik van met name de binnensportaccommodaties ligt hoger dan begroot. Hieruit vloeien hogere baten voort voor een bedrag van €0,7 mln. Tegenover deze hogere baten staan extra lasten onder meer als gevolg van het inhuren van personeel (flexibele schil) voor €0,5 mln.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
<i>Vertraagde bouw van scholen</i>	€0,5 mln.
<i>Onderbesteding topsport en Olympisch fonds</i>	€0,4 mln.
<i>Vertraging Nationaal Actieplan Sport en Bewegen</i>	€0,4 mln.

Vertraagde bouw van scholen

€ 0,5 mln.

De Jan van Nassauschool werkt samen met partners in de Rivierenbuurt aan de ontwikkeling van een nieuw gebouw voor de Brede Buurtschool Plus. Het gebouw krijgt onder meer een sportzaal, een sportdak, een buurtkeuken, een theatterruimte, een medialab, een plantenkas en een muziekstudio. Door vertraging bij de bouw is ook de aanleg van het sportdak vertraagd. De aanleg van de school bij de Spionkopstraat is eveneens vertraagd waardoor de aanleg van de sporttuin moet wachten op betere weersomstandigheden. De uitvoering staat nu gepland voor 2012. De lagere kosten leiden tot een lagere onttrekking uit de reserve krachtwijken waardoor de vertraging resultaatneutraal is voor de gemeente.

Onderbesteding topsport en Olympisch-fonds

€ 0,4 mln.

Door het niet toekennen van het WK Zeilen 2014 zijn in 2011 minder kosten gemaakt. De dekking uit reserves blijft ook uit waardoor er geen resultaat optreedt in 2011. Voor de komende jaren staan diverse evenementen gepland (o.a. WK Cross Triatlon, WK Hockey en het verwervingstraject van o.a. WK Beachvolleybal) waarvoor de beschikbare middelen uit de reserves benodigd zijn.

Vertraging Nationaal Actieplan Sport en Bewegen

€ 0,4 mln.

Bij het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen/Sportief gezond is de invulling van de formatie vertraagd en daardoor ook de uitvoering van drie van de twaalf projecten. In de vervolgjaren 2012, 2013 en 2014 wordt de achterstand ingelopen. De lagere kosten gaan gepaard met lagere onttrekking uit de reserves en leidt niet tot resultaat in 2011.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Het verschil in de uitkomsten 2011 ten opzichte van 2010 is in belangrijke mate te verklaren door de ombuigingen 2011 van €1,2 mln. op het programma sport en de extra lasten als gevolg van het vormen van de voorziening WAO/WIA van €0,5 mln.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Sport- en spelaccommodaties	24.779	6.489	24.348	5.980	24.955	6.357
Sportverenigingen	10.172	499	11.219	321	10.808	466
Groene sportvelden en terreinen	18.659	2.111	18.071	1.857	18.909	1.961
Totaal	53.610	9.099	53.638	8.158	54.672	8.784

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Reserve Topsport	1.653	1.059	62	1.653	1.299
Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	805	2.250		805	2.381
Reserve olympisch fonds				0	200
Reserve Nationaal actieplan sport en bewegen		312		0	684
Reserve krachtwijken sport		1	601	0	1.135
Totaal	2.458	3.622	663	2.458	5.699

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	53.196	7.884	790	3.101
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	461	274	1.668	2.598
Rv 140/2011	Initiatiefvoorstel wijziging programmabegroting 2012 - 2015	0	0	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	14	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-33	0	0	0
Actuele begroting		53.638	8.158	2.458	5.699

Programma
Commissie
Portefeuillehouder

14 - Media, monumenten en archeologie
Commissie Ruimte
R.S. Baldewsingh (VDMO)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	4.834	5.461	627 V	4.620
Baten	866	134	732 V	-147
Saldo exclusief reserves	3.968 N	5.327 N	1.359 V	4.767 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	60	60	0	0
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	773	1.082	309 V	1.258
Saldo inclusief reserves	3.255 N	4.305 N	1.050 V	3.509 N

Resultaten 2011

Media

Den Haag is ook in 2011 weer wat steviger op de kaart gezet als mediastad, die ruimte geeft aan zowel professionals als aan vormen van wijkmedia. Het project digitale muurkrant is definitief op weg naar een toekomst als zelfstandige organisatie, gedragen én gefinancierd door haar gebruikers. We zijn de grens van 300 beeldschermen ruim gepasseerd, met nu meer dan 78 deelnemende organisaties en instellingen

Monumenten

Een eerste fase van het beschermingsbeleid 'Winkelkern' werd uitgevoerd. Hierdoor groeide de gemeentelijke monumentenlijst met circa 20 panden in de Spuistraat.

Archeologie

In 2011 zijn 94 aanvragen (bouw, aanleg, sloop) beoordeeld en zijn 35 (wettelijk verplichte) archeologische rapporten uitgebracht. In 2011 is een omvangrijke tentoonstelling over de Vlaardingencultuur gehouden. Bij de open monumentendag is de huisvesting van de afdeling archeologie (De Tempel) opengesteld voor het publiek. Verder zijn in het schooljaar 2010-2011 45 lessen gegeven en 18 leskisten uitgeleend aan basisscholen.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Stichting Nationaal Restauratiefonds	€0,7 mln. V	I
Diversen	€0,3 mln. V	I
Totaal	€1,0 mln. V	

Stichting Nationaal Restauratiefonds

€ 0,7 mln. V

Bij de landelijke Stichting Nationaal Restauratiefonds zijn middelen vrijgevallen ten gunste van de gemeente. Deze vrijval was in de begroting niet voorzien.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Reserve Archeologie	€0,3 mln.

Reserve Archeologie

De bestemmingsreserve is dit jaar voor een klein gedeelte belast voor nakomende kosten van de verbouwing van de Tempel en de verhuizing. Bij de begroting 2012 is de reserve met een jaar verlengd om werk te maken van het wegwerken van de achterstanden. Hiervoor is nog €0,3 mln. beschikbaar.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Ten opzichte van 2010 zijn de lasten hoger. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat in 2011 de uitgaven voor ICT projecten in de Stad aan dit programma zijn toegevoegd. Voorheen werden deze uitgaven verantwoord onder programma 2 College & bestuur. Daarnaast was in 2011 het budget voor de Stadsomroep incidenteel €0,3 mln. hoger voor de frictiekosten na het faillissement. De uitgaven op dit budget zijn ook onderdeel van het verschil. Daar staat tegenover dat op budgetten is bezuinigd en in 2011 minder aan reserves is onttrokken (reserves archeologie en kredietcrisis). In 2011 is een eenmalige bijdrage ontvangen uit het Nationaal Restauratiefonds.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Media/ICT in de stad	2.230	5	2.316	0	1.298	41
Monumenten	0	0	0	0	1.053	-198
Archeologie	1.657	0	2.098	0	2.269	10
Monumentenzorg	947	861	1.047	134	0	0
Totaal	4.834	866	5.461	134	4.620	-147

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
BR Ziggo Mediafonds 3002	0	190	114	0	304
BR Fonds Publieksdiensten 3003	60	60	0	60	60
Reserve Archeologie	0	14	395	0	718
BR Atlantikwalmuseum	0	0	0	0	0
Totaal	60	264	509	60	1.082

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	2.998	1	0	0
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	1.114	-1	60	779
Rv 159/2011	Voorstel van het college inzake begrotingswijzigingen o.a. bundeling reserves	-425	0	0	-425
Rv 167/2010	Verlenging looptijd ZIGGO mediafonds en Fonds Publieksdiensten	303	0	0	303
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	1.468	136	0	425
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	3	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	0	-2	0	0
Actuele begroting		5.461	134	60	1.082

Programma 15 - Maatschappelijke ondersteuning
Commissie Commissie Samenleving
Portefeuillehouder K. Klein (JWS)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasen	159.285	166.697	7.412 V	169.917
Baten	20.356	18.371	1.985 V	17.151
Saldo exlusief reserves	138.929 N	148.326 N	9.397 V	152.766 N
Dotaties aan reserves	8.625	1.647	6.978 N	1.881
Onttrekkingen aan reserves	1.249	1.480	231 N	7.467
Saldo inclusief reserves	146.305 N	148.493 N	2.188 V	147.180 N

Resultaat 2011

In 2011 heeft de Raad het meerjarenbeleidsplan "Zorg voor elkaar" Maatschappelijke Ondersteuning 2011-2014 vastgesteld. Met dit meerjarenbeleidsplan streeft het college naar een meer zorgzame Haagse samenleving, waarvan actieve deelname van burgers, onderlinge betrokkenheid, solidariteit en eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid kenmerken zijn. De gemeente gaat uit van de eigen kracht van de participerende burger en van de ondersteuning waar dit nodig is. In 2011 is, als gevolg van bezuinigingen op het welzijnswerk, gestart met het afstoten van gesubsidieerde welzijnsaccommodaties in de verschillende stadsdelen. In 2011 is een start gemaakt met de deelname van het algemeen maatschappelijk werk aan het Kernteam Eerstelijns-GGZ. Dit project wil bijdragen aan versterking van de eerstelijns-GGZ.

Er zijn in 2011 3.195 woningaanpassingen (inclusief trapliften) gerealiseerd. Dat is ten opzichte van 2010 een toename van 22 procent. Er zijn in 2011 bijna 2,2 mln. uren Huishoudelijke Verzorging (in natura en PGB) geleverd, dit is 1,6 procent minder dan vorig jaar. Er hebben 12.350 mensen gebruik gemaakt van Hulp bij het huishouden, waarvan 2.121 mensen een PGB ontvingen. De Taxibus voerde ruim 523.000 ritten uit, dit is circa 7 procent meer dan in 2010.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Vrijval subsidies oude jaren	€1,0 mln. V	I
Dotatie aan voorzieningen	€0,4 mln. N	I
Vrijval reserves	€0,4 mln. V	I
Lagere apparaatlasten	€0,6 mln. V	I
Diversen	€0,6 mln. V	I
Totaal	€2,2 mln. V	

Vrijval subsidies oude jaren

€ 1 mln. V

In 2011 stelde de gemeente de subsidies uit voorgaande jaren op het gebied van Maatschappelijke ondersteuning vast. Diverse instelling hebben het toegekende budget niet hun volledige besteed. Dat leidt tot een incidenteel voordeel in 2011. Het gaat o.a. om de volgende instellingen: Stichting Zebra, Wijkbus Transvaal, Koerdische Jongeren Vereniging, Mooi Laak, Stichting Travail, Stichting Vóór, COC Haaglanden, HOF, Yasmin, Importante, Stichting Jeugdwerk en Bewonersorganisatie Schipperskwartier.

Dotatie aan voorzieningen

€ 0,4 mln. N

In 2011 is een voorziening getroffen voor de voorzienbare kosten op verschillende programma's als gevolg van de afkeuring van personeel volgens de WIA. Verder is een voorziening dienstvoertuigen ingesteld in verband met het fiscale risico door een mogelijk tekortschietende rittenadministratie van enkele bedrijfsauto's.

Vrijval reserves

€ 0,4 mln. V

Een aantal bedrijfsvoeringsreserves hebben de einddatum van de reserve bereikt. Hiermee zijn de restantbedragen vrijgevallen. Het gaat om de reserves Versterken financiële functie, Diversiteit personeelsbeleid, Glazen Stadhuis en WAO/WIA.

Lagere apparaatlasten

€ 0,6 mln. V

Bij Advies, informatie en sociaal juridische diensten is een lagere bezetting geweest ten opzichte van de begrote formatie. Hierdoor is een voordeel ontstaan.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Verrekening reserve welzijnsaccommodaties	€1,6 mln.
Hogere ontvangsten eigen bijdrage	€2,1 mln.
Geleverde uren zorg	€1,2 mln.
Vrijval verplichting woonvoorzieningen	€1,3 mln.
Lagere lasten vervoersvoorzieningen ouderen en gehandicapten	€1,2 mln.
Dotatie reserve Individuele voorzieningen WMO	€5,4 mln.

Verrekening reserve welzijnsaccommodaties

€ 1,6 mln.

Als gevolg van de bezuinigingen op welzijn wordt een belangrijk aantal gemeentelijke panden door de instellingen afgestoten. Gelet op de huidige marktsituatie rond het onroerend goed zijn deze panden niet eenvoudig te verhuren aan andere instellingen. Panden kunnen leeg komen te staan en/of moeten mogelijk geschikt worden gemaakt voor een nieuwe huurder. In 2011 zijn deze kosten ten laste van de exploitatie gebracht. Het totale exploitatieresultaat van de welzijnspanden is €1,6 mln. voordelig. Dit resultaat wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve Welzijnsaccommodaties om leegstand en verbouwing ten behoeve van alternatieve aanwending te bekostigen.

Hogere ontvangsten eigen bijdrage

€ 2,1 mln.

Wanneer een klant gebruik maakt van huishoudelijke verzorging is de klant, afhankelijk van het inkomen, een eigen bijdrage Wmo verschuldigd. Het CAK heeft in 2011 meer eigen bijdrage opgelegd en geïnd. Hierdoor is de ontvangen eigen bijdrage €2,1 mln. hoger dan begroot.

Geleverde uren zorg

€ 1,2 mln.

Aan uren zorg is €0,3 mln. minder gerealiseerd dan begroot was (0,7%). Er zijn 19.600 uren minder geleverd dan begroot. Het aantal geïndiceerde uren wordt niet altijd gerealiseerd, omdat klanten niet alle geïndiceerde uren afnemen. Ook zijn ze niet altijd thuis vanwege vakantie of ziekenhuisopname waardoor er niet geleverd kan worden. Daarnaast hebben afrekeningen over oude jaren en bonussen geleid tot een nadeel van €1,5 mln. Als zorgaanbieders conform afspraak hebben gepresteerd, hebben ze recht op een bonus van 3% van de omzet. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een saldo van €1,2 mln. nadelig.

Vrijval verplichting woonvoorzieningen

€ 1,3 mln.

Voor de toekenning van woonvoorzieningen worden beschikkingen afgegeven. De levering van dergelijke woonvoorzieningen vindt vaak pas in een later jaar plaats. Tot 2010 zijn deze beschikkingen volledig verantwoord als verplichting in enig jaar. Inmiddels is gebleken dat er een grotere periode zit tussen beschikking en levering dan verwacht. Daarom valt in 2011 een deel van de verplichting (incidenteel) vrij. Voor het resterende deel van de verplichting vindt nog onderzoek plaats naar de juiste hoogte. Het gevolg

van deze vrijval is echter wel dat de lasten komende jaren hoger uit vallen op het moment dat deze voorzieningen feitelijk worden geleverd. Dit voordeel wordt verrekend met de systeemreserve Individuele voorziening WMO.

Taxibus

€ 0,7 mln.

De btw die is betaald op het taxibusvervoer kon met terugwerkende kracht voor de jaren 2009 en 2010 gecompenseerd worden met de fiscus. Hierdoor is een voordeel ontstaan van €0,7 mln. dat verrekend wordt met de systeemreserve Individuele voorziening WMO.

Lagere lasten vervoersvoorzieningen ouderen en gehandicapten

€ 1,2 mln.

Er zijn lagere lasten gerealiseerd op vervoersvoorzieningen ouderen en gehandicapten. Dit is ontstaan uit een vergelijking van het door de gemeente geregistreerde verbruik van vervoersvoorzieningen met het door de zorgaanbieder gefactureerde verbruik. Het door de gemeente geregistreerde verbruik kan in sommige gevallen afwijken van het door de zorgaanbieder gefactureerde verbruik, doordat klanten bijvoorbeeld tussentijds verhuizen of overlijden. In 2011 is een opschoning van deze verschillen uitgevoerd, wat leidde tot een incidentele afboeking van €1,2 mln. Dit voordeel wordt verrekend met de systeemreserve Individuele voorziening WMO.

Dotatie reserve Individuele voorzieningen WMO

€ 5,4 mln.

Deze systeemreserve wordt gebruikt om de schommelingen in de vraag naar de producten en de benodigde apparaatzet van Hulp bij het huishouden, Woonvoorzieningen gehandicapten en Vervoersvoorzieningen gehandicapten op te vangen. Daartoe worden de voor- en nadelen van de uitvoering van de WMO voor resultaatbepaling verrekend met de reserve individuele voorzieningen WMO. Het resultaat op individuele voorzieningen bedraagt €5,4 mln. en wordt gedoteerd aan de reserve individuele voorzieningen WMO.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Het saldo van programma Maatschappelijke ondersteuning is in 2011 €2,3 mln. lager dan in 2010. Dit wordt veroorzaakt door een veelheid aan ontwikkelingen, waarvan de belangrijkste zijn: de ombuigingen (€3,8 mln. daling) in 2011, nieuw beleid (€1,0 mln.) en een verschil in dotatie en onttrekkingen aan reserve (totaal €1,8 mln. stijging). Overige kleinere ontwikkelingen tellen op tot een daling van de lasten van €1,3 mln.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Maatschappelijk werk	10.150	0	10.685	0	12.973	0
Advies, informatie en sociaal juridische diensten	10.935	408	11.919	482	7.533	451
Ouderenparticipatie	7.910	179	8.260	179	7.439	169
Vrijwilligerswerk	3.288	0	3.427	0	3.582	-1
Hulp bij het huishouden ouderen en gehandicapten	52.139	8.765	51.643	6.419	51.779	4.867
Sociaal cultureel werk	29.877	0	30.092	0	33.349	-30
Maatschappelijk activeringswerk	417	0	458	0	399	0
Sociaal cultureel werk gehandicapten	825	0	841	0	868	0
Ruimtebedende wijkcentra	7.948	10.595	9.891	11.029	11.658	11.357
Samenlevingsopbouw (opbouwwerk m.n. Boog)	2.535	0	2.478	0	2.210	0
Vervoer ouderen en gehandicapten	23.190	389	25.120	252	25.344	301
Woonvoorzieningen ouderen en gehandicapten	9.340	20	10.805	10	10.637	37
Interne/ externe leveringen (OCW)	731	0	1.078	0	2.146	0
Totaal	159.285	20.356	166.697	18.371	169.917	17.151

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontrr.	Vrijval	Dot.	Ontrr.
Dienstcompensatiereserve OCW	0	0	0	0	0
Reserve Exploitatie rendabele panden	1.940	0	0	352	0
Reserve bedrijfsvoering ICT - Invoering Document Management Systeem	0	12	0	0	60
Individuele voorziening WMO	5.392	0	0	0	0
Reserve Diverse ICT-kosten	0	123	0	0	176
Reserve WAO (eigen risico drager)	218	222	64	220	210
Reserve Versterking financiële functie	0	104	163	0	268
Reserve glazen stadhuis	0	214	170	0	384
Reserve frictiekosten shared services OCW	0	160	0	0	160
Reserve Stimuleringsfonds wonen, welzijn en zorg	0	-5	0	0	200
Reserve diversiteit (personeelsbeleid)	0	1	21	0	22
Reserve emancipatieadviseur	325	0	0	325	0
Reserve Aanvalsplan vrijwilligers	750	0	0	750	0
Totaal	8.625	831	418	1.647	1.480

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	166.778	18.788	185	2.210
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	-11	-417	1.212	-730
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	250	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	8	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-78	0	0	0
Actuele begroting		166.697	18.371	1.647	1.480

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	74.811	76.827	2.016 V	80.514
Baten	22.237	20.265	1.972 V	25.544
Saldo exclusief reserves	52.574 N	56.562 N	3.988 V	54.970 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	2.248	2.380	132 V	335
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	1.709	5.515	3.806 N	9.007
Saldo inclusief reserves	53.113 N	53.427 N	314 V	46.298 N

Resultaat 2011

De doelstellingen van het programma Volksgezondheid en Zorg zijn het bevorderen en beschermen van de gezondheid van alle Hagenaars, vooral van risicogroepen onder jongeren, ouderen en sociaal kwetsbaren en zwakkeren en het tegengaan van gezondheidsachterstand van burgers. Met de onderdelen thuislozenzorg, verslavingszorg, vrouwenopvang en additioneel achterstandsbeleid geeft de gemeente tevens uitvoering aan de desbetreffende onderdelen van de Wet maatschappelijke ondersteuning. In 2011 werd de nota volksgezondheid Natuurlijk: gezond 2007-2011 afgerond. De ervaringen en resultaten van deze nota zijn gebruikt bij het opstellen van de nieuwe nota volksgezondheid "Gezond aan de slag!" 2012-2014, die eind 2011 gereed was. De looptijd van de nota Gehandicapten eindigde op 31 december 2011. De actiepunten uit de nota zijn vrijwel geheel met succes tot uitvoering gebracht. Als voortzetting van deze nota wordt inclusief beleid uitgewerkt om een zo volwaardig mogelijke participatie van mensen met een beperking mogelijk te maken.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Resultaat ambulance	€0,8 mln. V	I
Vrijval subsidies oude jaren	€0,5 mln. V	I
Diverse niet gerealiseerde baten	€0,5 mln. N	I/S
Dotatie aan voorzieningen	€0,3 mln. N	I
Diversen	€0,2 mln. N	I
Totaal	€0,3 mln. V	

Resultaat ambulance

€ 0,8 mln. V

In de begroting van de Ambulancedienst zijn de kosten van het Functioneel Leeftijds Ontslag (FLO) begroot. Echter, deze kosten worden door de Nederlandse Zorg Autoriteit via het budget vergoed waardoor een incidenteel voordeel ontstaat. Het voordeel zal in 2014 zijn afgebouwd.

Vrijval subsidies oude jaren

€ 0,5 mln. V

Door vaststelling van subsidies uit voorgaande jaren op het gebied van Volksgezondheid en Zorg is een incidenteel voordeel ontstaan van €0,5 mln. ondermeer bij Parnassia en de Kesslerstichting. Dit komt door een lagere productie bij o.a. Parnassia-Bavogroep/Palier. Verder is minder besteed aan personele inzet op woonvoorzieningen Woodstock en aan subsidie herhuisvestingskosten Kessler Stichting.

Diverse niet gerealiseerde baten

€ 0,5 mln. N

Verder realiseert de gemeente minder baten op infectiebestrijding & hygiëne en Sociaal Medisch Advies (als gevolg van langer aantal consulten, vaccins ect). De gemeente treft maatregelen in 2012.

Dotatie aan voorzieningen

€ 0,3 mln. N

In 2011 is een voorziening is getroffen voor de voorzienbare kosten op verschillende programma's als gevolg van de afkeuring van personeel volgens de WIA.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Reserve Thuislozenzorg	€2,1 mln.
Reserve Verslavingszorg	€0,9 mln.
Reserve Krachtwijken	€0,6 mln.

Reserve Thuislozenzorg

€ 2,1 mln.

Een geschikte locatie voor de herhuisvesting voor de vrouwenopvang voor Stichting Leger des Heils (Elim) is nog niet gevonden. De gemeente intensiveert het overleg hierover met het Leger des Heils. Daarnaast is in 2011 het jaar geweest waarin maatregelen zijn voorbereid om de structurele vermindering van het budget op te kunnen vangen (totaal €1,9 mln.). Verder is in 2011 de 2e fase van Den Haag Onder Dak (DHOD) van start gegaan. Doel is om minder opvang te realiseren en deze 'vrijval' in te zetten voor versterking en uitbreiding van voorzieningen op het gebied van preventie en herstel. De niet bestede middelen 2011 worden via de reserve beschikbaar gehouden om de 2e fase van DHOD te kunnen realiseren.

Reserve Verslavingszorg

€ 0,9 mln.

De doorstroomvoorziening van LIMOR is tijdelijk gevestigd op de locatie Om en Bij. Deze voorziening moet verhuizen naar de Leyweg. De bouwkundige werkzaamheden aan de Leyweg zijn vertraagd wegens vergunningsproblemen. De verhuizing vindt naar verwachting plaats in 2013. De niet bestede €0,9 mln. blijft beschikbaar in de reserve.

Reserve Krachtwijken

€ 0,6 mln.

Business case Gezondheid en Sport richt zich op de terugdringing van gezondheidsachterstanden in de Haagse Krachtwijken. In 2011 is het programma met bijbehorende begroting vastgesteld. Bij de uitvoering van de business case is wat vertraging opgetreden waardoor €0,6 mln. minder is besteed dan begroot. Deze middelen vloeien terug naar de reserve Krachtwijken ten behoeve van de business case.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Het nadelig saldo op het programma zorg is ten opzichte van 2010 met €6,8 mln. toegenomen. Voor €3,7 mln. wordt dit veroorzaakt door de ombuigingen. De baten zijn lager door wijziging van de financiering van de vrouwenopvang; in 2011 verloopt dit via een decentralisatieuitkering (programma 22) in plaats van een specifieke uitkering die in 2010 als baten op programma 16 werd verantwoord. Hierdoor neemt het saldo af met €3 mln. Verder heeft de gemeente in 2010 meer uit reserves onttrokken dan in 2011. Dat komt onder andere door de overdracht van de financieringsreserve naar de Centrale Treasury in 2010 (ca. €5 mln.).

Uitkomst programma-activiteiten*(bedragen in duizenden euro's)*

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Additioneel achterstandsbeleid	1.209	0	1.266	0	1.467	34
Voorzieningen voor vrouwen in noodsituaties	5.116	-103	5.193	0	5.312	2.955
Thuislozenzorg	21.834	-12	24.317	0	23.817	21
Ambulancevervoer	14.198	13.082	12.577	10.960	15.098	12.826
Openbare gezondheidszorg	22.541	7.773	22.763	7.781	25.084	8.467
Verslavingszorg	9.873	1.494	10.681	1.457	9.716	1.238
Forensische geneeskunde ihkv wet op de lijkbezorging	40	3	30	67	20	3
Totaal	74.811	22.237	76.827	20.265	80.514	25.544

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Reserve Aanvaardbare kosten Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en Afschrijvingssystematiek	-405	0	0	0	0
Reserve Wet voorzieningen Gehandicapten	0	585	0	0	649
Reserve Ondersteuning WMO	0	0	0	0	0
Reserve thuislozenzorg GSB 3	0	453	0	0	2.571
Reserve Verslavingszorg GSB3	0	-70	0	0	796
Reserve lokaal gezondheidsbeleid	0	51	0	0	50
Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	0	1	0	0	350
Reserve Financiering ambulancedienst	273	267	0	0	87
Reserve Krachtwijken volksgezondheid	2.120	422	0	2.120	1.012
Vrouwenopvang Ouderenmishandeling	260	0	0	260	0
Totaal	2.248	1.709	0	2.380	5.515

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	71.019	21.256	0	3.528
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	2.982	1.244	2.120	1.987
Rv 154/2010	Verwerking taakmutaties Gemeentefonds	2.366	-2.400	0	0
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	260	0
Rv 168/2010	Sfwikkeling financiële ontvlechting Brandweer	472	165	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	7	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-19	0	0	0
Actuele begroting		76.827	20.265	2.380	5.515

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	105.941	126.330	20.389 V	138.397
Baten	75.748	81.860	6.112 N	76.357
Saldo exclusief reserves	30.193 N	44.470 N	14.277 V	62.040 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	10.060	6.182	3.878 N	18.454
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	6.786	12.836	6.050 N	23.412
Saldo inclusief reserves	33.467 N	37.816 N	4.349 V	57.082 N

Resultaten 2011

Doelstelling van het programma Verkeer is het waarborgen van een duurzame bereikbaarheid van de stad. Dat betekent dat de groei van de mobiliteit moet worden gefaciliteerd, maar dat dit niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van het leefmilieu. Bij bereikbaarheid ligt de nadruk vooral op een beperkt aantal locaties in de stad (de zogenaamde 'toplocaties'). Bij duurzaamheid ligt de nadruk vooral op de rol van het autoverkeer in de Haagse woon- en leefgebieden. Daarbij gaat het vooral om het bevorderen dat doorgaand autoverkeer niet door deze kwetsbare gebieden rijdt en om het beheersen van de parkeerdruk op straat. Er wordt uitgegaan van een beheerste groei van de omvang van het autoverkeer, die moet worden bereikt door het aanbieden van goede alternatieven (fiets, OV en P+R).

In maart 2011 zijn de vergunninggebieden en de tijden voor het parkeren in het centrum aangepast. Tevens is in heel Den Haag de digitale bezoekersvergunning ingevoerd. Met deze maatregelen wordt wijkvreemd verkeer effectiever geweerd en ontstaat meer ruimte voor bewoners, bedrijven en kortdurend bezoek. Ook is in 2011 het aantal parkeergebieden met betaald parkeren toegenomen. In 2011 zijn 90 bushaltes omgebouwd t.b.v. mindervaliden. Hiermee is het totaal aan omgebouwde haltes op 380 gekomen. Daarmee zijn de meest urgente haltes omgebouwd. Nog 220 haltes dienen aangepast te worden. Circa 13,5 kilometer aan tegelfietspaden is omgezet in rood asfalt fietspaden ter bevordering van de groei van het fietsgebruik. Er is verder gewerkt aan de nieuwe Boulevard in Scheveningen.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Projectresultaten	€1,7 mln. V	I
Voordeel parkeren	€0,5 mln. V	I
BTW-voordeel	€1,0 mln. V	I
Overig	€1,1 mln. V	I
Totaal	€4,3 mln. V	

Projectresultaten

€ 1,7 mln. V

In het kader van de doelstellingen voor de aanpak ontbrekende schakels hoofdnet en betere doorstroming autoverkeer zijn in 2011 meerdere grootschalige projecten uitgevoerd. Zo zijn diverse projecten gerealiseerd in het kader van bijvoorbeeld het omzettingprogramma fietspaden met tegels naar asfalt en zijn in het kader van het meerjarenplan verkeersveiligheid 2008-2011 verkeersonveilige situaties opgelost. Door scherp projectbeheer hebben de verwachte risico's op projecten zich niet voorgedaan. Als gevolg hiervan is een incidenteel voordeel ontstaan van circa €1,1 mln. Daarnaast zijn in 2011 de projecten Schedeldoekshaven, Het Kleine Loo en keerlus Maduroplein tramlijn 9 (financieel) afgerond. Naar aanleiding hiervan is circa €0,6 mln. voordeel ontstaan. Deze resultaten vloeien voort uit de lump-sum bijdrage van het Stadsgebied Haaglanden (subsidie) aan deze projecten.

BTW-voordeel

€ 1,0 mln. V

Over 2011 is een BTW-voordeel afgerekend van circa €1 mln. Dit betreft een incidenteel voordeel naar aanleiding van projecten voor fietspaden en openbaar vervoer die mede zijn gefinancierd met subsidies van het Stadsgewest Haaglanden (SGH). Tot en met 2010 subsidieerde SGH inclusief BTW en kon de BTW voor de betreffende projecten ook bij het BCF gedeclareerd worden. Het voordeel is in 2011 afgewikkeld en heeft alleen betrekking op die projecten waarvan de prestaties in 2010 of eerder zijn geleverd. Vanaf 2011 zijn de subsidies van SGH netto en zal het voordeel niet meer voorkomen.

Voordeel parkeren

€ 0,5 mln. V

Het voordeel bestaat vooral uit het saldo van voordelige vacturevoordelen (€1,3 mln.) en hogere opbrengsten parkeren op straat (€3,8 mln.) en lagere opbrengsten ten gevolg van (2e) parkeervergunningen (€0,5 mln.). Van het totale resultaat op parkeren is € 3,9 mln. verrekend met de reserve parkeren.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Onderuitputting op diverse subsidiebeschikkingen	€14,2 mln.
Minder plannen tlv Reserve Leefbaarheid Parkeren/Parkeerfonds	€3,0 mln
Meer opbrengsten Parkeren op straat en afdracht aan parkeerfonds	€3,9 mln
Minder besteding uit reserves	€2,8 mln.
Verwelde afschrijving Randstadrail en de Put	€1,8 mln.

Diverse beschikkingen

€ 14,2 mln.

Voor veel infrastructurele projecten ontvangt de gemeente subsidie. De verwachte bestedingen tlv deze subsidies en alsmede de verwachte subsidiebatens zijn op dit programma begroot. Per saldo is voor ongeveer €14,2 miljoen minder besteed dan begroot waardoor ook minder subsidiebatens dan begroot zullen worden gerealiseerd. Het effect is derhalve neutraal.

De onderuitputting ad circa € 18 mln is voornamelijk op de volgende projecten gerealiseerd:

- Openbaar vervoerproject capaciteitsverhoging tramlijn 2/9 ad €9,5 mln. Het project is vertraagd door scopewijzigingen en late levering van spoorwissels. Tramlijn 2 is de eerste tramlijn, die gereed wordt gemaakt voor breed materieel. In 2011 zijn de werkzaamheden aan het tracé in de gemeente Leidschendam-Voorburg en de gemeente Den Haag nagenoeg afgerond. Na oplossing van enkele geconstateerde knelpunten zal de Citadis in april 2012 gaan rijden.
- Project Haags Startstation Erasmuslein (HSE) ad €4,7 mln. Project is vertraagd door onduidelijkheid over de aanpak van het emplacement Den Haag CS waarmee het project samenhangt.
- Diverse fiets- en verkeersveiligheidsprojecten ad €1,7 mln. Dit komt bijvoorbeeld door vertraging in de opstart (Trekvliettracé en rotonde Plesmanweg) of doordat alsnog een bijdrage uit eigen onderhoudsbudgetten (De La Reyweg en rotonde Dierenselaan/Steijnlaan) is aangewend ter afdekking van bestedingen
- Voor keerlus Maduroplein geldt dat het project meerdere jaarschijven zal beslaan. In de begroting was abusievelijk het hele beschikkingsbedrag in 2011 opgevoerd waardoor onderuitputting ad €1,8 mln is ontstaan.

Op een aantal projecten is juist een overschrijding op de begrote subsidie bestedingen en subsidiebatens gerealiseerd ad circa € 4 mln. Het betreft o.a.:

- De projecten Bushaltes Den Haag 1 en 2, Tramhalte Weidevogellaan, Kleine Loo-Hofzichtlaan en Merwedestraat) waarvoor subsidiebeschikkingen zijn ontvangen nadat de begroting 2011 is vastgesteld, de onderhavige bestedingen waren derhalve niet begroot. Hiermee is een bedrag van €2,2 mln. gemoeid.
- Het project Boulevard Scheveningen waarvoor is besloten om een deel van de gerealiseerde civieltechnische inrichtingskosten ad €2,1 miljoen eerst af te dekken uit de rijkssubsidie FES en daarna pas de gemeentelijke middelen in het Meerjaren Investeringsplan aan te wenden.

Afdracht parkeerbonds

€ 3,9 mln. N

In het parkeerkader 2010-2020 zijn plannen opgenomen voor de noodzakelijke investeringen in de parkeervoorzieningen. Voor het financieren van deze investeringen wordt gebruik gemaakt van de reserve Parkeren. Met de vaststelling van de gewijzigde verordening financieel beheer en beleid heeft de raad besloten de reserve Parkeren als systeemreserve te benoemen. Dit is een specifieke bestemmingsreserve die dient voor het verrekenen van saldi van de specifiek benoemde taak (Parkeren) binnen een begrotingsjaar. Als gevolg hiervan is het resultaat, op de producten Parkeren op straat en Baten Parkeerbelasting, boven het saldo van €7,9 mln. toegevoegd aan de reserve Parkeren.

Parkeeropbrengsten

€ 3,3 mln. V

In 2011 zijn de tarieven van de eerste en de tweede parkeervergunning geharmoniseerd. De eerste vergunning kost nu €3,- en de tweede vergunning €35,-. Naar aanleiding hiervan blijven de inkomsten voor de uitgifte van vergunningen, voornamelijk de tweede vergunning, €0,5 mln. achter. Hiertegenover staat dat mede als gevolg van o.a. gebiedsuitbreidingen, GSM parkeren en uniformering parkeertijden Binnenstad €3,8 mln. meer aan parkeerinkomsten is opgebracht. Ondanks de gebiedsuitbreidingen zijn de opbrengsten uit de naheffingaanslagen niet toegenomen.

Minder besteding uit reserves

€ 2,8 mln.

Uit verschillende reserves is de besteding lager uitgevallen. Zo zijn ten aanzien van de reserve Openbaar vervoer Hoger Plan de werkzaamheden aan het tracé Lijn 2 in de gemeente Leidschendam-Voorburg en de gemeente Den Haag nagenoeg afgerond. Eind 2011 is een test uitgevoerd voorafgaand aan de ingebruikname van deze aangepaste lijn. Hierbij zijn een aantal knelpunten naar voren gekomen die opgelost moeten voordat met de exploitatie gestart kan worden. Verder worden enkele werkzaamheden van dit project pas in 2012 gerealiseerd. Naar verwachting is lijn 2 in april 2012 gereed. Ook plannen gefinancierd de Reserve Leefbaarheid Parkeer garages (Parkeerbonds) zijn vertraagd. De aanbestedingsprocedure van het project Groei fietsgebruik Trekvliesstracé heeft langer geduurd dan voorzien. Dit heeft tot vertraging geleid waardoor de oplevering en ingebruikstelling plaatsvindt in het eerste halfjaar van 2012.

Versnelde afschrijving Randstadrail en de Put

€ 1,8 mln.

Het project RandstadRail kent een overschot van circa €1,5 mln. Dit bedrag is inclusief de btw-reservering van ruim €1 mln. die niet hoeft te worden aangewend. Dit overschot is in 2011 aangewend voor de versnelde afschrijving op de activa van Randstadrail (was ten laste van eigen gemeentelijke middelen geactiveerd). Daarnaast is het project Vaillantlaan "De Put" afgesloten met een positief saldo van €0,3 mln. Dit overschot is ontstaan door een aanbestedingsvoordeel en wordt in 2011 daarom gebruikt om versneld af te schrijven op project Vaillantlaan 'De Put'.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

In 2010 zijn incidentele middelen voor o.a. VCP, reserve Scheveningen boulevard, Grote Marktstraat en Verkeerslichten door middel van versnelde afschrijving activa maatschappelijk nut op het Meerjarig investeringsplan ingezet. Dit heeft ertoe geleid dat in 2010 voor circa €22 mln. meer afschrijving is geboekt ten opzichte van 2011 en ook meer uit reserves is onttrokken.

Uitkomst programma-activiteiten
(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
P17 050.0.01 Groei fietsgebruik	0	0	0	0	1.474	35
P17 050.0.11 Groei aandeel openbaar vervoer	0	0	0	0	4.202	2.328
P17 050.0.21 Betere doorstroming autoverkeer op hoofdroutes	0	0	0	0	9.108	3.567
P17 050.0.31 Minder verkeersslachtoffers	0	0	0	0	533	267
P17 050.0.41 Voldoende parkeerplaatsen in minder openbare ruimte	0	0	0	0	2.377	1.999
Aanleg wegen, straten en pleinen	50.254	25.613	65.158	34.714	85.988	32.659
Verkeersregeling	6.740	249	6.165	-31	7.812	487
Parkeren op straat	27.600	0	28.223	0	25.055	14
Parkeergarages	649	0	3.608	0	1.848	326
Baten parkeerbelasting	0	38.340	0	35.008	0	34.675
Groei aandeel openbaar vervoer	4.632	2.356	4.360	1.497	0	0
Verkeersmaatregelen	16.066	9.190	18.815	10.672	0	0
Totaal	105.941	75.748	126.330	81.860	138.397	76.357

Dotaties en onttrekkingen aan reserves
(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Reserve Verstrating grondbedrijf	968	200	0	1.000	494
Reserve Parkeren	3.910	857	413	0	3.863
Reserve Volautomatische autoberging	0	0	213	0	213
Reserve Mobiliteitsfonds haaglanden	0	971	0	0	971
Reserve Groei fietsgebruik trekvlittracé	0	257	0	0	800
Reserve Openbaar Vervoer Hoger Plan	2.250	0	0	2.250	1.700
Reserve Verkeersveiligheid (blackspots)	0	441	0	0	441
Reserve Reserve beleid VCP	0	268	0	0	579
Res. HSL shuttle	0	0	0	0	0
Res. Conducteurs op de tram	0	500	250	0	750
BR Aanleg transferia	0	27	0	0	275
BR VHV DHZW (programma 17)	1.850	1.817	0	1.850	1.850
BR Stedelijke Ontwikkeling (p17/211)	900	572	0	900	900
Reserve Biesieklette	182	0	0	182	0
Totaal	10.060	5.910	876	6.182	12.836

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	73.942	33.751	2.250	8.480
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	44.010	37.014	2.700	3.306
Rv 159/2011	Voorstel van het college inzake begrotingswijzigingen o.a. bundeling reserves	298	330	1.232	1.050
Rv 162/2010	Aanpassen begroting DSO o.a. door IPSO	-3.000	0	0	0
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	11.100	11.100	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-20	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	0	-335	0	0
DSO/2011.1676	Financiering tijdelijke voorziening stalling aardgasbussen Petroleumhaven	0	0	0	0
Actuele begroting		126.330	81.860	6.182	12.836

Programma 18 - Wonen
Commissie Commissie Ruimte
Portefeuillehouder J.M. Norder (SVI)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	50.528	43.278	7.250 N	33.152
Baten	30.097	20.188	9.909 V	12.008
Saldo exclusief reserves	20.431 N	23.090 N	2.659 V	21.144 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	6.915	7.573	658 V	625
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	5.354	8.408	3.054 N	3.860
Saldo inclusief reserves	21.992 N	22.254 N	262 V	17.909 N

Resultaat 2011

De doelstelling van het programma Wonen is het realiseren van een aantrekkelijk stedelijk woonklimaat voor de huidige en nieuwe bewoners van onze stad. Kernpunten daarbij zijn:

- meer woningen en betere woningen door nieuwbouw en woningverbetering, voor de verschillende bewonersgroepen: mensen in de midden en hogere inkomensgroepen en mensen met een bescheiden beurs, huishoudens die aangewezen zijn op bijzondere woningen of woonvormen zoals gehandicapten, grote gezinnen en jongeren/studenten;
- wijkverbetering in de ruime zin van het woord (woningdifferentiatie, leefbaarheid, duurzaamheid en veiligheid);
- zorgen voor een rechtvaardige verdeling van de beschikbare woningen;
- goede handhaving om ongewenste situaties te voorkomen.

Terugkijkend op de afgelopen periode kunnen wij stellen dat wij op de goede weg zijn. Er wordt hard gewerkt om de woningvoorraad te verduurzamen, waardoor de energielasten voor de inwoners beheersbaar kunnen blijven. Er is een uitvoeringsprogramma gemaakt voor de kwaliteitsverbetering van de particuliere voorraad en er is gebouwd voor specifieke groepen, waardoor Den Haag er meer inwoners bij heeft gekregen. De leefbaarheid is in een aantal krachtwijken vooruit gegaan, een positieve opsteker voor de aanpak in de krachtwijken. Ook is er studentenhuisvesting gerealiseerd rondom Laakhaven/Holland Spoor, bijdragend aan een betere positie van Den Haag als studentenstad. Als gezinsstad zit Den Haag in de lift. Met de bouw van grondgebonden woningen slagen we er in gezinnen aan de stad te binden. Voor lage inkomens zijn sociale woningen gebouwd, waardoor de woonkwaliteit voor die groep eveneens verbetert.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Minder verkoop bloot eigendom	€0,7 mln. V	I
Innovaties, Otterrade en Eeuwige jeugd	€1,0 mln. N	I
Oude projecten Stadsvernieuwing	€2,0 mln. N	I
Afkoop Besluit woninggebonden subsidies	€1,6 mln. V	I
Brandpanden en Rotte kiezen	€0,6 mln. V	I
Overig	€0,1 mln. N	
Totaal	€0,2 mln. V	

Minder verkoop bloot eigendom

€ 0,7 mln. V

De gemeente is in 2008 gestart met de verkoop van het juridisch eigendom van gronden die reeds in erfpacht zijn uitgegeven (zogenaamde verkoop bloot eigendom). Door een latere start van dit verkoopproces is er minder opbrengst gerealiseerd. De opbrengsten uit deze verkopen komen tot uitdrukking op programma 19

Ruimtelijke ordening en Gebiedsontwikkeling en geven aldaar vanwege de latere start een nadeel te zien van €0,7 miljoen. Deze opbrengsten worden via het programma 18 Wonen toegevoegd aan de Reserve Ruimtelijke ordening. Door een lagere opbrengst wordt eveneens een lager bedrag toegevoegd aan de vermelde reserve en dus een even groot voordeel op dit programma van 0,7 mln.

Innovaties, Otterade en Eeuwige jeugd

€ 1,0 mln. N

De uitgaven van de projecten 'innovaties op milieu en duurzaamheid, Bergingen Otterade en het uitvoeringsprogramma Eeuwige Jeugd' behoren te worden gedekt uit de reserve Volkshuisvestingsfonds. In 2011 is geen onttrekking uit deze reserve geraamd voor deze projecten. Daarom kunnen de uitgaven niet uit de reserve worden gedekt, en ontstaat een nadeel.

Oude projecten Stadsvernieuwing

€ 2,0 mln. N

Als onderdeel van het op orde brengen van het financieel beheer zijn in 2011 oude projecten Stadsvernieuwing definitief afgerekend. Omdat van een aantal projecten de dekking reeds in eerdere jaren vrijgevallen is, leidt de definitieve afsluiting hiervan tot een nadeel.

Afkoop Besluit woninggebonden subsidies

€ 1,6 mln. V

Vanwege de bezuinigingen is er terughoudend personeelsbeleid gevoerd v.w.b. werving nieuw personeel. De hiermee samenhangende lagere bezetting in 2011 heeft ertoe geleid, dat er minder capaciteit kon worden ingezet op de ISV gerelateerde projecten zoals brandpanden en rotte kiezen. Dit leidde in 2011 tot een lagere doorberekening van kosten en daarmee een voordeel van €0,6 mln

Brandpanden en Rotte kiezen

€ 0,6 mln. V

Vanwege de bezuinigingen is er terughoudend personeelsbeleid gevoerd v.w.b. werving nieuw personeel. De hiermee samenhangende lagere bezetting in 2011 heeft ertoe geleid, dat er minder capaciteit kon worden ingezet op de ISV gerelateerde projecten zoals brandpanden en rotte kiezen. Dit leidde in 2011 tot een lagere doorberekening van kosten en daarmee een voordeel van €0,6 mln.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Besluit Woninggebonden Subsidies	€19 mln.
Flankerende maatregelen Arbeidsmigranten	€1,2 mln

Besluit Woninggebonden Subsidies

€ 19 mln.

De afkoop van de regeling Besluit Woninggebonden Subsidies door het Rijk was niet voorzien in de begroting. Het heeft er toe geleid dat zowel de baten (binnenkomst subsidies) als de lasten (doorgeven subsidies aan de corporaties) zijn gestegen.

Flankerende maatregelen Arbeidsmigranten

€ 1,2 mln.

In 2011 is ingezet op het omvormen van het voormalig AZC tot een locatie voor huisvesting arbeidsmigranten. Gebleken is dat dit niet financieel haalbaar is, waardoor nu ingezet wordt op de verbouw van een leeg kantoorgebouw. Deze ontwikkeling heeft geleid tot vertraging, waardoor de geplande uitgaven in 2011 niet hebben plaatsgevonden.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen 2010 en 2011 zijn gelegen in het beschikbaar komen van middelen uit het coalitieakkoord voor "Wonen aan de slag" in 2011, en de afhandeling van de BWS regeling in 2011, waardoor de gemeente €14 mln. heeft ontvangen van het Rijk, en dit als een subsidie weer heeft uitgekeerd aan derden.

Uitkomst programma-activiteiten
(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
P18 050.0.02 Meer en beter woningaanbod voor diverse doelgroepen	0	0	0	0	13.411	10.909
P18 050.0.12 Structurele verbetering woningmarktpositie van wijken	0	0	0	0	2.039	-279
P18 050.0.22 Optimale benutting (goedkope) woningvoorraad	0	0	0	0	1.423	0
P18 TD050.0.32 Minder ongewenste en/of overlastgevend situaties	0	0	0	0	15.690	1.376
Graffitibestrijding	674	0	700	177	589	2
Stadsvernieuwing woningen	29.350	27.393	17.344	16.787	0	0
Woonwagencentra	1.911	420	2.215	355	0	0
Woningbouw	3.275	901	5.260	653	0	0
Woonbeleid	4.515	428	4.774	512	0	0
Ongediertebestrijding (DSO)	77	0	160	0	0	0
Bouw-, woning- en welstandstoezicht	10.726	955	12.825	1.703	0	0
Totaal	50.528	30.097	43.278	20.188	33.152	12.008

Dotaties en onttrekkingen aan reserves
(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
BR Aanpak zwerfvuil en graffiti	0	0	151	0	0
BR Plak- en kladvandalisme	0	0	51	0	0
Res. Handhaving en ongediertebestrijding	1.800	671	0	1.800	1.146
Reserve Ruimtelijke Ordening	4.515	1.624	0	5.173	2.038
BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	0	103	0	0	1.300
BR Woonpromotie	0	65	19	0	84
BR Kredietcrisis (050.0.02)	0	2.670	0	0	3.240
BR VHV DHZW (programma 18)	600	0	0	600	600
Totaal	6.915	5.133	221	7.573	8.408

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting
(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	35.239	11.442	1.800	3.145
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	2.488	6.882	5.773	463
Rv 159/2011	Voorstel van het college inzake begrotingswijzigingen o.a. bundeling reserves	0	0	0	2.500
Rv 162/2010	Aanpassen begroting DSO o.a. door IPSO	3.500	2.200	0	1.300
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	2.071	-271	0	1.000
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-20	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	0	-65	0	0
Actuele begroting		43.278	20.188	7.573	8.408

Programma
Commissie
Portefeuillehouder

19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling
Commissie Ruimte
J.M. Norder (SVI), M. de Jong (CBI), P.W.M. Smit (VBV)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	240.802	294.819	54.017 V	364.954
Baten	149.401	233.246	83.845 N	233.594
Saldo exclusief reserves	91.401 N	61.573 N	29.828 N	131.360 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	93.414	94.404	990 V	57.380
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	61.923	76.011	14.088 N	110.964
Saldo inclusief reserves	122.892 N	79.965 N	42.927 N	77.776 N

Resultaat 2011

De uitgangspunten van het programma Stedelijke ontwikkeling, Binnenstad en Binckhorst zijn een duurzame groei en een vitalisering van de stad Den Haag. Dit programma is voornamelijk gericht op integrale gebiedsontwikkeling in en aan de stad en gericht op de totstandkoming van de juiste ruimtelijke context in de regio op het niveau van Haaglanden, de Zuidvleugel en de Randstad. De Structuurvisie Den Haag 2020 staat bij al deze ontwikkelingen centraal.

Om snel in te spelen op de veranderde marktomstandigheden hebben in 2011 waar nodig afwaarderingen plaats gevonden op grondexploitaties. De aantallen te ontwikkelen woningen, kantoren, en bedrijfsruimten zijn teruggebracht tot een reëel, bij de markt passend niveau. Met name het Investeringsprogramma's Stedelijke Ontwikkeling (IpSO) 2012 vormt het kader voor de afwaarderingen. Met de getroffen maatregelen, waarvan het financieel effect in 2011 nadrukkelijk zichtbaar is, ontstaat een gezondere en meer kansrijke uitgangspositie voor nieuwe ontwikkelingen. Verder is in 2011 de start van Haga mogelijk gemaakt door hier €13 mln. voor beschikbaar te stellen uit de incidentele ruimte, en zijn de structurele tekorten op bouwleges teruggebracht aan de hand van het DMO bouwleges en een incidentele compensatie van €7,5 mln. uit de incidentele ruimte.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Resultaat Grondbedrijf	€32,6 mln. N	I
Actualisaties Voorziening negatieve plannen en Voorziening plankaderwijzigingen	€ 3,9 mln. N	I
Apparaatskosten	€10,8 mln. N	I
Erfpacht	€ 2,7 mln. V	I
Bouwleges	€ 1,1 mln. N	I
Bestemmingsplannen	€ 0,7 mln. V	I
Vastgoed	€ 1,4 mln. N	I
Onderuitputting gemeentebrede uitvoeringsreserves	€ 1,1 mln. V	I
Niet ingezette bespaarde rente	€ 3,5 mln. V	I
Vrijval diverse reserves	€ 1,1 mln. V	I
IpSO 2012	€ 2,4 mln. N	I
Overig	€ 0,2 mln. V	
Totaal	€42,9 mln. N	

Resultaat Grondbedrijf

€ 32,6 mln. N

Het resultaat grondbedrijf bestaat uit de volgende onderdelen:

- actualisatie 2011 voor de voorziening negatieve plannen (€2,2 mln. V):

Bij het halfjaarbericht was het de verwachting dat, de toename van risico's €2,7 mln., verband houden met grondexploitaties zou bedragen. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening negatieve plannen ten laste van de Reserve Grondbedrijf. In werkelijkheid was er sprake van opgetreden risico's van €0,5 mln. Per saldo is dat een verbetering van €2,2 mln.

- herziene grondexploitaties/plankaderwijzigingen (€36,4 mln. N):

Eind 2011 zijn 9 grondexploitaties herzien (plankaderwijzigingen IpSO 2011) en de overige grondexploitaties geactualiseerd. De effecten van die herzieningen en het actualiseren, voor zover die tot mutaties hebben geleid binnen de plankaders, bedroegen €36,4 mln. nadelig. Dit is ten laste van Reserve Grondbedrijf gebracht en toegevoegd aan de Voorziening Negatieve Plannen.

- af te sluiten positieve plannen (€3,5 mln V):

In 2011 is een dertiental grondexploitaties afgesloten met een positief resultaat van totaal €3,5 mln.

- actualisatie voorziening risico's grondexploitatie (€1,3 mln. N):

In de jaarrekening is ten laste van het resultaat Grondbedrijf de voorziening geactualiseerd voor €1,3 miljoen. Het gaat hier om risico's in vastgoedontwikkelingen die geconstateerd zijn in 2011, maar nog niet zijn verwerkt in een plankaderwijziging. Zodra de plankaderwijzigingen zijn vastgesteld gaan de middelen over van deze voorziening risico's grondexploitaties naar de voorziening negatieve plannen.

- overig (€0,8 mln. N):

Dit betreft een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren (€0,3 mln.), dotatie aan de Reserve Vastgoedexploitatie voor exploitatielasten van panden die uit grondexploitatie zijn genomen en toegevoegd zijn aan de strategische vastgoedportefeuille (€0,2 mln.) en doorbelasting van apparaatslasten aan operationele grondexploitaties (€0,3 mln.).

Actualisatie Voorziening negatieve plannen en Voorziening plankaderwijzigingen € 3,9 mln. N

- Binckhorst Noord-West (€1,0 mln. V):

Enerzijds is er een voordeel ontstaan van €1,0 mln. door het afsluiten van de grondexploitatie Binckhorst Noord-West. De vrijgevallen middelen worden, middels een bestedingsvoorstel, toegevoegd aan de Reserve Strategische Aankopen Binckhorst en zijn benodigd voor de exploitatielasten behorend bij die gronden voor de komende tien jaar.

- Plankaderwijzigingen gedekt uit de reserve SO (€3,6 mln. N)

Daar staat tegenover dat er €5,4 mln. meer aan de VNP moet worden gedoteerd uit de reserve Stedelijke Ontwikkeling door negatieve effecten van plankaderwijzigingen zoals de wijziging van A12/Ypenburg en Forepark. Er was slechts een onttrekking uit deze reserve geraamd van €1,8 mln. zodat het restant van €3,6 mln. tot een negatief resultaat leidt. Dit zal met een bestedingsvoorstel alsnog worden onttrokken aan de reserve SO.

- overig (€1,4 mln. N):

Enerzijds betreft dit een niet geraamde onttrekking aan de Reserve ISV van €1,5 mln voor de voor plankaderwijziging van de grondexploitatie MTS-Leyweg. Anderzijds is er een voordeel op de Voorziening Negatieve Plannen van €0,1 mln als gevolg van het uit grondexploitatie halen van panden in het project Noordpolderkade-Cylinderstraat. De middelen zijn benodigd ter dekking van de exploitatielasten, middels een bestedingsvoorstel worden de middelen toegevoegd aan de Reserve Vastgoedexploitatie.

Apparaatskosten

€ 10,8 mln. N

▪ Overbezetting (€2,7 mln. N):

In 2011 waren de apparaatslasten inclusief externe inhuur €86,5 mln. Er was slechts voor €84,3 mln. dekking, wat leidt tot een tekort van €2,2 mln., voornamelijk veroorzaakt door overbezetting (DSO had meer mensen in dienst dan op grond van de begroting was toegestaan). In totaal bedraagt het apparaatgerelateerde nadeel €2,7mln. Begin 2011 was het totale tekort ingeschat op €6,7 mln. Door het sturen op mobiliteit is de overbezetting van circa 100 fte (bezetting van 1022 fte begin 2011) teruggebracht. De bezetting per 1-1-2012 is 909 fte en dus 113 fte lager. Uiteindelijk zorgt dit voor €2,7 mln. aan niet gedekte apparaatskosten in 2011 omdat gedurende het jaar gemiddeld gezien er nog wel sprake is geweest van overbezetting.

▪ Weglek herverdeling Shared service huisvesting (€1,0 mln. N)

In 2011 zijn de tarieven voor shared service huisvesting herverdeeld. Dit heeft geleid tot een structureel nadeel bij het programma Ruimtelijke ordening en Gebiedsontwikkeling. Deze herverdeling is gebaseerd op de omvang van de formatie in 2010. In het programma RO zal de komende jaren een bovengemiddeld sterke daling van formatie plaatsvinden, zodat de basis voor de structurele bezuiniging kleiner wordt. Van de €1,5 mln. herverdeling kan daarom slechts €0,5 mln. worden opgevangen binnen de tarieven, en lijdt de rest tot een nadeel van €1,0 mln.

▪ Reorganisatievoorziening (€7,1 mln. N)

Door de bezuinigingstaakstelling en omzetzaling in het programma Ruimtelijke Ordening en Gebiedsontwikkeling is in 2011 gestart met een reorganisatie bij de dienst DSO. Bij de afdelingen waar de reorganisatie is geëffectueerd kunnen kosten voor afvloeiing gaan optreden. Voor de kosten die hiermee gemoeid zijn is een voorziening gevormd van €7,1 mln.

Erfpacht

€ 2,7 mln. V

Het voordeel op de activiteit Erfpacht is vooral ontstaan door ontvangsten van de Veiligheidsregio vanwege afkoop van de erfpacht op de brandweergebouwen van €2,5 mln.

Bouwleges

€ 1,1 mln. N

De kosten en opbrengsten die samenhangen met bouwvergunningverlening worden verrekend met de voorziening bouwleges. De stand van de voorziening is eind 2011 uitgekomen op €2,3 mln negatief. Oorzaak hiervan is de economische crisis en de stagnatie in de bouw; dit heeft geleid tot een afname van ingediende bouwplannen. Een negatieve voorziening is toegestaan mits het meerjarige beeld positief is. Uit de meerjarenraming tot en met 2014 blijkt dat een bedrag van €1,2 miljoen de komende jaren wordt ingelopen. Voor dit bedrag mag de voorziening negatief staan. Het restant moet als last worden genomen in 2011 (€1,1 miljoen).

Bestemmingsplannen

€ 0,7 mln. V

Wegens vertraging in de uitvoering van het project De Vlietzone als gevolg van discussies over de scope van de Rotterdamse baan is sprake van een onderuitputting van €0,2 mln. Als gevolg van het ontbreken van financiering vanuit marktpartijen is een aantal projecten niet doorgedaan voor in totaal €0,4 mln., o.a. de projecten Begoniastraat en Leyenburg. Vanwege de keuzes die gemaakt zijn in het IPSO is een groot aantal projecten zijn beëindigd of opgeschort en zijn daardoor de kosten voor stedenbouwkundige plannen/adviezen lager dan begroot (€0,1 mln V).

Vastgoed

€ 1,4 mln. N

De geraamde onttrekking aan de reserve Strategische Aankopen Binckhorst SAB wordt met €0,8 overschreden doordat achterstallig groot onderhoud en nagekomen eigenaarslasten uit voorafgaande jaren niet begroot waren. Om dezelfde redenen wordt de geraamde onttrekking aan de reserve Vastgoedexploitatie RVE met €0,6 overschreden. Voor deze tekorten worden technische bestedingsvoorstellen ingediend.

Onderuitputting gemeentebrede uitvoeringsreserves € 1,1 mln. V

Bij begrotingswijziging zijn voor diverse projecten middelen toegevoegd uit de centrale uitvoeringsreserves Grote Projecten, Digitalisering en Concernbrede ICT Systemen. De uitvoering van de projecten heeft vertraging opgelopen. Overeenkomstig de gemaakte afspraken dienen de niet benutte middelen terug te vloeien naar de desbetreffende reserves. Het gaat hierbij om een totaal bedrag van €1,1 mln. V. Het gaat hier om een zevental projecten met kleine afwijkingen.

Niet ingezette bespaarde rente € 3,5 mln. V

In het coalitieakkoord is opgenomen dat er een aantal bezuinigingen worden ingeboekt in het programma Ruimtelijke Ordening en Gebiedsontwikkeling. De belangrijkste zijn een beleidsbezuiniging op RO van €10 mln. en een generieke korting van €4 mln. In het IpSO 2011 is besloten dat een deel van deze bezuiniging wordt gecompenseerd vanuit de bespaarde rente tot maximaal €9 mln. per jaar. In 2011 is daarom voor €3,5 mln. bespaarde rente toegevoegd aan het programma RO. Omdat de totale bezuiniging hoger is dan de maximale compensatie, wordt niet-bestede bespaarde rente gereserveerd voor komende jaren. In 2011 is het gehele bedrag van €3,5 mln. niet besteed zodat het tot een voordeel leidt bij de rekening. Met een technisch bestedingsvoorstel zal de raad worden gevraagd dit te reserveren voor komende jaren

Vrijval diverse reserves € 1,1 mln. V

Wegens het verstrijken van de einddatum is het saldo van een aantal reserves vrijgevallen. Hierdoor ontstaat een voordeel ad €1,1 mln. Het betreft ten eerste de reserves DOEN en Communicatie ruimtelijke projecten. Daarnaast is de reserve Stadsmaquette vrijgevallen. Van het project Stadsmaquette is de eerste fase afgerond waardoor een eenvoudige 3D maquette is opgeleverd die onder andere gebruikt kan worden bij bestemmingsplannen en verkeersmodellen. Op dit moment worden de mogelijkheid verder bezien om de 3D versie van de Stadsmaquette uit te breiden en geschikt te maken voor communicatiedoelinden. De uitkomst wordt betrokken bij de voorbereiding van de begroting 2013.

IpSO 2012 € 2,4 mln. N

In het IPSO 2012 is bij de dekkingsmiddelen rekening gehouden met een onttrekking aan de reserve ISV van €2,4 mln. Dit is echter niet in de begroting verwerkt. Hierdoor ontstaat een nadeel in de rekening van €2,4 mln. Om dit alsnog uit de reserve ISV te kunnen onttrekken wordt een technisch bestedingsvoorstel ingediend.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Bouwgrondexploitaties	€40,0 mln.
Studentenhuisvesting Anna van Buerenplein	€3,1 mln.

Bouwgrondexploitaties € 40,0 mln.

Door de vastgoedcrisis is er in 2011 minder ontwikkeld dan gepland, en ook zijn er minder bouwrijpe gronden verkocht aan ontwikkelaars. Per saldo zijn er daarom in 2011 €40 mln. minder baten en lasten gemaakt dan begroot.

Studentenhuisvesting Anna van Buerenplein € 3,1 mln.

De universiteit Leiden bouwt studentenhuisvesting op het Anna van Buerenplein. De gemeentelijke bijdrage wordt pas verrekend wanneer deze huisvesting daadwerkelijk is gerealiseerd. De universiteit heeft in 2011 minder gerealiseerd dan gepland, en dus is ook de gemeentelijke bijdrage doorgeschoven.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De baten en lasten van het programma Ruimtelijke ordening en Gebiedsontwikkeling bestaan voor een groot deel uit de cashflow gekoppeld aan bouwgrondexploitaties. Als gevolg van de vastgoedcrisis zijn minder kosten gemaakt voor het bouwrijp maken en uitgeven van grond ten opzichte van 2010.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Uitwerken Structuurvisie Den Haag	0	0	0	0	16.205	10.222
Optimaliseren van de inkomsten	0	0	0	0	687	535
P19 050.0.13 Gebieds- en projectontwikkeling voor intensief en meervoudig gebruik	0	0	0	0	269.087	172.228
P19 050.0.23 Regulering van de gebouwde omgeving	0	0	0	0	45.438	29.795
P22 050.0.26 Inzicht geven in de besteding van de middelen en geleverde prestaties	0	0	0	0	1.816	1.881
P19 050.0.33 Bovengemeentelijke afstemming van grensoverschrijdende vraagstukken en programma's	0	0	0	0	1.398	94
P19 050.0.43 Attractieve Haagse binnenstad	0	0	0	0	3.902	1.586
P19 050.0.53 Transformatie Binckhorst	0	0	0	0	12.893	6.155
Vlietzone	0	0	0	0	7.936	5.022
Internationale zone	0	0	0	0	3.802	2.173
Kijkduin	0	0	0	0	766	11
Den Haag Centraal	0	0	0	0	1.024	3.892
Beheer bedrijfspanden	15.310	8.590	14.980	9.844	0	0
Lasten omgevingsvergunningen	21.395	0	20.327	-23	0	0
Kernregistraties	4.360	2.046	5.631	3.179	0	0
Lasten precariobelasting (DSO)	638	0	689	0	0	0
Bestemmingsplannen	3.755	-80	5.445	21	0	0
Erfpacht	8.791	25.485	9.473	21.054	0	0
Beheer woonpanden	0	0	783	343	0	0
Bouwgrondexploitaties	141.782	71.726	193.463	151.965	0	0
Baten precariobelasting (DSO)	0	592	0	660	0	0
Stadsvernieuwing	44.771	23.885	44.027	29.447	0	0
Baten omgevingsvergunningen	0	17.157	0	16.758	0	0
Totaal	240.802	149.401	294.819	233.246	364.954	233.594

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontrr.	Vrijval	Dot.	Ontrr.
Dienstcompensatiereserve DSO	14.272	0	0	14.272	0
Res grondbedrijf gb	1.407	7.489	0	2.216	10.698
Res sv	0	2.525	0	0	3.000
Res isv	0	2.924	0	0	2.924
res vhw dhzw	120	3.186	0	275	3.599
Res binnenstad	0	835	0	0	1.745
Res schev haven	390	741	0	390	1.468
Res vasts program	0	2.758	0	0	3.497
Res sa binckhorst	0	2.733	0	0	2.733
Res anticip wzh mpg	1.684	30	0	1.710	30
BR Beroep en bezwaar	0	1.716	0	0	2.100
Res. Wijkontw.mij. Stationsbuurt	0	176	0	0	176
Res. Vastgoedexploitatie	183	1.255	0	183	1.255
Reserve Strategische aankopen Structuurvisie	200	1.059	0	200	1.552
BR. The Hague World Form	0	1.213	0	0	2.102
Reserve DSO centraal station	0	1.200	0	0	1.624
Reserve DOEN	0	170	157	0	327
BR Communicatie ruimtelijke projecten	0	0	266	0	266
BR Grote Marktstraat	0	50	0	0	49
BR ICT projecten	0	329	0	0	445
BR Stadsmaquette	0	40	719	0	759
BR Campus Den Haag	0	0	0	0	1.102
BR Strategische locatieontwikkeling	0	399	0	0	753
BR Internationale Zone	0	151	0	0	743
BR Kredietcrisis (050.0.13)	0	2.106	0	0	2.717
BR Krachtwijken DSO (050.0.03)	0	486	0	0	896
BR ISV 3	0	0	0	0	0
Reserve Universiteit Leiden	8.046	0	0	8.046	2.000
BR Haga	13.700	0	0	13.700	0
BR Plankaderwijzigingen Grondexploitaties	0	0	0	0	0
BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/810)	300	61	0	300	300
BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/821)	31.742	8.097	0	31.742	8.097
BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/830)	21.370	19.052	0	21.370	19.053
Totaal	93.414	60.781	1.142	94.404	76.011

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	334.944	254.476	0	43.993
Rv 110/2010	Voorstel van het college inzake uitbreiding van de Universiteit Leiden in Den Haag	7.796	0	0	0
Rv 130/2011	Voorstel van het college inzake Halfjaarbericht 2011	19.020	943	1.043	18.870
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	-18.878	27.668	81.707	3.116
Rv 154/2010	Verwerking taakmutaties Gemeentefonds	202	0	0	0
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	0	0
Rv 159/2011	Voorstel van het college inzake begrotingswijzigingen o.a. bundeling reserves	-8.952	-12.362	11.654	10.816
Rv 162/2010	Aanpassen begroting DSO o.a. door IPSO	3.640	0	0	640
Rv 19/2011	Internationaal Strafhof, financiële dekking gemeentelijke kosten	326	0	0	0
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	-42.148	-37.133	0	-1.425
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	-771	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-361	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	0	-346	0	0
Actuele begroting		294.819	233.246	94.404	76.011

Programma
Commissie
Portefeuillehouder

20 - Milieu & Duurzaamheid
Commissie Leefomgeving
R.S. Baldewsingh (VDMO)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	23.246	24.033	787 V	26.955
Baten	2.605	2.034	571 V	6.382
Saldo exclusief reserves	20.641 N	21.999 N	1.358 V	20.573 N
<i>Dotaties aan reserves</i>	2.679	2.679	0	4.651
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	2.553	3.249	696 N	6.260
Saldo inclusief reserves	20.767 N	21.429 N	662 V	18.964 N

Resultaten 2011

De maatregelen uit het actieplan Luchtkwaliteit zijn in uitvoering genomen, zoals het instellen van dynamisch verkeersmanagement en het in gebruik nemen van aardgasbussen door de HTM. Meer dan 40% van de gemeentelijke voertuigen heeft nu duurzame aandrijving. De daling van de uitstoot CO₂, ten opzichte van 2010 is 173 kiloton (in 2010 bedroeg de uitstoot 3.226 kiloton). Deze verlaagde uitstoot is grotendeels te verklaren door de economische recessie en een grotere afname van groene stroom. De geluidshinder is in het afgelopen jaar afgenomen in die delen van de stad waar de gemeente vier wegvakken van stil asfalt heeft voorzien.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Apparaatlasten	€0,6 mln. V	I
Omgevingsdienst Haaglanden	€0,3 mln. N	I
Overig	€0,4 mln. V	I
Totaal	€0,7 mln. V	

Apparaatlasten

€ 0,6 mln. V

Naar aanleiding van de bezuinigingstaakstelling op apparaatkosten en de vorming van de Omgevingsdienst Haaglanden is geanticipeerd op mogelijke organisatieaanpassingen. Naar aanleiding hiervan zijn vacatures open gehouden, wat leidt tot een voordeel.

Omgevingsdienst Haaglanden

€ 0,3 mln. N

In 2011 zijn er projectkosten gemaakt voor de te vormen Omgevingsdienst Haaglanden die niet in de begroting waren opgenomen.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Diverse reserves	€0,7 mln.
Bodem	€0,5 mln.

Diverse reserves

€ 0,7 mln.

De plaatsing van de zonnepanelen is in 2011 afgerond. Voor de subsidie is het nemen van de last ten laste van de reserve Milieuprojectenpot afhankelijk van het moment waarop de subsidie daadwerkelijk wordt vastgesteld. Een klein aantal subsidieontvangers heeft uitstel gevraagd en gekregen tot maart 2012. Vooral bij het project Stedelijke Windturbines ten laste van de reserve SLOK is vertraging ontstaan in levering en

plaatsing van windturbines op stadsboerderijen, in verband met problemen met de oorspronkelijke leverancier. Als gevolg van een gewijzigde planning start de nieuwe ODH niet meer op 1 januari 2012 maar naar verwachting pas in 2013. Daardoor zijn de verwachte kosten ten laste van de reserve Omgevingsdienst Haaglanden in 2011 lager dan begroot.

Bodem

€ 0,5 mln.

Voor de Beschikking Wet bodemsanering zijn saneringskosten gemaakt bij de gasfabrieken in de Binckhorst en de Verademing (gaslaan). Daarnaast is geld uitgegeven aan bodemsanering. De kosten komen ten laste van het restant ISV3 uit 2010.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

In 2011 werd €1,9 mln. minder uitgegeven van de beschikking luchtkwaliteit van de Provincie. Ook is het budget circa €1 mln. lager door invulling van de bezuinigingen (apparaatskosten, communicatie, IDC, inhuur derden, 1% taakstelling uitvoering). De dotatie aan de reserve Luchtkwaliteit was in 2011 €3,3 mln. lager dan in 2010, hoofdzakelijk door een lagere subsidie van de Provincie. De onttrekking aan de reserve Luchtkwaliteit was in 2011 €4,9 mln. lager dan in 2010.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
P20 050.0.14 Bijdragen aan klimaatdoelen en duurzame energie	0	0	3.599	0	65	41
Milieueducatie (exclusief stadsboerderij)	3.857	420	3.994	346	5.861	421
Milieubeleid en milieubeheer	6.074	1.726	6.873	1.688	8.047	2.869
Bestrijding geluidshinder	1.449	0	1.564	0	999	-87
Milieuvergunningen	3.151	6	3.633	0	4.791	9
Bodembescherming en bodemsanering	6.386	473	5.665	0	7.192	3.129
Bijdragen aan klimaatdoelen & duurzame energie	2.329	-20	-1.295	0	0	0
Totaal	23.246	2.605	24.033	2.034	26.955	6.382

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Reserve Omgevingsdienst Haaglanden	700	60	0	700	350
Reserve Geluid	200	0	0	200	0
Reserve Vulpunten voor aardgas en NaturalHy	0	16	0	0	40
Reserve Omzetten bussen naar aardgas	0	650	0	0	650
Reserve Bodem	750	0	0	750	0
Reserve Milieuprojectenpot	0	522	0	0	661
Reserve SLOK	0	73	0	0	200
Reserve luchtkwaliteit	1.029	184	0	1.029	300
BR Duurzaamheid bestaande bouw	0	985	63	0	1.048
Totaal	2.679	2.490	63	2.679	3.249

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	24.671	986	0	1.553
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 - 2015	524	1.048	1.503	1.696
Rv 140/2011	Initiatiefvoorstel wijziging programmabegroting 2012 - 2015	0	0	0	0
Rv 154/2010	Verwerking taakmutaties Gemeentefonds	14	0	0	0
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	0	0
Rv 182/2011	Voorstel van het college inzake doteren aan reserve bodem, geluid en lucht	-1.176	0	1.176	0
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	0	0	0	0
Actuele begroting		24.033	2.034	2.679	3.249

Programma 21 - Citymarketing en internationale stad
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder J.J. van Aartsen (BGM), M. de Jong (CBI)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	17.435	21.091	3.656 V	26.533
Baten	1.273	1.612	339 N	4.041
Saldo exclusief reserves	16.162 N	19.479 N	3.317 V	22.492 N
Dotaties aan reserves	-4.745	-4.745	0	2.815
Onttrekkingen aan reserves	2.832	3.842	1.010 N	13.625
Saldo inclusief reserves	8.585 N	10.892 N	2.307 V	11.682 N

Resultaten 2011

Dit programma heeft als doel de economische potentie van Den Haag als aantrekkelijke internationale stad te vergroten. Het gaat om een versterking en betere benutting voor zowel toeristische als zakelijke bezoekers, maar ook in de vorm van congressen, evenementen en in de stad gevestigde instellingen en organisaties. Door middel van Citymarketing wordt Den Haag nationaal en internationaal op de kaart gezet.

In 2011 zijn onder het programma Citymarketing door het Bureau diverse activiteiten ontplooid en gecoördineerd. Voorbeelden hiervan zijn onder andere: Woonpromotie (o.a. woonbeurs), The Hague Festivals, Businessmarketingcampagne, Project Haagse Brug (betrekken burgers bij Internationale Stad van Vrede en Recht), Oprichting marketingplatform studenten, Fondsenwerving voor project Amref Flying Doctors (vergroten stadstrots), Dag van de vrede, Richtlijnen en promotie voor gebruik van stadslab De Vlieger, Faciliteren tv- en filmproducties, Marketing metropoolregio en Ontwikkeling internetstrategie.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Projecten gemeentebrede uitvoeringsreserve Den Haag Internationale stad	€0,8 mln. V	I
Vrijval reserve Evenementen Topsporthal	€0,7 mln. V	I
Subsidies Vrijetijdseconomie en Congressen	€0,7 mln. V	I
Overig	€0,1 mln. V	
Totaal	€2,3 mln. V	

Projecten gemeentebrede uitvoeringsreserve Den Haag Internationale stad € 0,8 mln. V

Dit voordeel heeft betrekking op diverse projecten en is ontstaan door nagekomen ontvangen subsidies en vertraging bij de uitvoering. De vertraagde projecten zullen in 2012 doorgang vinden. Tegenover het voordeel op dit programma staat een nadeel op programma 23, omdat aldaar de 0,8 miljoen ten gunste van de gemeentebrede reserve wordt afgerekend.

Vrijval reserve Evenementen Topsporthal

€ 0,7 mln. V

De looptijd van de reserve Evenementen Topsporthal is beëindigd, tevens is het oorspronkelijke doel van de reserve niet meer actueel. Derhalve zijn de middelen uit deze reserve komen te vervallen. Voor deze middelen is een bestedingsvoorstel ten gunste van duurzame evenementenlocaties gedaan

Subsidies Vrijetijdseconomie en Congressen

€ 0,7 mln. V

Het betreft hier onder meer een toezegging aan (internationale) congressen die kiezen voor Den Haag als plaats om het congres te houden. De daadwerkelijke congresdatum (en dus bestedingsdatum) ligt in veel gevallen later in de toekomst dan begroot.

Daarnaast is het digitale informatiebord bij het Centraal Station in 2011 nog niet gerealiseerd. Dit staat inmiddels gepland voor 2012. Dit heeft in 2011 geleid tot een onderbesteding, waarvoor ten behoeve van de informatiezuilen een bestedingsvoorstel in gedaan.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Vrijtijdseconomie en Congressen	€1,3 mln.
Institute for Global Justice	€0,6 mln.
European Metropolitan network Institute	€0,5 mln.

Vrijtijdseconomie

€ 1,3 mln.

Door een aantal administratief-technische wijzigingen zijn geraamde lasten van €1,3 mln. voor 2011 verplaatst naar 2012. De baten voortkomend uit de BDU Economie zijn daarom met eenzelfde bedrag verlaagd.

Institute for Global Justice

€ 0,6 mln.

De uitgaven ten laste van deze reserve waren in 2011 €0,6 mln. lager dan begroot. Tegenover dit voordeel staat een nadeel voor het zelfde bedrag door de lagere onttrekking. In de loop van 2011 is de Stichting The Hague Institute for Global opgericht. Het grootste deel van de uitgaven heeft de stichting in 2011 voor eigen rekening genomen. Dit bedrag is vooruitlopend aan de oprichting van de stichting in eerste instantie door de gemeente voorgeschoten. In december heeft de stichting het voorgeschoten bedrag weer teruggestort. Omdat de stichting in 2011 over voldoende middelen van derden kon beschikken was een verdere bijdrage van de gemeente voor het The Hague Institute for Global Justice in dit jaar nog niet noodzakelijk.

European Metropolitan network Institute

€ 0,5 mln.

De uitgaven voor het European Metropolitan network Institute waren in 2011 €0,5 mln. hoger dan begroot. Dit nadeel wordt gedekt door een bijdrage vanuit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (zgn. EFRO gelden). Na aanloop problemen in 2010 is het project in de loop van 2011 flink doorgezet. De begroting kon hier niet meer tijdig op worden aangepast.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Het belangrijkste verschil in de uitkomst tussen 2010 en 2011 is toe te schrijven aan het project Humanity House (Nederlandse Rode kruis wil een Humanity House ontwikkelen om alle kennis en ervaringen over noodhulp en humanitair oorlogsrecht in situaties van conflicten en rampen samen te brengen en beleefbaar te maken). Hiervoor zijn alleen in dat jaar (2010) eenmalige kosten gemaakt van €1,8 mln. Daarnaast is de reserve Den Haag Internationale Stad overgeheveld van dienst uitvoeringsreserve naar concernbrede uitvoeringsreserve. Om dit goed te laten verlopen heeft er een negatieve dotatie op deze reserve plaatsgevonden in 2011.

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
P21 050.0.05 Verbetering van de marketing en promotie van Den Haag	0	0	0	0	7.146	1.347
P21 050.0.15 Meer bezoekers en (verblijfs- en zakelijk) toerisme	0	0	0	0	12.160	2.438
P21 050.0.25 Versterking internationale karakter van Den Haag	0	0	0	0	1.566	-103
Internationale Stad	5.751	983	6.538	51	5.661	359
Citymarketing	2.404	333	1.833	-1	0	0
Toerisme, Evenementen en Binnenstad	9.280	-43	12.720	1.562	0	0
Totaal	17.435	1.273	21.091	1.612	26.533	4.041

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
BR Wervingsfonds 3273	590	352	0	590	590
BR Den Haag Internationale stad (BSD) 3865	-5.335	0	0	-5.335	0
BR Citymarketing	0	355	0	0	541
BR Evenementen/Topsportthal	0	38	637	0	675
BR Holland Art Cities	0	164	0	0	164
BR VVV Verhuizing	0	710	0	0	710
BR Kredietcrisis (050.0.25)	0	308	0	0	312
BR Institute of Global Justice	0	218	0	0	800
BR Europa Direct Centrum	0	50	0	0	50
Totaal	-4.745	2.195	637	-4.745	3.842

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	15.101	270	590	3.682
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	3.562	-219	-5.335	-515
Rv 159/2011	Voorstel van het college inzake begrotingswijzigingen o.a. bundeling reserves	737	0	0	0
Rv 162/2010	Aanpassen begroting DSO o.a. door IPSO	675	0	0	675
Rv 52/2011	Voorstel van het college inzake de technische ombouw van de productenraming 2011 - 2014 v.w.b. de producten van DSO	1.013	1.565	0	0
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	3	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	0	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	0	-4	0	0
Actuele begroting		21.091	1.612	-4.745	3.842

Programma 22 - Financiën
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder S. Dekker (FS)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	206.227	205.133	1.094 N	204.145
Baten	1.245.775	1.229.873	15.902 V	1.260.176
Saldo exclusief reserves	1.039.548 V	1.024.740 V	14.808 V	1.056.031 V
<i>Dotaties aan reserves</i>	26.286	23.352	2.934 N	22.959
<i>Onttrekkingen aan reserves</i>	67.812	58.088	9.724 V	82.515
Saldo inclusief reserves	1.081.074 V	1.059.477 V	21.597 V	1.115.587 V

Resultaat 2011

De gemeente streeft naar een stad met een volwaardig voorzieningenniveau, een solide financiering en gematigde lokale lasten, waarin het prettig wonen en werken is. De komende jaren heeft de gemeente minder geld dan in de afgelopen jaren. De recessie heeft ingrijpende gevolgen voor de overheidsfinanciën. Ook de gemeente Den Haag ontvangt minder geld van de rijksoverheid en andere inkomsten lopen terug. Financieel degelijk beleid is het enige juiste antwoord. In dit programma staat het overgrote deel van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente: de algemene uitkering uit het gemeentefonds, de geldleningen, de beleggingen en de gemeentelijke belastingen. De algemene reserve is op peil om de reguliere financiële risico's in enig jaar op te vangen.

De OZB tarieven voor woningen (eigenaren) zijn in 2010 met 6% gedaald en in 2012 volgt een verdere daling van 4%. Totaal is de OZB in 2012 met 10% gedaald ten opzichte van 2009. Daarnaast besloten we in 2011 om met ingang van 2012 de OZB voor startende ondernemers laten vervallen. Zo wordt de drempel om een bedrijf te starten verlaagd, en dat is goed voor de lokale economie en werkgelegenheid. Ook is in 2011 de OZB voor amateur-sportverenigingen geschrapt. Deze sportverenigingen zorgen ervoor dat jong en oud kunnen deelnemen aan de samenleving, dat ze deel uitmaken van een sociaal verband, en dat ze gezond actief kunnen worden. In 2011 hebben 81 sportverenigingen, waaronder vooral buitensportverenigingen, profijt gehad van deze maatregel.

De ambitie van de gemeente Den Haag is om deze collegeperiode tot de top drie van de voordeligste grote gemeenten te behoren. De gemeentelijke woonlasten van de grote gemeenten worden door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) berekend als som van de Onroerendezaakbelasting (OZB) voor de eigenaar van een woning, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Uit de Atlas van de Lokale Lasten 2011 van het COELO blijkt dat de woonlasten in Den Haag in 2011 ook tot de top 3 behoort van goedkoopste grote gemeenten. Daarmee is de doelstelling voor 2011 gehaald.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Hogere uitkering Gemeentefonds	€7,3 mln. V	S
Vrijval reserve Activa-financiering	€7,2 mln. V	I
Accres Gemeentefonds	€4,5 mln. V	I
Afdracht reserve financiering	€2,6 mln. V	I
Dividend Woningbeheer	€0,8 mln. N	I
Totaal	€21,6 mln. V	

Hogere uitkering gemeentefonds

€ 7,3 mln. V

Den Haag is de afgelopen jaren geroeid in zowel inwoners als huizen en gebouwen. In gemeentefondstermen wordt dit aangeduid als Haagse aantallen. Door toename van de Haagse aantallen en ontwikkelingen in de uitkeringsfactor in 2011 is er een structureel voordeel van €4,1 mln. ontstaan. Aan uitkeringen voorgaande jaren is €3,2 mln. meer ontvangen dan rekening mee was gehouden. Dit komt doordat in de begroting van voorgaande jaren uitgegaan was van lagere Haagse aantallen dan daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Beide ontwikkelingen leiden samen tot een structureel voordeel van €7,3 mln.

Vrijval reserve Activa-financiering

€ 7,2 mln. V

In 2007 is op basis van het voornemen tot opheffing van de deelneming OCW Panden BV/CV het eigendom en het beheer van het onroerend goed uit deze CV/BV, alsmede 11 objecten van Woningbeheer NV en N.V. Stedelijk Belang ondergebracht bij de gemeente. Met de eigendomsoverdracht is een bedrag gemoeid van €16 mln. Op het moment van overdracht kon nog geen voldragen inzicht bestaan in de volledige samenstelling van deze activa, waardoor voor het volledige overnamebedrag van €16 mln. een afschrijvingsreserve is gevormd om gedurende de looptijd van de panden (25 jaar) de afschrijvingslasten te dekken. Inmiddels is besloten de verschillende afschrijvingsreserves bij de gemeentelijke diensten om te zetten naar één centrale reserve Activa-financiering bij de Centrale Treasury. Tevens zijn de aan de oorspronkelijk verschillende afschrijvingsreserves ten grondslag liggende vaste activa doorgelicht. Uit de doorlichting blijkt dat €7,186 mln. betrekking heeft op grond. Aangezien op grond niet wordt afgeschreven is de activa reserve ter dekking van toekomstige afschrijvingslasten voor dit bedrag niet benodigd en kan vrijvallen.

Accres Gemeentefonds

€ 4,5 mln. V

Het accres (groei van het Gemeentefonds) over 2011 bedraagt landelijk €23,2 mln. positief. Het aandeel van gemeente Den Haag hierin is 4,5% wat resulteert in een incidenteel voordeel over 2011 van €1,045 mln. Daarnaast deelde het rijk in de decembercirculaire 2011 mee dat gemeenten over 2009 en 2010 elk jaar €39 mln. aan accres ontvangen. Het aandeel van de gemeente Den Haag hierin is 4,5% wat resulteert in een incidenteel voordeel in 2011 van €3,510 mln. Beide ontwikkelingen leiden samen tot een incidenteel voordeel van €4,5 mln.

Afdracht reserve financiering

€ 2,6 mln. V

Na dotatie van onder andere het financieringsresultaat van €1,9 mln. aan de reserve financiering heeft deze een saldo van €22,56 mln. Dit saldo komt uit boven de vastgestelde maximale hoogte van deze reserve. Het saldo boven de maximale hoogte bedraagt €2,6 mln. en dit bedrag is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2011.

Diverse verschillen belastingzaken

€ 0,9 mln. V

Het voordeel van €0,9 mln. heeft diverse oorzaken. De belangrijkste hiervan zijn:

- De toeristenbelasting is €0,5 mln. hoger dan geraamd, als gevolg van een groter aantal toeristen in het voorafgaande jaar (de afrekening gebeurt jaarlijks achteraf).
- Door een scherpere controle bracht de hondenbelasting €0,3 mln. meer op.
- De meeropbrengsten precariobelasting was eveneens €0,3 mln. Dit komt door een toename in het aantal strekkende meters leiding.
- In 2011 werd €0,3 mln. meer belasting kwijtgescholden.
- Per saldo zijn er nog enkele overige verschillen die resteren in een voordeel van €0,1 mln. Hieronder zijn een voordeel op de dwanginvordering en een nadeel op de perceptiekosten begrepen. Beide zijn veroorzaakt door een foutieve raming in de begroting 2011. Voor de begroting 2012 is dit al gecorrigeerd.

Dividend Woningbeheer

€ 0,8 mln. N

In de begroting 2011 is rekening gehouden met een dividenduitkering van Woningbeheer van €3,3 mln. Doordat de liquidatie van Woningbeheer door een lopende juridische procedure pas in 2012 kan plaatsvinden is in 2011 een interim dividend uitgekeerd van €2,5 mln. Afhankelijk van de uitkomst van de juridische procedure ontvangt de gemeente het restantbedrag in 2012.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Opbrengst OZB	€1,0 mln.
Financieringsresultaat 2011	€1,9 mln.

Opbrengst OZB

De opbrengst op de onroerend zaakbelasting voor eigenaren en gebruikers is €1 mln. hoger uitgevallen dan geraamd. Dit komt vooral door een groter aantal woningen. Dit bedrag is conform afspraak aan de egaliseringsreserve OZB gedoteerd. De meeropbrengst OZB is in beginsel structureel.

Financieringsresultaat 2011

€ 1,9 mln.

Het financieringsresultaat bedraagt €1,908 mln. Dit bedrag verrekenen we volgens de financiële spelregels aan de reserve Financiering. Daarom is deze mutatie neutraal voor de gemeente in 2011. Echter, onder de noemer resultaat vindt u wel een resultaat Financiering. Dat komt doordat de maximale hoogte van de reserve Financiering (€20 mln.) is overschreden. Het deel boven €20 mln. valt vrij in 2011. Hieronder is een aantal resultaten genoemd die samen het financieringsresultaat maken.

Rente kortlopende uitzettingen € 0,872 mln. V

In de begroting is uitgegaan dat in 2011 gemiddeld €100 mln. aan tijdelijke liquiditeitsoverschotten kortlopend zou worden uitgezet tegen een gemiddeld rentepercentage van 1,5%. In 2011 is €143 mln. gemiddeld kortlopend uitgezet tegen een rentepercentage van 1,73%. Met name de uitzettingen op deposito's en zakelijke spaarrekeningen bij de ING Bank hebben een hoger gemiddeld rendement opgeleverd dan verwacht.

Rente rekening courant diensten € 0,5 mln. V

De toename van het rentevoordeel is grotendeels veroorzaakt door een hogere financieringsbehoefte van DSO Binckhorst. Dat komt doordat de PPS is opgeheven en de gemeente de financiering volledig moet verzorgen. Daarnaast heeft een lagere rentevergoeding aan twee rentedragende rekeningcouranten plaatsgevonden door een lagere marktrente.

Gedeeltelijke vrijval kasgeldlening Landsbanki € 3,2 mln. V

In 2008 is de verstrekte kasgeldlening van €10 mln. aan Landsbanki te IJsland volledig in een voorziening verantwoord. Eind december 2011 is door Landsbanki €3,246 mln. terugbetaald. Voor dit bedrag is de ingestelde voorziening vrijgevallen.

Voorziening langlopende leningen u/g € 4,3 mln. N

In de begroting 2011 is rekening gehouden met een dotatie aan de voorziening leningen u/g van €4 mln. Door twee specifieke ontwikkelingen in de leningenportefeuille is aan de voorziening leningen u/g €8,3 mln. gedoteerd.

Voorziening gegarandeerde geldleningen € 1,246 mln. V

Door vervroegde- en reguliere aflossingen is de uitstaande garantieportefeuille en het hiermee verbonden risico verlaagd. Op basis van het verlaagde risico is een lagere voorziening benodigd. Hierdoor is €1,246 mln. vrijgevallen.

Rente verstrekte kortlopende- en langlopende leningen aan diensten € 0,368 mln. V

Op de verstrekte kortlopende- en langlopende leningen aan diensten is €0,368 mln. meer aan rente ontvangen dan verwacht door een hoger volume aan verstrekte leningen.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

Nutsbedrijven € 3,0 mln. N

In 2011 is een lager bedrag aan dividend Eneco ontvangen van €3,0 mln. Hierdoor is de uitkomst 2011 lager dan in 2010.

Financiering € 48,3 mln. N

Belangrijkste posten die tot dit verschil op het product Financiering hebben geleid:

In 2010 heeft een hogere vrijval vanuit de centrale reserve activa-financiering plaatsgevonden van € 38,6 mln.

Dit hield verband met het omzetten van de wijze van financieren van investeringsgoederen; kapitaallasten worden structureel in de begroting gedekt, de incidentele middelen in deze reserve konden daardoor vrijvallen. Daarnaast is in 2010 € 8,9 mln. uit de voorziening belegging Meewind vrijgevallen.

Beleggingen € 2,2 mln. V

In 2011 is van Woningbeheer € 2,5 mln. ontvangen aan interim dividend. In 2010 is geen dividend ontvangen. Het restantbedrag van € 0,3 mln. nadeel bestaat uit diverse kleine verschillen.

Algemene uitkering gemeentefonds € 5,6 mln. N

De algemene uitkering is over 2011 (€ 871 mln.) lager dan 2010 (€ 876,6 mln.). Enerzijds zijn in 2010 hogere bedragen ontvangen wegens taakmutaties met incidentele werking (€ 10,4 mln.). Anderzijds leiden de accres ontwikkelingen tot een (structureel) hoger bedrag in 2011 van per saldo € 4,8 mln.

Lasten en baten algemene reserve € 20,4 mln. V

In 2011 is ten opzichte van 2010 per saldo 20,4 mln. meer onttrokken uit de algemene reserve. In 2011 is voor het eerst een berekening gemaakt van de minimale hoogte van de algemene reserve met behulp van een risico-cumulatiemodel. Op grond hiervan is de stand van de Algemene Reserve daarop aangepast. De is vrijval ingezet ten behoeve van begroting 2011 en meerjarenbegroting 2012-2015.

Hogere opbrengsten in 2011

De hogere opbrengsten in 2011 worden met name veroorzaakt door hogere belastingbaten en meer inkomsten uit invordering.

Uitkomst programma-activiteiten
(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Gemeentebrede onderzoeken en ondersteuning	792	318	842	330	442	327
Nutsbedrijven	1.193	11.668	1.193	11.608	1.193	14.646
Geldleningen en uitzetting korter dan 1 jaar	493	8.310	675	3.705	548	3.217
Beleggingen	2.523	8.485	2.180	9.299	2.310	6.144
Geldleningen en uitzetting langer of gelijk aan 1 jaar	66.699	108.396	62.222	106.776	64.267	124.035
Activa-financiering	0	6.012	0	6.022	0	5.578
Algemene uitkering gemeentefonds (CTR)	0	870.978	0	859.144	0	876.576
Lasten en baten Algemene reserve	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Wet WOZ	5.260	0	5.046	125	6.608	195
Baten onroerende zaakbelasting gebruikers	3	21.143	0	20.945	9	20.637
Baten onroerende zaakbelasting eigenaren	5	60.961	0	60.125	6	59.727
Baten toeristenbelasting	0	4.493	0	4.016	0	4.127
Baten hondenbelasting	85	1.756	50	1.470	71	1.507
Baten precariobelasting	0	16.038	0	15.735	0	15.833
Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	4.583	1.986	4.324	558	5.351	956
Overige activiteiten gemeentebelastingen	74	234	71	23	1.004	745
Interne / Externe leveringen (GAD)	3.520	3.773	4.093	4.154	3.971	4.285
Interne/ externe leveringen (GBD)	120.997	121.224	124.436	125.838	118.365	121.641
Totaal	206.227	1.245.775	205.133	1.229.873	204.145	1.260.176

Dotaties en onttrekkingen aan reserves
(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Algemene reserve gemeente Den Haag	11.070	134	40.500	11.070	40.634
Dienstcompensatiereserve GAD	0	0	0	0	0
Reserve Financiering	7.910	0	7.910	6.002	5.350
BR Personeelshypotheekportefeuille	0	498	0	0	520
BR Openbaar Vervoer HTM	0	1.700	0	0	1.700
BR Deelneming Haagse Hitte	0	96	0	0	96
Reserve Activa-financiering	0	9.642	7.186	0	9.642
BR Activa-financiering Ambu Waldorpstraat	0	120	0	0	120
BR Activa-financiering Archeologie	395	26	0	395	26
BR Voorfinancieringsrente Sportcampus Zuiderpark	4.500	0	0	4.500	0
Bestemmingsreserve OZB	2.411	0	0	1.385	0
Totaal	26.286	12.216	55.596	23.352	58.088

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	213.684	1.201.424	652	11.841
Rv 123/2010	Voorstel van het college inzake programmabegroting 2011-2014	0	0	35	90
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	-7.281	19.230	22.665	46.020
Rv 153/2010	Activafinanciering	0	7	0	17
Rv 154/2010	Verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	4.861	0	0
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	4.164	0	0
Rv 168/2010	Sfwikking financiële ontvlechting Brandweer	0	187	0	120
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	-973	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	-33	0	0	0
Rv 179/2011	Voorstel van het college inzake wijziging Programmabegroting 2011 i.v.m. oprichting DPZ	-264	0	0	0
Actuele begroting		205.133	1.229.873	23.352	58.088

Programma 23 - Overige beleidsvoornemens
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder R.S. Baldewsingh (VDMO), S. Dekker (FS)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	5.637	18.863	13.226 V	14.962
Baten	372	611	239 N	2.007
Saldo exclusief reserves	5.265 N	18.252 N	12.987 V	12.955 N
Dotaties aan reserves	167.049	167.549	500 V	185.001
Onttrekkingen aan reserves	163.874	168.844	4.970 N	120.942
Saldo inclusief reserves	8.440 N	16.957 N	8.517 V	77.014 N

Resultaat 2011

Onder de lasten en baten van dit programma worden geraamd de wettelijk voorgeschreven post voor onvoorzien (bedoeld voor onvoorziene knelpunten) en de stelposten voor trend en overig onverdeelde middelen als kapitaallasten. Daarnaast wordt dit programma gebruikt voor de ramingen en uitkomsten van dotaties en onttrekkingen aan gemeentebrede reserves, zoals de reserves Krachtwijken, Grote Projecten en Te verdelen middelen begroting.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Vrijval stelposten bedrijfsvoering en rendabelen	€6,4 mln. V	I
Vrijval stelpost onvoorzien	€4,8 mln. V	I
Lagere onttrekking gemeentebrede uitvoeringsreserves	€4,3 mln. N	I
Vrijval stelpost trend	€2,1 mln. V	I
Bezuiniging loketten	€1,2 mln. N	I
Vrijval kapitaallasten onderwijshuisvesting	€0,9 mln. V	I
Diversen	€0,2 mln. N	I
Totaal	€8,5 mln. V	

Vrijval stelposten bedrijfsvoering en rendabelen

€ 6,4 mln. V

In de begroting 2011 is €5 mln. gereserveerd voor onvermijdelijke knelpunten en investeringen en verantwoord als stelpost op dit programma. In 2011 is geen gebruik gemaakt van deze stelpost waardoor het gereserveerde bedrag vrijvalt in de rekening. Voor de bezuinigingen op het apparaat waar ook direct gerelateerde lagere inkomsten tegenoverstaan (de zogenaamde weglek rendabelen) is in de begroting 2011 € 10 mln. gereserveerd om de weglek op rendabele apparaatskosten te dekken. In de voorjaarsnota 2011 is reeds aangegeven dat €7,5 mln. niet was, waarop de begroting is aangepast. In 2011 is voor €1,15 gebruik gemaakt van deze reservering waardoor het restantbedrag van €1,35 mln. vrijvalt in 2011.

Vrijval stelpost onvoorzien

€ 4,8 mln. V

Gemeenten zijn verplicht in de begroting een post voor onvoorziene uitgaven op te nemen voor eventuele calamiteiten. Omdat zich in 2011 geen calamiteiten hebben voorgedaan, valt dit bedrag vrij in de rekening.

Lagere onttrekking gemeentebrede uitvoeringsreserves

€ 4,3 mln. N

In de begroting 2011 zijn uit de reserves Digitalisering, Grote Projecten, Krachtwijken en Den Haag Internationale Stad bedragen onttrokken en overgeheveld naar de programma's waarop de uitvoering is verantwoord bij de gemeentelijke diensten. De werkelijke kosten komen per saldo €4,3 mln. lager uit, waardoor een lagere onttrekking uit deze reserves ten gunste van programma 23 heeft plaatsgevonden. Dit

geeft op dit programma een nadeel te zien; op de uitvoeringsprogramma's staat daar een even groot voordeel tegenover. Per saldo is er een neutraal resultaat voor de gemeenten.

Vrijval stelpost trend

€ 2,1 mln. V

De gemeente begroot jaarlijks loon- en prijscompensatie. De prijsontwikkeling is gelijk aan de Macro Economische Verkenning (MEV) en de loonontwikkeling is gelijk aan de gemeentelijke CAO. Het begrote bedrag van deze compensatie is verantwoord als stelpost op dit programma. Tijdens de opbouw van de begroting 2012 - 2015 was er nog geen definitieve CAO voor 2011. Hierdoor is in de begroting rekening gehouden met een loonontwikkeling van 1,5% zoals aangegeven in de MEV 2011. In afwachting van de definitieve CAO is het restantbedrag van de gereserveerde looncompensatie van €3,1 mln. bij het halfjaarbericht 2011 vastgehouden. Op het moment van de jaarafsluiting 2011 is er nog geen definitieve CAO maar wel een (door de bonden niet geaccepteerd) eindbod van de werkgevers dat leidt tot een loonontwikkeling van 1,75% voor 2011. Op basis van dit eindbod komt de nacalculatie over 2011 uit op 0,25% (1,75% -/ - 1,5%) wat overeenkomt met €1 mln. aan nog te verrekenen looncompensatie. Het restantbedrag van de reservering van €2,1 mln. valt vrij in de rekening.

Bezuiniging loketten

€ 1,2 mln. N

In de begroting 2011 is de taakstelling bezuiniging loketten geparkeerd als stelpost op dit programma. Mede omdat dit bezuinigen op vastgoed en daardoor langdurig trajecten zijn, is gebleken dat de volledige taakstelling voor 2011 niet gehaald kan worden. In het Halfjaarbericht 2011 is besloten om het niet te realiseren deel van deze taakstelling in 2011 incidenteel te dekken uit de verwachte onderuitputting van ICT budgetten. Omdat de onderuitputting ICT als voordeel op programma bestuur wordt verantwoord, geeft de taakstelling op dit programma een nadeel. Per saldo is het voor de gemeente neutraal.

Vrijval kapitaallasten onderwijshuisvesting

€ 0,9 mln. V

In het halfjaarbericht is aangegeven dat €1,6 mln. aan onrendabele kapitaallasten onderwijshuisvesting niet benodigd is en vrijvalt. Conform Rv. 159/2011 is €0,7 mln. ten laste van dit voordeel gebracht met betrekking tot nagekomen kosten recessiemiddelen, waardoor €0,9 mln. resteert.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

In 2010 heeft de financiële afwikkeling plaatsgevonden van het boekenonderzoek BTW Compensatiefond over 2003 - 2008. Hiervoor is een bedrag aan lasten verantwoord van €13,9 mln. In 2011 zijn frictiekosten op dit programma verantwoord van €3,95 mln. en is €1 mln. verantwoord aan extra nog te verrekenen looncompensatie 2011. In 2011 is per saldo €61 mln. minder aan de reserves onttrokken. De onttrekkingen aan de reserves kunnen van jaar tot jaar flink verschillen. In 2010 vond een aantal grote onttrekkingen plaats. Dit betreft onder andere de reserve Activafinanciering (€65 mln.), de reserve Grote projecten (€17 mln.) en de reserves Kredietcrisis (€20 mln.).

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Overige Beleidsvoornemens	0	0	100	0	0	0
Post onvoorzien	0	0	4.778	0	0	0
Trend en overig onverdeeld	5.304	39	13.413	39	14.200	1.245
Interne / Externe leveringen (BSD)	333	333	572	572	762	762
Totaal	5.637	372	18.863	611	14.962	2.007

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontrr.	Vrijval	Dot.	Ontrr.
BR Te Verdelen Middelen Begroting 2008 - 2011	0	50	0	0	50
BR Grote Projecten	14.710	12.038	0	14.710	13.658
BR Co-financiering	13.000	1.154	0	13.000	1.654
BR Krachtwijken	1.914	5.700	40.700	1.914	47.653
BR Te verdelen middelen Begroting 2009 - 2012	0	5.045	0	0	5.045
BR Kapitaallasten	31.340	15.240	0	31.340	15.240
BR Den Haag Internationale Stad	5.385	1.903	0	5.385	2.731
BR Te verdelen middelen begroting 2012 - 2015	97.309	70.637	0	97.309	70.637
Reserve Digitalisering	0	1.466	0	0	2.062
Reserve Te verdelen middelen begroting 2011 - 2014	3.391	5.990	0	3.891	5.990
BR Friciekosten	0	3.951	0	0	4.125
Totaal	167.049	123.174	40.700	167.549	168.844

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 110/2010	Voorstel van het college inzake uitbreiding van de Universiteit Leiden in Den Haag	0	0	0	7.796
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	36.885	891	33.774	22.268
Rv 123/2010	Voorstel van het college inzake programmabegroting 2011-2014	0	0	0	1.000
Rv 130/2011	Voorstel van het college inzake Halfjaarbericht 2011	0	0	0	250
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012-2015	-16.451	-280	131.885	135.308
Rv 155/2011	Voorstel van het college inzake verwerking taakmutaties Gemeentefonds	0	0	1.891	0
Rv 159/2011	Voorstel van het college inzake begrotingswijzigingen o.a. bundeling reserves	-737	0	0	1.897
Rv 19/2011	Internationaal Strafhof, financiële dekking gemeentelijke kosten	0	0	0	326
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	235	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	1	0	0	0
Rv 156/2011	Voorstel van het college inzake weglek rendabelen 2011	-1.070	0	0	0
Actuele begroting		18.863	611	167.549	168.844

Programma 24 - Interne dienstverlening
Commissie Commissie Bestuur
Portefeuillehouder R.S. Baldewsingh (VDMO)

(bedragen in duizenden euro's)

	Uitkomst 2011	Begroting 2011	Vershil 2011	Uitkomst 2010
Lasten	135.213	155.231	20.018 V	113.606
Baten	125.182	143.627	18.445 N	102.682
Saldo exclusief reserves	10.031 N	11.604 N	1.573 V	10.924 N
Dotaties aan reserves	1.783	0	1.783 N	1.350
Onttrekkingen aan reserves	1.899	2.000	101 N	4.595
Saldo inclusief reserves	9.915 N	9.604 N	311 N	7.679 N

Resultaat 2011

De interne dienstverlening van de gemeente Den Haag is in programma 24 onder gebracht. Binnen dit programma is het Intern Dienstencentrum (IDC) verantwoordelijk voor de facilitaire dienstverlening. In 2011 is het Stadskantoor Leyweg aan het bezit van de gemeente toegevoegd. In dit gebouw zijn ca. 1.000 medewerkers gehuisvest. Medio 2011 zijn deze medewerkers naar dit nieuwe pand verhuisd en zijn een aantal andere panden, waaronder de Loosduinseweg, de Paviljoensgracht en de Laan van NOI, ontruimd en opgeheven. Hierdoor is er een verdere concentratie van het gemeentelijk kantoorgebouwenbezit opgetreden.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van begroting 2011

Toelichting op Saldo

Oorzaak	Bedrag	I/S
Huisvesting	€0,5 mln. N	I
Facilitaire dienstverlening	€0,8 mln. V	I
Totaal	€0,3 mln. N	

Huisvesting

€ 0,5 mln. V

Op het gebied van huisvesting is een voordeel van €0,5 mln. behaald. Dit wordt in de eerste plaats veroorzaakt door goedkopere inhuur van beveiliging. Daarnaast is er ook een voordeel behaald op de exploitatie van het pand Loosduinseweg. Omdat een groot deel van dit pand leeg staat zijn minder kosten gemaakt dan begroot. Het ligt in de planning om dit pand op korte termijn af te stoten.

Overige facilitaire dienstverlening

€ 0,8 mln N

Het negatief resultaat op de overige facilitaire producten bedraagt €0,8 mln.. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door nadelen als gevolg van hogere kosten voor inhuur externen (voornamelijk ICT), lagere omzetten bij enkele dienstverleningsactiviteiten, waaronder multimedia en logistieke zaken en niet voorziene dotaties aan personele voorzieningen, anderzijds door een voordeel (€0,5 mln.) op de projecten Digitalisering en Gateway fase II. Dit voordeel vloeit terug naar de gemeentebrede uitvoeringsreserve.

Neutrale ontwikkelingen

Oorzaak	Bedrag
Lagere baten en lasten als gevolg van omzetsdaling	€4,4 mln.

Lagere baten en lasten als gevolg van omzetsdaling

€ 4,4 mln.

De bezuinigen op apparaatlasten leiden tot een terugloop van de baten in het programma 24, doordat met name de vraag naar producten uit het pluspakket afneemt. Deze afname kan deels worden opgevangen omdat de productie variabel is.

Uitkomsten 2011 ten opzichte van uitkomsten 2010

De verschillen tussen de uitkomst in 2011 en die in 2010 zijn niet het gevolg van beleidsmatige veranderingen en achtergronden. De verschillen zijn geheel toe te schrijven aan administratief technische correcties

Uitkomst programma-activiteiten

(bedragen in duizenden euro's)

Programma-activiteiten in 2011	Uitkomst 2011		Begroting 2011		Uitkomst 2010	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Collectieve Huisvesting	38.129	34.451	45.015	38.736	35.929	35.466
Overige Huisvesting	23.097	23.828	23.377	23.611	23.370	23.842
Facilitaire producten	73.987	66.903	86.839	81.280	54.307	43.374
Totaal	135.213	125.182	155.231	143.627	113.606	102.682

Dotaties en onttrekkingen aan reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Omschrijving reserve	Uitkomst 2011			Begroting 2011	
	Dot.	Ontr.	Vrijval	Dot.	Ontr.
Dienstcompensatiereserve IDC	0	1	0	0	0
Bestemm.res. Coll. Huisv.	1.783	531	0	0	1.350
Bestemm.res. Assurantien	0	0	0	0	0
Best. reserve Leyweg	0	650	0	0	650
Best.-reserve Tar. Verzekeringen	0	717	0	0	0
BR Leyweg per 1-1-2012	0	0	0	0	0
Totaal	1.783	1.899	0	0	2.000

Mutaties ten opzichte van voorgaande begroting

(bedragen in duizenden euro's)

		Lasten	Baten	Dotaties	Onttrekking
Rv 123/2011	Gepubliceerde begroting dienstjaar 2011	112.531	102.641	0	1.300
Rv 131/2011	Voorstel van het college inzake de Programmabegroting 2012 2015	40.983	40.986	0	700
Rv 178/2011	Voorstel van het college inzake een budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten 2011	1.034	0	0	0
Rv 156/2010	Budgettair neutrale herverdeling van IDC-kosten	683	0	0	0
Actuele begroting		155.231	143.627	0	2.000

Hoofdstuk 5

Risico's

Gemeentelijke risico's

Door toenemende risico's en afnemende buffers in de begroting neemt de kans toe dat een beroep gedaan moet worden op de algemene reserve. Daarmee wordt ook een goede onderbouwing van de hoogte hiervan van groter belang. In 2011 is bij het opstellen van de begroting 2012 voor het eerst gebruik gemaakt van het risicocumulatiemodel. Hierbij wordt de kansberekening gebruikt als hulpmiddel, waarbij gesimuleerd wordt dat een combinatie van bepaalde risico's zich voordoet. Met dit model maakt de gemeente een zo goed mogelijke berekening van de minimaal noodzakelijke hoogte van de algemene reserve. Het model houdt rekening met de verschillen tussen de kansen en met de verschillen in de omvang van de gevolgen.

De hoogte van de algemene reserve wordt jaarlijks doorgerekend tijdens de begrotingsvoorbereiding. Dit vanwege eventuele budgettaire gevolgen. De begroting is hét budgettaire afwegingsmoment in Den Haag. Vandaar dat in de risicoparagraaf van het jaarverslag de risico's uit de bestaande begroting terugkomen. Daarvan is het risico van de gratis ID-kaarten opgelost. Zeven risico's zijn nieuw. Deze staan ook als eerste genoemd. Bij de voorjaarsnota worden alle risico's zorgvuldig bekeken en geactualiseerd. Het is niet uitgesloten dat er nog risico's vervallen of bij komen.

Opname in de risicoparagraaf betekent geen automatische verrekening met de weerstandscapaciteit als het risico zich voordoet. In eerste instantie worden nadelen binnen een programma opgevangen. Maatregelen ter voorkoming of beperking van de mogelijke gevolgen zijn dan ook zoveel mogelijk in de omschrijving terug te vinden.

Nieuwe risico's

1. Aanvullende Rijksbezuinigingen

Op 1 maart maakte het Centraal Planbureau bekend dat de voorlopige raming voor het emu-tekort in 2013 4,5 procent is. Inmiddels is dit bijgesteld tot 4,6 procent. Dat wijkt meer dan 1 procent af van de planning uit het regeerakkoord. Volgens het regeerakkoord moeten nu extra maatregelen genomen worden. Hoe die maatregelen eruit zien, is nu nog niet bekend. Wel is duidelijk dat het om grote bedragen gaat. Als het Rijk bijvoorbeeld €10 mrd. structureel bezuinigt en al die bezuinigingen zoekt in uitgaven die meetellen voor het gemeentefonds, dan daalt het gemeentefonds met ongeveer €1,8 mrd. structureel. Het Haagse aandeel hierin is dan €81 mln. (4,5 procent van €1,8 mrd). Bij de voorjaarsnota 2012 is naar verwachting meer bekend over de impact van de extra rijksbezuinigingen op de Haagse gemeentefinanciën.

Geschatte financiële impact: €81 mln.

Kans: 90 procent

2. Vestia

Door het gebruik van derivaten is Vestia geconfronteerd met tijdelijke liquiditeitstekorten. Vestia heeft voor ongeveer €1,8 mld. aan door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) geborgde leningen waarbij de gemeente Den Haag als achtervang fungeert. De gemeente kan worden aangesproken als tertiaire zekerheid. De financiële middelen van de corporatie vormen de eerste zekerheid. De tweede zekerheid wordt gevormd door het garantievermogen van het WSW. Dit bestaat uit een borgstellingsreserve van het WSW (ongeveer €470 mln.) plus de obligoverplichting van de deelnemende corporaties (ongeveer €3,3 mld.). De derde zekerheid wordt gevormd door de achtervangpositie van het Rijk en de gemeenten (beiden 50 procent). Als na het opvragen van de eerste en tweede zekerheid het WSW nog steeds niet kan voldoen aan zijn verplichtingen, moeten Rijk en gemeenten op verzoek van het WSW renteloze leningen aan het WSW verstrekken. Deze afspraak is bekrachtigd in een zogeheten generieke achtervangovereenkomst tussen de gemeente en het WSW (rv 411/2000). Het gemeentelijk deel in de tertiaire zekerheid bestaat voor 50 procent uit een verdeling over alle gemeenten en voor 50 procent in een verdeling over de zogenaamde schadegemeenten naar rato van de leningen (voor de gemeente Den Haag €1,8 mld.) in de achtervangpositie staan. De gevolgen van de financiële situatie bij Vestia voor de projecten waarin Den Haag en Vestia samenwerken zijn nog niet bekend. Wel heeft Vestia aangegeven lopende verplichtingen te willen nakomen. Door Vestia is een herstelplan opgesteld. De formele toezichthouders (WSW, CFV en het Rijk) beoordelen dit plan. Met de gemeente vindt afstemming plaats over de inhoud van dit plan.

Geschatte financiële impact: Pm, mogelijk gedeelde rente op verstrekte leningen aan het WSW en mogelijke gevolgen voor projecten
Kans: Pm

3. OVT-2

De gemeente is opdrachtgever van het project Openbaar Vervoer Terminal 2. Prorail is namens de gemeente de gedelegeerde opdrachtgever en de aanbestedende dienst. De realisatie van het project vindt geheel plaats voor risico van de gemeente. De voorcalculatorische post onvoorzien in het project is vastgesteld op €5 mln. (€4,8 mln. bij ProRail en €0,2 mln. gemeente). Vanwege scopewijzigingen, vertragingen en mogelijk meerwerk is de het totale netto risicoprofiel geschat op €11 mln. waarvan €5 mln. wordt opgevangen in de Business Case OVT 2.

Geschatte financiële impact: €6 mln.
Kans: 80 procent

4. Bouwleges

In de meerjarenraming bouwleges is rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van de bouwleges met als doel uiteindelijk de inkomsten bouwleges in relatie tot de uitgaven op orde te krijgen. Hierbij zijn de volgende stijgingen geraamd: 10 procent in 2012, 10 procent in 2013 en 5 procent in 2014. Hiermee komt het percentage van de bouwsom boven de 4 procent uit; deze is momenteel 3,2 procent en stijgt dan naar 4,1 procent. Zoals ook in het Doelmatigheidsonderzoek Bouwleges staat, is de inschatting dat daarmee naar verwachting het maximum overschreden wordt van wat de juridische toets doorstaat op basis van jurisprudentie. Die jurisprudentie betreft een rechterlijke uitspraak; de afkeuring van een tarief van een andere gemeente. Daar staat tegenover dat de genoemde stijgingen nodig zijn om de voorziening bouwleges op orde te krijgen. Bij de ramingen is al het voorzichtigheidsprincipe gehanteerd, bijvoorbeeld door slechts een deel van de opbrengsten mee te nemen in de raming. Verder zijn aan de kostenkant de maatregelen doorgevoerd zoals op basis van het Doelmatigheidsonderzoek Bouwleges is besloten.

Geschatte financiële impact: Max €10 mln.
Kans: 50 procent

5. Budgetkorting Ambulancedienst

De minister was van plan om vanaf 2011 te korten op het budget van de Ambulancezorg. De sector heeft dit tegen weten te houden. Wel moeten de ritten in vergelijking met 2010 jaarlijks met 3 procent toenemen, anders past de minister in 2014 een inhaalkorting toe van 7,5 procent. In het slechtste geval betekent dit een structurele korting van circa €0,9 mln. in 2014. Ambulance ritten zijn niet beïnvloedbaar door de gemeente.

Geschatte financiële impact: €0,9 mln.
Kans: 50 procent

6. Omzet Haeghe Groep uit de markt

De Haeghe Groep realiseert een omzet van bijna €23 mln. Deze omzet is een belangrijke inkomstenfactor van de dienst. Voor 45 procent van de omzet is de Haeghe Groep afhankelijk van opdrachtgevers uit de vrije markt. De huidige economische crisis, waarvan het einde nog niet in zicht is, levert voor de omzet een risico op. Binnen de Haeghe Groep is meer aandacht gekomen voor de markt met extra acquisitie en een commercieel overleg. De marktkansen worden geanalyseerd en er wordt bekeken hoe deze kansen benut kunnen worden.

Geschatte financiële impact: €1,5 mln.
Kans: 40 procent

7. Griffiegelden bij verweer in beroepszaken

Mocht de wetwijziging in het kader van de griffiegelden ongewijzigd worden vastgesteld, dan zal de gemeente in zaken waarbij de gemeente in beroep en hoger beroep verweer uitbrengt griffiekosten moeten gaan betalen. Het gaat dus niet alleen om zaken waarbij de gemeente zelf in beroep gaat maar om alle gevallen.

Geschatte financiële impact: €0,5 mln.

Kans: Pm

Bestaande risico's

1. Uitkeringen (WWB-I)

Om in 2012 binnen de begroting te blijven is op basis van de huidige verwachtingen een bestandsreductie van 1.500 uitkeringen noodzakelijk, en moet de gemiddelde uitkeringsprijs omlaag. De realisatie van deze doelen is sterk afhankelijk van de economische ontwikkeling en de ontwikkeling van de rijksbijdrage in 2012. De ontwikkeling van de rijksbijdrage loopt niet gelijk met de ontwikkeling van de uitkeringen. De gemeente doet er alles aan om de instroom zo veel mogelijk te beperken en de uitstroom zo veel mogelijk te bevorderen. Een adviesbureau doet onderzoek naar de effectiviteit van deze acties.

Geschatte financiële impact: €8,3 mln.

Kans: 80 procent

2. Bijstelling plannen in de vastgoedsector

De aanhoudende druk op de vastgoedmarkt kan grote financiële consequenties hebben. Voor 2012 is de verwachting dat er nog steeds een risico op afwaardering bestaat, weliswaar kleiner dan in 2010 en 2011 maar toch nog substantieel. De gevolgen van dergelijke wijzigingen worden wanneer het plankaderwijzigingen zijn volgens de bestuurlijke Beheersregels Grondbedrijf niet verrekend met de reserve grondbedrijf. Daarvoor is andere budgettaire dekking benodigd.

Geschatte financiële impact: €20 mln.

Kans: 50 procent

3. Afwikkeling bezuinigingen: apparaat(kosten WW)

De bezuinigingen uit het Coalitieakkoord en de ombuigingen die het gevolg zijn van rijksmaatregelen en van de economische crisis (vooral in het vastgoed) gaan gepaard met omvangrijke afslankingen van het gemeentelijk ambtelijk apparaat. Uitgangspunt is dat gedwongen ontslagen zoveel mogelijk worden vermeden. De kans bestaat echter dat uiteindelijk niet iedereen succesvol van werk naar werk zal kunnen worden begeleid. De gemeente is eigen risicodragers voor de WW, en heeft hiervoor geen financiële middelen opzij gezet. De omvang van de aanspraak op een uitkering is mede afhankelijk van de lengte van het dienstverband bij gemeenten. Dit houdt in dat als onverhoopt mensen gedwongen ontslagen moeten worden, hier een aanzienlijk bedrag mee is gemoeid. Het maximale bedrag is berekend op basis van gemiddelde WW-aanspraken van medewerkers.

Geschatte financiële impact: €37 mln.

Kans: 30 procent

4. Friciekosten subsidies

Dit speelt vooral in de sectoren cultuur, maatschappelijke ontwikkeling, volksgezondheid en zorg. Ruim de helft van de gekorte culturele instellingen is eigen risicodragers voor de werkloosheidswet. Deze instellingen hebben naar verwachting onvoldoende middelen om deze verplichte uitkering te kunnen bekostigen. Daarnaast zijn er risico's vanwege de afwikkeling van arbeidscontracten en het afstoten van panden (leegstand, functiewisseling, aanvullende bewaking en verkoop onder boekwaarde).

Geschatte financiële impact: €36 mln.

Kans: 30 procent

5. Grote infrastructurele projecten en ICT-projecten

De gemeente loopt bij omvangrijke fysieke en ICT-projecten risico's. Deze worden zoveel als mogelijk in de projectraming betrokken en afgedekt door middel van een post voor onvoorzien. Hoewel Den Haag een

goede reputatie heeft in het tot een goed einde brengen van grote infrastructuurprojecten bestaat er, ook gezien de omvang van de totale investeringsportefeuille (€750 mln.) de kans dat zich tegenvallers voordoen, doordat zaken niet te kwantificeren zijn of doordat risico's zijn onderschat. Dat kan de aanleg betreffen, maar ook de gevolgen voor de exploitatie van nieuwe voorzieningen.

Geschatte financiële impact: €10 mln.

Kans: 25 procent

6. Juridische procesrisico's

De gemeente is in een aantal juridische disputen verwickeld met andere partijen. Er is een procesrisico dat een of meer hiervan gaat leiden tot extra kosten. Dit ondanks de overtuiging van de gemeente dat zij in het gelijk is.

Geschatte financiële impact: €3,5 mln.

Kans: 10 procent

7. Rampen en zware ongevallen

De gemeente spaart niet voor risico's van (natuur)rampen of ander groot onheil die Den Haag kunnen treffen (defecten in gebouwen of infrastructurele werken, watersnood, extreme weersomstandigheden, epidemieën, etc.). Hoewel de kans hierop klein is, is de schade die het gevolg kan zijn van een dergelijke gebeurtenis aanzienlijk, zo hebben we bijvoorbeeld gezien bij de vuurwerkramp in Enschede (waarop het maximale bedrag ook is gebaseerd).

Geschatte financiële impact: €35 mln.

Kans: 1 procent

8. Decentralisatie van taken: AWBZ

Het Rijk decentraliseert de begeleidingstaken uit de AWBZ. Hierover zijn bestuursafspraken gemaakt. De decentralisatie van de begeleidingstaken biedt kansen voor de gemeente Den Haag, maar ook (financiële) risico's. Landelijk is een budget tussen de €2,7 en €3,1 mld. beschikbaar. De korting van 5 procent is hier al in verwerkt. Gemeenten moeten deze taken dus efficiënter uitvoeren. Ook Den Haag. Het uitgangspunt is om de taken uit te voeren binnen het budget dat beschikbaar wordt gesteld. Door stroomlijning van het aanbod, maatwerk en een preventieve aanpak ziet de gemeente mogelijkheden om (een deel van) het risico op te vangen. Verder is de groefactor van het over te helen budget een risico. Het Rijk gaat uit van een groei van de zorg van 2,5 procent, terwijl in de praktijk deze factor veel groter is.

Geschatte financiële impact: €6 mln.

Kans: 90 procent

9. Decentralisatie van taken: Onderkant arbeidsmarkt

Het rijk voert per 1 januari 2013 de Wet Werken naar Vermogen in. Hierover zijn geen bestuursafspraken gemaakt. Met deze wet komt er één regeling voor personen met arbeidsvermogen die onder verantwoordelijkheid van de gemeente gaat vallen. De invoering van de wet gaat gepaard met een flinke financiële taakstelling. Landelijk wordt het budget met €1,85 mld. gekort. De korting moet de gemeente realiseren door te bezuinigen op de re-integratievoorzieningen, gesubsidieerde arbeid en de sociale werkvoorziening. In deze wet staat dat de sociale werkvoorziening landelijk terug moet van een brede voorziening voor negentigduizend mensen naar een beschutte werkplek voor dertigduizend mensen. De rijksbijdrage gaat hierdoor omlaag. Ter compensatie van de lagere rijksbijdrage is de instroom in de WSW in Den Haag tijdelijk stopgezet. Ook de begeleiding, overhead en infrastructuur moeten meekrimpen.

Geschatte financiële impact: €3 mln.

Kans: 90 procent

10. Herverdeling gemeentefonds

In de begroting 2012 stond dat de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds waarschijnlijk per 2013 wordt gewijzigd. Inmiddels heeft het Rijk besloten tot een jaar uitstel. Slechts één, weliswaar groot onderdeel van het gemeentefonds (namelijk: maatschappelijke zorg) wordt per 2013 herverdeeld. Het ministerie van BZK doet momenteel onderzoek naar de nieuwe verdeling. Onder andere het vaste bedrag

van de vier grote steden staat ter discussie. Gelet op de relatief grote omvang van dit bedrag voor Den Haag (€125 mln.) is een wijziging in deze systematiek een omvangrijk risico.

Geschatte financiële impact: €12,5 mln.

Kans: 60 procent

11. Decentralisatie van taken: Jeugdzorg

Het Rijk decentraliseert de taken van de jeugdzorg. Hierover zijn bestuursafspraken gemaakt. De decentralisatie van de jeugdzorg biedt kansen voor de gemeente Den Haag, maar ook (financiële) risico's.

Landelijk is een budget van ca. 3 mld. beschikbaar. Hierin is de korting van €300 mln. al verwerkt.

Gemeenten moeten deze taken dus efficiënter uitvoeren. Ook Den Haag. Het uitgangspunt is om de taken uit te voeren binnen het budget dat beschikbaar wordt gesteld. De gemeente ziet mogelijkheden om (een deel van) dit risico op te vangen.

Geschatte financiële impact: €12 mln.

Kans: 50 procent

12. Afschaffing precariobelasting

De minister van BZK wil de precariobelasting afschaffen. Een wetsvoorstel is in voorbereiding. Den Haag heeft een uitgebreide reactie geschreven aan de VNG. Daarin wordt beargumenteerd dat afschaffing geen voordeel voor burgers oplevert, een nadeel voor de gemeente betekent en ongelijkheid tussen gemeenten te weeg brengt. De VNG probeert vanuit haar rol de uiteindelijke strekking en vormgeving van het wetsvoorstel te beïnvloeden.

Geschatte financiële impact: €15 mln.

Kans: 50 procent

13. Gratis ID-kaarten

Het Gerechtshof in 's-Hertogenbosch heeft op 7 oktober 2010 beslist dat gemeenten Nederlandse ID-kaarten gratis moeten verstrekken. De zaak ligt nu bij de Hoge Raad. Als de Hoge Raad zou besluiten dat de gemeente hiervoor geen leges meer mag heffen, mist de gemeente aanzienlijke inkomsten.

Dit risico is opgelost

14. Dividend Bank Nederlandse Gemeenten

Bij de bespreking van de Voorjaarsnota in de commissie Bestuur en in de raad is de zorg geuit dat het dividend bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) als gevolg van nieuwe regelgeving zal tegenvallen. De BNG moet zijn eigen vermogen laten stijgen. Dit betekent dat het dividend de komende jaren vermoedelijk zal dalen. Het bestuur van de BNG heeft bij de jaarstukken dit risico in beeld gebracht.

Geschatte financiële impact: €0,6 mln.

Kans: 50 procent

15. Vermissingsleges

De minister van BZK werkt aan een wetswijziging die het gemeenten onmogelijk moet maken om vermissingsleges te heffen wanneer burgers zonder schuld hun paspoort zijn kwijtgeraakt. De wijziging moet op korte termijn, nog vóór de zomer van dit jaar, van kracht worden

Geschatte financiële impact: €0,4 mln. structureel

Kans: 50 procent

Bijlagen

Bijlage 1: Kostenverdelingsstaat (per programma)
(bedragen in €1.000)

LASTEN

Programma

	1.1	1.2	2.1	2.2.1	2.2.3	2.2.9	2.3	3.0	3.1	3.2.2	3.3.3	3.4.1	3.4.2	3.4.3	4.1.1	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.2.4	4.2.5	6.0	6.0.1	6.2.2	6.3	6.2.2
	loonbetaling en sociale premies	sociale uitkeringen (voornamelijk personeel)	werkelijk betaalde rente aan derden	Rente rekening-courant	toegerekende rente vaste activa	overige toegerekende rente	normale afschrijving	personeel van derden	energie	aankoop grondten	overige aankopen en investering duurzame goederen	betaalde belastingen	betaalde pachten en erfpachten	aankoop niet duurzame goederen en diensten	inkomensoverdrachten aan het rijk	subsidies aan marktproducten	sociale uitkeringen in geld	sociale uitkeringen in natura aan personen	inkomensoverdrachten aan overheid, met rijk	overige inkomensoverdrachten	reserveringen	dotatie aan voorzieningen	overige kostenposten van	Overige verrekeningen van	Overige verrekeningen van
	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties	Dotaties
01 - Gemeenteraad	6.942	1.473	0	0	0	0	0	26	0	0	0	0	0	1.040	0	0	0	0	0	1.530	0	0	0	0	0
02 - College & bestuur	38.710	1.160	0	0	218	1.810	1.534	0	0	0	88	0	0	6.980	0	0	0	0	2.709	0	5.702	770	23.411	0	
03 - Dienstverlening en Stadsleden	55.277	0	0	0	0	0	1.756	0	0	0	0	0	0	3.394	4.190	0	0	0	6.210	0	0	0	39.527	0	
04 - Openbare orde en Veiligheid	37.606	2.188	0	0	0	4.143	1.386	0	0	0	20	0	0	5.459	0	0	0	0	35.159	0	60	2.830	7.007	0	
05 - Cultuur	87.595	1.169	0	0	3.136	12.940	659	0	0	0	14	286	0	5.729	0	0	0	0	63.290	0	1.169	2.691	6.526	0	
06 - Onderwijs	162.298	3.400	0	0	13.000	12.940	1.697	212	0	0	8.047	1.932	89	26.139	0	0	0	6.102	60.572	0	3.400	98	27.980	0	
07 - Integratie en Krachtwijken	41.311	0	0	0	0	0	216	0	0	0	0	0	0	5.221	0	0	21.137	3.745	3.374	1.905	801	8.657	0		
08 - Werk en inkomen	558.069	72.281	1.113	0	0	1.887	1.973	998	0	0	-1	117	0	30.743	0	0	304.077	23.917	0	-87	12.297	158	86.717	0	
09 - Sociale voorzieningen en armoedebestrijding	54.772	2.000	0	0	72	1.813	43	0	0	0	8	0	0	2.457	0	0	11	25.046	0	0	2.000	0	22.198	0	
10 - Jeugd en gezin	44.234	42.953	1.285	0	895	2.640	1.033	0	0	0	15	1	0	8.704	0	0	0	0	24.465	0	1.281	0	9.408	0	
11 - Leeromgeving	216.110	216.043	0	0	0	0	1.15	0	0	0	4.601	640	35	67.757	0	0	6.879	0	9.913	12	0	97.215	21.417	820	
12 - Economie	30.474	67	0	0	0	0	115	0	0	0	0	0	0	7.359	0	0	0	0	10.092	0	2.458	7.901	20.576	0	
13 - Sport	56.068	23.548	0	0	4.976	5.763	1.178	1.771	0	0	148	814	0	0	5.764	0	0	0	9.25	0	60	0	2.199	0	
14 - Media/ICT in de stad, monumenten en archeologie	167.910	4.834	0	0	16	2.6	135	0	0	0	1	343	5	4.046	0	0	0	0	46.201	0	8.625	2.635	28.961	1	
15 - Maatschappelijke ondersteuning	159.285	8.625	0	0	2.271	1.944	524	65	0	0	205	11	0	9.855	0	0	0	0	35.475	0	2.248	469	25.458	0	
16 - Volksgezondheid en Zorg	77.039	74.811	0	0	354	639	2.143	202	0	0	24.803	43	0	29.923	0	0	0	0	10.092	0	10.060	0	22.222	36	
17 - Verkeer	116.001	105.941	0	0	17.5	20.254	1.315	480	0	0	15	27	0	5.614	0	0	0	0	3.144	0	2.6795	6.915	17.063	0	
18 - Wonen	574.441	50.578	0	0	0	4.238	1.601	6	0	214	951	944	0	70.139	0	0	0	0	26.795	0	93.414	94.781	38.265	0	
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling	24.625	240.802	0	0	126	0	129	0	0	0	0	0	0	11.165	0	0	0	0	1.230	0	2.679	0	10.194	143	
20 - Milieu & Duurzaamheid	24.625	23.246	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	20	8.438	-4.745	0	3.137	0	
21 - Citymarketing en internationale stad	17.435	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21.119	0	
22 - Financiën	232.373	206.227	34.844	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	123.566	0	0	0	0	0	0	26.286	0	0	333	0
23 - Overige beleidsvoornemens	172.666	5.657	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.535	0	0	0	0	3.951	0	167.049	0	0	0	
24 - Interne dienstverlening	156.996	135.213	1.783	0	10.118	7.649	8.450	3.223	0	0	1.310	1.480	21	56.781	0	0	0	0	0	0	1.783	2.366	43.875	0	
Totaal lasten produceren	2.755.491	74.914	2.342	2.295	46.543	40.174	64.880	26.680	8.769	214	40.244	6.638	150	495.962	4.190	17.921	310.947	128.319	76.817	307.571	351.639	212.635	495.405	1.000	
Totaal lasten kostenplaatsen	0	0	0	0	26	9	467	25.143	846	0	1.992	231	3	132.951	0	0	0	0	180	0	0	8.050	-499.333	-35.433	
Totaal lasten	2.755.491	2.401.872	475.914	2.295	46.569	40.183	65.347	51.823	9.615	214	42.236	6.869	153	628.913	4.190	17.921	310.947	128.319	76.817	307.751	351.639	220.705	-4.930	-54.433	

Bijlage 1. Kostenverdelingsstaat (per programma)
(bedragen in €1000)

BATEN

Programma	2.1	2.2.1	2.2.9	3.0	3.2.1	3.2.2	3.3.1	3.3.2	3.4	4.0.1	4.0.2	4.1.1	4.1.2	4.2.1	4.2.2	4.2.3	4.3.1	6.0	6.0.2	6.2.2	6.3	6.2.2
	verrekenbare ontvangsten	Keenc rekening-courant	overige toegerekende rente	vergoeding voor personeel	huizen	pachten	opbrengst van grondverkoop	overige verkopen duurzame goederen	overige diensten	belasting op producten	belasting op inkomens van gezinnen	inkomens- overdrachten van het Rijk	vermogens- overdrachten van het Rijk	baten met vergoeding en verhaal sociale uitkeringen	overige inkomensoverdrachten van overheid (incl. Rijk)	overige inkomensoverdrachten	investeringssubsidies en overige kapitaaloverdrachten van overheid (incl. Rijk)	reserveringen	verhaal voorzittingen	overige verrekeningen van kostenplaatsen	Overige verrekeningen	Overige verrekeningen van kostenplaatsen (overdracht aan de balans)
01 - Gemeenteraad	117	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	547	82	0	0	0
02 - College & bestuur	2.727	0	0	857	0	0	0	0	1.831	0	0	0	0	0	0	0	0	5.055	0	0	0	0
03 - Dienstverlening en Stadsdelen	16.779	0	0	0	0	0	0	0	16.079	0	0	1.757	0	0	0	0	0	4.78	0	0	0	0
04 - Openbare orde en Veiligheid	2.897	0	0	0	0	0	0	0	2.629	0	0	1.985	0	0	0	0	0	3.265	0	0	0	0
05 - Cultuur	6.600	0	0	0	5.168	0	0	0	1.079	0	0	0	0	0	0	0	0	2.347	0	0	0	0
06 - Onderwijs	46.669	0	0	80	25	0	0	2.874	425	0	0	32.529	0	0	0	0	0	10.739	0	0	0	0
07 - Integratie en Kwadranten	30.916	0	0	0	0	0	0	0	2.11	0	0	28.138	0	0	0	0	0	2.028	0	0	0	0
08 - Werk en inkomen	492.936	0	0	156	13	0	0	0	34.916	0	0	384.700	0	14.106	11.887	0	0	17.806	19	0	0	0
09 - Sociale voorzieningen en armoedebestrijding	18.562	0	1.271	0	0	0	0	0	3.403	0	0	4.673	0	2.476	588	0	0	1.555	0	0	0	0
10 - Feest en gezin	16.638	0	0	0	0	0	0	0	4.95	0	0	16.608	0	0	0	0	0	4.193	0	0	0	0
11 - Leefomgeving	119.337	0	212	113	2.387	6.373	0	0	71.818	1.213	31.439	5.733	1.337	0	345	4.867	0	2.200	0	0	0	0
12 - Economie	16.274	0	0	0	0	0	0	0	2.865	0	0	5.733	0	0	0	0	0	4.285	0	0	0	0
13 - Sport	13.384	0	0	0	6.865	0	0	0	2.086	0	0	148	0	0	0	0	0	773	0	0	0	0
14 - Media /CT in de stad, monumenten en archeologie	1.639	0	0	0	0	0	0	0	730	0	0	2.967	0	0	0	0	0	1.249	0	0	0	0
15 - Maatschappelijke ondersteuning	21.607	0	27	0	10.385	0	0	0	307	0	0	6.300	0	9.139	300	0	0	1.709	0	0	0	0
16 - Volksgezondheid en Zorg	82.234	0	0	0	165	0	0	0	15.772	0	0	5.814	0	0	0	0	0	6.786	0	0	0	0
17 - Verkeer	35.651	0	0	0	0	0	0	0	47.708	0	0	40.710	6.245	0	0	2.000	15.677	1.709	0	0	0	0
18 - Wonen	211.324	0	117	157	371	-11	0	4	45.724	0	0	37.524	0	0	0	157	0	5.334	0	0	0	0
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling	5.158	-4	3.568	0	9.866	16.810	14.731	3.577	45.724	0	0	0	0	0	0	6.903	1.690	61.923	0	0	0	0
20 - Milieu & Duurzaamheid	4.107	0	0	70	0	0	0	0	430	0	0	968	555	0	0	0	0	2.553	0	0	0	0
21 - Circulair en internationale stad	1.313.387	0	0	0	0	0	0	0	1.599	0	0	870.978	0	0	0	0	0	67.812	1.246	4.097	0	0
22 - Financiën	164.346	0	0	0	0	0	0	0	93.292	65.901	35.131	870.978	0	0	0	0	0	163.874	0	0	0	0
23 - Overige beleidsvoornemens	127.081	0	2	156	1.869	0	0	0	121.128	0	0	39	0	0	1.712	0	0	1.899	135	0	0	0
24 - Interne dienstverlening																						
Totaal baten	2.749.134	3.377.872	4.997	635	36.910	39.836	14.731	6.395	455.248	67.114	86.390	1.440.020	8.137	23.721	15.472	13.923	17.317	371.262	1.482	4.315	-3.991	0
Totaal baten kostenplaatsen	0	0	0	1.449	0	64	0	0	6.788	0	0	0	0	0	0	109	0	0	15	-8.445	0	0
Totaal baten	2.749.134	3.377.872	4.997	2.124	36.910	39.900	14.731	6.395	462.036	67.114	86.390	1.440.020	8.137	23.721	15.472	14.032	17.317	371.262	1.497	-3.930	-3.991	0

Bijlage 2a: Verloopoverzicht reserves
(bedragen in €1000)

Omschrijving reserve	Res.nr.	Eindjaar	Max. hoogte	Progr.nr.	Dienst	Product	Saldo per 31-12-2010	Resultaatsbestemming 2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Ont-trekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2011
Algemene reserve														
Algemene reserve gemeente Den Haag	3000	onbeperkt	onbeperkt	22	CT	922.5.01	81.766	52.494		134.260	11.070	134	40.500	104.696
Totaal Algemene reserve							81.766	52.494	-	134.260	11.070	134	40.500	104.696
Dienstcompensatie-reserves														
Dienstcompensatiereiserve BSD	3010	onbeperkt	2.000	2	BSD	002.1.02	880	151		1.031		30		1.001
Dienstcompensatiereiserve DPZ	3010	onbeperkt	1.000	3	DPZ	-	487	253		740				740
Dienstcompensatiereiserve DOB	3010	onbeperkt	1.000	6	DOB	510.0.01	1.000			1.000				1.000
Dienstcompensatiereiserve HGR	3010	onbeperkt	2.000	8	HGR	-	2.000			2.000				2.000
Dienstcompensatiereiserve SZW	3010	onbeperkt	4.000	8	SZW	610.0.01	927	113-		814				814
Dienstcompensatiereiserve DSB	3010	onbeperkt	4.000	11	DSB	DIV.	2.580	824		3.404		818		2.586
Dienstcompensatiereiserve OCW	3010	onbeperkt	4.000	15	OCW	960.1.03	2.415	1.585		4.000				4.000
Dienstcompensatiereiserve DSO	3010	onbeperkt	4.000	19	DSO	821.0.01	2.784-	14.555-		17.339-	14.272			3.067-
Dienstcompensatiereiserve GAD	3010	onbeperkt	1.000	22	GAD	-	749	41		790				790
Dienstcompensatiereiserve IDC	3010	onbeperkt	2.000	24	IDC	960.4.01	2.000	312-		1.688		1		1.687
Totaal Dienstcompensatie-reserves							10.254	12.126-	-	1.872-	14.272	849	-	11.551
Reserve Grondbedrijf														
Res grondbedrijf_ gb	3020	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	830.0.01	68.426	14.315-		54.111	1.407	7.489		48.029
Totaal Reserve Grondbedrijf							68.426	14.315-	-	54.111	1.407	7.489	-	48.029
(Liefde)legislatie-reserves														
Reserve Welzijnsaccommodaties	3106	onbeperkt	onbeperkt	15	OCW	630.6.01	2.720			2.720	1.940			4.660
Reserve Financiering ambulancedienst	6257	afh van inv	onbeperkt	16	OCW	711.0.01	1.389			1.389	273	267		1.395
Bestemmingsreserve OZB	3374	onbeperkt	3.000	22	DPZ	DIV.	-			-	2.411			2.411
Bestemm. res. Coll. Huisv.	3300	onbeperkt	3.000	24	IDC	960.4.01	1.350			1.350	1.783	531		2.602
Best.-reserve Tar. Verzekeringen	3322	onbeperkt	5.000	24	IDC	960.7.01	2.784			2.784	717			2.067
Totaal (Liefde)legislatie-reserves							8.243	-	-	8.243	6.407	1.515	-	13.135
Active-financiering														
Reserve Activa-financiering	3473	onbeperkt	onbeperkt	22	CT	914.0.02	143.078			143.078			7.186	126.250
BR Activa-financiering Archeologie	3478	2025	400	22	CT	914.0.02	-			-	395	26		369
BR Activa-financiering Ambu Waldorpsraat	3476	2050	4.800	22	CT	914.0.02	4.680			4.680		120		4.560
Totaal Active-financiering							147.758	-	-	147.758	395	9.788	7.186	131.179
Bestemmingsreserve (systeemreserves)														
<i>Systeemreserves fonds</i>														
Reserve actieprogramma jeugd	6198	onbeperkt	7.500	10	OCW	630.7.01	2.533			2.533	1.281	855		2.959
Reserve Bomen	3205	onbeperkt	100	11	DSB	560.1.01	80			80	67			147
Reserve Parkeren	3204	onbeperkt	onbeperkt	17	DSB	DIV.	6.636	1.126		7.762	3.910	857	413	10.402
BR Kapitaallasten	3465	onbeperkt	onbeperkt	23	CT	922.3.16	70.632			70.632	31.340	2.640	12.600	86.732
<i>Systeemreserves risico</i>														
Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	3650	onbeperkt	17.000	8	SZW	610.0.01	11.935			11.935	3.768	15.703		-
Individuele voorziening WMO	3678	onbeperkt	5.000	15	SZW	DIV.	963			963	5.392			6.355
Reserve Aanvaardbare kosten Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en Afschrijvingsystematiek	3100	onbeperkt	onbeperkt	16	OCW	711.0.01	7.157-			7.157-	405-			7.561-
Reserve Financiering	3450	onbeperkt	20.000	22	CT	914.0.01	20.000			20.000	7.910	-	7.910	20.000
Totaal Bestemmingsreserve (systeemreserves)							105.622	1.126	-	106.748	53.263	20.055	20.923	119.034

Bijlage 2a: Verlooptoeverzicht reserves
(bedragen in €1000)

Omschrijving reserve	Res.nr.	Eindjaar	Max. hoogte	Progr.nr.	Dienst	Product	Saldo per 31-12-2010	Resultaatsbestemming 2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Ont-trekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2011
Bestemmingsreserves (uitvoering)														
<i>Gemeentebreed</i>														
BR Concreetbrede ICT systemen	3098	onbeperkt	onbeperkt	2	BSD	002.1.02	17.676			17.676	5.326	3.822		19.380
BR Den Haag Internationale stad (BSD) 3865	3066	onbeperkt	7.608	21	BSD	310.4.02	5.522	187-		5.335-	5.335-			-
BR Grote Projecten	3456	2016	onbeperkt	23	CT	922.3.16	144.977	17.474-		127.503	14.710	12.038		130.175
BR Co-financiering	3461	2017	onbeperkt	23	CT	922.3.16	15.865	583		16.448	13.000	1.154		28.294
BR Krachtwijken	3463	2017	onbeperkt	23	CT	922.3.16	58.546	15		58.561	1.914	5.700	40.700	14.075
Reserve Digitalisering	3472	2012	3.300	23	CT	922.3.16	2.679	84-		2.595	1.466	1.466		1.129
BR Den Haag Internationale Stad	3469	Onbeperkt	7.608	23	CT	922.3.16	-			-	5.385	1.903		3.482
<i>Dienst</i>														
BR Vervanging Camera's	3043	2011	360	4	BSD	140.1.01	264			264	264-			-
BR Veiligheidsfonds	3086	2014	3.250	4	BSD	140.1.01	2.870			2.870	2.056	2.265		2.661
Bestemmingsreserve Risico's inburgering en verantwoordc afbouw	3677	2013	5.900	7	SZV	623.2.01	5.900			5.900				5.900
Bestemmingsreserve Sociaal Economisch Fonds	3660	2017	onbeperkt	8	SZV	623.1.01	9.191			9.191				9.191
Reserve MOP Groen	3206	onbeperkt	1.000	11	DSB	560.1.01	1.250			1.250		937	313	-
Reserve bedrijfsvoering DSB	3275	2012	5.000	11	DSB	960.1.04	296			296		125		171
BR Krachtwijken DSO (050.0.00)	6383	2012	2.500	12	DSO	310.4.01	1.796			1.796		822		974
Reserve olympisch fonds	6255	2018	4.000	13	OCW	530.2.01	3.970			3.970				3.970
Reserve Archeologie	3279	2012	1.404	14	DSB	541.4.01	719			1.709		14	395	310
Reserve Stimuleringsfonds wonen, welzijn en zorg	6182	2013	2.058	15	OCW	620.5.01	1.709			1.709	968			1.714
Reserve Verstrating grondbedrijf	3202	onbeperkt	2.500	17	DSB	210.2.02	704			704		200		1.472
Reserve Openbaar Vervoer Hoger Plan	3259	onbeperkt	10.000	17	DSB	210.2.02	7.300			7.300	2.250	1.817		9.550
BR VHV DHZW (programma 17)	6388	2013	2.500	17	DSO	211.2.01	-			-	1.850	1.817		33
BR Stedelijke Ontwikkeling (p17/211)	6395	onbeperkt	onbeperkt	17	DSO	211.2.01	-			-	900	572		328
BR Kredietcrisis (050.0.02)	6373	2013	5.000	18	DSO	820.0.01	4.240			4.240	600	2.670		1.570
BR VHV DHZW (programma 18)	6389	2013	1.600	18	DSO	822.5.01	-			-	300	61		239
BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/810)	6396	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	810.3.01	-			-				600
Res sv	3350	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	821.0.01	4.297			4.297		2.525		1.772
Res isv	3351	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	821.0.01	41.308	850-		40.458		2.924		37.534
res vhw dhzw	3352	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	821.0.01	17.618	3.789-		13.829	120	3.186		10.763
BR Krachtwijken DSO (050.0.03)	6384	2012	4.600	19	DSO	821.0.01	987			987		486		501
BR Kredietcrisis (050.0.13)	6378	2012	2.717	19	DSO	821.0.01	-	2.717		2.717		2.106		611
BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/821)	6397	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	821.0.01	-			-	31.742	8.097		23.645
Res anticip wzh mpg	3428	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	830.0.01	15.759	1.684-		14.075	1.684	30		15.729
Res vasts program	3418	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	830.0.01	9.777	4.920-		4.837		2.758		2.099
BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/830)	6398	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	830.0.01	-			-	21.370	19.052		2.318
Reserve Milieuprojectenp	3281	2012	700	20	DSB	723.1.01	661			661		522		139
Reserve luchtkwaliteit	3283	2013	768	20	DSB	723.1.01	474			474		73		401
Reserve SLOK	3294	2015	6.000	20	DSB	723.1.01	3.485			3.485	1.029	184		4.330
Reserve Bodem	3274	2015	5.000	20	DSB	723.4.01	-			-	750			750
Reserve Geluid	3247	2015	1.000	20	DSB	723.4.01	-			-	200			200
BR Duurzaamheid bestaande bouw	6355	2011	1.250	20	DSO	723.9.01	1.048			1.048		985		-
BR Wervingsfonds 3273	3029	onbeperkt	onbeperkt	21	BSD	310.4.02	2.332			2.332	590	352	63	2.570
BR Kredietcrisis (050.0.25)	6381	2012	1.000	21	DSO	310.5.01	-	312		312		308		4
Totaal Bestemmingsreserves (uitvoering)							383.220	25.361-	-	357.859	101.345	79.149	41.471	338.584

Bijlage 2a: Verloopoverzicht reserves
(bedragen in €1000)

Omschrijving reserve	Res.nr.	Eindjaar	Max. hoogte	Progr.nr.	Dienst	Product	Saldo per 31-12-2010	Resultaatsbestemming 2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Ont-trekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2011
Bestemmingsreserves (project)														
BR Huis van de Democratie 3903	3071	2013	255	2	BSD	002.1.01	263			263		76		187
BR Fonds Publiekdiensten 3003	3027	2011	596	2	BSD	002.1.02	60			60	60-			-
BR kenregistraties	6403	2011	435	2	BSD	002.1.02	344			344-			574	-
BR Glasvezel	6409	2011	600	2	BSD	002.1.02	600					26		-
BR Standbeelden Thorbecke en Juliana	3085	2012	400	2	BSD	002.1.06	-			-	394	22		372
reserve vorming Dienst Publieksservices	3555	2011	1.350	3	DPZ	003.0.01	478			478		478		-
BR Friciekosten Brandweer	6415	2014	1.301	4	BSD	120.0.01	223			223	14	14		209
BR Polarisatie en radicalisering	6413	2011	1.301	4	BSD	140.1.01	200			200		200		-
BR Aanpak Veelplegers	3038	2016	1.080	4	BSD	140.1.01	1.732			1.732	1.732-			-
BR Buurconciertes en Nachtpreventie	3048	2011	1.185	4	BSD	140.1.01	567		567-	-				-
BR Buurconciertes en Nachtpreventie	3059	2011	400	4	BSD	140.1.01	124		567	124		117	7	-
BR Buurconciertes en Nachtpreventie	3048	2011	1.185	4	DPZ	140.1.02	-		567	-			567	-
BR Digitalisering archief	6402	2011	650	5	BSD	541.2.01	171			171		171		-
Reserve Dependence Koorenhuis en Cultuuranker Zuidlaanstraat 55-59	6254	2014	5.468	5	OCW	511.3.01	544			544		544		-
Reserve versterking internat. Program. Koninklijke Schouwburg	6240	2012	200	5	OCW	540.2.01	100			100		50		50
Reserve Den Haag Europese Culturele Hoofdstad 2018	6242	2012	2.000	5	OCW	540.2.01	1.261			1.261		851		410
Reserve Jazz	6244	2012	160	5	OCW	540.3.01	80			80		40		40
Reserve Cultuurparticipatie	6259	2012	2.144	5	OCW	540.7.01	1.281			1.281	881	1.128		1.034
Reserve Musoon	6245	2012	1.200	5	OCW	541.1.01	-			-	288	288		-
Reserve GSB III SIV4 Gemeentelijk Onderwijsachterstandsbeleid	6205	2011	8.000	6	OCW	480.2.01	4.690			4.690	4.690	4.690		-
Reserve uitbreiding leerfaansprofiel (krachtwijken)	6222	2011	1.000	6	OCW	480.2.01	655			655		655		-
Reserve maatschappelijke stages	6233	2011	106	6	OCW	480.2.01	100			100		100		-
Res. Krachtwijken brede scholen	6262	2014	625	6	OCW	480.2.01	550			550		125		425
Reserve implementatie Meerjaren programma Onderwijs Huisvesting	3101	2013	240	6	OCW	480.6.01	197	197-		-				-
Reserve Activiteiten/projecten stedelijk onderwijsbeleid	3175	2016	1.929	6	OCW	480.6.01	491			491		103		388
Reserve spijbeloffensief	6220	2011	2.800	6	OCW	480.6.01	1.267			1.267		1.267		-
Reserve proef excellentie en onderwijs	6250	2012	250	6	OCW	480.6.01	100			100		100		-
Reserve Regeling Binnenmilieu Scholen Primair en Speciaal Onderwijs	6252	2018	4.800	6	OCW	480.6.01	4.200	197		4.397		346		4.051
Reserve vakscholen	6253	2012	800	6	OCW	480.6.01	728			728		423		305
Reserve duurzame huisvesting primair en speciaal onderwijs	6271	2017	6.500	6	OCW	480.6.01	-			-	2.800			2.800
BR KW BC Urbanmarketing	6407	2011	600	7	BSD	002.1.05	377			377		255	122	-
BR KW BC Innogocampagne	6408	2012	549	7	BSD	002.1.05	217			217		106		111
BR KW BC Bewonersparticipatie	6405	2012	6.878	7	BSD	620.0.04	805			805	1.875	1.425		1.255
Reserve Marokko instituut	6249	2012	90	7	OCW	620.0.03	92			92	30	66		56
Bestemmingsreserve Experiment ex-AMA's	3675	2011	300	7	SZW	621.2.01	54			54		38	16	-
Bestemmingsreserve Werkelegheid, in het bijzonder afbouw van ID- en WIW-banen	3672	2017	27.000	8	SZW	623.1.01	8.043			8.043	7.000	179		14.864
Bestemmingsreserve Jeugdwerkloosheid Haaglanden	3676	2012	3.600	8	SZW	623.1.01	2.048			2.048	1.529	1.160		2.417
Bestemmingsreserve ontwikkelen eigen vorm kinderopvang	3659	2012	500	8	SZW	650.0.02	372			372				372
Bestemmingsreserve ouderen, chronisch zieken en gehandicapten	3679	2014	3.000	9	SZW	614.0.01	-			-				-
Bestemmingsreserve schuldhulpverlening	3655	2012	2.200	9	SZW	620.3.01	33			33	2.000			2.033
Reserve Speelvoorziening	3224	2012	2.500	10	DSB	560.2.02	696			696		62		634
Reserve coördinator kindermishandeling	6228	2012	1.548	10	OCW	630.7.01	1.011			1.011		482		529
Res. Talent Center Den Haag ZW	6238	2011	250	10	OCW	630.7.01	26			26		26		-
Res. Aanpak multiprobleemgezinnen	6263	2012	500	10	OCW	630.7.01	162			162		24		138
Reserve recessie product 210.3.01	6264	2011	2.000	10	OCW	630.7.01	106			106		106		-
Reserve Schevenings Haven Openbare Ruimte	3211	2015	3.800	11	DSB	210.3.01	-			-				-
Reserve Entree van de Stad	3278	2013	2.500	11	DSB	723.4.01	-			-				-
Res. Bedrijventerreinen	6307	2012	3.000	12	DSO	310.4.01	882			882				882
BR Economie in de wijken	6365	2012	7.000	12	DSO	310.4.01	5.170			5.170	60	441		4.789

Bijlage 2a: Verloopoverzicht reserves
(bedragen in €1000)

Omschrijving reserve	Res.nr.	Eindjaar	Max. hoogte	Progr.nr.	Dienst	Product	Saldo per 31-12-2010	Resultaatsbestemming 2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Ont-trekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2011
BR Bedrijfsgerichte gebiedsverbetering	6350	2012	1.000	12	DSO	310.4.01	404			404		4		408
BR Piekten in de Delta	6360	2014	3.700	12	DSO	310.4.01	1.667			1.667	1.966	579		3.054
Res. Startersfonds co-fin gemeentelijk deel	6323	2012	1.000	12	DSO	310.4.01	77			77	200	13		264
BR Haags Banenplan	6359	2011	400	12	DSO	310.4.01	349			349		231	118	-
BR Co-financiering Kansen voor West	6394	2015	2.300	12	DSO	310.4.01	-			-	700			700
Reserve Topopfort	6215	2014	4.200	13	OCW	530.2.01	805			805	1.653	1.059	62	1.337
Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	6230	2014	10.000	13	OCW	530.2.01	6.931			6.931	805	2.250		5.486
Reserve Nationaal actieplan sport en bewegen	6261	2015	3.000	13	OCW	530.2.01	1.601			1.601		312		1.289
Reserve knachtwijken sport	6266	2014	3.600	13	OCW	530.2.01	1.429			1.429	60	1	601	827
BR Fonds Publieksdiensten 3003	3027	2011	5%	14	BSD	002.1.07	-			-		60		-
BR Zieggo Mediatfonds 3002	3026	2011	4.538	14	BSD	002.1.07	304			304		190	114	-
BR Atlantikwalmuseum	6349	2014	500	14	DSO	541.3.01	425			425				425
Reserve Aanvalsplan vrijwilligers	6273	2014	750	15	OCW	620.9.01	-			-	750			750
Reserve emancipatieadviseur	6270	2013	750	15	OCW	630.1.01	75			75	325			400
Reserve Diverse ICT-kosten	3186	2012	1.000	15	OCW	960.1.03	122			122		12		110
Reserve glazen stadhuis	6102	2013	300	15	OCW	960.1.03	202	165		367		123		244
Reserve Versterking financiële functie	6120	2011	500	15	OCW	960.1.03	267			267		104		-
Reserve divenseit (personeelsbeleid)	6139	2011	180	15	OCW	960.1.03	384			384		214	163	-
Reserve Wet voorzieningen Gehandicapten	3126	2014	1.500	16	OCW	960.1.03	22			22		1	21	-
Vrouwenopvang Ouderemishandeling	6275	2014	260	16	OCW	620.7.01	1.149			1.149	260			564
Reserve thuislozenzorg GSB 3	6134	2013	5.349	16	OCW	620.8.01	4.590			4.590		453		260
Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	6229	2013	2.500	16	OCW	620.8.01	2.475			2.475		1		4.137
Reserve Onderreuning WMO	3197	2014	422	16	OCW	714.0.01	165	165-		-				-
Reserve lokaal gezondheidsbeleid	6208	2011	410	16	OCW	714.0.01	51			51		51		-
Reserve Krachtwijken volksgezondheid	6267	2014	3.200	16	OCW	714.0.01	1.031			1.031	2.120	422		2.729
Reserve Verslavingszorg GSB3	6135	2013	2.470	16	OCW	714.1.01	1.880			1.880		70-		1.950
Reserve Mobiliteitsfonds haaglanden	3239	2011	2.000	17	DSB	210.2.02	971			971		971		-
Reserve Groei fietsgebruik trekviettracé	3257	2012	800	17	DSB	210.2.02	800			800		257		543
Reserve Verkeersveiligheid (blackspots)	3262	2012	1.000	17	DSB	210.2.02	441			441		441		-
Reserve Reserve beleid VCP	3271	2012	10.000	17	DSB	210.2.02	579			579		268		311
Reserve Volautomatische autoberging	3228	2012	1.000	17	DSB	214.0.01	213			213			213	-
Reserve Biesieklente	6399	2012	182	17	DSO	211.2.01	-			-	182			182
Res. HSL shurtle	6309	2015	2.300	17	DSO	212.0.01	2.300			2.300		500	250	2.300
Res. Conducteurs op de tram	6325	2011	3.000	17	DSO	212.0.01	750			750		27		340
BR Aanleg transferia	6366	2012	500	17	DSO	212.0.01	367			367				-
BR Aanpak zwerfvuil en graffiti	3068	2011	200	18	BSD	723.8.01	151		151-	-				-
BR Plak- en kladvandalisme	3072	2011	332	18	BSD	723.8.01	51		51-	-				-
BR Aanpak zwerfvuil en graffiti	3068	2011	200	18	DPZ	723.8.01	-		151	151			151	-
BR Plak- en kladvandalisme	3072	2011	332	18	DPZ	723.8.01	-		51	51			51	-
BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	6346	2013	1.335	18	DSO	820.0.01	1.300			1.300	4.515	103		1.197
Reserve Ruimtelijke Ordening	6317	2015	20.000	18	DSO	820.0.01	11.563	5.100-		6.463		1.624	19	9.354
BR Woonpromotie	6361	2011	200	18	DSO	822.1.01	84			84		65		-
Res. Handhaving en ongedierte-bestrijding	3384	2012	5.500	18	DSO	822.5.01	1.321			1.321	1.800	671	719	2.450
BR Stadsmaquette	6354	2011	1.000	19	DSO	810.3.01	759			759		40		-
BR Communicatie ruimtelijke projecten	3417	2011	500	19	DSO	821.0.01	266			266			266	-
Res schev haven	6312	2013	5.000	19	DSO	821.0.01	4.423			4.423	390	741		4.072
Res. Wijkontw.mij. Stationsbuurt	6328	2018	13.600	19	DSO	821.0.01	176			176		176		-
BR. The Hague World Form	6338	2012	8.700	19	DSO	821.0.01	13.170			13.170		1.213		11.957
Reserve DSO centraal station	6358	2014	5.700	19	DSO	821.0.01	8.070	2.864-		5.206		1.200		4.006
BR Campus Den Haag	6371	2012	1.800	19	DSO	821.0.01	3.365			3.365		399		3.365
BR Strategische locatiewontwikkeling	6371	2012	1.800	19	DSO	821.0.01	1.161			1.161				762

Bijlage 2a: Verloopoverzicht reserves
(bedragen in €1000)

Omschrijving reserve	Res.nr.	Eindjaar	Max. hoogte	Progr.nr.	Dienst	Product	Saldo per 31-12-2010	Resultaatsbestemming 2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Ont-trekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2011
BR Internationale Zone	6376	2013	1.400	19	DSO	821.0.01	1.338			1.338		151		1.187
Reserve DOEN	6340	2011	2.000	19	DSO	821.0.01	327			327		170	157	-
Res binnenstad	3409	2012	8.000	19	DSO	821.0.01	3.032	105-		2.927		835		2.092
BR Grote Marktstraat	6352	2012	3.514	19	DSO	821.0.01	50			50		50		-
Reserve Universiteit Leiden	6390	2015	8.046	19	DSO	821.0.01	-			-	8.046			8.046
BR Haga	6391	2014	13.700	19	DSO	821.0.01	-			-	13.700			13.700
BR Beroep en bezwaar	6306	2013	14.700	19	DSO	822.0.01	5.872			5.872		1.716		4.156
BR ICT projecten	6353	2013	6.000	19	DSO	822.0.01	2.049			2.049		329		1.720
Reserve Vulpunten voor aardgas en NaturalHy	3268	2013	500	20	DSB	723.1.01	392			392		16		376
Reserve Omzerten bussen naar aardgas	3269	2010	300	20	DSB	723.1.01	650			650		650		-
Reserve Omgevingsdienst Haaglanden	3246	2013	700	20	DSB	723.3.01	-			-	700			640
BR Institute of Global Justice	6400	2013	2.000	21	BSD	310.4.02	1.790			1.790		218		1.572
BR Europa Direct Centrum	6401	2012	200	21	BSD	310.4.02	100			100		50		50
BR Holland Arr Cities	6363	2011	300	21	DSO	310.4.03	164			164		164		-
BR VVV Verhuizing	6364	2011	750	21	DSO	310.4.03	710			710		710		-
BR Evenementen/Topsporthal	6356	2011	10.000	21	DSO	310.4.03	675			675		38	637	-
BR Citymarketing	6351	2013	2.000	21	DSO	310.5.01	1.969			1.969		355		1.614
Best. reserve Leyweg	3305	2016	7.100	24	IDC	960.4.01	7.100			7.100		650		6.450
Totaal Bestemmingsreserves (project)							148.004	8.069-	-	139.935	52.893	38.855	5.772	148.201
Bestemmingsreserves (overig)														
Reserve WIA (3822)	3606	onbeperkt	onbeperkt	1	ROR	006.0.01	45			45			45	-
BR Friciekosten bezuinigingen	3613	2013	503	1	ROR	006.0.01	502			502			502	-
BR Bovenalligen	3030	onbeperkt	onbeperkt	2	BSD	002.1.01	413			413	183	203		393
BR Eigen risicodragerschap WAO (BSD)	3040	onbeperkt	onbeperkt	2	BSD	002.1.01	220			220			220	-
BR FPU + en seniorenregeling	3092	2015	onbeperkt	2	BSD	002.1.01	189			189	3	82		110
BR Afwikkeling Onvlechting Brandweer	6416	onbeperkt	4.534	4	BSD	120.0.01	4.534			4.534		95		4.439
Reserve Arelenbeleid	6231	2021	2.000	5	OCW	540.1.01	762			762		63		1.487
Reserve Bruidschattregeling POO	6202	2012	14.559	6	OCW	420.0.02	5.138			5.138		2.569		2.569
Personeel voormalig POO	6274	2022	1.300	6	OCW	420.0.02	-			-	600	361		239
Best res Wachtijsbeheer	3705	2012	1.528	8	HGR	611.1.01	1.427			1.427		764		663
Reserve Overcommitting	3448	2014	10.000	12	DSO	310.4.01	3.384	111		3.495	4.000			7.495
Reserve WAO (eigen risico drager)	6109	onbeperkt	onbeperkt	15	OCW	960.1.03	68			68	218	222	64	-
Reserve frictiekosten shared services OCW	6175	2014	450	15	OCW	960.1.03	370			370		160		210
Reserve Strategische aankopen Structuurvisie	6316	2017	30.000	19	DSO	310.4.04	11.597	28-		11.569	200	1.059		10.710
Res sa binckhorst	3419	onbeperkt	onbeperkt	19	DSO	310.4.04	16.292	69		16.361	183	1.255		15.289
BR Openbaar Vervoer HTM	3452	2014	6.000	22	CT	913.0.01	12.108	732-		11.376		2.733		8.643
BR Deelname Haagse Hitte	3471	2013	400	22	CT	913.0.01	2.225			2.225		1.700		525
BR Personeelshyotheekportefeuille	3451	2012	2.000	22	CT	914.0.01	1.572			1.572		96		214
BR Voorfinancieringsrente Sportcampus Zuidenpark	3479	2014	4.500	22	CT	914.0.01	-			-	4.500	498		1.074
BR Te verdelen Middelen Begroting 2008 - 2011	3455	2011	3.000	23	CT	922.3.16	50			50		50		-
BR Te verdelen middelen Begroting 2009 - 2012	3464	2012	60.000	23	CT	922.3.16	7.120			7.120		5.045		2.075
Reserve Te verdelen middelen begroting 2011 - 2014	3474	2015	100.000	23	CT	922.3.16	93.284			93.284	3.391	5.990		90.685
BR Te verdelen middelen begroting 2012 - 2015	3470	2015	97.000	23	CT	922.3.16	-			-	97.309	70.637		26.672
BR Friciekosten	3475	2014	50.000	23	CT	922.3.16	30.000			30.000		3.951		26.049
Bestemm. res. Assurantiën	3302	onbeperkt	5.400	24	IDC	-	5.400	580-		5.400		97.533	43	5.400
Totaal Bestemmingsreserves (overig)							197.010	580-	-	196.430	110.387	97.533	43	209.441
TOTAAL GENERAAL							1.150.303	6.831-	-	1.143.472	351.639	255.367	115.895	1.123.850

Bijlage 2a: Verlooppoverzicht reserves
(bedragen in €1000)

Onschrijving reserve	Res.nr.	Eindjaar	Max. hoogte	Progr.nr.	Dienst	Product	Saldo per 31-12-2010	Resultaatsbestemming 2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Ont-trekkingen	Vrijval	Saldo per 31-12-2011
TOTAAL PER CATEGORIE														
Algemene reserve							81.766	52.494	-	134.260	11.070	134	40.500	104.696
Dienstcompensatie-reserves							10.254	12.126	-	1.872	14.272	849	-	11.551
Reserve Grondbedrijf							68.426	14.315	-	54.111	1.407	7.489	-	48.029
(Tarief)legalisatie-reserves							8.243	-	-	8.243	6.407	1.515	-	13.135
Activa-financiering							147.758	-	-	147.758	395	9.788	7.186	131.179
Bestemmingsreserves							833.856	32.884	-	800.972	318.088	235.592	68.209	815.260
TOTAAL GENERAAL							1.150.303	6.831	-	1.143.472	351.639	255.367	115.895	1.123.850
SPECIFICATIE BESTEMMINGSERESERVES														
Systeemreserves (fonds)							79.881	1.126	-	81.007	36.598	4.352	13.013	100.240
Systeemreserves (risico)							25.741	-	-	25.741	16.665	15.703	7.910	18.794
Uitvoering (gemeentebreed)							245.265	17.147	-	228.118	35.200	26.083	40.700	196.535
Uitvoering (dienst)							137.955	8.214	-	129.741	66.145	53.066	771	142.049
Project-reserves							148.004	8.069	-	139.935	52.893	38.855	5.772	148.201
Overige bestemmingsreserves							197.010	580	-	196.430	110.587	97.533	43	209.441
TOTAAL GENERAAL							833.856	32.884	-	800.972	318.088	235.592	68.209	815.260

Bijlage 2b: Looptijd, doel en hoogte van reserves (per programma)

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in dzt)	Instellingsjaar	Ingesteld bij	INSTELLINGS-BESLUIT	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	WIJZIGINGS-BESLUIT	RIS-nr.	
01 - Gemeenteraad														
3606	Reserve WIA (3822)	ROR	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Als gevolg van het eigen risicodragerschap van de gemeente wordt hiermee het mogelijke financiële risico afgedekt van arbeidsongeschiktheid van medewerkers	onbeperkt	onbeperkt	2007	Concembericht 2007		149025	-			
3613	BR Frictiekosten bezuinigingen	ROR	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Opvangen van frictiekosten die ontstaan bij het realiseren van structurele bezuinigingen.	2013	503	2010	Sepenaat naadsvoorstel (rv 114 / 2010)		175051	Concembericht 2004			
02 - College & bestuur														
3010	Dienstcompensatiereserve BSD	BSD	2. Dienstcompensatiereserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	2.000	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	-			
3098	BR Concerbrede ICT systemen	BSD	6c. Bestemmingsreserve (gemeentebreed uitvoering)	Betreft geld voor lopende projecten bij de diensten	onbeperkt	onbeperkt	2009	Jaarrekening 2008		163497	Programmabegroting 2012-2015		ntb	
3027	BR Fonds Publiekdiensten 3003	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het bevorderen en/of exploiteren van publieksdiensten op ICT gebied.	2011	596	1997	Sepenaat naadsvoorstel (rv 172 / 1997)		20092	Programmabegroting 2012-2015		ntb	
3071	BR Huis van de Democratie 3903	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het bieden van een centrale plek waar tal van activiteiten en debatten kunnen plaatsvinden, niet alleen over de actuele politiek maar ook op het vlak van de staatkundige en parlementaire historie van ons land. Een plek waar jong en oud kennis kunnen maken met het belang van onze democratische rechtsstaat. Daarbij zal de samenwerking worden gezocht met een groot aantal (meest Haagse) musea en instellingen.	2013	255	2007	Gebundeld RV 2007		150743	-			
3085	BR Standbeelden Thorbecke en Juliana	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	De afgelopen periode vinden er binnen onze stad in toenemende mate initiatieven plaats die beogen nieuwe monumenten te realiseren. Te denken valt aan monumenten voor Koningin Juliana en Thorbecke. Dergelijke monumenten kunnen bijdrage aan het profiel van onze stad aan een beleving van inwoners die aansluit bij dit profiel. Hiervoor is het van belang dat eventuele realisatie, vooraf goed wordt beoordeeld en voorbereid. Door het college is incidenteel €400.000 beschikbaar gesteld in 2009. De gelden zullen in de loop van twee jaren worden uitgegeven.	2012	400	2008	Programmabegroting 2009-2012		157458	Programmabegroting 2012-2015			ntb
6403	BR kenregistraties	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het doel van het project is om de losse kenregistraties om te vormen tot een sluitend stelsel van kenregistraties. De bestaande kenregistraties worden aangesloten op de wettelijke basisregistraties. Daarnaast zullen een aantal nieuwe kenregistraties worden gerealiseerd. Hierbij wordt uitgegaan van het informatice principe: eenmalige invoer, meervoudig gebruik.	2011	435	2009	2e Gebundeld RV 2009		168705	-			
6409	BR Glasvezel	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	In het kader van de crisisbestrijding middelen beschikbaar te stellen voor het meerjarig project "Tiber to the Home. In het bijzonder voor projectvoorbereiding, financierings afspraken, volume afspraken voor leges- en degenetickosten, organisatie van verdeelstations en verzorging van communicatie.	2011	600	2009	2e Gebundeld RV 2009		168705	Sepenaat naadsvoorstel (rv 177 / 2010)		177239	
3030	BR Bovenalligen	BSD	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Deze bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten van bovenallig personeel als gevolg van o.a. reorganisaties bij de Bestuursdienst. In de raming is uitgegaan van de herplaatsingskosten van de betrokken medewerkers.	onbeperkt	onbeperkt	2004	Concembericht 2004		116806	-			
3040	BR Eigen risicodragerschap WAO (BSD)	BSD	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Ter dekking van de kosten in relatie tot het Eigen risicodragerschap WAO	onbeperkt	onbeperkt	2006	Jaarrekening 2005		156905	-			
3092	BR FPU + en seniorenregeling	BSD	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Afdekken kosten extra kosten FPU+ en Seniorenregeling. Regeling houdt in 2015 op te bestaan.	2015	onbeperkt	2008	Gebundeld RV 2008		159481	-			
03 - Dienstverlening en Stadsdelen														
3010	Dienstcompensatiereserve DPZ	DPZ	2. Dienstcompensatiereserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	1.000	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.	-			
3573	Bestemmingsreserve verkiezingen	DPZ	4. (Tarief)legalisatie-reserve	Het doel van de egaliseringsverkiezingen is aan de ene kant om de kosten van een tussentijds, niet geplande, verkiezing waarvoor geen budgettaire middelen zijn te kunnen opvangen. Daarnaast is het doel om schommelingen in de kosten van verschillende verkiezingen op te kunnen vangen.	onbeperkt	2.000	2011	Programmabegroting 2012-2015		181195				

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzettingjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
01 - Dienverlening en Suddelen											
3555	reserve vorming Dienst Publicservices	DPZ	6c. Bestemmingsreserve (project)	Per 1 januari 2010 gaat de Dienst Publicservice (DPS) van start. De bijbehorende kosten 2010 worden toegevoegd aan een nieuw in te stellen bestemmingsreserve Dienst Publicservice.	2011	1.350	2009	Concernbericht 2009	167217	-	-
04 - Openbare orde en Veiligheid											
3043	BR Vervanging Camera's	BSD	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Egalisatiereserve vormen voor het vervangen van camera's in bestaande toezichtgebieden.	2011	360	2006	Concernbericht 2006	140688	-	-
3086	BR Veiligheidsfonds	BSD	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Het Veiligheidsfonds is bestemd voor de financiering van het thema Persoonsgerichte aanpak en van het thema Overlast en Verloedering. Daarbij is het wenselijk om de nodige flexibiliteit in te bouwen om de beschikbare middelen te verdeken naar actuele inzichten over beide thema's. Door het college is incidenteel € 3.250.000 beschikbaar gesteld in 2009. De gelden zullen in de loop van drie jaren worden uitgegeven.	2014	3.250	2008	Programmabegroting 2009-2012	157458	Programmabegroting 2012-2015	-
3038	BR Aanpak Veelplegers	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Intensiveren van de aanpak Veelplegers	2016	1.080	2007	Concernbericht 2007	149025	Programmabegroting 2012-2015	-
3059	BR Preventie alcohol en cannabisgebruik bij minderjarigen	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Beworping van respectvol gedrag, voor het tegengaan van cannabisgebruik door jongeren en voor het tegengaan van alcoholmisbruik bij minderjarigen	2011	400	2007	Concernbericht 2007	149025	-	-
6413	BR Polarisation en radicalisering	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	De gemeenten heeft €0,5 miljoen van het rijk toegewezen gekregen ter ondersteuning van de uitvoering van het 'Programma (preventieve) aanpak Polarisation en Radicalisering'. De middelen zijn bij de begrotingsopbouw 2011-2014 toegevoegd aan de begroting voor 2010. Echter, de activiteiten uit het Programma (preventieve) aanpak Polarisation en Radicalisering hebben ook betrekking op 2011. Daarom is een reserve nodig om €0,2 miljoen beschikbaar te houden voor 2011.	2011	1.301	2010	Sepenaat naadvooitel (rv 154 / 2010)	176957	-	-
6415	BR Friciekosten Brandweer	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Dekking van de kosten die voortvloeien uit de ontvlechting van de Brandweer	2014	1.301	2010	Sepenaat naadvooitel (rv 168 / 2010)	177249	Programmabegroting 2012-2015	-
6416	BR Afwikkeling Ontvlechting Brandweer	BSD	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Dekking van de hogere kapitaalasten in de bijdrage aan de Veiligheidsregio Haaglanden.	onbeperkt	4.534	2010	Sepenaat naadvooitel (rv 168 / 2010)	177249	-	-
3048	BR Buurtconferenties en Nachtpreventie	DPZ	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het college heeft met de woningcorporaties afgesproken om drie jaar lang een bedrag vanuit de gemeente beschikbaar te stellen. Het bedrag komt eenmalig over van DSO	2011	1.185	2006	Concernbericht 2006	140688	2e Gebundeld RV 2009	168705
05 - Cultuur											
6402	BR Digitalisering archief	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het uitvoeren van een gefaseerd programma met als doel het digitaliseren van archieven en het aanpassen van werkprocessen zodat gebruik wordt gemaakt van digitale documenten. Dit programma levert een bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen uit de nota 'Meeleiden met excellente dienstverlening'.	2011	650	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-
6240	Reserve versterking internat. Program. Koninklijke Schouwburg	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor het verstrekken van de internationale programmering van De Koninklijke Schouwburg	2012	200	2008	Sepenaat naadvooitel (rv 188 / 2008)	157606	-	-
6242	Reserve Den Haag Europese Culturele Hoofstad 2018	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor voorbereiding van het project Culturele hoofstad 2018	2012	2.000	2009	1e Gebundeld RV 2009	164474	-	-
6244	Reserve Jazz	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Bestemd voor verhoging gemeentelijke bijdrage met €0,16 mln. incidenteel t/m j. 2009-2012	2012	160	2008	Sepenaat naadvooitel (rv 188 / 2008)	157606	-	-
6245	Reserve Museum	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Subsidiering Museum 2009-2012	2012	1.200	2009	Programmabegroting 2010-2013	166299	-	-
6231	Reserve Atriefbeleid	OCW	6f. Bestemmingsreserve (overig)	uitbreiding permanente werkruimtes (bezit OCW en objectsubsidies) en stichting voor werkruimte voor kunstenaars en optimalisering beheer	2021	2.000	2008	Sepenaat naadvooitel (rv 179 / 2008)	156705	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6254	Reserve Dependence Koorrenhuis en Cultuuranker Zuidlaanstraat 55-59	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Conform de Raamovereenkomst Knachtwijken, wordt het pand aan de Zuidlaanstraat verbouwd, zodat het Koorrenhuis voorteen gevestigd aan de Achterbraamstraat en het Cultuuranker hierin gehuisvest kunnen worden.	2014	5.468	2009	Sepenaat naadvooitel (rv 144 / 2009)	167298	-	-
6259	Reserve Cultuurparticipatie	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het stimuleren van cultuurparticipatie waarvoor planvoorbereiding is opgestart in het kader van het Fonds voor Cultuurparticipatie.	2012	2.144	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzettingjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
06 - Onderwijs											
3010	Dienstcompensatie-reserve DOB	DOB	2. Dienstcompensatie-reserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	1.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-
3101	Reserve implementatie Meerjaren programma Onderwijs Huisvesting	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Implementatie meerjaren onderhoudsprogramma's onderwijshuisvesting	2013	240	2004	Sepenaat naadvoorstel (rv 125 / 2004)	119454	1e Gebundeld RV 2009	164474
3175	Reserve Activiteiten/projecten stedelijk onderwijsbeleid	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Implementatie meerjaren onderhoudsprogramma's onderwijshuisvesting	2016	1.929	2016	Sepenaat naadvoorstel (rv 125 / 2004)	119454	Sepenaat naadvoorstel (rv 175 / 2011)	-
6205	Reserve GSB III SIV4 Gemeentelijk Onderwijsachterstandsbeleid	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Gemeentelijk aandeel in financiering doelstellingen GSB III	2011	8.000	2007	Concernbericht 2007	149025	-	-
6220	Reserve spijbeloofstaf	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor het starten van een pilot in de Haagse Krachtwijken gezien de procentueel hoge verzuimantallen in deze wijken.	2011	2.800	2008	Jaarrekening 2007	156285	-	-
6222	Reserve uitbreiding leerkanalenprofiel (krachtwijken)	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor de uitbreiding van het leerkanalenprofiel in de krachtwijken	2011	1.000	2008	Jaarrekening 2007	156285	-	-
6233	Reserve maatschappelijke stages	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor het realiseren van maatschappelijke stages bij het voortgezet onderwijs en het aantal vrijwilligers te laten stijgen en de ondersteuning van vrijwilligers te versterken	2011	106	2008	Gebundeld RV 2008	159481	-	-
6250	Reserve proef excellentie en onderwijs	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Bij de meicirculaire 2009 van het ministerie van BZK wordt incidenteel in 2009 een bedrag van €0,25 mln. beschikbaar gesteld voor de uitvoering van activiteiten in de pilots "Plusklassen en Leonardo klassen", zoals overeengekomen in het convenant 'stimuleren van excellentie in het primair onderwijs in de gemeente Den Haag'. Deze pilots beogen praktische leerervaring op te leveren die breder verspreid worden onder scholen in Nederland. Dit leidt tot uitdagingen in 2010 en 2011. De eindverantwoording van de middelen door de schoolbesturen zal in 2012 plaatsvinden.	2012	250	2009	Concernbericht 2009	167217	-	-
6252	Reserve Regeling Binnenmilieu Scholen Primair en Speciaal Onderwijs	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor verbetering van het binnenklimaat en energiebesparing in schoolgebouwen voor het basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs in Den Haag.	2018	4.800	2009	Sepenaat naadvoorstel (rv 139 / 2009)	167294	Programma-afgrooting 2012-2015 RV 146/2011	ntb
6253	Reserve vakscholen	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het opzetten van meerdere vakcolleges in Den Haag. In een vakcollege kunnen jongeren een praktijkgerichte opleidingsroute volgen verzorgd door een Vinbo-school en ROC samen, die direct leidt tot een startkwalificatie en een vakdiploma.	2012	800	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-
6262	Res. Krachtwijken brede scholen	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het bieden van extra ondersteuning aan de schoolbesturen voor de uitwerking van de brede school en de zaterdag-school.	2014	625	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-
6271	Reserve duurzame huisvesting primair en speciaal onderwijs	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Verbetering hygiëne bestaande gebouwen voor primair en speciaal onderwijs.	2017	6.500	2011	Sepenaat naadvoorstel (rv 146 / 2011)	181330	-	-
6202	Reserve Bruidschatrekening POO	OCW	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Dient voor het toekennen van een vergoeding gedurende de periode 1 januari 2008 tot 1 januari 2013 voor kosten van administratie, beheer en bestuur	2012	14.559	2007	Concernbericht 2007	149025	-	-
6274	Personeel voormalig POO	OCW	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Doorbetalen van loon-, opleidings-, herplaatsings- en begeleidingskosten van medewerkers die bij de verzuimstandig van de voormalige dienst Primair Openbaar Onderwijs (DPOO) niet zijn over gegaan naar de stichting De Haagse Scholen. Voor de mensen die nog niet herplaatst zijn, is het onvermijdelijk dat loon- en bijkomende kosten betaald zullen moeten worden, waarschijnlijk tot hun pensionering.	2022	1.300	2011	Programma-afgrooting 2012-2015	181195	-	-
07 - Integratie en Krachtwijken											
6405	BR KW BC Bewonersparticipatie	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het doel is om de betrokkenheid van de bewoners, juist degene die doorgaans wat minder worden bereikt, te vergroten door bewoners zelf te vragen met ideeën te komen met betrekking tot verbetering van de leefomgeving en de sociale cohesie. Vervolgens de middelen beschikbaar te stellen om de ideeën uit te voeren.	2012	6.878	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programma-afgrooting 2012-2015	ntb
6407	BR KW BC Urbanmarketing	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	De belangstelling voor de wijk Tansvaal als woon-, werk- en recreatiegebied te vergroten en de economie in de wijk een stevige basis te geven.	2011	600	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzettingjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
07 - Integratie en Krachtwijken											
6408	ER KAV BC Imagocampagne	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het ontwikkelen en inzetten van een geïntegreerde communicatieaanpak voor de Schilderswijk, om zo een structurele bijdrage te leveren aan de realisatie van het Verdrag van de Schilderswijk en de bijbehorende businesscases. Hierbij worden de bewoners van de wijk en de organisaties die er actief zijn, nauw betrokken.	2012	549	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6249	Reserve Marokko instituut	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Medefinancieren van de vestiging van het Marokko-instituut in Den Haag.	2012	90	2009	1e Gebundeld RV 2009	164474	-	-
3677	Bestemmingsreserve Risco's inburgering en verantwoord bouw	SZW	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Deze reserve is ervoor bedoeld om mogelijke tekorten in de komende jaren te kunnen dekken op de uitvoering van inburgering, dan wel voor het op verantwoorde wijze afbouwen van de uitvoering op dit beleidsterrein als gevolg van de wijzigingen in het rijksbeleid.	2013	5.900	2010	Sepenaat naadvorstel (nr. 154 / 2010)	176957	-	-
3675	Bestemmingsreserve Experiment ex-AMA's	SZW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Vanuit het Rijk is er een experiment gestart met onder andere als doel de begeleiding en motivering van ex-AMA's (Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers) om volwaardig terug te keren naar land van herkomst.	2011	300	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-

08 - Werk en inkomen

3010	Dienstcompensatiereserve HGR	HGR	2. Dienstcompensatie-reserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	2.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-
3705	Best res Wachtdienstbeheer	HGR	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Aanpakken van de wachtdienst	2012	1.328	2008	Jaarrekening 2007	156285	Programmabegroting 2012-2015	168705
3010	Dienstcompensatiereserve SZW	SZW	2. Dienstcompensatie-reserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	4.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-
3650	Inkomensvoorzieningen (voorheen WWB I-deel)	SZW	6b. Bestemmingsreserve (systeemreserve risico)	Met de invoering van de WWB ontvangen de gemeenten van het rijk een budget voor de financiering van bijstandsuitkeringen. In de reserve worden rijksmiddelen gestort die in enig jaar niet worden aangewend	onbeperkt	17.000	2004	Concernbericht 2004	116806	-	-
3660	Bestemmingsreserve Sociaal Economisch Fonds	SZW	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Het doel van het fonds is om intensiever in te zetten op de participatie van de burgers van Den Haag en op de ontwikkeling van de onderkant van de arbeidsmarkt. Dit fonds wordt tot en met 2011 extra gevoerd door de besparing op uitkeringsgelden als gevolg van het verminderde aantal bijstandsgerechtigden.	2017	onbeperkt	2008	Programmabegroting 2009-2012	157458	-	-
3659	Bestemmingsreserve ontwikkelen eigen vorm kinderopvang	SZW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Ontwikkeling nieuwe vorm van kinderopvang	2012	500	2008	Jaarrekening 2007	156285	2e Gebundeld RV 2009	168705
3672	Bestemmingsreserve Werkgelegenheid, in het bijzonder afbouw van ID- en WWB-banen	SZW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Financiële afronding in het kader van werkgelegenheid in het bijzonder de afbouw van ID- en WWB-banen	2017	27.000	2009	1e Gebundeld RV 2009	164474	Programmabegroting 2012-2015	ntb
3676	Bestemmingsreserve Jeugdwerkloosheid Haaglanden	SZW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Om de jeugdwerkloosheid als gevolg van de economische crisis te bestrijden, heeft het Rijk voor de periode 2009-2011 voor gemeenten per regio extra middelen beschikbaar gesteld. Hiervoor is een Plan van aanpak jongeren regio Haaglanden opgesteld (22 september 2009, BSW/2009/528). Op basis van dit plan van aanpak heeft de gemeente Den Haag met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een convenant gesloten. Het gaat om projecten om jongeren te stimuleren langer door te leren, Werkmaat (combinatie van leren en werken) en bemiddeling naar werk. Voor de regio Haaglanden is daarbij € 3,6 miljoen beschikbaar gesteld. Verdeling van dit bedrag vindt plaats onder de negen Haaglanden gemeenten waarbij gemeente Den Haag verantwoordelijk is voor de verdeling van de middelen en de monitoring van de bereikte resultaten. In 2010 is € 1,7 mln. aan de randgemeenten doorbetaald en zal de overige € 1,9 mln. door gemeente Den Haag worden besteed.	2012	3.600	2009	Jaarrekening 2009	172736	Programmabegroting 2012-2015	ntb

09 - Sociale voorzieningen en armoedebestrijding

3655	Bestemmingsreserve schuldhulpverlening	SZW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Middelen voor "Samen aan de slag"	2012	2.200	2007	Gebundeld RV 2007	150743	Programmabegroting 2012-2015	ntb
3679	Bestemmingsreserve ouderen, chronisch zieken en gehandicapten	SZW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Compensatie voor chronisch zieken en gehandicapten (incl. 65+ ers) in het kader van armoedebestrijding.	2014	3.000	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195	-	-

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzettingjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
10 - Jeugd en Gezin											
3224	Reserve Speelvoorziening	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	Aanleg en onderhoud speelplaatsen	2012	2.500	2008	Concernbericht 2008	157856	Programmabegroting 2012-2015	
6198	Reserve actieprogramma Jeugd	OCW	6a. Bestemmingsreserve (systeemreserve fonds)	Uitvoeren van het actieprogramma Jeugd.	onbeperkt	7.500	2007	Gebundeld RV 2007	150743	Sepenaar nadsvoorstel (rv 167 / 2011)	
6228	Reserve kamers met kansen	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor de woonbegeleiding van risicojongeren in een dertal projecten.	2012	1.548	2008	Concernbericht 2008	157856	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6238	Reserve coördinator kindermishandeling	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor het aanstellen van een Regionale Coördinator Kindermishandeling voor de jaren 2008, 2009 en 2010.	2011	250	2008	Gebundeld RV 2008	159481	-	
6263	Res. Talent Center Den Haag ZW	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	De demontage, opslag en voorbereidingskosten ten behoeve van het bedrijfsplan van jeugdherberg Ockenburgh.	2012	500	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programmabegroting 2012-2015	
6264	Res. Aanpak multiprobleemgezinnen	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Door goed onderlinge samenwerking kwetsbare huishoudens binnen de gemeente in kaart brengen en hulpverlening inzetten.	2011	2.000	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	

11 - Leefomgeving

3010	Dienstcompensatiereserve DSB	DSB	2. Dienstcompensatiereserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	4.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	
3205	Reserve Bomen	DSB	6a. Bestemmingsreserve (systeemreserve fonds)	vervangings/herplant gekapte bomen	onbeperkt	100	1996	Sepenaar nadsvoorstel (rv 71 / 1996)	17299	Programmabegroting 2012-2015	ntb
3206	Reserve MOP Groen	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	tegen schommelingen in het onderhoud groen	onbeperkt	1.000	2001	Sepenaar nadsvoorstel (rv 233 / 2001)	88138	-	
3275	Reserve bedrijfsvoering DSB	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De middelen uit de reserve bedrijfsvoering DSB worden aangewend voor de projecten "Migratie naar Wegbiss" en integratie DSB.	2012	5.000	2008	Concernbericht 2008	157856	-	
3211	Reserve Scheveningse Haven Openbare Ruimte	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	De uitvoering masterplan scheveningse haven heeft ook invloed op de openbare ruimte, infrastructuur, kades en andere voorzieningen in de haven. Om deze zaken op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen is € 3,8 mln. beschikbaar om de aanvullende investeringen te financieren. De noodzakelijke investeringen betreffen het creëren van herstellende en vernieuwen van de werkhaven (€ 0,9 mln.), passende containeropslag voor de vissers (€ 1,5 mln.), renovatie drinkwatervoorzieningen en aanpassing elektrische installaties (€ 0,5) en diverse kleine aanpassingen (€ 0,9 mln.). De middelen, ad € 3,8 mln. zijn beschikbaar vanaf 2012 en zijn gedeceerd aan de nieuwe gevormde reserve "Scheveningen Haven" bij Dienst Stadsbeheer. De looptijd van deze reserve is tot en met 31-12-2015.	2015	3.800	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3278	Reserve Entree van de Stad	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	Bij de begroting 2011-2015 is € 2,5 miljoen bestemd voor het verbeteren van de entrees van de stad. Het gaat hierbij om de verbetering van Entree A12/Utrechtse baan waar de aanlanding van de Utrechtsebaan in Den Haag wordt versterkt waarbij de nadruk ligt op een groenere inpassing. Entree N44/Benoordenhoutseweg waar de N44 met kleine ingrepen ruimtelijker wordt gemaakt en het Scheveningenbad waar met kleine ingrepen een eenduidiger beeld wordt gecreëerd. Naar verwachting worden de plannen in 2012 voorbereid en gerealiseerd in 2013.	2013	2.500	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3287	Reserve recessie product 210.3.01	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	In het kader van de bestrijding van de recessie zijn op product 210.3.01 extra middelen incidenteel in 2009 ter beschikking gesteld. Van deze incidentele budgetten wordt naar verwachting 3,29 mln niet in 2009 maar in 2010 uitgegeven dan wel administratief verplicht.	2011	3.290	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705		

12 - Economie

6383	BR Krachtwijken DSO (050.0.00)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Voor de meerprijze krachtwijken projecten Paul Krugerlaan / Aansluiting lijn 11 dient een bestemmingsreserve te worden ingesteld. Voor de Paul Krugerlaan is € 2,057 mln. beschikbaar en voor de aansluiting lijn 11 € 0,162 mln.	2012	2.500	2010	Concernbericht 2010	175466	-	
3447	Res. D2 Cofinanciering	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Meerjarige projecten Citymarketing en tramremise Frans Halsstraat	2014	5.500	2008	Concernbericht 2008	157856	-	J
6307	Res. Bedrijventerreinen	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Uitvoering Project Uitenhagestraat en revitalisering ZKD	2012	3.000	2006	Concernbericht 2006	140688	2e Gebundeld RV 2009	168705

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Insettelsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
12 - Economie											
6323	Res. Startfonds co-fin gemeentelijk deel	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Cofinanciering EFRO-programma Kansen Voor West, onderdeel hulp aan startende ondernemers	2012	1.000	2007	Gebundeld RV 2007	150743	Concembericht 2009	167217
6350	BR Bedrijfsgerichte gebiedsverbetering	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Innovatie prof BVG	2012	1.000	2008	Jaarrekening 2007	156285	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6359	BR Haags Baneplan	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Alsnoeg kunnen uitvoeren van vertraagde projecten inzake dienstverlening aan ondernemers	2011	400	2008	Gebundeld RV 2008	159481	-	-
6360	BR Picken in de Delta	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Te besteden aan projecten gerelateerd aan het programma Picken in de Delta, onder meer ter versterking van de afgesproken ambities op het gebied van vrede, recht en veiligheid.	2014	3.700	2008	Gebundeld RV 2008	159481	Sepenaat naadvoorstel (rv 155/2011)	ntb
6365	BR Economie in de wijken	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Stimuleren van economische ontwikkeling in de wijken	2012	7.000	2009	1e Gebundeld RV 2009	164474	-	-
6394	BR Co-financiering Kansen voor West	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	de financiering van Kansen voor West projecten	2015	2.300	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195	-	-
3448	Reserve Overcommittering	DSO	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Overcommittering D2	2014	10.000	2006	Sepenaat naadvoorstel (rv 179 / 2006)	142016	-	-

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Insettelsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
13 - Sport											
6255	Reserve olympisch fonds	OCW	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Het realiseren van de ambitie om meer internationale topsportevenementen als EK en WK's binnen te halen.	2018	4.000	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-
6215	Reserve Topsport	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor de benodigde steun geven aan talenten, topsporters en betrokken organisaties.	2014	4.200	2008	Concembericht 2008	157856	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6230	Reserve combifuncties brede school, sport en cultuur	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor het bundelen van het beleid op het terrein van brede scholen, sport en cultuur en het intensiveren door middel van combinatiefuncties.	2014	10.000	2008	Sepenaat naadvoorstel (rv 151 / 2008)	156418	-	-
6261	Reserve Nationaal actieplan sport en bewegen	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Hagenaars die onvoldoende actief zijn stimuleren tot meer sport en beweging.	2015	3.000	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-
6266	Reserve Krachtwijken sport	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Aanpakken van gezondheidsachterstanden in krachtwijken en stimuleren van een gezonder leven met meer beweging. Samenhang met reserve Krachtwijken Volksgezondheid (nr. 6267)	2014	3.600	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Insettelsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
14 - Media/ICT in de stad, Monumenten en											
3026	BR Ziggo Mediafonds 3002	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het ontwikkelen van lokaal mediabeleid	2011	4.538	1997	Sepenaat naadvoorstel (rv 172 / 1997)	20092	Sepenaat naadvoorstel (rv 167 / 2010)	176845
3279	Reserve Archeologie	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	aanwending voor verbouwing nieuwe locatie (verhuizing)	2012	1.404	2008	Concembericht 2008	157856	Programmabegroting 2012-2015	-
6349	BR Anthraciummuseum	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Ontoestuning realisatie museum in bunkercomplex Oostduinpark	2014	500	2008	Jaarrekening 2007	156285	Sepenaat naadvoorstel (rv 162 / 2010) RV159/2011	177062

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Insettelsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
15 - Maatschappelijke ondersteuning											
3010	Dienstcompensatie-reserve OCW	OCW	2. Dienstcompensatie-reserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	4.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-
3106	Reserve Exploitatie rendabele panden	OCW	4. (Tabel-)legislatie-reserve	Dit is een exploitatie-reserve exploitatie, een voorziening voor onderhoud en een reserve voor onstabiele toppen.	onbeperkt	onbeperkt	2004	Concembericht 2004	116806	Sepenaat naadvoorstel (rv 16/2012)	182053
6182	Reserve Stimuleringsfonds wonen, welzijn en zorg	OCW	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Voor een samenhangende aanpak wonen, welzijn en zorg	2013	2.058	2007	Jaarrekening 2006	145338	-	-
3186	Reserve bedrijfsvoering ICT - Invocering Document Management Systeem	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	ICT Bedrijfsvoering, relatie met reserve 3185 en 3187	2012	1.000	2007	Concembericht 2007	149025	-	-
3197	Reserve Ondersteuning WMO	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	de versterking van de gemeentelijke onderhandelingspositie in het rijk	2014	422	2005	Jaarrekening 2004	127024	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6102	Reserve Diverse ICT-kosten	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	De vervaardiging van modules in EOS, extra investeringen in ICT ter verbetering van specifieke volgsystemen voor investeringen en de rapportage over de uitputting van investeringen en het ontwikkelen, vervaardigen en behalen van toepassingen met betrekking tot WMO en internet.	2013	300	2005	Jaarrekening 2004	127024	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6120	Reserve Versterking financiële functie	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Ter versterking van de financiële functie	2011	500	2006	Jaarrekening 2005	136905	-	-
6139	Reserve glazen stadhuis	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Invoeren van het glazen stadhuis (elektronische dienstverlening)	2011	10.500	2006	Jaarrekening 2005	136905	-	-
6197	Reserve diversiteit (personeelsbeleid)	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	OCW wil dat de personele bezetting van de dienst een weerspiegeling is van de Haagse samenleving.	2011	180	2007	Jaarrekening 2006	145338	1e Gebundeld RV 2009	164474
6270	Reserve emancipatieadviseur	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	In 2009 is er voor 2009, 2010 en 2011 geld beschikbaar gekomen voor het aanstellen van twee emancipatie adviseurs. Deze adviseurs zijn pas eind 2009 aangesteld voor een periode van drie jaar. Door middel van deze reserve kunnen de middelen tot 2012 middelen gereserveerd worden.	2013	750	2010	Programmabegroting 2011-2014	175064	Programmabegroting 2012-2015	ntb

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Instellingsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
15 - Maatschappelijke ondersteuning											
6273	Reserve Aanvalsplan vrijwilligers	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Om de vrijwillige inzet van Hagenaars te stimuleren is het aanvalsplan vrijwilligers gestart. In dit plan staan de maatregelen en activiteiten om de civil society te stimuleren en het aantal vrijwilligers in de stad te laten stijgen. De extra kosten van dit aanvalsplan worden uit deze reserve gefinancierd	2014	710	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
6109	Reserve WAO (eigen risico dingert)	OCW	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Dekking voor de uitbetaling van WAO uitkeringen	onbeperkt	onbeperkt	2005	Concernbericht 2005	131756		
6175	Reserve frictiekosten shared services OCW	OCW	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Op de vorming van de shared services organisatie zal naar verwachting een taakstelling worden geleegd. De diensten die taken overnemen zullen te maken krijgen met frictiekosten.	2014	450	2007	Jaarrekening 2006	145338	Programmabegroting 2012-2015	ntb
3678	Individuele voorziening WMO	SZW	6b. Bestemmingsreserve (systeemreserve risico)	Deze reserve wordt gebruikt om de schommelingen in de vraag naar de producten en de benodigde apparatuursinzet van Hulp bij het huishouden, Woonvoorzieningen gehandicapten en Vervoersvoorzieningen gehandicapten op te vangen. Hiertoe worden de resultaten van deze producten verrekend met deze systeemreserve. De systeemreserve heeft een ondergrens van € 1 mln. en een bovengrens van € 5 mln. Bij een endsaldo buiten de bandbreedte is de reserve onderwerp van de begrotingsvoorbereiding.	onbeperkt	5.000	2010				

16 - Volksgezondheid en Zorg

6257	Reserve Financiering ambulancedienst	OCW	4. (Tantje)egalitatie-reserve	Ter dekking van afschrijvingslasten van investeringen in Ambulancezorg.	afh van inv	onbeperkt	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	
3100	Reserve Aanvaardbare kosten Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en Afschrijvingsstelsysteem	OCW	6b. Bestemmingsreserve (systeemreserve risico)	De reserve vloeit voort uit rijksbegroting rond de belasting van het ambulancevervoer.	onbeperkt	onbeperkt	2004	Concernbericht 2004	116806		
3126	Reserve Wet voorzieningen Gehandicapten	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	uitvoering van de nota "Hoezo gehandicapt?"	2014	1.500	2008	Gebundeld RV 2008	159481	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6134	Reserve thuiszorg GSB 3	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Gemeentelijk aandeel in financiering doelstellingen GSB III	2013	5.549	2006	Jaarrekening 2005	136905	2e Gebundeld RV 2009	168705
6135	Reserve Verslavingszorg GSB3	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Gemeentelijk aandeel in financiering doelstellingen GSB III	2013	2.470	2006	Jaarrekening 2005	136905	2e Gebundeld RV 2009	168705
6208	Reserve lokaal gezondheidsbeleid	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor het verminderen van pogingen tot zelfdodingen onder jongeren (Suicide Nazorg) en het gebieds- en wijkgericht verkrijgen van inzicht in de gezondheidssituatie van Hagenaars	2011	410	2007	Gebundeld RV 2007	150743	-	
6229	Reserve Voorzieningen Den Haag Onder Dak	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voor de uitbreiding van de maatschappelijke opvangvoorzieningen	2013	2.500	2008	Concernbericht 2008	157856	Seperaat naadvooitel (rv 154 / 2010)	176957
6267	Reserve Krachtwijken volksgezondheid	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Aanpakken van gezondheidsachterstanden in krachtwijken en stimuleren van een gezonder leven met meer beweging. Samenhang met reserve Krachtwijken Sport (nr. 6266)	2014	3.200	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programmabegroting 2012-2015	
6275	Vrouwenopvang Ouderenmishandeling	OCW	6c. Bestemmingsreserve (project)	Deskundigheidsbevordering van de partners in de keren en het versterken van het steunpunt huiselijk geweld voor hulp en ondersteuning van slachtoffers van ouderenmishandeling.	2014	260	2011	Seperaat naadvooitel (rv 155 2011)	181752		

17 - Verkeer

3204	Reserve Parkeren	DSB	6a. Bestemmingsreserve (systeemreserve fonds)	In het parkeerleader 2010-2020 zijn plannen opgenomen voor de noodzakelijke investeringen in de parkeervoorzieningen. Voor het financieren van deze investeringen wordt gebruik gemaakt van de reserve Parkeren	onbeperkt	onbeperkt	onb	-	nb	Programmabegroting 2012-2015	
3202	Reserve Verstrating grondbedrijf	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	herstel schades a.g.v. werkzaamheden binnen 5 jaar na eerste aanleg	onbeperkt	2.500	1991	Begroting 1991	nb	-	
3259	Reserve Openbaar Vervoer Hoger Plan	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	OVHP kwaliteitsverbetering	onbeperkt	10.000	2007	Concernbericht 2007	149025	Programmabegroting 2012-2015	
3228	Reserve Volautomatische autoberging	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	Ter dekking van financiële regenvallers die niet uit tariefverhoging kunnen worden gedekt.	2012	1.000	2006	Concernbericht 2006	140688	-	

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Insettelsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.	
17 - Verkeer												
3239	Reserve Mobiliteitsfonds Haaglanden	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	In 2006 is een structureel bedrag van € 3 mln beschikbaar gesteld voor de jaarlijkse bijdrage aan het Mobiliteitsfonds Haaglanden. Tot 2009 is minder verschuldigd en na 2009 meer. Daarom is voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen.	2011	2.000	2006	Concernbericht 2006	140688	-	-	
3257	Reserve Groei fietsgebruik trekkertacté	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	aanleg fietsroute trekkertacté	2012	800	2007	Programmabegroting 2008-2011	148667	Programmabegroting 2012-2015	-	
3262	Reserve Verkeersveiligheid (blackspots)	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	Aanpak blackspots	2012	1.000	2007	Concernbericht 2007	149025	-	-	
3271	Reserve Reserve beleid VCP	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	Flankerend beleid VCP; here investering VCP	2012	10.000	2007	Concernbericht 2007	149025	Programmabegroting 2012-2015	-	
6388	BR VHV DHZW (programma 17)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	integrale aanpak van stedelijke vernieuwing oorspronkelijk alleen Den Haag Zuid West maar inmiddels ook voor projecten daarbuiten; deze projecten worden via het IpSO geprogrammeerd	2013	2.500	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195	-	-	
6395	BR Stedelijke Ontwikkeling (p17/211)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De financiering en/of subsidie van activiteiten in het kader van de stedelijke ontwikkeling voortkomend uit de besluitvorming in de raad over het IPSO.	onbeperkt	onbeperkt	2011	Sepenaat naadvooitel (rv 159 / 2011)	181793	-	ntb	
6309	Res. HSL shuttle	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Met de HSL-shuttle kan 4 jaar een shuttle rijden tussen HS en Rotterdam om de teruggang in internationale treinen op te vangen.	2015	2.300	2006	Concernbericht 2006	140688	Programmabegroting 2012-2015	-	ntb
6324	Res. Verkeers OV	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Uitvoering project Verkeers OV openbaar vervoer	2010	375	2007	Gebundeld RV 2007	150743	-	J	
6325	Res. Conducteurs op de tram	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Proef met conducteurs op tramlijn 9 en 16	2011	3.000	2007	Gebundeld RV 2007	150743	-	-	
6366	BR Aanleg transifera	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Onderzoek naar de haalbaarheid voor commerciële exploitatie van overstapdiensten	2012	500	2009	1e Gebundeld RV 2009	164474	Programmabegroting 2012-2015	ntb	
6399	Reserve Bieschleete	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Het dekken van het tekort in 2012 op de organisatie van Bieschleete wegens een andere invulling van de benensing.	2012	182	2011	Sepenaat naadvooitel (rv 159 / 2011)	181793	-	ntb	

18 - Wonen

3068	BR Aanpak zwerfvuil en graffiti (BSD)	BSD/ DPZ	6c. Bestemmingsreserve (project)	Opruimen van zwerfvuil in de openbare ruimte	2011	200	2007	Programmabegroting 2008-2011	148667	-	-
3072	BR Plak- en kladvandalisme 3904	BSD/ DPZ	6c. Bestemmingsreserve (project)	Aanpak plak- en kladvandalisme	2011	332	2007	Gebundeld RV 2007	150743	-	-
6373	BR Kredietrisic (050.0.02)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Verstreking kopersubsidies ter stimulering van de verkoop van nieuwbouwwoningen in Den Haag. Daarnaast is deze reserve bedoeld voor de (co) financiering van de VROM maatregel Dynamiek op de woningmarkt.	2013	5.000	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	-	-
6389	BR VHV DHZW (programma 18)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	integrale aanpak van stedelijke vernieuwing oorspronkelijk alleen Den Haag Zuid West maar inmiddels ook voor projecten daarbuiten; deze projecten worden via het IpSO geprogrammeerd	2013	1.600	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195	-	-
3384	Res. Handhaving en ongediertebestrijding	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Intensivering handhaving fysieke veiligheid en leefbaarheid Rustenburg, Oostbroek, Regensselkwartier, Valkenboskwartier, Laakkwartier en Centrum	2012	5.500	2005	Jaarrekening 2004	127024	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6317	Reserve Ruimtelijke Ordening	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Productiespraken met de corporaties	2015	20.000	2007	Concernbericht 2007	149025	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6346	BR Flankerende maatregelen huisvesting arbeidsmigranten	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Bijdrage aan realisatie huisvesting arbeidsmigranten	2013	1.335	2008	Jaarrekening 2007	156285	Sepenaat naadvooitel (rv 162 / 2010)	177062
6361	BR Woonpromotie	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Uitvoeren van het project Woonpromotie	2011	200	2008	Gebundeld RV 2008	159481	-	-

19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling

3010	Dienstcompensatiereserve DSO	DSO	2. Dienstcompensatie-reserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	4.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-
3020	Res grondbedrijf gb	DSO	3. Reserve Grondbedrijf	Weerstandsvermogen	onbeperkt	onbeperkt	1996	Sepenaat naadvooitel (rv 95 / 1996)	17966	-	-
3350	Res sv	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Afwikkeling van de nog openstaande juridische verplichtingen ihkv dorps- en stadsvernieuwing	onbeperkt	onbeperkt	1992	Sepenaat naadvooitel (rv 200 / 1992)	12368	-	-
3351	Res isv	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Bekostiging gemeentelijk aandeel in ISV-regeling.	onbeperkt	onbeperkt	2008	n.v.t.	n.v.t.	-	-
3352	res vhw dhzw	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Integrale aanpak Den Haag Zuidwest en PPS aardwarmte	onbeperkt	onbeperkt	1994	Sepenaat naadvooitel (rv 401 / 1994)	14716	-	-
3418	Res vaste program	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Dekking van negatieve saldi van operationele grondexploitaties	onbeperkt	onbeperkt	1998	Sepenaat naadvooitel (rv 261 / 1998)	22141	-	-
3428	Res anticip wzh mng	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Uitwerking notis van uitgangspunten	onbeperkt	onbeperkt	1998	Sepenaat naadvooitel (rv 261 / 1998)	22141	-	-

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzettingjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling											
6378	BR Kredietcrisis (050.0.13)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Financiële ontwikkeling van de kredietcrisismaatregelen openbare ruimte: Herinrichting Vijverzicht, Sint Jacobskerk, Bezuidenhout-West, Winkelcentrum Ypenburg, Catharinaland, Bezuidenhout-Midden, Valkenboskade, Duindorp/Narooi, Blauwe Pannenbuurt, Conradskade e.o., Archimedesstraat, Vogelwijk 2e fase, Bezuidenhout-Oost, Laak.	2012	2.717	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programma-afgrooting 2012-2015	
6384	BR Krachtwijken DSO (050.0.03)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Voor de meerprijze krachtwijken projecten Uitenhagestraat en gedifferentieerd wonen dient een bestemmingsreserve te worden ingesteld. Voor de Uitenhagestraat is € 3.448 mln. beschikbaar en voor Gedifferentieerd wonen Schilderswijk € 1.215 mln.	2012	4.600	2010	Concerbericht 2010	175466	-	
6387	BR ISV 3	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Middelen vanuit het rijk ontvangen via het gemeentefonds met het label ISV3 om stedelijke vernieuwing mogelijk te maken	2018	35.000	2011	Programma-afgrooting 2012-2015	181195		
6392	BR Plankaderwijzigingen Grondexploitaties	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	om afwaarderingen van de vastgoedeector in grondexploitaties mogelijk te maken (reserve is gevormd n.a.v. IpSO 2012)	2012	19.000	2011	Programma-afgrooting 2012-2015	181195		
6396	BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/810)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De financiering en/of subsidiering van activiteiten in het kader van de stedelijke ontwikkeling voortkomend uit de besluitvorming in de raad over het IPSO.	onbeperkt	onbeperkt	2011	Sepenaat naadvooitel (rv 159 / 2011)	181793	-	ntb
6397	BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/821)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De financiering en/of subsidiering van activiteiten in het kader van de stedelijke ontwikkeling voortkomend uit de besluitvorming in de raad over het IPSO.	onbeperkt	onbeperkt	2011	Sepenaat naadvooitel (rv 159 / 2011)	181793	-	ntb
6398	BR Stedelijke Ontwikkeling (p19/830)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De financiering en/of subsidiering van activiteiten in het kader van de stedelijke ontwikkeling voortkomend uit de besluitvorming in de raad over het IPSO.	onbeperkt	onbeperkt	2011	Sepenaat naadvooitel (rv 159 / 2011)	181793	-	ntb
3409	Res binnenstad	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Het vergroten van de aantrekkingskracht van de binnenstad	2012	8.000	2001	Sepenaat naadvooitel (rv 14 / 2001)	82096	-	
3417	Res schev haven	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Dekking van particuliere ontwikkelingsinitiatieven voor Scheveningen Haven	2013	5.000	1998	Jaarrekening 1997	nb	2e Gebundeld RV 2009	168705
6306	BR Beroep en bezwaar	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Opvangen van kosten van beroep- en bezwaarschriften inzake bouwvergunningen	2013	14.700	2007	Jaarrekening 2006	145338	-	
6312	Res. Wijkontw.mij. Stationsbuurt	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Dekking investering en risico's WOM	2011	5.000	2006	Concerbericht 2006	140688	2e Gebundeld RV 2009	168705
6328	BR. The Hague World Form	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Realisatie nieuwbouw voor Europoort en parkeergarage	2018	13.600	2006	Programma-afgrooting 2007-2010	140252	Programma-afgrooting 2012-2015	ntb
6338	Reserve DSO centraal station	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	OV-terminal Den Haag CS	2012	8.700	2008	Jaarrekening 2007	156285	Concerbericht 2009	167217
6340	Reserve DOEN	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Inhuur externe capaciteit voor de uitvoering van DOEN	2011	2.000	2008	Jaarrekening 2007	156285	Sepenaat naadvooitel (rv 162 / 2010)	177062
6341	BR Communicatie ruimtelijke projecten	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Meerjarig kunnen uitvoeren van communicatie rond ruimtelijke projecten	2011	500	2008	Jaarrekening 2007	156285	Concerbericht 2009	167217
6352	BR Grote Marktstraat	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Ontwikkelen van de Grote Marktstraat tot winkelstraat met internationale allure	2012	3.514	2008	Jaarrekening 2007	156285	Concerbericht 2009	167217
6353	BR ICT projecten	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Digi/As, Pandgeometrie en BAG	2013	6.000	2008	Jaarrekening 2007	156285	2e Gebundeld RV 2009 en RV159/2011	168705
6354	BR Stadsmaquette	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Tasbare en digitale maquette om een beeld van Den Haag en de ontwikkelingen te geven.	2011	1.000	2008	Jaarrekening 2007	156285	-	
6358	BR Campus Den Haag	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Zoeken geschikte huisvesting en bijdrage huisvestingskosten	2014	5.700	2008	Concerbericht 2008	157856	Programma-afgrooting 2012-2015	ntb
6371	BR Strategische locatontwikkeling	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Doelstelling is binnenstedelijke vernieuwing te realiseren door concept- en vastgoedontwikkeling. Voor 2009 is hiervoor € 2.0 mln beschikbaar gesteld. De middelen zijn bedoeld voor planvorming, communicatie, conceptontwikkeling en het afdekken van onrendabele toppen bij herontwikkelingslocaties, in de binnenstad.	2012	1.800	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programma-afgrooting 2012-2015	ntb
6376	BR Internationale Zone	DSO	6e. Bestemmingsreserve (project)	Taakstellend budget van € 1,4 mln voor voorbereidingskosten Internationale zone, onderdeel Carnegioplein e.o. Onder de voorbereidingskosten vallen onder meer: het opstellen van het voorlopig ontwerp, opstellen kostenramingen, opstellen verkeersplan, veiligheidsanalyses, tijdelijke inrichting voor de toekomstige Franse ambassade communicatie met belanghebbende enz.	2013	1.400	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programma-afgrooting 2012-2015	ntb

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzettingjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling											
6390	Reserve Universiteit Leiden	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	een bijdrage in de onrendabele kosten van het project om de University College The Hague (LUCiH) te realiseren en voor de kosten die betrekking hebben op tijdelijke huisvesting in aanloop naar de huisvesting aan het Anna van Buerenplein	2015	8.046	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
6391	BR Haga	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	middelen voor de ontwikkeling van HAGA (reserve is gevormd n.a.v. IpsO 2012)	2014	13.700	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3419	Res sa binckhorst	DSO	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Dekking exploitatiesaldi en kapitaallasten strategische aankopen Binckhorst	onbeperkt	onbeperkt	2001	Sepenaar raadsvoorstel (rv 342 / 2001)	91388		
6315	Res. Vastgoedexploitatie	DSO	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Verkenning exploitatiesaldi van het strategisch bezit	onbeperkt	onbeperkt	2007	Concernbericht 2007	149025		
6316	Reserve Strategische aankopen Structuurvisie	DSO	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Dekking van exploitatiesaldi (incl. kapitaallasten) strategische verwervingen ihkv masterplannen	2017	30.000	2007	Concernbericht 2007	149025		

20 - Milieu & Duurzaamheid

3247	Reserve Geluid	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De gemeente Den Haag ontvangt van het rijk ISV middelen ten behoeve van lucht, bodem en geluid. Met ingang van 2011 zijn deze middelen niet meer verstrekt als doeluitkering maar onderdeel geworden van het gemeentefonds. Deze middelen (voor geluid) wordt verstrekt om in de komende jaren (5) taken op het gebied van bodemsanering uit te voeren. De uitvoering van deze activiteiten hebben niet dezelfde ritme als het verkrijgen van de middelen en lopen niet evenredig. Om alle activiteiten uit te voeren is de reserve geluid ingesteld. Zodoende zijn de komende jaren de benodigde activiteiten gedekt.	2015	1.000	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3274	Reserve Bodem	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De gemeente Den Haag ontvangt van het rijk ISV middelen ten behoeve van lucht, bodem en geluid. Met ingang van 2011 zijn deze middelen niet meer verstrekt als doeluitkering maar onderdeel geworden van het gemeentefonds. Deze middelen (voor bodem) wordt verstrekt om in de komende jaren (5) taken op het gebied van bodemsanering uit te voeren. De uitvoering van deze activiteiten hebben niet dezelfde ritme als het verkrijgen van de middelen en lopen niet evenredig. Om alle activiteiten uit te voeren is de reserve bodem ingesteld. Zodoende zijn de komende jaren de benodigde activiteiten gedekt.	2015	5.000	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3281	Reserve Milieuprojectenpot	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Amendement programmabegroting 2009-2012 ter realisering van milieuprojecten in de stad	2012	700	2007	Programmabegroting 2008-2011	148667		
3283	Reserve SLOK	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	De doelstelling van de reserve is lasten te dekken in het kader van de SLOK	2013	768	2009	Concernbericht 2009	167217		
3294	Reserve luchtkwaliteit	DSB	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Anwending luchtkwaliteit	2015	6.000	2007	Concernbericht 2007	149025		
3246	Reserve Omgevingsdienst Haaglanden	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	In 2009 is door het Rijk, IPO en de VNG afgesproken dat in 2012 een landelijk dekkend systeem van Regionale Uitvoeringsdiensten operationeel is waar de uitvoeringskosten op het gebied van de VROM-regelgeving zijn ondergebracht. Het College van B&W heeft in de begrotingstrajet 2011 d.d 2 juli 2010, besloten voor de financiering van het aandeel van Den Haag in de projectkosten een budget van € 700.000 beschikbaar te stellen. Als gevolg van een inmiddels gewijzigde planning start de nieuwe ODH niet meer op 1 januari 2012 maar naar verwachting pas eind 2012 cq begin 2013. Derhalve is het fractiekostenbudget € 700.000 gedoteerd aan de reserve ODH.	2013	700	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3268	Reserve Vulpunten voor aardgas en NaturalHy	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	Samenwerking met HTM. Realisatie vulpunt NaturalHy verraagd door voorbereidingstijd en datum gunning.	2013	500	2007	Concernbericht 2007	149025		2e Gebundeld RV 2009
								Programmabegroting 2012-2015			168705

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzettingen-jaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
20 - Milieu & Duurzaamheid											
3269	Reserve Omzetten bussen naar aardgas	DSB	6c. Bestemmingsreserve (project)	De gemeente stimuleert het rijden op aardgasbussen omdat aardgas momenteel de meest milieuvriendelijke fossiele brandstof is die bovendien de transitie naar biogas en waterstof mogelijk maakt. Voor overschakeling naar aardgasbussen is € 1,775 mln. beschikbaar voor 2007 tot en met 2010. Om financieel administratieve redenen zijn de benaalde bedragen nog niet in 2009 als kosten verantwoord. Hierdoor is een voordeel ontstaan in het resultaat van 2009. De middelen dienen beschikbaar te blijven tot het moment van financiële afrekening.	2010	300	2009	Jaarrekening 2009	172736	-	-
6355	BR Duurzaamheid bestaande bouw	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Stimulering duurzaamheidsverbeterende maatregelen voor bestaande woningen	2011	1.250	2007	Concernbericht 2007	149025	2e Gebundeld RV 2009	168705

21 - Citymarketing en internationale stad

3066	BR Den Haag Internationale stad (BSD)	BSD	6c. Bestemmingsreserve (gemeentebreed uitvoering)	Het waarmaken van de afgesproken ambities op het gebied van internationale stad van recht, vrede en veiligheid	onbeperkt	7.608	2007	Concernbericht 2007	149025	-	-
3029	BR Wervingsfonds 3273	BSD	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Het verwerven en behouden van instellingen en bedrijven met een strategisch belang voor de Haagse marktpositie (rv 305 van 1987). Bij rv 141 van 1996 zijn de speerpunten voor het gemeentelijk relatiebeheer en acquisitiebeleid geformuleerd en in rv 48 van 1999 zijn de maandaatregels aangepast. Uit deze bestemmingsreserve wordt een meerprijg wervingsprogramma gedeekt. In het kader van dit programma zijn verplichtingen aangegaan die lopen t/m 2010. Jaarlijks wordt € 590 aan het Wervingsfonds toegevoegd	onbeperkt	onbeperkt	1997	Sepenaat naadvoorstel (rv 192 / 1997)	20117	-	-
6400	BR Institute of Global Justice	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Oprichting van het Institute for Global Justice	2013	2.000	2009	Programmabegroting 2010-2013	166299	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6401	BR Europa Direct Centrum	BSD	6c. Bestemmingsreserve (project)	Door het college is besloten vanuit het Cofinancieringsfonds € 0,2 mln. (€ 0,05 mln. per jaar voor de jaren 2009-2012) beschikbaar te stellen voor het Europa Direct Centrum. Voorgesteld wordt een reserve te openen.	2012	200	2009	Concernbericht 2009	167217	-	-
6381	BR Kredietcrisis (050.0.23)	DSO	6d. Bestemmingsreserve (dienst uitvoering)	Naamswijziging Rotterdamse Hagse Airport	2012	1.000	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programmabegroting 2012-2015	-
6351	BR Citymarketing	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Inzet voor activiteiten gericht op de uitvoering van de Citymarketing visie 2011-2015 en Marketing Haagse Binnenstad. Daarnaast wordt een lector aan de Haagse Hogeschool en een ambtenaar voor het promoten van Den Haag als locatie van films bekostigd uit deze reserve. Voorbereidende kosten voor indoor topsporthallen	2013	2.000	2008	Jaarrekening 2007	156285	Programmabegroting 2012-2015	ntb
6356	BR Evenementen/Topsportal	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Voorbereidende kosten voor indoor topsporthallen	2011	10.000	2005	Concernbericht 2005	131756	Sepenaat naadvoorstel (rv 162 / 2010)	177062
6363	BR Holland Art Cities	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Subsidieverlening aan Holland Art Cities	2011	300	2008	Gebundeld RV 2008	159481	-	-
6364	BR VVV Verhuizing	DSO	6c. Bestemmingsreserve (project)	Verhuiskosten VVV	2011	750	2008	Gebundeld RV 2008	159481	Programmabegroting 2012-2015	ntb

22 - Financien

3000	Algemene reserve gemeente Den Haag	CT	1. Algemene reserve	-	onbeperkt	onbeperkt	n.v.t.	n.v.t.	-	-	-
3473	Reserve Activa-financiering	CT	5. Activa-financiering	Dekking incidentele kapitaallasten agv investeringen	onbeperkt	onbeperkt	2009	Jaarrekening 2009	172736	-	-
3476	BR Activa-financiering Ambu Waldorpraat	CT	5. Activa-financiering	Dekking incidentele kapitaallasten agv investeringen	2050	4.800	2010	Sepenaat naadvoorstel (rv 161 / 2010)	177026	-	-
3478	BR Activa-financiering Archeologie	CT	5. Activa-financiering	Dekking kapitaallasten van dat deel van de inrichting van de tempel op de nieuwe locatie waar Archeologie wordt gehuisvest.	2025	400	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195	-	-
3451	BR Personeelshypotheekportefeuille	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Ter dekking rentederiving personeels hyp van de GKB	2012	2.000	2002	Sepenaat naadvoorstel (rv 66 / 2002)	94588	-	-
3452	BR Openbaar Vervoer HTM	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Opvangen risico's in de bedrijfsvoering HTM en ter dekking van mogelijke (onderzoekskosten die de gemeente moet maken in het kader van de aanbesteding van de vervoersconcessie.	2014	6.000	1997	Sepenaat naadvoorstel (rv 172 / 1997)	20092	Programmabegroting 2012-2015	-

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in dtd)	Inzetsingsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
22 - Financien											
3471	BR Deelname Haagse Hirte	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	De reserve dient ter dekking van de rentekosten van de deelname Aardwarmte Den Haag v.o.l. De rentekosten starten in 2009 waarna de deelname volgens planning zal renderen vanaf 2014. De rentekosten tussen 2009 en 2014 bedragen €0.352 mln. en worden in de reserve gestort.	2013	400	2009	2e Gebundeld RV 2009	168705	Programmabegroting 2012-2015	
3479	BR Voorfinancieringsre Sportcampus Zuidpark	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Dekking van de voorfinancieringsre tot het moment van activering	2014	4.500	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3574	Bestemmingsreserve OZB	DPZ	4. (Tanteb)egalisatie-reserve	Het doel van de egaliseringsreserve OZB is om schommelingen in de opbrengst van de OZB, veroorzaakt door exogene factoren, te kunnen opvangen. De opbrengst van de OZB op eigenaren en op gebruikers kan door de werkelijkheid en/of door niet voorzien (economische) ontwikkelingen enigszins fluctueren en daardoor afwijken van de begroting.	onbepikt	3.000	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3010	Dienstcompensatiereserve GAD	GAD	2. Dienstcompensatie-reserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbepikt	1.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	

23 - Overige beleidsvoornemens

3465	BR Kapitaallasten	CT	6a. Bestemmingsreserve (systeemreserve fonds)	Reserve ten behoeve van dekking van kapitaallasten van alle investeringen die in het meerjarig investeringsplan zijn opgenomen (bijv. herfasering investeringen of dekking uit incidentele middelen).	onbepikt	onbepikt	2008	Concernbericht 2008	157856	-	
3456	BR Grote Projecten	CT	6c. Bestemmingsreserve (gemeentebreed uitvoering)	In de begroting 2008 is een overzicht van "grote projecten" opgenomen met een tijdschikhorizon van ongeveer 10 jaar. Voor deze projecten moet de komende jaren, te beginnen in 2007, zodanig worden gespaard dat hieraan uitvoering kan worden gegeven. Voeding van deze reserve vindt plaats door in de komende jaren extra inkomsten c.q. toekomstige voordelen te doteren.	2016	onbepikt	2007	Programmabegroting 2008-2011	148667	-	
3461	BR Co-financiering	CT	6c. Bestemmingsreserve (gemeentebreed uitvoering)	Co-financiering ter voorkoming op mislopen Europese en nationale subsidies. In het Concernbericht 2008 is de doelstelling van deze reserve vermeld. Niet alleen Europese subsidies maar ook nationale subsidies komen in aanmerking voor co-financiering. Bij de vermindering bij het Concernbericht 2008 is niet aangegeven dat co-financiering ook geldt voor gemeentelijke samenwerkingsprojecten waarvan derden de trekker kunnen zijn. Voorgesteld wordt om aan de doelstelling van deze reserve toe te voegen dat co-financiering ook geldt voor gemeentelijke samenwerkingsprojecten waarvan derden de trekker kunnen zijn.	onbepikt	onbepikt	2007	Concernbericht 2007	131756	Programmabegroting 2012-2015	167217
3463	BR Krachtwijken	CT	6c. Bestemmingsreserve (gemeentebreed uitvoering)	Deze reserve is ingesteld voor 10 jaar om de beschikbare middelen gedurende de convenantperiode 2008 - 2017 te kunnen inzetten. De reserve krachtwijken is ingesteld met als doelstelling financiering van de kosten van de business cases. Ook andere kosten worden gemaakt voor de krachtwijken, zoals de kosten van het kernteam krachtwijken voor flankerende maatregelen, ondersteuningskosten van casemanagers, en dergelijke. Voorgesteld wordt de doelstelling van de reserve te wijzigen in financiering van alle kosten die een relatie hebben met de krachtwijken.	2017	onbepikt	2009	Concernbericht 2009	167217	Concernbericht 2009	167217
3469	BR Den Haag Internationale Stad	CT	6c. Bestemmingsreserve (gemeentebreed uitvoering)	Het waarmaken van de afgesproken ambities op het gebied van internationale stad van recht, vrede en veiligheid.	Onbepikt	7.608	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3472	Reserve Digitalisering	CT	6c. Bestemmingsreserve (gemeentebreed uitvoering)	Bestemd ter dekking van alle kosten samenhangend met de digitalisering van gemeentekantoor Leyweg.	2012	3.300	2009	Jaarrekening 2009	172736	Programmabegroting 2012-2015	
3455	BR Te Verdelen Middelen Begroting 2008 - 2011	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Ten behoeve van de gefaxeerde inzet van incidentele nieuw beleids-middelen	2011	3.000	2007	Programmabegroting 2008-2011	148667	-	
3464	BR Te Verdelen middelen Begroting 2009 - 2012	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Ten behoeve van de gefaxeerde inzet van incidentele nieuw beleids-middelen	2012	60.000	2008	Programmabegroting 2009-2012	157458	-	

Res.nr.	Omschrijving	Dienst	Categorie	Doel	Eindjaar	Max. hoogte (in duz)	Inzetsingsjaar	Ingesteld bij	RIS-nr.	Laatste gewijzigd bij	RIS-nr.
23 - Overige beleidsvoornemens											
3474	Reserve I te verdelen middelen begroting 2011 - 2014	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Ten behoeve van de gefaseerde inzet van incidentele nieuw beleids-middelen	2015	100.000	2010	Concernbericht 2010	175466	Programmabegroting 2012-2015	ntb
3475	BR Friciekosten	CT	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Dekking frictiekosten	2014	50.000				Programmabegroting 2012-2015	
24 - Interne dienstverlening											
3010	Dienstcompensatiereserve IDC	IDC	2. Dienstcompensatie-reserve	Een nadelig of voordelig dienstresultaat wordt verrekend met deze reserve.	onbeperkt	2.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-	-
3300	Bestemm.res. Coll. Huisv.	IDC	4. (Tarief)egalitatie-reserve	Bij het beheer van de panden van de gemeente is een verkenstructuur met de diensten afgesproken die er in voorziet dat de collectieve kosten door middel van een tarief en een egalitatiekening kostendekkend worden doorberekend.	onbeperkt	3.000	2004	Concernbericht 2004	116806	-	-
3322	Best.-reserve Tar. Verzekeringen	IDC	4. (Tarief)egalitatie-reserve	Opvangen van tussenjarige schommelingen in tarifiering van de IDC. Tarieven	onbeperkt	5.000	2008	Concernbericht 2008	157856	2e Gebundeld RV 2009	168705
3305	Best. reserve Leyweg	IDC	6c. Bestemmingsreserve (project)	Afdekken van de onrendabele top van het plan Gemeentekantoor Leyweg. zie ook reserve 3325	2016	7.100	2005	Concernbericht 2005	131756	Gebundeld RV 2008	159481
3325	BR Leyweg per 1-1-2012	IDC	6c. Bestemmingsreserve (project)	Afdekken van de onrendabele top van het plan Gemeentekantoor Leyweg. zie ook reserve 3305	2016	7.100	2011	Programmabegroting 2012-2015	181195		
3302	Bestemm.res. Assuuanten	IDC	6f. Bestemmingsreserve (overig)	Bedoeld om risico's af te dekken als gevolg van een hoog eigen risico op verzekeringspolissen en voor het afdekken van schade van niet verzekerde evenementen tot een bedrag van € 0,1 mln.	onbeperkt	5.400	2004	Concernbericht 2004	116806	-	-

Bijlage 3: Voorzieningen
(bedragen in €1000)

P 1.2.1 Voorzieningen

Progr.	Product	Dienst	Omschrijving voorziening	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Bestedingen	Vrijval	Balans-verkorting	Saldo per 31-12-2011
01 - Gemeenteraad											
1	001.2.01	ROR	Voorziening wachtgeld Raadsleden	156		156		62	82		12
1	001.4.01	ROR	Voorziening wachtgeld Ombudsman	497		497		81	15		401
				653	-	653	-	143	97	-	413
02 - College & bestuur											
2	001.1.01	BSD	Voorziening wachtgeld wethouders	657		657	117	357			417
2	002.1.01	BSD	Voorziening FPU/senioren	191		191	51	121			121
2	002.1.01	BSD	Voorziening WAO	229		229	599	125			703
2	002.1.01	BSD	Voorziening niet-actieven	488		488	3	163			328
2	002.1.01	BSD	Voorziening Meavita	259		259		76			183
				1.824	-	1.824	770	842	-	-	1.752
03 - Dienstrekening en Stadsdelen											
3	003.0.01	DPZ	Voorziening Wachtgeld	342		342	27	50			319
				342	-	342	27	50	-	-	319
04 - Openbare orde en Veiligheid											
4	120.0.01	BSD	Voorziening Overgangsregeling FLO	5.118		5.118	2.830	3.941			4.007
				5.118	-	5.118	2.830	3.941	-	-	4.007
05 - Cultuur											
5	511.3.01	OCW	Voorz. Ond. acc. voor kunstbeoefening (Kooreshuis)	592		592	85	146			531
5	540.1.01	OCW	Legaat dr. Muller (beeldende kunst)	33		33	1				34
5	540.1.01	OCW	Fonds Kunstpodrachten BK	184		184	55				239
5	540.1.01	OCW	Voorziening Onderhoud kunstwerken	581		581	315	444			452
5	540.1.01	OCW	Voorziening Kunst in het Haagse deel van Ypenburg	396		396					396
5	540.2.01	OCW	Voorziening Onderhoudsmiddelen Nieuwe Kerk	644		644	30				674
5	540.2.01	OCW	Voorziening Onderhoud cultuuraccommodaties	2.474		2.474	2.195	1.949			2.720
5	540.2.01	OCW	Voorziening Zeala	395		395	102	134			363
5	540.2.01	OCW	Voorziening huur suppletie Televisiestraat	788		788	788				-
5	540.2.02	OCW	Voorziening cultuurpanden	134		134		39			95
5	540.7.01	OCW	Voorziening opzet kunstplan	294		294	110	62			342
5	541.1.01	OCW	Voorziening Onderhoud Musea	1.079		1.079	586	694			971
				7.594	-	7.594	2.691	3.468	-	-	6.817
06 - Onderwijs											
6	510.0.01	DOB	Voorziening FPU/senioren	135		135	50	80			105
6	423.0.01	OCW	Voorziening Pleyersschool	45		45		45			-
6	480.2.01	OCW	Voorziening Doorvergoeding bijz.onderwijs	785		785					785
6	650.0.01	OCW	Voorziening kinderopvang	150		150					150
				1.115	-	1.115	50	125	-	-	1.040
08 - Werk en inkomen											
8	611.1.01	HGR	Voorziening FPU/senioren	155		155	20	90			85
8	611.1.01	HGR	Voorziening niet-actieven	19		19			19		-
8	611.1.01	HGR	Voorziening Wachtgeld	76		76	138	76			138

Bijlage 3: Voorzieningen
(bedragen in €1000)

P 1.2.1 Voorzieningen

Progr.	Product	Dienst	Omschrijving voorziening	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Bestedingen	Vrijval	Balans-verkorting	Saldo per 31-12-2011
8	div.	SZW	Voorziening Spaarverlof SZW	273	273-	-					-
8	div.	SZW	Voorziening Reorganisatie	4.813		4.813	5.072	975			8.910
8	div.	SZW	Voorziening FPU/senioren	279		279	134	244			169
				5.615	273-	5.342	5.364	1.385	19	-	9.302
09 - Sociale voorzieningen en armoedebestrijding											
9	310.3.01	SZW	Voorziening GKB	3.906	3.906-	-					-
9	310.3.01	SZW	Voorziening Kredieten PWV	41		41	-	41			-
				3.947	3.906-	41	-	41	-	-	-
11 - Leefomgeving											
11	210.2.01	DSB	Voorziening Reorganisatie	-		-	1.914	-			1.914
11	210.3.01	DSB	Voorziening Reorganisatie	-		-	312	312			312
11	922.0.01	DSB	Voorziening WAO	884		884	972	63			1.793
11	922.0.01	DSB	Voorziening Wachgeld	2.648		2.648	662	1.276			2.034
				3.532	-	3.532	3.860	1.339	-	-	6.053
13 - Sport											
13	530.1.01	OCW	Voorziening Gebruikersonderhoud sportacc.	2.232		2.232	2.892	3.056			2.068
13	530.1.01	OCW	Voorziening onderhoud zwembaden	284		284	469	481			272
13	530.1.01	OCW	Voorziening onderhoud sporthallen	884		884	705	534			1.055
13	530.1.01	OCW	Voorziening onderhoud Sportzalen	251		251	19	63			207
13	530.1.01	OCW	Energie zwembad Zuiderpark	100		100		100			-
13	531.0.01	OCW	Voorziening Onderhoud Buitensportaccommodaties	549		549	3.271	714			3.106
13	531.0.01	OCW	VG sportterreinen	160		160					160
13	531.0.01	OCW	Voorziening Onderhoud Buitensportaccommodaties uitvoering	243		243	239	72			410
13	531.0.01	OCW	Voorziening Onderhoud ADO stadion	495		495	306	98			703
				5.198	-	5.198	7.901	5.118	-	-	7.981
15 - Maatschappelijke ondersteuning											
15	630.1.01	OCW	Voorziening DWO	-		-					-
15	630.6.01	OCW	VG OCW panden BV	1.343		1.343	1.343				-
15	630.6.01	OCW	Voorziening Onderhoud Welzijnsaccommodaties	4.308		4.308	3.845	3.279			4.874
15	630.6.01	OCW	Voorziening Dienstvoertuigen	-		-	108				108
15	630.6.01	OCW	Voorziening BCF gezinscoaches	-		-	801				801
15	960.1.03	OCW	Voorziening niet-actieven	1.045		1.045	21	263			803
15	960.1.03	OCW	Voorziening FPU/senioren	363		363	133	236			260
15	960.1.03	OCW	Voorziening WAO	19		19	2.687				2.706
				7.078	-	7.078	6.252	3.778	-	-	9.552
16 - Volksgezondheid en Zorg											
16	711.0.01	OCW	Voorziening Ambulancedienst	7.157		7.157	405				7.562
16	711.0.01	OCW	Voorziening vg onderhoud gebouwen ambulancedienst	76		76	64	7			133
16	711.0.01	OCW	Voorziening gerechtelijke procedures	398		398		183			215
16	714.0.01	OCW	Schenking Bevolkingsonderzoek	91		91					91

Bijlage 3: Voorzieningen
(bedragen in €1000)

P 1.2.1 Voorzieningen

Progr.	Product	Dienst	Omschrijving voorziening	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Bestedingen	Vrijval	Balans-verkorting	Saldo per 31-12-2011	
16	714.0.01	OCW	Voorziening huisvesting GGD	600 8.322	-	600 8.322	469	190	-	-	600 8.601	
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsonwikkeling												
19	821.0.01	DSO	Voorziening Bezwaar Chinese Poorten	105		105		105			-	
19	821.0.01	DSO	Voorziening FPU/senioren	420		420	163	315			268	
19	821.0.01	DSO	Voorziening Reorganisatie	-		-	7.100				7.100	
19	821.0.01	DSO	Voorziening WIA	-		-	379				379	
19	830.0.01	DSO	Voorziening Negatieve lopende plannen Meerjaren Programma Grondbedrijf (MPG)	22.900		22.900	90.335			23.740	89.495	
19	830.0.01	DSO	Voorziening negatieve plannen Harnaschpolder	3.434		3.434	2.581				6.015	
19	830.0.01	DSO	Voorziening Risico's Grondexploitaties	4.222		4.222	2.922				1.300	
19	830.0.01	DSO	Voorziening Plankaderwijzigingen Grondexploitaties	31.795		31.795	17.498				14.297	
19	830.0.01	DSO	Voorziening Risico's OBL	1.000		1.000		1.000			-	
19	830.0.01	DSO	Voorziening Risico's Harnaschpolder	9.000 72.876	-	9.000 72.876	2.581 77.557	1.420	-	23.740	6.419 125.273	
22 - Financiën												
22	913.0.01	CTR	Voorziening deelname Aardwarmte	2.048		2.048					2.048	
22	914.0.01	CTR	Voorziening Gegarandeerde geldleningen	13.910		13.910			1.246		12.664	
22	960.1.07	GAD	Voorziening FPU/senioren	23 15.981	-	23 15.981	1 1	16 16	1.246 1.246	-	8 14.720	
24 - Interne dienstverlening												
24	960.7.01	IDC	Voorziening FPU/senioren	148		148	192	199			141	
24	960.7.01	IDC	Voorziening niet-actieven	25		25	3-	22			-	
24	960.7.01	IDC	Voorziening svg-fonds	88		88		3-			91	
24	960.7.01	IDC	Voorziening Spaarverlof IDC	42	42-	-					-	
24	960.7.01	IDC	Voorziening frictiekosten Leyweg	422		422	234	287	135		-	
24	960.7.01	IDC	Voorziening WIA	-		-	1.883				234	
24	960.7.01	IDC	Voorziening Reorganisatie / WW	725 683	42-	- 683	2.306	505	135	-	1.883 2.349	
Totaal P 1.2.1 Voorzieningen				139.920	4.221-	135.699	110.078	22.361	1.497	23.740	198.179	

Bijlage 3: Voorzieningen
(bedragen in €1000)

P 1.2.2 Voorzieningen met voeding vanuit derden

Progr.	Product	Dienst	Omschrijving voorziening	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Saldo per 31-12-2010	Dotaties	Bestedingen	Vrijval	Balans-verkorting	Saldo per 31-12-2011
06 - Onderwijs											
6	510.0.01	DOB	Voorziening subsidies derden	54	-	54	48	45	-	-	57
				54		54	48	45			57
11 - Leefomgeving											
11	210.6.01	DSB	Egalisatievoorziening Leges Opbrekvergunningen	839		839	356				1.195
11	560.1.01	DSB	Voorziening Ockenburgh	166		166					166
11	560.2.01	DSB	Voorziening Zandsuppletie	250		250					250
11	721.0.01	DSB	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	13.643		13.643	58.443	55.073			17.013
11	722.0.01	DSB	Egalisatievoorziening riolering	-		-	31.751	31.751			-
11	724.3.01	DSB	Voorziening Graven (incl. Ragay)	5.260		5.260	2.805	3.925			4.140
11	960.1.04	DSB	Voorziening Spaarverlof DSB	200	200-	-	93.355	90.749	-	-	22.764
				20.358	200-	20.158					
17 - Verkeer											
17	214.0.01	DSB	Voorziening Parkeren	572	-	572	-	67	-	-	505
				572		572		67			505
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling											
19	050.0.23	DSO	Voorziening Eneco Afkoop Claims	2.042		2.042		526			1.516
19	822.0.01	DSO	Voorziening Bouwleges	-		-	17.224	18.370			1.146-
				2.042		2.042	17.224	18.896			370
23 - Financiën											
22	914.0.01	CTR	Voorziening Sirtema van Grovestin	17	-	17	-	-			17
				17		17					17
Totaal P 1.2.2 Voorzieningen met voeding van derden				23.043	200-	22.843	110.627	109.757	-	-	23.713
TOTAAL GENERAAL VOORZIENINGEN				162.963	4.421-	158.542	220.705	132.118	1.497	23.740	221.892

Bijlage 4: Specificatie overlopende activa en passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen
(bedragen in € 1.000)

A 2.9.1.1 Overlopende activa Europese en Nederlandse overheidslichamen (art. 40a). Nog te ontvangen (voorschot)bedragen en vooruitbetaalde bedragen

Product	Dienst	Omschrijving regeling	Ontvangen van	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Resultaats bestemming 2010	Saldo per 31-12-2010	Te ontvangen voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering	Vooruitbetaalde bedragen t.l.v. volgende begrotingsjaren	Ontvangen (voorschot) bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo per 31-12-2011
6 - Onderwijs												
480.6.01	OCW	Reg. Verbetering Binnennilieu Onderwijsinvesting	Rijk	346	-	-	346	-	-	-	-	-
				346	-	-	346	-	-	-	-	-
7 - Integratie en Kradwijken												
620.0.03	OCW	Reg. Metropolis	Rijk	20	-	-	20	-	-	20	-	-
623.2.01	SZAW	Wet Inburgering	Rijk	184	-	-	184	184	-	-	-	-
				204	-	-	204	184	-	20	-	-
8 - Werk en Inkomens												
Diversen	HGR	ESF		-	-	-	-	366	-	-	-	366
623.1.01	SZAW	Voorbereidingstraject Participatiebudget	Rijk	15	-	-	15	-	-	15	-	-
623.1.01	SZAW	ESF 2009	Europa	1.508	-	-	1.508	738	-	-	-	738
623.1.01	SZAW	ESF 2010	Europa	2.689	-	-	2.689	413	-	-	-	2.276
623.1.01	SZAW	ESF 2011	Europa	-	-	-	-	817	-	-	-	817
				4.212	-	-	4.212	12	-	15	-	4.209
10 - Jeugd en gezin												
630.7.01	OCW	RAS Haaglanden 2010	Rijk	345	-	-	345	-	-	36	-	309
630.7.01	OCW	RAS Haaglanden 2011	Rijk	-	-	-	-	150	-	-	-	150
				345	-	-	345	150	-	36	-	459
11 - Leefomgeving												
560.1.01	DSB	Verbetering Natuurkwaliteit Westhoekpark	Provincie	7	-	-	7	1	-	-	-	6
723.6.01	DSB	Subsidieregeling aanpak zwerfvuil (SAZ) ZA108014 dd 14-11-2008	Rijk	3	-	-	3	1	-	3	-	1
				10	-	-	10	2	-	3	-	5
12 - Economie												
310.4.01	DSO	Doelstelling 2 Europese middelen	Europa	3.888	-	-	3.888	1.656	-	3.888	-	1.656
310.4.01	DSO	Voorfinanciering Europese middelen KaW Prio 4	Europa	113	-	-	113	113	-	-	-	-
				4.001	-	-	4.001	1.656	-	4.001	-	1.656
16 - Volksgezondheid en Zorg												
714.0.01	OCW	Reg. seksuele gezondheid allochtonen (SGA)	Rijk	-	-	-	-	14	-	-	-	14
714.0.01	OCW	Reg. hepatitis B	Rijk	-	-	-	-	17	-	-	-	17
714.0.01	OCW	Reg. stroomlijnen zorgketen overgewicht (CZ & Azivo)	Overige	-	-	-	-	13	-	-	-	13
				-	-	-	-	44	-	-	-	44
17 - Verkeer												
210.2.02	DSB	Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer	Haaglanden	7.469	-	-	7.469	3.328	-	4.874	-	5.923
210.2.02	DSB	Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer	Haaglanden	-	-	-	-	6.204	-	1.249	-	4.955
210.2.02	DSB	Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer	Haaglanden	1.170	-	-	1.170	66	-	1.236	-	-
210.2.02	DSB	Subsidierreg. Fietsprojecten Zuid-Holland	Provincie	8	-	-	8	8	-	16	-	-
210.2.02	DSB	FES subsidie	Rijk	1.274	-	-	1.274	6.087	-	3.989	-	3.372
				9.921	-	-	9.921	15.693	-	11.364	-	14.210
Totaal P 2.9.1.1 Overlopende activa Europese en Nederlandse overheidslichamen				19.039	-	-	19.039	17.369	-	15.785	-	20.623

Bijlage 4: Specificatie overlopende activa en passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen
(bedragen in € 1.000)

P 2.9.1.1 Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen (art.49 b): Ontvangen (voorschot)bedragen

Product	Dienst	Omschrijving regeling	Ontvangen van	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Resultaatsbepemming 2010	Saldo per 31-12-2010	Toevoegingen (ontvangen voorschotbedragen)	Uitgaven tv publiekrechtelijke middelen	Terugbetaling aan rijk	Interne verschuivingen	Vrijgevallen bedragen tegen exploitatie	Saldo per 31-12-2011
3 - Dienstrevering en Stadsdelen													
210.7.01	BSD	Mobiliteitsfonds Haaglanden/BOB fietsdepot	Haaglanden	86	86								
210.7.01	DPZ	Subsidie Stadsgevest Haaglanden fietsdepot	Haaglanden	-	86		86	540	298	-	-	-	328
				86	-		86	540	298	-	-	-	328
4 - Opnabare orde en Veiligheid													
140.1.01	BSD	Regionaal Informatie- en expertisecentrum / Bestuurlijke Aanpak	Rijk	172			172						
		georganiseerde criminaliteit						551					
140.1.01	BSD	Nazorg ex. gedetineerden	Rijk	72			72	547					115
140.1.01	BSD	Regie Donkere Dagen	Rijk	100			100						100
140.1.01	BSD	Pilot Track and Trace Den Haag	Rijk	-			-	66					66
				344	-		344	1.164	1.227	-	-	-	281
6 - Onderwijs													
510.0.01	DOB	Subsideregeling aansluiting digitale bibliotheek	Rijk	75			75						75
480.2.01	OCW	Reg. GSB SIV4/G25	Rijk	4			4		4				-
480.2.01	OCW	Reg. Meld en coörd.functie (RMC)	Rijk	2.495			2.495	2.842	2.609				2.728
480.2.01	OCW	Reg. Stimulering aanpassing huisvesting Brede Scholen 2009	Rijk	84			84		84				-
480.2.01	OCW	Reg. onderwijsjstherstanden OKE-wet	Rijk	-			-	27.172	20.517				6.655
480.6.01	OCW	Reg. Uit beeld geraakte jongeren	Provincie	37			37		37				-
480.6.01	OCW	Reg. Verbetering Binnenmilieu Onderwijs huisvesting	Rijk	4.336			4.336		4.336				-
				7.031	-		7.031	30.014	27.587	-	-	-	9.458
7 - Integratie en Krachtwijken													
002.1.05	BSD	Maatwerkafspraken	Rijk	-			-	200					200
620.0.03	OCW	Makra 2 Marokko project Nador	VNG	4			4	2					2
620.0.03	OCW	Makra 2 Marokko project Oujda	VNG	5			5	2					2
621.2.01	SZAW	Ex AMAs	Rijk	161			161	45	206				-
623.2.01	SZAW	Wet Inburgering	Rijk	19.937			19.937		4.868	7.818			7.251
623.2.01	SZAW	Nieuwkomers	Rijk	709			709			918			791
623.2.01	SZAW	Oudkomers	Rijk	5.303			5.303		34	2.661			3.608
623.2.01	SZAW	Risico's Wet Inburgering	Rijk	2.000			2.000			2.000			-
623.2.01	SZAW	Bestuurskostenregeling	Rijk	272			272	1					273
623.2.01	SZAW	Participatiebonus Inburgering	Rijk	-			-		668-				668
623.2.01	SZAW	Inburgering voor gepardoneerden	Rijk	1.687			1.687		57	1.075			555
623.2.01	SZAW	Participatiebudget Inburgering	Rijk	23.433			23.433	22.220	25.807				19.846
623.2.01	SZAW	Participatiebudget Educatie OCW	Rijk	-			-	4.938	4.917				21
623.2.01	SZAW	Haalbaarheidsonderzoek taalplein	Rijk	-			-	5	5				-
				53.511	-		53.511	27.413	35.235	12.472			33.217
8 - Werk en Inkomten													
610.0.01	SZAW	Verzamelluikering SZAW Handhaving	Rijk	-			-	450	450				-
623.1.01	SZAW	Participatiebudget Re-integratie	Rijk	15.550			15.550	82.181	83.604				14.127
				15.550	-		15,550	82,631	84,054	-	-	-	14,127
9 - Sociale voorzieningen en armoedebestrijding													
620.3.01	SZAW	Schuldhulpverlening incidenteel extra middelen 2009-2011	Rijk	-			-	2.357	2.357				-
				-	-		-	2.357	2.357				-
10 - Jeugd en gezin													
630.7.01	OCW	Brede doeluitkeringen Centra voor jeugd	Rijk	1.454			1.454	5.487	6.929				12
630.7.01	OCW	Reg. Stadsgevest Haaglanden	Rijk	18			18						18
630.7.01	OCW	Reg. RAS midd. Stadsgevest Haaglanden	Rijk	5			5						5
715.0.01	OCW	Reg. Preventief Jeugdbeleid (Verhagengelden)	Rijk	81			81		81				-
715.0.01	OCW	Reg. RSU integrale JGZ (BDU Centra voor Jeugd en Gezin)	Rijk	399			399	8.447	8.846				-
716.0.01	OCW	Reg. VWS Electronisch kinddossier	Rijk	27			27		27				-

Bijlage 4: Specificatie overlopende activa en passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen
(bedragen in € 1.000)

P 2.9.1.1 Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen (art.49 b): Ontvangen (voorschot)bedragen

Product	Dienst	Omschrijving regeling	Ontvangen van	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Resultaatsbepemming 2010	Saldo per 31-12-2010	Toevoegingen (ontvangen voorschotbedragen)	Uitgaven t/m publiekrechtelijke middelen	Terugbetaling aan rijk	Interne verschuivingen	Vrijevallen bedragen tgv exploitatie	Saldo per 31-12-2011
11 - Leefomgeving													
	210.2.01	DSB	Rijk	1.984	-	-	1.984	13.934	15.883	-	-	-	35
	221.1.01	DSB	Beschikking GSBIII Fys 1	184			184	-	106				78
	560.1.01	DSB	Provincie	40			40						40
	560.1.01	DSB	Rijk	2.000			2.000	3.247	491				1.509
	560.1.01	DSB	Rijk	325			325						-
	560.1.01	DSB	Rijk	-			-	325	325				-
	560.1.01	DSB	Rijk	486			486		108				378
	560.2.01	DSB	Rijk	1			1					1	-
				3.036			3.036	325	1.355			1	2.005
12 - Economie													
	310.4.01	DSO	Europa	29			29		1				28
	310.4.01	DSO	Europa	2.287			2.287	3.247					5.534
	310.4.01	DSO	Rijk	1.085			1.085						1.085
	310.4.01	DSO	Rijk	15.119			15.119		4.558				10.561
	310.4.01	DSO	Rijk	647			647	257	251				653
	310.4.01	DSO	Provincie	-			-	800					800
	310.5.01	DSO	Rijk	96			96	24	120				-
				19.263			19.263	4.328	4.930				18.661
13 - Sport													
	530.2.01	OCW	Rijk	133			133		26				107
	530.2.01	OCW	Rijk	-			-	25	25				-
	530.2.01	OCW	Rijk	-			-	18	18				-
	530.2.01	OCW	Rijk	36			36		36				-
	530.2.01	OCW	Rijk	44			44		44				-
				213			213	43	149				107
16 - Volksgezondheid en Zorg													
	620.8.01	OCW	Rijk	27			27		27				-
	714.0.01	OCW	Rijk	227			227	2.319	2.464				82
	714.0.01	OCW	Rijk	454			454		9				445
	714.0.01	OCW	Rijk	109			109		109				-
	714.0.01	OCW	Rijk	39			39	118	157				-
	714.0.01	OCW	Rijk	32			32	328	326				-
	714.0.01	OCW	Rijk	90			90	72	162				34
	714.0.01	OCW	Rijk	18			18	90	108				-
	714.0.01	OCW	Rijk	76			76		35				41
	714.0.01	OCW	Overige	99			99	100	182				17
	714.0.01	OCW	Overige	-			-	286	235				51
	714.0.01	OCW	Overige	-			-	90	90				-
	714.0.01	OCW	Overige	-			-	25	25				-
	714.1.01	OCW	Rijk	219			219	1.493	1.493				219
				1.390			1.390	4.921	5.422				889
17 - Verkeer													
	210.2.02	DSB	Haaglanden	14			14	158-	144-				-
	210.2.02	DSB	Haaglanden	2.569			2.569		97			1.550	922
	210.2.02	DSB	Haaglanden	2.410			2.410	2.149	3.931			628	-
	210.2.02	DSB	Rijk	159			159		159				-
	210.2.02	DSB	Provincie	-			-	21	9				12
				5.152			5.152	2.012	4.052			2.178	934
18 - Wonen													

Bijlage 4: Specificatie overlopende activa en passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen
(bedragen in € 1.000)

P 2.9.1.1 Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen (art.49 b): Ontvangen (voorschot)bedragen

Product	Dienst	Omschrijving regeling	Ontvangen van	Saldo per 31-12-2010	Her-rubricering	Resultaats bestemming 2010	Saldo per 31-12-2010	Toevoegingen (ontvangen voorschot-bedragen)	Uitgaven tv publiekrechtelijke middelen	Terugbetaling aan rijk	Interne verschuivingen	Vrijgevallen bedragen ter exploitatie	Saldo per 31-12-2011
821.0.02	DSO	Besluit woning gebonden subsidies	Haaglanden	33.293			33.293	1.084+	27.999			1.600	2.610
821.0.02	DSO	Afhoopregeling geldelijke steun particulieren	Rijk	616			616		412				1.028
822.0.01	DSO	MIVA	Rijk	160			160	1	37				124
				34.069			34.069	1.083+	27.624			1.600	3.762
19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling													
212.0.01	DSO	OV-project Aanlanding Erasmuslijn Den Haag CS	Rijk	4.500			4.500	1.043+	3.457				-
810.3.01	DSO	ISV 3 - tranche 2010 (via bevoorschotting)	Rijk	18.552			18.552		44				18.508
821.0.01	DSO	Excellente gebieden innovatieve energiebesparing in de nieuwbouw	Rijk	200			200						200
821.0.01	DSO	Impuls SV 2005	Rijk	9			9						9
821.0.01	DSO	Impuls SV 2006	Rijk	63			63	9					72
821.0.01	DSO	Stadsvernieuwing Rijk	Rijk	1.866			1.866	928	17			928	1.849
821.0.01	DSO	Investeringsfonds Stedelijke vernieuwing 1 en 2	Rijk	72.776			72.776	1.100+	40.132			600	30.924
821.0.01	DSO	Innovatie ontwikkeling Stedelijke Vernieuwing	Rijk	178			178						178
821.0.01	DSO	Besluit Locatiegebonden subsidies	Haaglanden	7.403			7.403	5.674	4.157			5.267	3.653
821.0.01	DSO	Hotspots gelden	Rijk	4.929			4.929		331				4.598
821.0.02	DSO	Tijdelijke stimulering Woningen Vroom	Rijk	8.247			8.247		4.767				3.480
				118.723			118.723	4.468	52.925			6.795	63.471
20 - Milieu & Duurzaamheid													
480.1.01	DSB	Programma Sroom 2011 - 2012	Rijk	-			-		57				93
723.1.01	DSB	Gebiedsgericht Programma Luchtkwaliteit	Provincie	15.008			15.008	4.440	1.640				17.808
723.1.01	DSB	ISV 3, Lucht	Rijk	677			677		86				591
723.2.01	DSB	ISV 3, Geluid	Rijk	1.545			1.545						1.545
723.4.01	DSB	Wet bodembescherming	Rijk	677			677		183				494
723.4.01	DSB	ISV 3, Bodem	Rijk	2.031			2.031		287				1.744
723.4.01	DSB	Beschikking CSBIII Fys 9	Rijk	-			-	1.100	-				1.100
				19.938			19.938	5.690	2.253				23.375
21 - Citymarketing en internationale stad													
310.4.02	BSD	Samenwerking Vrede en Recht	Rijk	-			-	50	-				50
				-			-	50	-				50
23 - Overige beleidsvoornemens													
922.3.16	CTR	Inburgering	Rijk	14.000		1.749-	12.251		39				12.212
				14.000		1.749-	12.251	-	39				12.212
				294.290		1.749-	292.541	178.807	265.390	12.472			182.911
Totaal P 2.9.1.1 Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheidslichamen													

Bijlage 5: Investeringsen
(bedragen in €1000)

Dienst	Product	Naam project	Restant 2010	Investeringsen 2011	Gefinancierd met middelen van:		Financiering gemeente			Resterend krediet
					Gemeente (krediet)	Derden	Uitkomst	Raming	Afwijking	
Programma 2 - College & Bestuur										
BSD	002.1.02	P-Digitaal	-	1.067	1.067	-	-	1.067	-	1.067
BSD	002.1.02	Toolbox	-	134	134	-	-	134	-	134
BSD	002.1.02	Vervanging OLIB	-	252	252	-	-	252	-	252
BSD	002.1.02	Werknet	-	21	21	-	-	21	-	21
BSD	002.1.04	LIAS Enterprise	-	48	48	-	-	48	-	48
BSD	002.1.04	One	-	358	358	-	-	358	-	358
BSD	002.1.04	E-Facturatie	-	40	40	-	-	40	-	40
			-	1.920	1.920	-	-	1.920	-	1.920
Programma 3 - Dienverlening en Stadsdelen										
DPZ	003.0.01	Digitalisering kluis	1.008	137	137	-	-	137	750	613
DPZ	003.0.01	Pinnen aan de Balie	106	45	45	-	-	45	106	61
DPZ	003.0.01	Vervanging Piv4all / kernregistratie NP	7.000	-	-	-	-	-	500	500
DPZ	003.0.01	Projecten Concern-Informatiesystemen (CIS)	-	849	849	-	-	849	-	849
			8.114	1.031	1.031	-	-	1.031	1.356	325
Programma 5 - Cultuur										
BSD	541.2.01	DMS-programma	445	73	73	-	-	73	445	372
BSD	541.2.01	Document managementsysteem (Hummingbird)	30	-	-	-	-	-	30	30
OCW	540.2.01	Atelierruimten	383	383	383	-	-	383	-	-
OCW	540.2.01	Cultuurforum	21.600	-	-	-	-	-	-	21.600
OCW	540.2.01	Danstheater Spuiplein	13	13	13	-	-	13	-	-
OCW	540.2.01	De Broedplaats	402	78	78	-	-	78	402	324
OCW	540.2.01	Korzo	516	516	516	-	-	516	516	-
OCW	540.2.01	Vrije academie (grafische werkplaats)	225	-	-	-	-	-	225	225
OCW	541.1.01	Museon	1.381	408	408	-	-	408	1.381	973
			24.995	1.471	1.471	-	-	1.471	3.395	1.924
Programma 6 - Onderwijs										
DOB	510.0.01	Inrichting Fahrenheitstraat	-	-	-	-	-	-	-	-
DOB	510.0.01	Inrichting bibliotheek Leyweg	-	-	-	-	-	-	-	-
DOB	510.0.01	Resyling bibliotheken	2.160	490	490	-	-	490	250	240
OCW	421.0.01	A.M.G. Schmidtschool	1.254	900	900	-	-	900	917	17
OCW	421.0.01	Anne Frank 2	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	421.0.01	Archipel	270	-	-	-	-	-	-	270
OCW	421.0.01	Benoordenhout	1.722	-	-	-	-	-	320	320
OCW	421.0.01	De Drentse Hoek	850	401	401	-	-	401	471	70
OCW	421.0.01	De Haagse Beek	100	-	-	-	-	-	-	100
OCW	421.0.01	De Kleine Wereld	200	26	26	-	-	26	-	26
OCW	421.0.01	De La Reyschool	100	-	-	-	-	-	-	100
OCW	421.0.01	De Leeuwerikhoeye	100	-	-	-	-	-	-	100
OCW	421.0.01	De Spoorzoeker	1.011	-	-	-	-	-	614	1.011
OCW	421.0.01	De Tweemaster	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	421.0.01	De Vlieger	148	148	148	-	-	148	148	-

Bijlage 5: Investeringsen
(bedragen in €1000)

Dienst	Product	Naam project	Restant 2010	Investeringsen 2011	Gefinancierd met middelen van:		Financiering gemeente			Restierend krediet
					Gemeente (krediet)	Derden	Uitkomst	Raming	Afwijking	
OCW	421.0.01	De Vlierboom	2.185	-	-	-	-	25	25	25-
OCW	421.0.01	Dr. Willem Dreeschool	3.557	-	-	-	-	491	491	491-
OCW	421.0.01	Erasmus	638	-	-	-	-	-	-	-
OCW	421.0.01	Helen Parkhurst Daltonbasisschool	25	-	-	-	-	19	19	19-
OCW	421.0.01	Het AGé (SBO)	50	50-	-	50-	-	-	-	50-
OCW	421.0.01	Het Galjoen	723	120	-	120	-	380	380	260-
OCW	421.0.01	Het Volle Leven	1.647	-	-	-	-	-	-	1.647
OCW	421.0.01	Maria Montessorischool	75	-	-	-	-	7	7	7-
OCW	421.0.01	P.C. Hoofschool	921	710	-	710	-	868	868	158-
OCW	421.0.01	P.H. Schreuderschool	266	-	-	-	-	266	266	266-
OCW	421.0.01	Prinses Marijke Montessorischool	771	771	-	771	-	771	771	-
OCW	421.0.01	Valkenbos Montessorischool	2.107	-	-	-	-	45	45	45-
OCW	421.0.01	Waterland	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	423.0.01	Algemene Hindoe Basisschool	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	423.0.01	Al-Qoeba	1	-	-	-	-	1	1	1-
OCW	423.0.01	Balans	1.329	-	-	-	-	107	107	107-
OCW	423.0.01	Basisschool De Vuurtoren	113	-	-	-	-	17	17	17-
OCW	423.0.01	Bavinkschool	2.519	-	-	-	-	45	45	45-
OCW	423.0.01	Christelijke Basisschool De Fontein	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	423.0.01	Christelijke Montessorischool	3.200	-	-	-	-	-	-	3.200
OCW	423.0.01	Christoffel	1.509	500	-	500	-	228	228	272
OCW	423.0.01	Comenius	972	732	-	732	-	472	472	260
OCW	423.0.01	Comenius Chr. Basisschool	276	-	-	-	-	75	75	75-
OCW	423.0.01	De Krullevaar	971	-	-	-	-	-	-	971
OCW	423.0.01	De Regenboog	501	-	-	-	-	-	-	501
OCW	423.0.01	De Vlieger	1.509	-	-	-	-	-	-	1.509
OCW	423.0.01	De Vuurvlinder	100	-	-	-	-	-	-	100
OCW	423.0.01	Ds. D.A. van de Bosschool voor Chr. BO	100	-	-	-	-	-	-	100
OCW	423.0.01	Laan van Poot	1.825	-	-	-	-	-	-	1.825
OCW	423.0.01	Leyenburg Christelijke Basisschool	289	-	-	-	-	-	-	289
OCW	423.0.01	De Fontein	290	120	-	120	-	130	130	10-
OCW	423.0.01	De Gantel	88	-	-	-	-	2	2	2-
OCW	423.0.01	De Grote Beer	464	200	-	200	-	70	70	130
OCW	423.0.01	De Horizon	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	423.0.01	De Oeraaf	200	-	-	-	-	-	-	200
OCW	423.0.01	De Ontmoeting Chr. basisschool	2.943	688	-	688	-	500	500	188
OCW	423.0.01	De Oranjeschool	1.705	900	-	900	-	1.269	1.269	369-
OCW	423.0.01	De Paradijsvogel	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	423.0.01	De Vlieger	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	423.0.01	De Vliermeent Chr. Basisschool	200	-	-	-	-	30	30	30-
OCW	423.0.01	De Walvis	1.165	116	-	116	-	224	224	108-
OCW	423.0.01	Dr. J.A. Gerth van Wijksschool voor Chr.	3.551	21	-	21	-	148	148	127-

Bijlage 5: Investeringsen
(bedragen in €1000)

Dienst	Product	Naam project	Restant 2010	Investeringsen 2011	Gefinancierd met middelen van:		Financiering gemeente			Resterend krediet
					Gemeente (krediet)	Derden	Uitkomst	Raming	Afwijking	
OCW	423.0.01	Ds. D.J. Karreschool	701	701	701	-	701	701	-	-
OCW	423.0.01	Ds. D.J. Karreschool voor Chr. Basisonde	154	95	95	-	95	114	19-	59
OCW	423.0.01	Heilig Hart								
OCW	423.0.01	Het Avontuur	3.882	18-			18-		18-	3.900
OCW	423.0.01	Het Lichtbaken	498	151	151	-	151	243	92-	347
OCW	423.0.01	Jan van Nassauschool voor Chr. BO	3.703	173	173	-	173	552	379-	3.530
OCW	423.0.01	Koningin Beatrixschool	769	769	769	-	769	769	-	-
OCW	423.0.01	M.M. Boldingh Nutsbasisschool								
OCW	423.0.01	Montessorischool Waalsdorp	3.348	205	205	-	205	118	87	3.143
OCW	423.0.01	Nutschool Morgenstond								
OCW	423.0.01	O.G. Heldringschool voor Chr. Basisonder	4.007					45	45-	4.007
OCW	423.0.01	P. Oosterleeschool								
OCW	423.0.01	Prof. Mr. A. Anemaschool	3.855	127	127	-	127	30	97	3.728
OCW	423.0.01	Schoolvereniging Wolters	3.787	1.547	1.547	-	1.547	1.524	23	2.240
OCW	423.0.01	Shri Vishnu Hindoe Basisschool								
OCW	423.0.01	Van Hoogstratenschool								
OCW	423.0.01	Van Hoogstratenschool voor Chr. Basisond	158					25	25-	158
OCW	423.0.01	Waalse Louise de Collignyschool voor Chr.	100							100
OCW	423.0.01	Willemspark	3.509	271	271	-	271	225	46	3.238
OCW	423.0.01	Woonstede Nutsbasisschool	2.047					358	358-	2.047
OCW	431.0.01	Cor Emous	150							150
OCW	431.0.01	De Haagse Beek		16-	16-	-	16-		16-	16
OCW	431.0.01	Insp. S. de Vriesschool (SO-ZMLK)	1.821	1.470	1.470	-	1.470	1.676	206-	351
OCW	431.0.01	Insp. W.P. Blokpoelschool		8-	8-	-	8-		8-	8
OCW	433.0.01	Bernardusschool (SO/VSO-ZMLK)	1.200	980	980	-	980	1.200	220-	220
OCW	433.0.01	De Opperd Orthop. School	2.760					505	505-	2.760
OCW	433.0.01	J.C. Pleysierschool	25	25	25	-	25	25	-	-
OCW	433.0.01	Pastoor van Ansschool	972	30-	30-	-	30-		30-	1.002
OCW	433.0.01	Tyrlyschool de Witte Vogel	100							100
OCW	433.0.01	Van Koetsveldschool								
OCW	433.0.01	Van Koetsveldschool (SO/VSO-ZMLK)	300					300	300-	300
OCW	441.0.01	Gymnasium Haganum	2.803	659	659	-	659	924	265-	2.144
OCW	441.0.01	Her Macrlant Lyceum	895	100	100	-	100	100	-	795
OCW	441.0.01	Johan de Witt College	7.977	2.932	2.932	-	2.932	4.132	1.200-	5.045
OCW	441.0.01	Maris College	100					45	45-	100
OCW	441.0.01	Maris College Mient	815	318	318	-	318	711	393-	497
OCW	441.0.01	Scholengemeenschap Westhage	3.209	3.197	3.197	-	3.197	2.697	500	12
OCW	441.0.01	Varias College	577	577	577	-	577	85	492	-
OCW	443.0.01	Christelijk College De Populier								
OCW	443.0.01	Esloo Onderwijsgroep	426					200	200-	426
OCW	443.0.01	Esloo Onderwijsgroep (Edith Strein College)	8.076							8.076
OCW	443.0.01	Esloo Onderwijsgroep 3	6.077	1.740	1.740	-	1.740	398	1.342	4.337

Bijlage 5: Investeringsen
(bedragen in €1000)

Dienst	Product	Naam project	Restant 2010	Investeringsen 2011	Gefinancierd met middelen van:		Financiering gemeente			Resterend krediet
					Gemeente (krediet)	Derden	Uitkomst	Raming	Afwijking	
OCW	480.6.01	programma OHV 2012 e.v.	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	480.6.01	programma OHV 2013	27.031	-	-	-	-	-	-	27.031
OCW	480.6.01	programma OHV 2013 (voeding ideaalcomplex**)	12	-	-	-	-	-	-	12
OCW	480.6.01	programma OHV 2014	13.500	-	-	-	-	-	-	13.500
OCW	480.6.01	programma OHV 2014 (voeding ideaalcomplex**)	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	480.6.01	Twemaster	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	480.6.01	Van Ostadeschool	976-	-	-	-	-	-	-	976-
OCW	480.6.01	Voorschool peuterspeelzalen	1.272	-	-	-	-	-	-	1.272
			188.840	25.615	25.615	-	-	30.841	5.226-	163.225
Programma 8 - Werk en Inkomen										
SZW	nb	Scanapparaat	-	125	125	-	-	-	125	125-
			-	125	125	-	-	-	125	125-
Programma 10 - Jeugd en Gezin										
DSB	560.2.02	Speelvoorzieningen	8.891	1.912	1.912	-	-	2.800	888-	6.979
			8.891	1.912	1.912	-	-	2.800	888-	6.979
Programma 11 - Leefomgeving										
DSB	210.3.01	Straatreiniging	-	-	-	-	-	-	-	-
DSB	210.4.01	Recessieplan	73	-	-	-	-	73	73-	73
DSB	210.4.01	Vervanging Openbare Verlichting	1.075	1.202	1.202	-	-	1.075	127	127-
DSB	210.5.01	Bruggen, viaducten en tunnels	16.227	123	123	-	-	11.250	11.127-	16.104
DSB	210.5.01	Onderhoud Utrechtsebaan	1.399	393	393	-	-	1.399	1.006-	1.006
DSB	210.6.01	Boulevard Scheveningen	800	300	300	-	-	-	300	500
DSB	220.0.01	Zeehavens	1.713	104	104	-	-	550	446-	1.609
DSB	310.1.01	Warenmarkten	199	-	-	-	-	100	100-	199
DSB	310.1.01	Haagse Markt	4.550	-	-	-	-	-	-	4.550
DSB	480.1.02	Stadsboerderij Gageldijk	-	-	-	-	-	-	-	-
DSB	560.1.01	Openbaar groen	806	765	766	-	-	806	40-	40
DSB	721.0.01	Afvalverwijdering	12.546	3.893	3.893	-	-	3.846	47	8.653
DSB	722.0.01	Riolering	-	-	-	-	-	-	-	-
DSB	724.3.01	Begraafplaatsen	654	218	218	-	-	100	118	436
			40.042	6.998	6.999	1-	1-	19.199	12.200-	33.043
Programma 13 - Sport										
OCW	530.1.01	Leidschenveen/Ypenburg	22.590	9.722	9.722	-	-	11.225	1.503-	12.868
OCW	530.1.01	Sporthal Leidschenveen	490	73	73	-	-	490	417-	417
OCW	530.1.01	Sporthal Piet Vink	140	65	65	-	-	140	75-	75
OCW	531.0.01	Beachstadion	150	150	150	-	-	150	-	-
OCW	531.0.01	Bestedingsimpuls sportaccommodaties recessiemaatregel	-	-	-	-	-	-	-	-
OCW	531.0.01	BUSP OCW	57	55	55	-	-	57	2-	2
OCW	531.0.01	Sportkwadrant Zuiderpark	43.800	73	73	-	-	300	227-	43.727
OCW	531.0.01	Sportpark de Dijken	190	112	112	-	-	190	78-	78
OCW	531.0.01	Sportcomplex Aagje Dekenlaan	2.500	71	71	-	-	1.500	1.429-	2.429
			69.917	10.321	10.321	-	-	14.052	3.731-	59.596

Bijlage 5: Investerings
(bedragen in €1000)

Dienst	Product	Naam project	Restant 2010	Investerings 2011	Gefinancierd met middelen van:		Financiering gemeente			Resterend krediet
					Gemeente (krediet)	Derden	Uitkomst	Raming	Afwijking	
DSB	211.1.01	Recessieplan	216	-	-	-	-	216	216	216
DSB	211.1.01	Verkeersregeling	1.400	-	-	-	-	1.400	1.400	1.400
DSB	214.0.01	Parkeren op straat	1.986	1.391	1.391	-	-	1.986	1.986	595
DSO	211.2.01	Voorbereiding Neherkade	1.900	-	-	-	-	1.900	1.900	1.900
			239.377	28.494	10.814	17.680		50.690	39.876	228.563
Programma 19 - Ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling										
DSO	830.0.01	Beatrixkwartier	2.245	1.259	1.259	-	-	2.245	986	986
DSO	830.0.01	Openbare ruimte Hongarenburg	163	-	-	-	-	163	163	163
DSO	830.0.01	Verbeterplan Spuiplein	168	66	66	-	-	168	102	102
			2.576	1.325	1.325	-	-	2.576	1.251	1.251
Programma 20 - Milieu & Duurzaamheid										
DSB	480.1.01	Milieu-educatie	-	-	-	-	-	-	-	-
DSB	723.1.01	Luchtkwaliteit	13.910	966	-	966	-	2.000	2.000	13.910
DSB	723.1.01	Verkeerscirculatieplan (VCP)	-	-	-	-	-	-	-	-
			13.910	966	-	966	-	2.000	2.000	13.910
Programma 22 - Financiën										
DPZ	930.0.01	nieuw belastingstelsel	2.150	-	-	-	-	150	150	2.150
DPZ	940.0.01	nieuw belastingstelsel	2.150	-	-	-	-	150	150	2.150
			4.300	-	-	-	-	300	300	4.300
Programma 23 - Overige beleidsvoornemens										
CT	922.3.16	Spuiplein	11.500	-	-	-	-	-	-	11.500
			11.500	-	-	-	-	-	-	11.500
Programma 24 - Interne dienstverlening										
IDC	960.4.01	8e SDK Leidscheven	673	-	-	-	-	673	673	673
IDC	960.4.01	Diverse investeringen FAD	44	-	-	-	-	44	44	44
IDC	960.4.01	Investerings CO2 neutraal	1.173	104	104	-	-	600	496	1.069
IDC	960.4.01	Leyweg, afbouw (IDC)	12.310	8.481	8.481	-	-	12.310	3.829	3.829
IDC	960.4.01	Leyweg, casco (DSO/DSB)	67.800	68.300	68.300	-	-	67.800	500	500
IDC	960.4.01	Onderhoud kantoorverzamelgebouwen	10.374	994	994	-	-	3.081	2.087	9.380
IDC	960.4.01	SDK Haagse Hout	28	-	-	-	-	28	28	28
IDC	960.4.01	Extra krediet Leyweg	4.600	1.146	1.146	-	-	4.600	3.454	3.454
IDC	960.4.01	Activering financiële vaste activa	3.584	-	-	-	-	3.584	3.584	3.584
IDC	960.4.01	Payrolllicenties Oracle	-	139	139	-	-	-	139	139
IDC	960.4.01	vervangen binnenzonverring	828	233	233	-	-	186	47	595
IDC	960.4.01	Vervangen oude GBS componenten Spui	-	-	-	-	-	-	-	-
IDC	960.4.01	Vloerwerking stadhuis en garage	308	106	106	-	-	308	202	202
IDC	960.4.01	Vloerafwijkingen stadhuis en garage	961	-	-	-	-	321	321	961
IDC	960.5.01	Diverse investeringen FAD	-	-	-	-	-	-	-	-
IDC	960.5.01	Fundering muur Spui 175 (Best.res.)	205	-	-	-	-	205	205	205
IDC	960.5.01	Investerings CO2 neutraal	641	-	-	-	-	-	-	641
IDC	960.7.01	Groupwise	424	424	424	-	-	424	-	-
IDC	960.7.01	HAAGnet beveiliging	324	324	324	-	-	324	-	-

Bijlage 5: Investerings
(bedragen in €.1000)

Dienst	Product	Naam project	Restant 2010	Investerings 2011	Gefinancierd met middelen van:		Financiering gemeente			Resterend krediet
					Gemeente (krediet)	Derden	Uitkomst	Raming	Afwijking	
IDC	960.7.01	Infrastructuur Leyweg	1.179	1.207	1.207	-	1.207	1.179	28	28-
IDC	960.7.01	OTAP	122	122	122	-	122	122	-	-
IDC	960.7.01	Aanschaf hardware	-	753	753	-	753	-	753	753-
IDC	960.7.01	vervanging E-infra	-	382	382	-	382	-	382	382-
IDC	960.7.01	Indoordekking	-	845	845	-	845	-	845	845-
IDC	960.7.01	Vervanging infrastructuur	-	140	140	-	140	-	140	140-
IDC	960.7.01	Wifi	-	296	296	-	296	-	296	296-
IDC	960.7.01	CIS project fase 2	-	141	141	-	141	-	141	141-
IDC	960.7.01	Investing automatisering 2010	-	-	-	-	-	-	-	-
IDC	960.7.01	Investing kenniscentrum EOS	-	-	-	-	-	-	-	-
Eindtotaal			105.578	84.137	84.137	-	155.836	240.617	11.652-	21.441
			754.653	174.481	155.836	18.645	155.836	240.617	84.781-	598.817

Totaal investeringen (bruto) materiële vaste activa (bijlage 5)
Verschil

114.589
41.247

Verklaring verschil:

Overdracht stadsdeelkantoor Leyweg tussen diensten
Strategische aankopen
Overige
Totaal

57.590
16.109-
234-
41.247

Bijlage 6a: Specificatie financiële vaste activa en kapitaallasten
(bedragen in € 1.000)

Balans-post	Omschrijving balanspost	Boekwaarde 1-1-2011	Investerings (bruto)	Overboeken gereed gekomen activa	Bijdragen van derden	Des-investeringen	Afwaarderingen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2011	Toegerekende rente
Materiële vaste activa met economisch nut										
1.2.1.1	Gronden en terreinen (niet in erfpacht uitgegeven)	175.590	10.634	4.202	0	104	0	740	189.582	7.163
1.2.1.2	Gronden en terreinen welke in erfpacht zijn uitgegeven	111.758	963	0	0	2.972	0	0	109.749	3.270
1.2.2	Woonruimten	7.286	-1.417	0	0	276	0	254	5.339	291
1.2.3	Bedrijfsgebouwen	683.635	4.459	92.909	0	1.293	0	30.569	749.141	27.412
1.2.4	Grond- weg en waterbouwkundige werken	24.725	146	0	0	0	0	4.023	20.848	989
1.2.5	Vervoermiddelen	1.290	0	250	0	0	0	427	1.113	52
1.2.6	Machines apparaten en installaties	50.054	5.752	19.967	0	29	0	7.315	68.429	1.991
1.2.9.1	Overige materiële vaste activa	22.407	13.255	1.569	0	15	0	5.522	31.694	935
1.2.9.2	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	137.270	66.265	-118.897	0	17.502	0	0	67.136	2.285
Totaal		1.214.015	100.057	0	0	22.191	0	48.850	1.243.031	44.388
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut										
1.2.1.1	Gronden en terreinen (niet in erfpacht uitgegeven)	2.133	0	0	0	0	0	0	2.133	85
1.2.1.2	Gronden en terreinen welke in erfpacht zijn uitgegeven	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2	Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.3	Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.4	Grond- weg en waterbouwkundige werken	71.598	10.641	4.239	0	0	0	18.429	68.049	2.864
1.2.5	Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.6	Machines apparaten en installaties	0	1.315	0	0	0	0	0	1.315	0
1.2.9.1	Overige materiële vaste activa	11.916	1.202	0	0	0	0	806	12.312	477
1.2.9.2	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	5.648	1.374	-4.239	0	0	0	0	2.783	226
Totaal		91.295	14.532	0	0	0	0	19.235	86.592	3.652

Bijlage 6b. Specificatie financiële vaste activa en kapitaallasten
(bedragen in € 1.000)

Balans- post	Omschrijving balanspost	Boekwaarde 1-1-2011	Verstreking (lening)	Aflossing (lening)	Afwaardering (lening)	Boekwaarde 31-12-2011	Rente opbrengsten
Financiële vaste activa							
1.3.1.1	Kapitaalverstreking aan deelnemingen	84.350	1.500	0		85.850	3.374
1.3.1.2	Kapitaalverstreking aan gemeenschappelijke regelingen					0	
1.3.1.3	Kapitaalverstreking aan overige verbonden partijen	10				10	
1.3.2.1	Leningen aan woningbouwcorporaties					0	
1.3.2.2	Leningen aan deelnemingen	132.452	101.600	303		233.749	6.462
1.3.2.3	Leningen aan overige verbonden partijen	100.000	20.000	9.375		110.625	4.015
1.3.3.1	Overige langlopende leningen aan derden	115.624	19.125	13.161		121.588	3.569
1.3.3.1	Algemene voorziening voor oninbaarheid	-22.352	-8.321		514	-31.187	
1.3.3.2	Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	364.053		27.621		336.432	15.113
	Totaal	774.137	133.904	50.460	514	857.067	32.533

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN									
V&J	A1	Verzameluitkering Veiligheid & Justitie	Regeling verzameluitkering	Gemeenten	Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30)									
					Aard controle R									
					€ 1.022.996									
BZK	C1	Verzameluitkering BZK (incl. oud WWI)	Regeling verzameluitkering	Gemeenten	Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30)									
					Aard controle R									
					€ 44.504									
BZK	C3	Brede doeluitkering Sociaal, Integratie en Veiligheid (GSB/SIV)	Besluit brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid (SIV) en Uitvoeringsregeling brede doeluitkering sociaal, integratie en veiligheid	Gemeenten G31	Resultaat ultimo 2011 van in 2010 en 2011 alsnog te realiseren doelstellingen en prestatieafspraken in aantallen die met het Rijk zijn overeengekomen o.b.v. het stedelijk meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP), die zijn vastgelegd in het GSB-convenant per stad (prestatie lijst) en in de GSB III-periode (deels) niet zijn gehaald.	Afspraak	Realisatie	Toelichting afwijking						
					Hieronder per regel één doelstelling / prestatieafpraak / (sub)indicator invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie									
					Aard controle n.v.t.	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.						
					1 SIV14a2 trajectplannen	2000	3111							
					2 SIV14a3 Aantal personen	1500	1543							
					3 SIV14b Opvangobservatiepl.	2	3							
					Onderdeel inburgering BDU SIV: Regeling inburgering G31.	Totaal aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een reguliere inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen	Totaal aantal inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een gecombineerde inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen	Totaal aantal inburgeringsplichtigen, als bedoeld in het besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 12 juni 2007, nr. 2007/11, voor wie een inburgeringsvoorziening is vastgesteld in de jaren 2007 t/m 2009 en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen (gepardonneerden)	Totaal aantal geestelijk bedienaren voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het inburgeringsexamen	Totaal aantal geestelijk bedienaren voor wie in de jaren 2007 t/m 2009 voor het eerst een inburgeringsvoorziening is vastgesteld en die binnen 3 kalenderjaren na vaststelling van de inburgeringsvoorziening hebben deelgenomen aan het aanvullend praktijkdeel van het inburgeringsexamen	Toelichting bij de hiervoor gaande 5 inburgerings-indicatoren; vermelden op welke indicator(en) de toelichting betrekking heeft.			
					Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).				
					Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie				
					Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1				
					4752	392	377	4	4					
					Besteding 2011 (inclusief inburgering) ten laste van de Rijksmiddelen	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee	Toelichting bij de hiervoor gaande 3 bestedingen-indicatoren; vermelden op welke indicator(en) de toelichting betrekking heeft.						
					Aard controle R	Aard controle R	Zie Nota batenlastenstelsel							
					€ 2.940.291	€ 0	Nee							
BZK	C9	Excellente gebieden innovatieve energiebesparing in de nieuwbouw	Begroting WWI Brief van de Minister voor WWI van 22-12-2009, kenmerk SB2009066621	Gemeenten	Hieronder per regel één referentienummer (EG09....) van het betreffende project invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	In 2011 gestart met project ja/nee?	Toelichting							
					Aard controle n.v.t.	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.							
					1 EG09010518	Ja								
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten	Gemeenten	Besteding 2011	Opgebouwde reserve ultimo 2010	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt							
					Aard controle R	Aard controle R	Zie Nota batenlastenstelsel							
					Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R							
					€ 2.608.897	€ 2.495.053	€ 0							

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN									
OCW	D4	Regeling brede scholen 2009 Regeling stimulering aanpassing huisvesting brede scholen Gemeenten	Hieronder per regel één referentienummer van het betreffende project invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2011 Aard controle R	Project afgerond in 2011? Ja / Nee Aard controle D1	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R	Besteding 2011 (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Zie Nota batenlastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen. Aard controle n.v.t.	Toelichting niet afgeronde projecten						
									1 19VH	€ 15.172	Ja	€ 0	Ja	
									2 17TY	€ 0	Nee	€ 0	Ja	project is niet uitgevoerd
OCW	D5	Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009 Regeling verbetering binnenklimaat primair onderwijs 2009 Gemeenten	Besteding 2011 ten laste van rijksmiddelen Let op: Alleen bestedingen die betrekking hebben op de periode vóór 4 september 2011 mogen verantwoord worden. Aard controle R	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Zie Nota batenlastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.										
									€ 4.335.596	Ja				
									Brinnummer	Alle activiteiten afgerond Ja/Nee?	Toelichting per brinnummer welke activiteit(en) niet zijn afgerond en daarbij het bijbehorende bedrag exclusief 40% cofinanciering noemen			
									Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.			
									1 0	Ja				
OCW	D9	Onderwijsachterstandenb eleid (OAB) 2011-2014 Gemeenten	Besteding 2011 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding 2011 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding 2011 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)									
								€ 8.941.567	€ 9.096.894	€ 2.478.662				
									Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R			
I&M	E6	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 Wet bodembescherming (Wbb), Besluit financiële bepalingen bodemsanering en Regeling financiële bepalingen bodemsanering; Provincies en gemeenten	Besteding 2011 uit Wbb Aard controle R	Besteding 2011 uit FES Aard controle R	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.	Uitgaven (Wbb) van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R	Uitgaven (FES) van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R							
								€ 146.179	€ 0	Ja	€ 0	€ 0		
									Aantal saneringen (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	Aantal bodemonderzoeken (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	Aantal m2 gesaneerd oppervlakte (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	Aantal m3 gesaneerde grond (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	Aantal m3 gesaneerd verontreinigd grondwater (inclusief SEB) (in te vullen zodra de prestaties behaald zijn)	
									Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	Aard controle D1	
									24	531	130423	246344	1336635	
I&M	E11B	Nationaal Samenwerkingsprogram ma Luchtkwaliteit (NSL) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr) (SiSa tussen medeoverheden)	Besteding 2011 tlv eigen middelen Aard controle R	Besteding 2011 tlv bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk, provincie of gemeente) Aard controle R	Besteding 2011 uit rentebaten gemeente op door provincie verstrekte bijdrage NSL Aard controle R	Teruggestort/verrekend in 2011 in verband met niet uitgevoerde maatregelen Aard controle R	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.							
								€ 7.261.288	€ 0	€ 236.210	€ 0	Nee	€ 0	
									Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t.	Besteding 2011 t.l.v. provincie Aard controle R	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.			
									1 PZH-2010-163837080	€ 1.460.153	Nee			
I&M	E12	Nieuwe Sleutel Projecten (NSP) Wet Ruimtelijke Ordening Besluit Ruimtelijke Ordening Gemeenten	Besteding 2011 ten laste van rijksmiddelen excl. Bestedingen uit baten exploitatie Aard controle R	Berekende bate boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing Alleen in te vullen na afloop project Aard controle R	Aantal gerealiseerde projecten afspraak Alleen in te vullen na afloop project Aard controle R	Aantal gerealiseerde projecten realisatie Alleen in te vullen na afloop project Aard controle R	Eindverantwoording ja/nee Aard controle n.v.t.							
								€ 0	€ 0		Nee	€ 0		
I&M	E31	Den Haag / Scheveningen Boulevard Wet infsrstructuurfonds Besluit infrastructuurfonds Gemeente Den Haag	Besteding 2011 Aard controle R	Eindsaldo 2011 / reservering (wel ontvangen, maar nog niet besteed bedrag dat wordt meegenomen naar volgende jaar) Aard controle R	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R								
								€ 15.886.487	€ 0	Nee	€ 0			

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	I N D I C A T O R E N			
I&M	E32	Taxibeleid G4 Taxiconvenant G4 2008-2009 Gemeenten	Besteding 2011	Eindverantwoording Ja/Nee	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt	
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Zie Nota baten- lastenstelsel Aard controle R	
			€ 549.221	Ja	€ 0	
EL&I	F3	Verzameluitkering EL&I (incl. oud LNV) Regeling verzameluitkering Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30)			
			Aard controle R			
			€ 800.250			
SZW	G1C-1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten die uitvoering in 2011 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier alleen het gemeentelijke deel 2011.	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachttijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2011; exclusief geldstroom openbaar lichaam	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren; exclusief geldstroom openbaar lichaam		
			Aard controle R	Aard controle R		
			2.660,50	144,36		
SZW	G1C-2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeenten die uitvoering in 2010 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal 2010. (Dus: deel Openbaar lichaam uit SJSa 2010 regeling G1B + deel gemeente uit 2010 regeling G1C-1)	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachttijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2010; inclusief geldstroom openbaar lichaam	Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief geldstroom openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbare lichamen	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2010, uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbare lichamen
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			2.796,50	143,45	2.150,48	77,86
SZW	G2	I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB I.1 WWB: algemene bijstand Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 algemene bijstand	Baten 2011 algemene bijstand (excl. Rijk)		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
			€ 262.344.401	€ 8.747.732		
			Besteding 2011 WIJ	Baten 2011 WIJ (excl. Rijk)		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
			€ 29.096.390	€ 747.059		
SZW	G2	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAW	Baten 2011 IOAW (excl. Rijk)		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
			€ 4.187.373	€ 56.422		
SZW	G2	I.4 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Gemeenten verantwoord hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.	Besteding 2011 IOAZ	Baten 2011 IOAZ (excl. Rijk)		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
			€ 909.007	€ 8.124		

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	INDICATOREN								
		I.5 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)			Besteding 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	Baten 2011 Bbz 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)							
		Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.							
					€417.855	€0							
		I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)			Besteding 2011 WWIK	Baten 2011 WWIK (excl. Rijk)							
		Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.							
					€3.603.295	€196.158							
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)			Besteding 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob)	Besteding 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob)	Baten 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk)	Baten 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob)	Besteding 2011 Bob			
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R			
		Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.											
					€2.280.001	€934.838	€1.008.449	€963.551	€303.613	€0			
					Baten 2011 Bob (excl. Rijk)	Besteding 2011 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004							
					Aard controle R	Aard controle R							
					€0	€0							
SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB)			Besteding 2011 participatiebudget	Waarvan besteding 2011 van educatie bij roc's	Baten 2011 (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten 2011 van educatie bij roc's	Reserveringsregeling: overheveling overschot/tekort van 2011 naar 2012	Terug te betalen aan rijk			
		Wet participatiebudget (WPB)			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Omvang van het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag dat wordt gereserveerd voor het participatiebudget van 2012. Dit bedrag is exclusief het bedrag dat een gemeente ten onrechte niet heeft besteed aan educatie bij een roc; hiervoor geldt geen reserveringsregeling (het ten onrechte niet-bestede wordt teruggevorderd door het rijk) óf omvang van het in het jaar 2011 rechtmatig bestede bedrag participatiebudget als voorschot op het participatiebudget van 2012 (bij overheveling van een tekort wordt een negatief getal ingevuld)	Omvang van het aan het rijk terug te betalen bedrag, dat wil zeggen het in het jaar 2011 niet-bestede bedrag voor zover dat de reserveringsregeling overschrijdt, alsmede het in het jaar 2011 ten onrechte niet-bestede bedrag aan educatie bij roc's			
		Gemeenten verantwoorden hier het totaal 2011 indien zij de uitvoering in 2011 helemaal niet hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr.								Aard controle R			
					€114.326.857	€4.916.831	€157.757	€0	€26.123.763	€21.379			
		Het aantal in 2011 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven			Dit onderdeel moet door alle gemeenten worden ingevuld. Indien ingevuld met een nul, dan bestaat er voor 2012 geen recht op regelluwe bestedingsruimte	Besteding 2011 Regelluw	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een inburgeringsvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een inburgeringsvoorziening is overeengekomen.	Het aantal personen uit de doelgroep ten behoeve van wie het college in 2011 een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening heeft vastgesteld, dan wel met wie het college in dit jaar een duale inburgeringsvoorziening of een taalkennisvoorziening is overeengekomen.		Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het elektronisch praktijkexamen, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit inburgering, heeft behaald.	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 de toets gesproken Nederlands, bedoeld in artikel 3.9, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit inburgering, heeft behaald.		
					Aard controle R	Aard controle R	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Aard controle D1	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).	Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).		
					0	€0	915	5642	3013	2756			

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	I N D I C A T O R E N					
			Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het examen in de kennis van de Nederlandse samenleving, bedoeld in artikel 3,9, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit inburgering, heeft behaald. <u>Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).</u> Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het praktijkdeel van het inburgeringsexamen, bedoeld in artikel 3,7, eerste lid, van het Besluit inburgering, heeft behaald. <u>Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).</u> Aard controle D1	Het aantal personen uit de doelgroep in de gemeente dat in 2011 het staatsexamen NT2 I of II heeft behaald. <u>Indicator verantwoord op basis van gegevens in het Informatie Systeem Inburgering (ISI).</u> Aard controle D1	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten basisvaardigheden. Aard controle D1	Het aantal door de gemeente in 2011 ingekochte trajecten vavo. Aard controle D1	Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde vavo-diploma's. Aard controle D1
			3245	3035	306	1709	667	190
			Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2011 behaalde NT2-certificaten, dat niet meetelt bij de output-verdeelsleutel van Onze Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel. Aard controle D1					
			24					
SZW	G6	Schuldhulpverlening Kaderwet SZW-subsidies Gemeenten	Besteding 2011 Aard controle R €2.356.752					
SZW	G7	Verzameluitkering SZW Regeling verzameluitkering Gemeenten	Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30) Aard controle R €450.000					
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Gerealiseerde behandelpaatsen 2011 Afspraak Aard controle D1	Gerealiseerde behandelpaatsen 2011 Realisatie Aard controle D1	Besteding 2011 Aard controle R	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R	
			75	75	€ 1.362.852	Ja	€ 0	
VWS	H2	Regeling Buurt, Onderwijs en Sport (BOS) Tijdelijke stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport Gemeenten	Hieronder per regel één beschikkingskenmerk invullen en in de kolommen ernaast de verantwoordings-informatie Aard controle n.v.t.	Activiteit Aard controle n.v.t.	Realisatie 0 = niet uitgevoerd 1 = gedeelte uitgevoerd 2 = uitgevoerd Aard controle D2	Toelichting afwijking Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t.	
			1 DMO/SSO-2698028 Duindorp	sportactiviteiten	2 = uitgevoerd		Ja	
			2 DMO/SSO-2730813 Elout	sportactiviteiten	2 = uitgevoerd		Ja	
			3 DMO/SSO-2698054 Bosik Robos	sportactiviteiten	2 = uitgevoerd		Ja	
VWS	H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + Aanvullende curatieve SOA bestrijding Subsidierregeling publieke gezondheid Gemeenten	Aantal consulten 2011 seksualiteitshulpverlening in het verzorgingsgebied. Aard controle D1	Aantal gevonden SOA's 2011 in het verzorgingsgebied Aard controle D1	Aantal SOA- onderzoeken 2011 in het verzorgingsgebied Aard controle D1			
			1641	1598	10253			
VWS	H4	Verzameluitkering VWS (incl. oud JenG) Regeling verzameluitkering Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Besteding 2011 (incl. besteding 2009 en 2010 voor zover nog niet eerder verantwoord (zie nieuwsbrief IBI nr. 30) Aard controle R €0					
VWS	H5	Vrouwenopvang incl. advies- en steunpunt huiselijk geweld Besluit maatschappelijke ondersteuning Gemeenten	Stand reserve per ultimo 2010 Aard controle R	Besteding 2010 Aard controle R	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Zie Nota batenlastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2010 kunnen opnemen.	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R		
			€0	€ 4.632.527	Nee	€0		
VWS	H10	Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG) Tijdelijke regeling CJG Gemeenten	Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin. Aard controle R	Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2011 plaatsvindt Zie Nota batenlastenstelsel Aard controle R	Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee Aard controle D1	Besteding (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? Ja / Nee Zie Nota batenlastenstelsel. Indien beantwoord met ja, zal de medeoverheid in 2012 nog een correctie op de besteding 2011 kunnen opnemen.		
			€ 15.775.659	€ 0	Ja	Ja		

Bijlage 8: Verbonden partijen
(bedragen in €1000)

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Nom. belang	Aandeel (%)		Eigen vermogen (gegevens 2010)	Intrinsieke waarde	Vreemd vermogen (gegevens 2010)		Resultaat 2010 (bedrijfsresultaat)	Dividend in 2011
				31-12-2011	31-12-2010			1-1	31-12		
Deelnemingen											
Eneco N.V.	Rotterdam	Stroomvoorziening	82.283	16,55	16,55	3.900.000	643.795	3.791.000	3.779.000	140.000	11.668
HTM Personenvervoer N.V.	Den Haag	Openbaar vervoer	42.091	100	100	77.905	81.046	489.128	484.816	3.140	0
N.V. Woningbeheer (in liquidatie)	Den Haag	Verbetering en behoud vastgoed	1.361	100	100	5.339	4.992	411	509	-70	2.500
NV ADO Den Haag *	Den Haag	Voetbalclub	0	0,02	0	-421	0	10.155	9.130	-824	0
Dunea N.V.	Voorburg	Drinkwatervoorziening	7.859	40	40	159.078	63.705	328.055	342.025	185	0
N.V. Haagse Milieu Services	Den Haag	Afvalinzameling en -verwerking	454	100	100	454	454	11.222	14.060	2.877	2.877
United Fish Auctions N.V.	Stellendam	Instaandhouden Visafslag	1.202	34	34	1.263	375	3.959	4.225	-159	0
N.V. Stadsherstel Den Haag en Omgeving	Den Haag	Scheveningen Behouden en restaureren van monumentale panden	3.664	15,30	15	15.353	2.382	10.095	10.399	498	87
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	Bank voor de publieke sector	3.189	2,30	2,30	2.253.000	51.957	102.243.000	116.274.000	257.000	2.933
OCW Panden CV	Den Haag	Als tijdelijke maatregel zijn panden van de NV Stedelijk Belang en Woningbeheer NV in de CV gebracht, teneinde de belangen van doelgroepen van de gemeente te waarborgen. Te denken valt aan ateliers voor kunstenaars, blijf-van-mijn-lijf huizen, opvang dak- en thuislozen, begeleid wonen.	10	99	99	Rekening is nog niet voorhanden					
OCW Panden BV	Den Haag	De vennoten van een CV mogen geen beheersdaaden verrichten. Hiervoor is een BV in het leven geroepen	18	99	99	Rekening is nog niet voorhanden					
N.V. Zuid Hollands Investeringsfonds	Rijswijk	Participeren in startende bedrijven in Zuid-Holland	450	13,25	11	1.384	192	37	23	-15	0
World Trade Center BV	Den Haag	Ontwikkelen, realiseren en exploiteren van een gebouwcomplex genaamd "World Trade Center Den Haag", bestemd voor bedrijven in internationale diensten, handels of goederenverkeer.	18	100	100	18	18	0	0	-0	0
Gemeenschappelijke regelingen											
Ypenburg (BOY) (Pijnacker-Noordorp)	Den Haag	Realisatie van de VINEX wijk Ypenburg				20.551	0	2.166			
Hamaspolder (Delft, Midden-Delfland)	Rijswijk	Het ontwikkelen en exploiteren van bedrijventerreinen		33	33	-8.834	-2.843	92.707	98.531	220	
Industrieschap Plaspoelolder (IPP) (Rijswijk)	Midden Delfland	Het ontwikkelen en exploiteren van bedrijventerreinen		50	50	36.170	13.818	998	629	-8.535	

Bijlage 8: Verbonden partijen
(bedragen in €1000)

Nam verbonden partij	Vestigings- plaats	Openbaar belang	Nom. belang	Aandeel (%) per 31-12-2011	Aandeel (%) per 31-12-2010	Eigen vermogen (gegevens 2010)	Intrinsieke waarde	Vreemd vermogen (gegevens 2010)	Resultaat 2010 (bedrijfs-resultaat)	Dividend in 2011
Stadsgewest Haaglanden 1995	Den Haag	Het behartigen van belangen met een regionaal karakter ten einde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied van de Haagse regio te bevorderen.					n.v.t.			
Veiligheidsregio Haaglanden	Den Haag	De Veiligheidsregio Haaglanden is het orgaan voor fysieke veiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Haaglanden. Deze organisatie omvat brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening en de gemeenschappelijke meldkamer. Alle activiteiten richten zich op het vergroten van veiligheid van de Haaglandse bevolking en de bezoekers van de regio.					n.v.t.			
Publiek Private Samenwerking										
Participatiemaatschappij Wateringse Veld 1 B.V.	Den Haag	Commanditair vennoot in Ontwikkelingscombinatie Wateringse Veld C.V. (49%)	18	100	100	12	10	10	-2	0
Wateringse Veld Beheer B.V.	Den Haag	Beherend vennoot van Ontwikkelingscombinatie Wateringse Veld C.V. (2%)	9	50	50	22	11	3	0	0
Ontwikkelingscombinatie Wateringse Veld C.V.	Den Haag	Realisatie van de VINEX wijk Wateringse Veld				45	45	4	642	0
Participatiemaatschappij 's-Gravenhage B.V.	Den Haag	Commanditair vennoot in Ontwikkelingsbedrijf Leidschenveen C.V. (49%)	9	100	100	9	-1.776	0	-1.785	0
Ontwikkelingsbedrijf Leidschenveen Beheer B.V.	Den Haag	Beherend vennoot van Ontwikkelingsbedrijf Leidschenveen C.V. (2%)	18	50	50	36	36	0	0	0
Ontwikkelingsbedrijf Leidschenveen C.V.	Den Haag	Realisatie van de VINEX wijk Leidschenveen				18	18	8	-34	
Winkelpanden Den Haag B.V.	Den Haag	Beherend vennoot van Winkelpanden Den Haag C.V.	9	50	50	30	78	2	-3	0

Bijlage 8: Verbonden partijen
(bedragen in €1000)

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Nom. belang	Aandeel (%) per 31-12-2011	Aandeel (%) per 31-12-2010	Eigen vermogen (gegevens 2010)	Intrinsieke waarde	Vreemd vermogen (gegevens 2010)	Resultaat 2010 (bedrijfs-resultaat)	Dividend in 2011
Winkelpanden Den Haag C.V.	Den Haag	De exploitatie van winkelpanden. De CV is onderdeel van het instrumentarium van de Gemeente Den Haag in het kader van de uitvoering van het gemeentelijk detailhandelsbeleid	10	49	49	20.585	10.188	3.249	451	0
Starterspanden Den Haag B.V.	Den Haag	Behorend vennoot van Starterspanden Den Haag C.V.	18	99	99	-111	-80	48	-2	0
Starterspanden Den Haag C.V.	Den Haag	De exploitatie van starterspanden. De CV is onderdeel van het instrumentarium van de Gemeente Den Haag in het kader van de uitvoering van het gemeentelijk starters- en economisch beleid	10	89	89	5.411	4.972	4.358	372	0
Wijkontwikkelingsmij, Stationsbuurt - Oude Centrum B.V.	Den Haag	Behorend vennoot van WOM Stationsbuurt - Oude Centrum Den Haag CV	9	49,5	49,5	9	6	24	-3	0
Publiek Private Samenwerking										
Wijkontwikkelingsmij, Stationsbuurt-Oude Centrum Den Haag C.V.	Den Haag	Bevorderen van de stedelijke herstructurering in het gebied Stationsbuurt/Oude Centrum Den Haag	1.773	43	43	45.928	19.685	5.439	616	0
Participatie Maatschappij Vroonbaar B.V.	Den Haag	Commanditair vennoot in GEM Vroonbaar CV	18	100	100	14	12	2	-2	0
Grondexploitatie Maatschappij Vroonbaar Beheer B.V.	Den Haag	Behorend vennoot van GEM Vroonbaar CV	10	50	50	20	10	0	-0	0
Grondexploitatie Maatschappij Vroonbaar C.V.	Den Haag	Het gezamenlijk ontwikkelen en realiseren van het gebied Vroonbaar /Madsrein								
Participatie Ontwikkelings Maatschappij Vroonbaar B.V.	Den Haag	Commanditair vennoot in GEM Vroonbaar CV	18	100	100	14	12	2	-2	0
Vastgoedexploitatie Maatschappij Vroonbaar Beheer B.V.	Den Haag	Behorend vennoot van GEM Vroonbaar CV	10	50	50	20	10	3	-0	0
Vastgoedexploitatie Maatschappij Vroonbaar C.V.	Den Haag	Het gezamenlijk ontwikkelen en realiseren van het gebied Vroonbaar /Madsrein								
Haagsche Hitre B.V.	Den Haag	Optreden als vennoot van Aardwarmte Den Haag vof (16,67%)	2.418	100	100	992	2.211	0	-27	0

Bijlage 8: Verbonden partijen
(bedragen in €1000)

Naam verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Nom. belang	Aandeel (%) per 31-12-2011	Aandeel (%) per 31-12-2010	Eigen vermogen (gegevens 2010)	Intrinsieke waarde	Vreemd vermogen (gegevens 2010)	Resultaat 2010 (bedrijfs-resultaat)	Dividend in 2011
Aardwarmte Den Haag v.o.f.	Den Haag	Aanleg en exploitatie van een geothermiebron met distributienetwerk t.b.v. de warmtevoorziening aan woningen en andere afnemers in en rond Den Haag	Gemeente Den Haag participeert niet direct in deze vof			5.855	15.046	1.198	-651	0
Publiek Private Samenwerking										
Coöperatie Wigo4it U.A.	Den Haag	Wigo4it is opgericht om gezamenlijk gebruik, beheer en ontwikkeling van Ict-systemen voor en door de sociale diensten van de vier grote steden mogelijk te maken. Wigo4it draagt, met een zakelijke en professionele klantbenadering, zorg voor de Ict-facilitering van de primaire processen van de vier diensten. Verder moet Wigo4it een belangrijke coördinerende en faciliterende rol krijgen bij intergemeentelijke communicatie- en overlegvormen.	nvt	nvt	nvt	6.444	8.941	3.099	2.497	nvt
						1-1	31-12	1-1	31-12	
Stichting Werkbij	Den Haag	Stichting Werkbij is opgericht om namens de gemeente op te treden als werkgever voor personen die zijn aangewezen op een baan met loonkostensubsidie. Daarnaast voert Stichting Werkbij de administratie voor loonkostensubsidies die aan overige werkgevers worden verstrekt.	nvt	nvt	nvt	768	876	12.305	6.567	7-
						1-1	31-12	1-1	31-12	

De meeste financiële gegevens hebben betrekking op het boekjaar 2010. Bij de gemeentelijke jaarrekening van 2011 is de jaarrekening van 2011 van deze entiteiten nog niet vastgesteld.
* Betreft verslaggeving over het boekjaar 1 juli 2010 t/m 30 juni 2011. Het nominale belang betreft één prioriteitsaandeel ad. € 1,65.

Bijlage 9: Vergelijkend cijfer balans per 31-12-2010
(bedragen in € 1.000)

ACTIVA		Balans per 31-12-2010 (excl. resultaatbestemming)	Stelselwijziging/herrubricering	Aangepaste balans per 31-12-2010 (excl. resultaatbestemming)*
Vaste activa (art. 33)				
Immateriële vaste activa (art. 34)				
A 1.1.2	Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (art. 34 b)	0	0	0
Materiële vaste activa (art. 35)				
A 1.2.0.1	Materiële vaste activa met economisch nut (art. 35 1a)	1.214.015	0	1.214.015
A 1.2.0.2	Materiële vaste activa met maatschappelijk nut (art. 35 1b)	91.295	0	91.295
		1.305.310	0	1.305.310
Financiële vaste activa (art. 36)				
A 1.3.1.1	Kapitaalverzekering aan Deelnemers	84.350	0	84.350
A 1.3.1.2	Kapitaalverzekering aan gemeenschappelijke regelingen	0	0	0
A 1.3.1.3	Kapitaalverzekering aan overige verbonden partijen	10	0	10
A 1.3.2.1	Leningen aan woningbouwcoöperaties	0	0	0
A 1.3.2.2	Leningen aan deelnemingen	132.452	0	132.452
A 1.3.2.3	Leningen aan overige verbonden partijen	100.000	0	100.000
A 1.3.3.1	Overige langlopende leningen aan derden	115.624	0	115.624
A 1.3.2.2	Algemene voorziening voor oninbaarheid t/m 1.3.3.1	-20.456	-1.896	-22.352
A 1.3.3.2	Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	364.053	0	364.053
A 1.3.4.1	Aan gemeentelijke diensten verstrekte langlopende leningen (CTR)	1.341.537	0	1.341.537
		2.117.370	-1.896	2.115.674
Vlottende activa (art. 37)				
Voorraden (art. 38)				
A 2.1.1	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	32.229	0	32.229
A 2.1.2	Overige grond- en hulpstoffen	379	0	379
A 2.1.3	Onderhandenwerk (incl.bouwgronden in exploitatie)	24.555	0	24.555
A 2.1.4	Gereed product en handelsgoederen	1.796	0	1.796
		58.959	0	58.959
Uitzettingen/Vorderingen (art. 39)				
A 2.2.1	Vorderingen op openbare lichamen	147.340	0	147.340
A 2.2.2	Verstrekte kasgeldleningen	60.000	0	60.000
A 2.2.3	Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen	11	0	11
A 2.2.4	Overige vorderingen	159.732	-1.954	157.778
A 2.2.5	Overige uitzettingen	56	-56	0
A 2.4.1	Saldo rekening courant met de CTR	980.302	0	980.302
A 2.4.2	Vordering op gemeentelijk dienst	268.030	1.028	269.058
A 2.9.1.1	Overlopende activa Europ./Nederl. overheidslichamen (art. 40a)	19.039	0	19.039
A 2.9.1.2	Overlopende activa (art. 40 b)	188.291	0	188.291
		1.822.801	-982	1.821.819
Liquide middelen (art. 40)				
A 2.3.1	Kas/bank/giro	43.147	0	43.147
		5.347.787	-2.878	5.344.909
Totaal Activa				
PASSIVA				
Vaste passiva (art. 41)				
Eigen Vermogen (art. 42/43)				
P 1.1.1.1	Algemene reserve (art. 43 1a)	81.766	0	81.766
P 1.1.1.2	Compensatie-reserves (art. 43 1a)	10.254	0	10.254
P 1.1.2.1	Reserve Grondbedrijf (art. 43 1b)	68.426	0	68.426
P 1.1.2.2	(Tarief)legalisatie-reserves (art. 43 1b)	35.235	-26.992	8.243
P 1.1.2.3	Bestemmingsreserves (art. 43 1b) / overig	806.864	26.992	833.856
P 1.1.2.4	Activafinanciering (art. 43 1b)	147.758	0	147.758
P 1.1.4.1	Saldo van de rekening (onverdeeld resultaat)	-8.580	0	-8.580
		1.141.723	0	1.141.723
Voorzieningen (art. 44)				
P 1.2.1	Voorzieningen (art. 44 1a r/m 1c)	139.920	-4.221	135.699
P 1.2.2	Voorzieningen met voeding van derden (art 44 lid 2)	23.043	-200	22.843
		162.963	-4.421	158.542
Langlopende schulden (art. 46)				
P 1.3.2	Leningen van pens.fondsen en verzekeraars	12.138	0	12.138
Leningen van banken				
P 1.3.3.1	Leningen van banken	810.667	0	810.667
P 1.3.3.2	Omslagreleningen (CTR)	1.275.762	0	1.275.762
P 1.3.3.3	Maatleningen (CTR)	65.776	0	65.776
P 1.3.4.1	Leningen van bedrijven	0	0	0
P 1.3.7	Door derden belegde gelden	26.073	0	26.073
P 1.3.8.1	Waarborgsommen	1.539	0	1.539
P 1.3.8.2	Vooruitontvangen canons	33.149	0	33.149
		2.225.104	0	2.225.104
Vlottende passiva (art. 47)				
Overlopende schulden				
P 2.1.1	Opgenomen kasgeldleningen (art. 48 a)	0	0	0
P 2.1.2	Bank- en girosaldo (art. 48 b)	28	0	28
P 2.1.3.1	Overige schulden (art. 48 c)	142.009	572	142.581
P 2.1.3.2	Rekening courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	17.391	0	17.391
P 2.1.3.3	Schulden aan andere publiekrechtelijke lichamen	59.033	0	59.033
P 2.10.1	Saldo rekening courant met de CTR	980.300	0	980.300
P 2.10.2	Schuld aan gemeentelijk dienst	268.823	971	269.794
		1.467.584	1.543	1.469.127
Overlopende passiva				
P 2.9.1.1	Overlopende passiva Europ./Nederl overheidslichamen (art. 49 b)	294.290	0	294.290
P 2.9.1.2	Overlopende passiva (art. 49 a/c)	56.123	0	56.123
		350.413	0	350.413
Totaal Passiva				
		5.347.787	-2.878	5.344.909

* Fertelijk betreft het hier een aanpassing van de beginbalans 2011, waardoor ten behoeve van een juiste vergelijking van balansstanden ook de eindbalans 2010 aangepast dient te worden.

Bijlage 10 Overzicht Grondexploitaties

GEMEENTE:	Den Haag
GEGEVENS TBV GRONDEXPLOITATIE	
BASIS: JAARREKENING 2011	

GRONDBELEID

bedragen x 1.000

Grondexploitaties	Boekwaarde* 31-12-2010	31-12-2011	Totaal Eindwaarde grexen per 1-1-2012	Totaal Eindwaarde grexen stand 31-12-2011 contant gemaakt per 2012 = netto contante waarde	Nog te maken kosten per 1-1-2012	nog te realis. opbrengsten per 1-1-2012
Totaal grondexploitaties in exploitatie	181.738	199.184	491.381	273.796-	386.215	318.180
Totaal grondexploitaties niet in exploitatie	5.789	7.198				
Totaal grondexploitaties	187.527	206.382				

Voorzieningen en reserves	Balans 31-12-2010	31-12-2011	Totaal neg. Eindwaarde grexen contant per 1-1-2012 = netto contante waarde	Verschil
Totaal voorziening(en) grondexploitaties	198.982	289.317	B 283.310	B-A 6.007-
Totaal algemene reserve grondexploitatie	68.426	48.029		
Totaal aan grexen gerelateerde reserves	267.408	337.346		

* NB Bruto: voor verrekening met voorzieningen (zie toelichting op de balans)

Bijlage 11 NCW standen Operationele grondexploitaties

Project nummer	Projectnaam	Opmerkingen	Laatst vastgestelde stand	JR 2011 stand 31-12-2011	Verschil (2-1)	Top 40	Verklaren	JR 2011 stand 01-01-2012	Autonoom verschil (3-2)	Eindwaarde 01-01-2012
			1	2				3		
C- 87	RIVIERENBUURT		697.000	740.000	43.000	ja	ja	784.000	44.000	918.000
CE- 43	SPIUMARKT		1.360.000	1.370.000	10.000	ja	ja	1.404.000	34.000	1.459.000
CE- 48	SPIUKWARTIER FASE 2 EN 3		13.445.000	13.466.000	21.000	ja	ja	13.983.000	517.000	15.125.000
CE- 53	DEN HAAG NIEUW CENTRAAL	8	22.861.000	23.215.000	354.000	ja	ja	23.710.000	495.000	37.958.000
CE- 79	NIEUWE SCHOOLSTRAAT E.O.	8	-	31.000	31.000	ja	ja	27.000	4.000	30.000
CE- 81	WIJNHAVENKWARTIER	8	31.598.000	31.723.000	125.000	ja	ja	32.792.000	1.069.000	52.503.000
CE-103	SCHEEPERSSTRAAT 54		800.000	804.000	4.000	nee		832.000	28.000	900.000
CE-110	HERSTRUCTURERING TRANSVAAL FASE 4A		975.000	1.141.000	166.000	ja	ja	1.080.000	61.000	1.215.000
D - 170	NOORDPOLDERKADE/CYLINDERSTRAAT		341.000	371.000	30.000	ja	ja	385.000	14.000	547.000
E - 146	DE VERADEMING (PARK)		601.000	599.000	2.000	nee		611.000	12.000	742.000
E - 172	VERADEMING BODEM ENECO		17.000	15.000	2.000	nee		15.000	-	17.000
E - 173	VERADEMING BODEM VROM		27.000	9.000	18.000	nee		15.000	6.000	16.000
ES- 101	AMBACHTSGAARDE WINKELCENTRUM	10	339.000	5.000	334.000		ja	-	-	-
ES- 103	UITHOFLAAN		11.345.000	12.619.000	1.274.000	ja	ja	12.856.000	237.000	19.797.000
ES- 115	LEYWEG MTS-LOCATIE	8	8.791.000	8.471.000	320.000	ja	ja	8.877.000	406.000	9.601.000
ES- 119	MORGENSTOND MIDDEN		28.000	28.000	-	ja	ja	46.000	18.000	61.000
ES- 120	AMBACHTSGAARDE KORTE BLOK	8	221.000	212.000	9.000	nee		225.000	13.000	253.000
ES- 121	GAARDEN NOORDOOST SCHOLENVELD		218.000	196.000	22.000	ja	ja	210.000	14.000	236.000
ES- 123	NAARDERSTRAAT READY LOKATIE		4.067.000	4.092.000	25.000	ja	ja	4.229.000	137.000	4.547.000
ES- 125	DE STEDE WINKELCENTRUM		2.893.000	1.785.000	1.108.000	ja	ja	1.856.000	71.000	2.259.000
ES- 128	DRENTSE HOEK (OCW-CLUSTER)		654.000	767.000	113.000	nee		796.000	29.000	861.000
ES- 129	SERVICEZONE LEYWEG EUROKINEMA		572.000	584.000	12.000	ja	ja	604.000	20.000	735.000
F - 87	MEEUWENHOF F2		359.000	305.000	54.000	nee		335.000	30.000	377.000
F - 93	PLUVIERHOF F6		1.134.000	1.111.000	23.000	ja	ja	1.135.000	24.000	1.275.000
G - 97	POELDIJKSESTRAAT NWB	8	-	7.000	7.000	nee		22.000	15.000	25.000
HA- 37	BEATRIXKWARTIER (OPENB. RUIJTE)		457.000	482.000	25.000	ja	ja	467.000	15.000	487.000
HA- 56	GROTIUSPLAATS	9	2.174.000	2.129.000	45.000	ja	ja	2.131.000	2.000	2.592.000
HA- 62	GROTIUSPLAATS (RES BIJ HA-56)		799.000	431.000	368.000	ja	ja	458.000	27.000	477.000
HA- 78	THEO MANN BOUWMEESTERLAAN		264.000	286.000	22.000	nee		304.000	18.000	315.000
HA- 83	GEBIEDSONTWIKKELING ISABELLALAND		330.000	21.000	309.000	ja	ja	11.000	10.000	42.000
I - 117	STATIONSWEG 67 T/M 75		114.000	9.000	105.000	nee		9.000	-	10.000
I - 148	HET OUDE CENTRUM HORECA BESTPL.		780.000	551.000	229.000	ja	ja	572.000	21.000	672.000
K - 51	VIJJOEN-/PIETERBURGSTRAAT 1E NWB		1.159.000	1.222.000	63.000	nee		1.262.000	40.000	1.534.000
K - 253	TRANSVAAL FASE 2 EN 3		5.808.000	5.772.000	36.000	ja	ja	5.891.000	119.000	6.893.000
K - 256	UITENHAGESTR. BEDRIJFSTERREIN	8	4.482.000	4.453.000	29.000	ja	ja	4.511.000	58.000	6.943.000
LA- 9	LAAKHAVEN CENTRAAL	8	11.993.000	12.030.000	37.000	ja	ja	12.512.000	482.000	15.223.000
LA- 17	BINCKHORST NOORD-WEST	8	3.798.000	3.812.000	14.000	ja	ja	3.843.000	31.000	5.470.000
LA- 19	LAAKHAVENHOLLANDS SPOOR	8	43.345.000	43.557.000	212.000	ja	ja	45.283.000	1.726.000	69.715.000
LA- 38	LAAKHAVEN WEST	8	31.461.000	28.442.000	3.019.000	ja	ja	29.532.000	1.090.000	49.174.000
LA- 39	LAAKHAVEN PETROLEUMHAVEN		12.359.000	12.405.000	46.000	ja	ja	12.903.000	498.000	18.364.000
LA- 41	NEHERKADE/GEMAALSTRAAT		745.000	797.000	52.000	nee		830.000	33.000	973.000
LA- 49	BINCKHORST, HOTSPOOT VROM		147.000	43.000	190.000	ja	ja	33.000	10.000	60.000
LA- 50	BINCKHORST, BODEM ENECO LA 17		40.000	25.000	15.000	nee		25.000	-	26.000
LA- 51	BINCKHORST BODEM VROM LA 17		229.000	246.000	17.000	nee		253.000	7.000	286.000
LA- 60	BEETSSTRAAT 200		2.071.000	2.380.000	309.000	ja	ja	2.492.000	112.000	2.802.000
LA- 63	KETELSTRAAT 21-23		119.000	172.000	53.000	ja	ja	177.000	5.000	215.000
LO- 52	WIJNDAELERPLANTEN/LVM1762-1779		605.000	606.000	1.000	ja	ja	533.000	73.000	622.000
LO- 56	NIEUWE ROZENBURGSTRAAT 8 EN 10		18.000	16.000	2.000	nee		17.000	1.000	21.000
LO- 57	OCKENBURG LANDGOED (JUGDHERB.)		1.604.000	2.438.000	834.000	ja	ja	2.523.000	85.000	2.840.000
LO- 65	GROEN V. PRINSTERERL. MONDRIAAN		284.000	273.000	11.000	nee		270.000	3.000	280.000
LO- 71	WINKELCENTRUM LOOSDUINEN		2.038.000	2.058.000	20.000	nee		2.131.000	73.000	2.216.000
LO- 72	ESCAMPLAAN FASE 2	8	210.000	399.000	189.000	ja	ja	409.000	10.000	461.000
M- 46	SPOORWIJK FASE 1, 2 EN 3	10	45.000	43.000	2.000	nee		-	-	-
SC- 43	LAAN VAN MEERDERSVOORT 211		98.000	118.000	20.000	nee		120.000	2.000	125.000
SC- 49	DR. LELYKADE PAV. + HOR	8	1.696.000	1.704.000	8.000	nee		1.757.000	53.000	2.139.000
SC- 50	LANDHOOFD C, BEDRIJFSLOCATIES		1.363.000	1.318.000	45.000	nee		1.367.000	49.000	1.422.000
SC- 83	HELLINGWEG 127 E.O.		587.000	358.000	229.000	ja	ja	374.000	16.000	389.000
SC- 91	CHURCHILLPLEIN, WORLD FORUM		3.304.000	3.534.000	230.000	ja	ja	3.623.000	89.000	3.918.000
SC- 94	KWALITEITSIMPULS OR THWF		-	2.000	2.000	ja	ja	2.000	-	2.000
SE- 22	DE VERADEMING BEDRIJFSKW GIT		887.000	975.000	88.000	nee		989.000	14.000	1.069.000
SE- 24	HOUTRUSTWEG/HOUTRUSTHALLEN		1.389.000	694.000	695.000	ja	ja	706.000	12.000	763.000
SE- 28	MIENT 351 VORMIDABEL		362.000	48.000	314.000	ja	ja	53.000	5.000	63.000
X - 800	NAZORG BODEM AFSLUITEN PLANNEN		212.000	231.000	19.000	nee		240.000	9.000	280.000
X- 2004	AFSLUITEN PLANNEN 2004	10	599.000	677.000	78.000	nee		-	-	-
X -2005	AFSLUITEN PLANNEN 2005		376.000	444.000	68.000	nee		458.000	14.000	650.000
X -2006	AFSLUITEN PLANNEN 2006	1 + 10	159.000	82.000	77.000	nee		-	-	-
ZZ- 20	FOREPARK	8	2.000.000	2.167.000	167.000	ja	ja	2.321.000	154.000	3.571.000
ZZ- 25	WESTLANDSE ZOOM		498.000	779.000	281.000	ja	ja	793.000	14.000	1.086.000
ZZ- 26-31	A 12 ZONE TOTAAL	8	35.234.000	35.117.000	117.000	ja	ja	36.365.000	1.248.000	51.758.000
ZZ- 30	A-12 ZONE DEELPLAN 25	10	1.116.000	935.000	181.000	nee		-	-	-
ZZ- 33	AMERIKAANSE AMBASSADE		828.000	936.000	108.000	ja	ja	979.000	43.000	1.191.000
ZZ- 34	YPENBURG		131.000	1.633.000	1.764.000	ja	ja	1.650.000	17.000	2.350.000
ZZ- 800	BODEM AFGESLOTEN PLANNEN		486.000	566.000	80.000	nee		583.000	17.000	682.000
ZZ- 901	AFSL. PLANNEN CE-01/LA-23	10	42.000	45.000	3.000	nee		-	-	-
ZZ-2004	AFSLUITEN PLANNEN 2004	10	1.978.000	2.032.000	54.000	nee		-	-	-
ZZ-2005	AFSLUITEN PLANNEN 2005		2.149.000	2.178.000	29.000	nee		2.282.000	104.000	3.246.000
ZZ-2006	AFSLUITEN PLANNEN 2006	2 + 10	73.000	75.000	148.000	nee		-	-	-
ZZ-2007	AFSLUITEN PLANNEN 2007	3 + 10	259.000	317.000	58.000	nee		-	-	-
ZZ-2008	AFSLUITEN PLANNEN 2008	4	28.000	8.000	20.000	nee		27.000	2.000	39.000
ZZ-2009	AFSLUITEN PLANNEN 2009	5	516.000	958.000	442.000	ja	ja	1.015.000	64.000	1.140.000
ZZ-2010	AFSLUITEN PLANNEN 2010	6	112.000	604.000	716.000	ja	ja	792.000	110.000	841.000
ZZ-2011	AFSLUITEN PLANNEN 2011	7	1.503.000	1.487.000	16.000	nee		5.000	-	4.000

Project nummer	Projectnaam	opmerkingen	Laatst vastgestelde stand 1	JR 2011 stand 31-12-2011 2	Vershil (2-1)	Top 40	Verklaren	JR 2011 stand 01-01-2012 3	Autonoom verschil (3-2)	Eindwaarde 01-01-2012
Operationele plannen in 2011										
SC-102.1	EUROJUST	12	319.000	344.000	25.000	ja	ja	378.000	34.000	459.000
C-90.1	MAASSTRAAT	12	-2.252.000	2.252.000	-	ja	ja	2.234.000	18.000	3.179.000
TOTAAL			274.589.000	273.796.000	793.000			283.310.000	9.049.000	406.620.000

Officiele stand Voorziening Negatieve Plannen	282.983.000	282.589.000	394.000		289.317.000
Positieve projecten	8.394.000	8.793.000	399.000		6.007.000
Negatieve effecten			7.825.000		
Positieve effecten			8.618.000		

Voorziening Negatieve Plannen Haljaarbericht 2011

202.132.000

Opmerkingen

1. X-2006 Afsluiten plannen 2006 bestaat uit de voormalige SV-plannen: L-100.99, N-112.99 en R-149.99
2. ZZ-2006 Afsluiten plannen 2006 bestaat uit de voormalige RGB-plannen: ES-105.99, ES-98.99, HA-47.99 en HA-75.99
3. ZZ-2007 Afsluiten plannen 2007 bestaat uit de plannen: SC-92.99, SC-88.99 en LO-61.99
4. ZZ-2008 Afsluiten plannen 2008 bestaat uit de plannen: D-101.99, ES-132.99, I-98.99, en LO-46.99
5. ZZ-2009 Afsluiten plannen 2009 bestaat uit de plannen: CE-36.99, E-299.99, ES-96.99, LO-55.99, P-50.99, SC-51.99 en SC-78.99.
6. ZZ-2010 Afsluiten plannen 2010 bestaat uit de plannen: CE-101.99, CE-106.99, CE-98.99, E-198.99, ES-102.99, ES-108.99, ES-130.99, ES-131.99, F-88.99, F-90.99, HA-53.99, HA-76.99, HA-79.99, HA-86.99, I-113.99, I-97.99, K-252.99, LO-69.99, N-28.99, N-79.99, P-184.99, SC-68.99, SC-85.99 en SE-21.99
7. ZZ-2011 Afsluiten plannen 2011 bestaat uit de plannen: SC-87.99, SC-93.99 en SC-95.99
8. Plannen die na het halfjaarbericht 2011 zijn herzien: G-97.1, CE-81.1, LA-38.1, ZZ-26.1 t/m ZZ-31.1, LA-17.1, LA-9.1, LA-19.1, SC-49.1, CE-79.1, K-256.1, CE-53.1, ES-115.1, ZZ-20.1, LO-72.1, ES-120.1
9. HA-56.1 wordt na de Jaarrekening 2011 herzien
10. Afgevoerde plannen in 2011 zijn: X-2006.1, ZZ-2006.1, ZZ-2007.1, D-101.99, ES-132.99, E-299.99, ES-96.99, P-50.99, SC-51.99, LO-62.99, SC-68.99, SC-85.99, SE-21.99, ES-101.1, M-46.1, X-2004.1, SE-21.99, ES-101.1, M-46.1, X-2004.1, ZZ-901.1, ZZ-2004.1 en ZZ-30.1

Bijlage 12 Verschillenverklaringen Grondexploitaties

In deze verschillenverklaring worden standaard drie categorieën onderscheiden: kosten, opbrengsten en faseringseffecten. De letter N staat voor Nadeel en de letter V voor Voordeel. Het is mogelijk dat er kleine verschillen zijn tussen de optelling in de tekst en het in de tabel genoemde saldo. Oorzaak zijn administratieve afrondingsverschillen (€1000-€2000). Alle bedragen zijn genoteerd in Euro's (€)

Projectnaam: Rivierenbuurt (actuele besluitvorming RIS 168347)

Projectnummer: SBK C-87

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	740.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	697.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		43.000	NCW	N

Het grondexploitatie saldo is €43.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€96.000 N)

Vanaf 2012 stijgen de plankosten met €30.000 (N) door de invoering van de plankostenscan. Ondanks de extra werkzaamheden die aan de inrichting van de openbare ruimte zijn verricht vallen de kosten van het civieltechnisch werk door een extra bijdrage van de Dienst Stadsbeheer (DSB) voor de vernieuwing van het riool €37.000 (V) gunstiger uit. De beheerkosten van Spui/Lamgroen stijgen met €3000 (N). De geplande ontwikkeling aan het Spui/Lamgroen is in 2011 gestaakt. De kavel moet daarom langer door de gemeente beheerd worden. Gezocht wordt naar nieuwe ontwikkelmogelijkheden van Spui/Lamgroen.

Faseringseffecten (€53.000 V)

Door het verschuiven van werkzaamheden in de tijd is een voordeel ontstaan van €53.000 (V).

Projectnaam: Maasstraat e.o. (actuele besluitvorming RIS 181993)

Projectnummer: SBK C-90

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	2.252.000	NCW	N
2. Vaststelling 2011	06-12-2011	2.252.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		0	NCW	

De grondexploitatie is op 6 december 2011 vastgesteld. Het grondexploitatie saldo is op Netto Contante Waarde (NCW) gelijk gebleven.

Verklaring

Kosten (€24.000 N)

Invoering van de Haagse plankostenscan heeft tot gevolg dat de plankosten vanaf 01-01-2012 met €24.000 (N) nominaal stijgen ten opzichte van de vaststelling van het projectdocument op 6 december 2011.

Faseringseffecten (€24.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten is een voordeel ontstaan van €24.000 (V). NCW.

Projectnaam: Spuimarkt (actuele besluitvorming RIS 123230 dd. 21-12-2004)**Projectnummer: SBK CE-43**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	1.370.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	1.360.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		10.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €25.000 (N) op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring*Kosten (€141.000 N)*

Door invoeren van de Haagse plankostenscan, hoger uitvallende gerealiseerde plankosten en rentekosten zijn de kosten met in totaal €141.000 nominaal gestegen.

Opbrengsten (€100.000 V)

In het kader van de Uitgifte van 1^e Haagpoort van OMS is een vergoeding van €100.000 nominaal (V) ontvangen voor de extra voorbereidingskosten..

Faseringseffecten (€15.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €15.000 (NCW).

Projectnaam: Spuikwartier 2^e / 3^e fase (actuele besluitvorming RIS 81524)**Projectnummer: SBK CE-48**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	13.466.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	13.445.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		21.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €21.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring*Kosten (€35.000 N)*

De gerealiseerde plankosten in 2011 zijn €25.000 (N) hoger uitgevallen. Oorzaak van deze overschrijding zijn extra uren voor bedenken oplossing trampoller en overboeking van budget naar CE-81. Invoering van de Haagse plankostenscan heeft tot gevolg dat de plankosten vanaf 2012 met €10.000 (N) nominaal stijgen.

Faseringseffecten (€14.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €14.000 (NCW).

Projectnaam: Den Haag Nieuw Centraal (actuele besluitvorming RIS 181795)**Projectnummer: SBK CE-53**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	23.215.000	NCW	N
2. Herziening 2011	15-11-2011	22.861.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		354.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €354.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring*Kosten (€412.000 N)*

De kosten zijn gestegen door

- Hogere (en nauwkeuriger) raming kosten sloop in 2011 (€5.000 N).
- Overschrijding kosten ontwerp parkeerontsluiting met €13.000.(N)
- Overschrijding gerealiseerde plankosten in 2011 (€30.000 N). Oorzaak van deze overschrijding is extra werkzaamheden als gevolg van het niet doorgaan van de bebouwing op het KJ-plein. Hierdoor moest ook het plein opnieuw tijdelijk ingericht worden en waren extra werkzaamheden aan de herziening van het project Den Haag Nieuw Centraal noodzakelijk. Deze overschrijding wordt ten laste gebracht van het projectresultaat (RGB).
- Invoering van de Haagse plankostenscan (€164.000 N).

Opbrengsten (€124.000 V)

Bij de uitgifte van het gebouw op het Anna van Buerenplein is met de ontwikkelaar een rentevergoeding van €124.000 overeengekomen bovenop de grondprijs. De ontwikkelaar neemt de grond later af dan de eerder afgesproken datum, namelijk in januari 2012. De rentevergoeding dekt het negatieve faseringseffect af.

Faseringseffecten (€67.000 N)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een nadeel (N) van €67.000 (NCW) ontstaan. Dit komt hoofdzakelijk door bovengenoemde verschuiving van uitgifte van het gebouw op het Anna van Buerenplein van 2011 naar 2012.

Projectnaam: Nieuwe Schoolstraat e.o. (actuele besluitvorming RIS 181989)

Projectnummer: SBK CE-79

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	31.000	NCW	N
2. Herziening 2011	06 12-2011	0	NCW	
Verschil (2 – 1)		31.000	NCW	N

Op 6 december 2011 is de herziening projectdocument Nieuwe schoolstraat vastgesteld door B&W. Sinds die tijd is het grondexploitatiesaldo verslechterd met €31.000 (op Netto Contante Waarde).

Verklaring

Kosten (€3000 N)

De kosten van tijdelijk beheer zijn gedaald met €4000 (V) maar de plankosten zijn gestegen met €7000 (N) door invoering van de Haagse Plankostenscan in 2012.

Faseringseffecten (€28.000 N)

Het doorschuiven van de boeking van de dekkingsbijdrage van €1 miljoen uit ISV3 van 2011 naar 2012 heeft geresulteerd in een nadelig effect van €28.000 (N).

Projectnaam: Wijnhavenkwartier (actuele besluitvorming RIS 181914)

Projectnummer: SBK CE-81

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	31.723.000	NCW	N
2. Partiële Herziening 2011	29-11-2011	31.598.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		125.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €125.000 Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€170.000 N)

Oorzaken zijn de stijging van de geraamde plankosten, de invoering van de Haagse plankostenscan en extra kosten extern advies bij het selectieproces voor fase 2.

Faseringseffecten (€45.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €45.000 (NCW).

Projectnaam: Transvaal fase 4a (actuele besluitvorming RIS 152062)

Projectnummer: SBK CE-110

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	1.141.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	975.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		166.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €166.000 Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€216.000 N)

Door toepassing van de plankostenscan vallen de plankosten €216.000 (N) hoger uit zijn.

Opbrengsten (€38.000 V)

Van Staedion is een extra bijdrage van €38.000 (V) ontvangen voor de herinrichting van de openbare ruimte in Transvaal.

Faseringseffecten (€12.000 V)

Door een gewijzigde fasering is een voordeel ontstaan van €12.000 (V).

Projectnaam: Noordpolderkade/Cylinderstraat (actuele besluitvorming RIS 133766)

Projectnummer: SBK D-170

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	371.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	341.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		30.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €30.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€487.000 V)

In het kader van het IpSO 2011 is besloten dit plan versneld af te ronden met als gevolg dat het bestaand vastgoed in het plan 5 jaar langer moet worden beheerd. De extra kosten bedragen €100.000. De overige kostenposten voor sloop, bodem, CTW, plankosten en jaarafrekening kunnen vervallen waardoor de kosten per saldo met €487.000 dalen (V).

Opbrengsten (€533.000 N)

De opbrengsten en dekkingsbijdragen vervallen wat resulteert in een nadeel van €533.000 (N).

Faseringseffecten (€15.000 V)

De wijzigingen in de kosten en opbrengsten leveren een voordeel op van €15.000 (V).

Projectnaam: Ambachtsgaarde Winkelcentrum (actuele besluitvorming RIS 113504)
Projectnummer: SBK ES-101

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	6.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	345.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		339.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €339.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€4000 V)

De gerealiseerde plankosten 2011 vallen €8000 hoger uit maar door invoering van de Plankostenscan vanaf 2012 wordt een voordeel van €12.000 (V) verwacht.

Opbrengsten (€348.000 N)

Voor dit project werd nog een gronduitgifte voorzien van het deelplan De Pleinlocatie. Bij de herziening van het project Ambachtsgaarde Korte Blok (ES-120) is de exploitatiegrens aangepast en is de verwachte opbrengst van €348.000 (N) van de Pleinlocatie uit project ES-101, overgeheveld naar ES-120. Project ES-101 is vervolgens eind 2011 afgesloten. De overheveling van de opbrengst uit ES-101 naar ES-120 geeft geen financieel effect op stedelijk niveau.

Faseringseffecten (€5000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €5.000 (NCW) ontstaan.

Projectnaam: Uithofslaan (actuele besluitvorming DSO 2004.3668)
Projectnummer: SBK ES-103

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	12.619.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	11.345.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		1.274.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €1.274.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Kosten (€66.000 N)

De kosten zijn €280.000 (N) gestegen door

- Civieltechnische werken en bodem (€280.000 N). Deze kosten hangen samen met een noodzakelijke wegverlegging ter plaatse van Uithofslaan 44, de ontsluiting van enkele kavels en diverse onvoorziene kosten voor bodem- en asbestsanering.
- Door invoering van de Haagse plankostenscan stijgen de kosten vanaf 2012 met €93.000 (N) nominaal.

De kosten zijn €609.000 (V) gedaald door

- correcties op een boeking voor verwerving en afsluiting van budgetten.

Opbrengsten (€144.000 N)

De opbrengsten uit gronduitgifte zijn gedaald als gevolg van een herverkaveling van een deel van de vrije kavels waardoor deze kleiner en meer courant in de markt kunnen worden gezet. Een deel van de uitgifbare meters moest worden omgezet naar openbaar gebied. Daarnaast waren correcties noodzakelijk in de uitgifte raming na exacte inmeting van de uit te geven kavels door de afdeling Landmeten & Vastgoed informatie de uit te geven kavels precies heeft ingemeten.

Faseringseffecten (€1.064.000 N)

De faseringseffecten hangen samen met vertraging in het uitgiftetempo. De planning van de gronduitgiftes in 2012 is aangepast en uitgefaseerd tot 2020. Oorzaak zijn de gewijzigde economische omstandigheden en daaruit voortvloeiende daling in de vraag naar nieuwbouwwoningen, met name in het luxe segment. De

woningmarkt is in 2011 verder gestagneerd. Daardoor is nu op stedelijk niveau sprake van een overprogrammering in het luxe prijssegment tot en met 2014. Op basis hiervan is de uitgifteplanning t/m 2014 (verder) naar beneden bijgesteld.

Projectnaam: Leyweg MTS locatie (actuele besluitvorming 15 november 2011, RIS 181796)

Projectnummer: SBK ES-115

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	8.471.000	NCW	N
2. Herziening 2011	15-11-2011	8.787.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		316.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €316.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Achtergrondinformatie

De 49 woningen boven het Stadskantoor zijn door de aannemer nog niet conform bestek opgeleverd. Daardoor heeft de overdracht aan afnemer Vesteda nog niet kunnen plaatsvinden. Naar verwachting kan vanaf medio februari 2012 de overdracht plaatsvinden. De verkoop van de woningen wordt afgewikkeld door het Grondbedrijf van DSO (collegebesluiten 'Overheveling van het project van DSO naar DSB' en 'Verkoop woningen stadskantoor Leyweg'). Het betreft een budgettair neutrale afwikkeling binnen de grondexploitatie.

Verklaring

Kosten (€11.289.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- Overname van het project van DSB (€1.278.000 N)
- Hogere plankosten (€1.000 N)

Opbrengsten (€11.236.000 V)

De opbrengsten zijn gestegen door

- Overname van het project van DSB (€1.290.000 V)
- Bijdrage DSB voor dekking onvoorzien kosten plaatsen boombakken voor ingang

De opbrengsten zijn gedaald doordat

- De overdracht van de woningen nog niet heeft plaats gevonden met als gevolg extra kosten voor sleutelbeheer en bewaking (€4.000 N)

Faseringseffecten (€369.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €369.000 (NCW)

Projectnaam: Morgenstond Midden (actuele besluitvorming RIS 101187)

Projectnummer: SBK ES-119

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	26.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	28.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		2.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €2.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€1000 V)

De kosten zijn gedaald met €1000.

Opbrengsten (€13.000 V)

De opbrengsten zijn met €13.000 nominaal gedaald.

Faseringseffecten (€10.000 V)

De faseringseffecten zijn in dit project €10.000 voordelig (NCW). Ten gevolge van vertraging zijn de kosten en opbrengsten voor deelgebied 8 doorgeschoven.

Projectnaam: Gaarde Noordoost Scholenveld (actuele besluitvorming RIS 135032, 27-1-2006)

Projectnummer: SBK ES-121

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	196.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	218.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		22.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €22.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€151.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- niet begrootte verwervingskosten (boekwaarde erfpacht) voor de in 2006 ingebrachte school (€48.000)
- hogere zakelijke lasten vastgoedbeheer Wolweversgaarde 170 (€2000 N) en hogere sloopkosten (€1000 N)
- hogere plankosten (€100.000 N) die voor 90% veroorzaakt worden door invoering van de Haagse plankostenscan in 2012

Opbrengsten (€0)

Door herziening van het plan ten gevolge van veranderde omstandigheden op de woningmarkt met als resultaat lagere VON-prijzen (€3.000 N). Deze verhoging wordt gecompenseerd door een subsidie in het kader van de zgn. Van der Laangelden (€3.000 V).

Faseringseffecten (€ 128.000 V)

Door vertraging treden faseringseffecten op. In 2011 werd er nog vanuit gegaan dat het plan eind 2012 afgesloten zou worden. Nu wordt afsluiting in 2014 reëel geacht. Hierdoor worden bepaalde kosten pas later gerealiseerd.

Projectnaam: Naarderstraat Readylocatie (actuele besluitvorming RIS 245741 __17-1-2012)

Projectnummer: SBK ES-123

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	4.092.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	4.067.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		25.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €25.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Achtergrondinformatie

In januari 2012 is het plankader herzien. Het laatste deelplan aan de Naarderstraat wordt niet als sloop-nieuwbouwplan uitgevoerd maar gaat nu uit van renovatie en verbouw van het bestaande schoolgebouw.

Verklaring

Kosten (€57.000 N)

De kosten zijn gedaald door een financiële bijdrage van Vestia voor het kappen van bomen (€1.000 V) maar stijgen door invoering van de Haagse Plankostenscan in 2012 (€61.000 N)

Faseringseffecten (€32.000 V)

Het positieve faserings­effect is ontstaan doordat de laatste termijn van de gemeentelijke bijdrage aan het inmiddels opgeleverde deel­project aan de Escamplaan niet in 2011 maar in 2012 wordt uitgekeerd.

Projectnaam: De Stede Winkelcentrum

Projectnummer: SBK ES-125

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	1.785.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	2.893.000	NCW	N
<hr/>				
Vershil (2 – 1)		1.108.000	NCW	V

Het grondexploitatie­saldo is €1.108.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Achtergrondinformatie

Het oorspronkelijke plan gaat niet door, omdat de voorziene afnemers zich hebben teruggetrokken. Recent heeft een nieuwe marktpartij interesse getoond, maar dan met een gewijzigd programma. Ook de plangrenzen verruimen, waarbij twee pleinen in het plan worden betrokken.

Zowel door aanpassing van het programma als de plangrens is er sprake van een kaderwijziging.

Bij de herziening van de grondexploitatie zal een gedetailleerde definitieve raming worden gemaakt.

In het IpSO 2011 is opgenomen dat dit plan geoptimaliseerd en herzien dient te worden, waarmee een besparing mogelijk was. De reeds doorgevoerde optimalisaties zorgen voor een besparing van €1,1 miljoen (NCW). Bij de definitieve herziening van de grondexploitatie worden eventuele extra besparingen verder inzichtelijk gemaakt

Verklaring

Kosten (€1.507.000 V)

De kosten zijn gedaald doordat

- verplaatsing van 2 kiosken is vervallen. Hierdoor is verwerving (€184.000 V) niet noodzakelijk evenmin als sloop (€2.000 V).
- er gekozen is voor een parkeeroplossing op maaiveld in plaats van ondergronds waardoor geen rekening meer gehouden hoeft te worden met onrendabele toppen (€2.477.000 V) en er geen bodemonderzoek meer nodig is (€3000 V)

De kosten zijn gestegen door

- Wijziging van het programma met als gevolg extra kosten voor herinrichting van de pleinen (€50.000 N))
- Hoger uitgevallen plankosten (€15.000 N) en invoering van de Haagse plankostenaan in 2012 (€24.000 N)

Opbrengsten (€419.000 N)

De opbrengsten zijn gedaald door een wijziging van het programma. De bibliotheek gaat als gevolg van gewijzigd gemeenteb­eleid niet door en de ontwikkelaar voor de op het plein geplande torenflat en parkeergarage heeft zich teruggetrokken

Faserings­effecten (€20.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €20.000 (NCW).

Projectnaam: Eurocinema (actuele besluitvorming RIS 156742)**Projectnummer: SBK ES-129**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	584.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	572.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		12.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €11.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring*Kosten (€16.000 V)*De kosten zijn *gestegen* doordat

- de bouw van het ambitieuze woningbouwplan Smart Start niet haalbaar is gebleken en met de vaststelling van het IpSO 2010 on hold is gezet (vooral nog tot 2015); door de langere exploitatieperiode zijn extra beheerkosten van het bestaande vastgoed noodzakelijk (€26.000 N).

De kosten zijn *gedaald* doordat

- voor 2012 uitsluitend ambtelijke uren zijn opgenomen voor de noodzakelijke reguliere (beheer) werkzaamheden in afwachting van een nieuw initiatief (€44.000 V).

Faseringseffecten (€28.000 N)

De faseringseffecten vloeien voort uit het on hold zetten van het plan in afwachting van een nieuw initiatief.

Projectnaam: Pluvierhof (actuele besluitvorming RIS 133933)**Projectnummer: SBK F-93**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	1.111.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	1.134.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		23.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €23.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring*Kosten*

Zijn gedaald doordat

- de kosten samenhangend met afkoop van de boekwaarde van de grond aan het erfpachtbedrijf zijn komen te vervallen (€48.000 V) in de arbitrage na de verzelfstandiging van het Woningbedrijf; het complex is in 2011 in aanbouw genomen en is het laatste nieuwbouwcomplex in Duindorp.
- Invoering van de Haagse plankostenscan vanaf 01-01-2012 (€15.000 V nominaal)

Faseringseffecten (€40.000 N)

De start van de nieuwbouw is vertraagd. Hierdoor zijn weliswaar de kosten 1 jaar doorgeschoven maar zijn ook de opbrengsten over meerdere jaren uitgefaseerd. Per saldo resulteert een nadelig effect.

Projectnaam: Beatrixkwartier Openbare ruimte**Projectnummer: SBK HA-37**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	482.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	457.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		25.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €25.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Achtergrondinformatie

De werkzaamheden in het kader van de kwalitatieve verbetering van de openbare ruimte zijn uitgevoerd. Het laatste onderdeel van de kwalitatieve verbetering zijnde het maken en plaatsen van openbare verlichtingsmasten, pool's en flags is in 2011 uitgevoerd en opgeleverd. De oplevering en overdracht van het beheer loopt door naar het eerste kwartaal van 2012.

Verklaring

Verklaring

Kosten (€3000 N)

De plankosten zijn gestegen met €000 (N) maar de BTW valt gunstiger uit (€2000 V).

Faseringsseffecten (€2.000N)

Projectnaam: Grotiusplaats en Grotiusplaats (res. bij HA-56) (RIS 78379)

Projectnummer: SBK HA-56 en HA-62

Achtergrondinformatie

Het betreft een ontwikkeling met een gemeenschappelijke grondexploitatie met een marktpartij. De werkzaamheden aan de hellingbaan zijn uitgevoerd en opgeleverd. De overdracht van de hellingbaan aan de beheerder is in uitvoering en wordt begin 2012 afgerond. De laatste fase van de gebiedsontwikkeling Grotiusplaats is de realisatie van de Grotiustoren. Het voorgenomen programma voor de toren omvat 28.000 m2 kantoorruimte. Door de verslechtering van de economie en het inzakken van de kantorenmarkt is de toren niet ontwikkelbaar. In het kader van de kantorenstrategie en het IpSO is dit project on hold gezet. Ten aanzien van het negatieve exploitatie resultaat en het on hold zetten in het kader van het IpSO is in 2011 overleg geweest over het door de ontwikkelaar verstrekken van een bankgarantie aan de gemeente. De ontwikkelaar heeft aangegeven geen bankgarantie te willen stellen en heeft te kennen gegeven de gemeenschappelijke exploitatie te willen beëindigen. Eind 2011 heeft de ontwikkelaar een financieel voorstel voor een mogelijke beëindiging bij DSO neergelegd. Begin 2012 zal DSO op het voorstel reageren richting de ontwikkelaar.

Projectnaam: Grotiusplaats (actuele besluitvorming RIS 78379)

Projectnummer: SBK HA-56

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	2.129.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	2.174.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		45.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €45.000 op Netto Contante Waarde verbeterd.

Verklaring

Kosten (€540.000 V)

De kosten zijn *gestegen*

- Doordat een nagekomen factuur voor het bouwrijp maken van de kavel Grotiustoren (€3000N)
- Door een netto afname van de plankosten met €1000 (N). De in 2011 gerealiseerde plankosten zijn gestegen (€3.000 N) maar de plankosten nemen door de invoering van de plankostenscan in 2012 af met €2.000 (V)

De kosten zijn *gedaald*

- Doordat geen rekening meer gehouden hoeft te worden met de niet geboekte rente

(€00.000 V) over de jaren 2007 en 2008

➤ Door een extra voordeel op de beheeropbrengsten van €44.000 (V)

Opbrengsten (€500.000 N)

Zijn gedaald doordat een correctieboeking van €00.000(N) is uitgevoerd. Bij de herverdeling van ISV-1 middelen in 2009 is een bedrag van €00.000 toegekend aan het project Grotiusplaats. Het bedrag is toen abusievelijk geboekt op de gemeenschappelijke grondexploitatie HA-56 en niet op de gemeentelijke grondexploitatie HA-56

Faseringseffecten (€5000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten- en opbrengsten is een voordeel (V) van €000 NCW ontstaan.

Projectnaam: Grotiusplaats (res. bij HA-56) (actuele besluitvorming RIS 78379)

Projectnummer: SBK HA-62

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	431.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	798.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		367.000	NCW	V

Verklaring

Kosten (€130.000 N)

De plankosten zijn gestegen door invoering van de plankostenplan vanaf 2012.

Opbrengsten (€500.000 V)

De opbrengsten zijn gestegen door een correctieboeking. Bij de herverdeling van ISV 1-middelen in 2009 is een bedrag van €00.000 toegekend aan het project Grotiusplaats. Het bedrag werd geboekt op de gemeenschappelijke grondexploitatie HA-56 maar had op de gemeentelijke grondexploitatie HA-62 geboekt moeten worden.

Faseringseffecten (€3000 N)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (N) van €000 (NCW) ontstaan.

Projectnaam: Isabellaland (actuele besluitvorming RIS 175835)

Projectnummer: SBK HA-83

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	21.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	330.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		309.000	NCW	N

Het grondexploitatie saldo is €309.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Achtergrondinformatie

Het betreft de realisatie van een nieuwe VMBO school inclusief een Multi-functionele accommodatie (MFA), woningbouw, een groen/speelvoorziening en openbare ruimte. Het projectdocument is door de raad operationeel verklaard. De locatie van de school is bouwrijp gemaakt en uitgegeven. De bouwvergunning voor de nieuwbouw van de school is in 2011 verleend. De nieuwbouw van de school (MFA) is eind vorig jaar gestart. De woningbouwlocatie (inclusief groen/speelvoorziening en openbare ruimte) is aan een ontwikkelende partij aangeboden en eind 2011 is de bieding ingediend. Begin 2012 wordt de bieding beoordeeld en starten de onderhandelingen met de marktpartij. Na contractvorming inzake de realisatie worden de gronden uitgegeven.

Verklaring

Kosten (€235.000 N)

De hoofdoorzaak van de gestegen kosten is de invoering van de plankostenscan.

Faseringseffecten (€73.000 N)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een nadeel van €3.000 (NCW) ontstaan.

Projectnaam: Het Oude Centrum (actuele besluitvorming RIS 123270)

Projectnummer: SBK I-148

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	551.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	780.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		229.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €229.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring

Kosten (€75.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- €31.000 (N) aan extra plankosten als gevolg van de juridische afhandeling van de onteigening van Paviljoensgracht 64/66, de ontruiming van de horeca op de begane grond van Paviljoensgracht 64 en de verkooponderhandelingen van de Herderinnestraat 7.
- €6.000 (N) extra kosten ten gevolge van invoering plankostenscan
- €8000 (N) extra BTW-lasten door correctie van de gegevens van voorgaande jaren tussen de financiële beheerssystemen EOS en PKS

De kosten zijn gedaald door

- €1000 (V) budgetverlaging vastgoedbeheer samenhangend met correctie van de gegevens van voorgaande jaren tussen de financiële beheerssystemen EOS en PKS

Opbrengsten (€301.000 V)

Zijn gestegen door

- Hogere verkoopopbrengsten van Wagenstraat 179 en Herderinnestraat; na aftrek van de taxatiekosten resulteert een positief voordeel van €86.000 (V)

Zijn gedaald doordat

- Voor het pand Zieken 189 onterecht een opbrengst van €85.000 (N) was opgenomen. Dit is gecorrigeerd.

Faseringseffecten (€4000 V)

Door het verschuiven van werkzaamheden in de tijd ontstaat een positief verschil van €4.000 (V)

Projectnaam: Transvaal fase 2/3 (actuele besluitvorming RIS 122185)

Projectnummer: SBK K-253

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	5.772.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	5.808.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		36.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €36.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring

Kosten (€36.000 V) zijn gedaald doordat

- De geplande/verwachte kosten niet zijn niet gemaakt in 2011 maar zijn doorgeschoven naar het jaar 2012 omdat vertraging in de afronding van de planrealisatie is ontstaan (€4.000 V)
- De plankosten i.v.m. toepassing van de plankostenscan €2000 (V) gunstiger uitvallen .

Projectnaam: Uitenhagestraat (actuele besluitvorming RIS 122185)
Projectnummer: SBK K-256

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	4.452.000	NCW	N
2. Partiële herziening 2011	6-12-2011	4.482.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		30.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €30.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring

Kosten (€7000 N)

De plankosten zijn gestegen met €0.000 maar de kosten voor beheer vastgoed vallen gunstiger uit (€3.000)
Faseringseffecten (€37.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €37.000 (NCW).

Projectnaam: Laakhaven Centraal (actuele besluitvorming RIS 181995)
Projectnummer: LA-9

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	12.030.000	NCW	N
2. Herziening 2011	06-12-2011	11.993.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		37.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €37.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€48.000 N)

Door invoering van de Haagse plankostenscan vanaf 2012 stijgen de kosten met €61.000 (N). Door correcties in het administratiesysteem vallen de kosten van vastgoedbeheer gunstiger uit (€13.000 V).
Faseringseffecten (€12.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €12.000 (NCW).

Projectnaam: Binckhorst Noordwest (actuele besluitvorming RIS 1819971, 6 december 2011)
Projectnummer: SBK LA-17

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	3.812.000	NCW	N
2. Herziening 2011	6-12-2011	3.798.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		14.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €14.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€36.000 N)

De plankosten zijn in 2011 met €20.000 overschreden omdat na de herziening meer werkzaamheden nodig bleken dan voorzien. De invoering van de plankostenscan heeft tot gevolg dat de plankosten vanaf 01-01-2012 met €20.000 nominaal stijgen. De kosten van verwerving vallen echter mee (€4.000 V)

Faseringseffecten (€21.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €21.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: Laakhaven Hollands Spoor (actuele besluitvorming RIS 181995)

Projectnummer: SBK LA-19

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	43.557.000	NCW	N
2. Herziening 2011	06-12-2011	43.345.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		212.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €212.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€227.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- Herstelwerkzaamheden aan de openbare ruimte; deze zijn nodig om het beheer over te kunnen dragen aan de dienst Stadsbeheer (€200.000 N).
- Overschrijding van de plankosten (€2.000 N) vanwege een niet voorziene herziening van het projectdocument.

De kosten zijn gedaald door

- Daling van de plankosten met €25.000 door invoering van de Haagse plankostenscan vanaf 2012.

Faseringseffecten (€15.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €15.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: Laakhaven West (actuele besluitvorming RIS 181995 9 dec 2011)

Projectnummer: SBK LA-38

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	28.440.000	NCW	N
2. Partiële herziening 2011	9-12-2011	31.461.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		3.021.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €3.020.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring

Kosten (€3.766.000)

De kosten zijn gedaald doordat

- Sloopkosten meevallen na nieuwe kostenraming (€769.000 V)
- Kosten bodemwerkzaamheden na nieuwe kostenraming (€2.808.000 V)
- Hogere exploitatiebaten vastgoedbeheer (€4.000 V)
- Lagere gerealiseerde plankosten door een meevaller op externe plankosten (€130.000 V)

De kosten zijn gestegen

- Door invoering van de Haagse plankostenscan in 2012 (€8.000)

Faseringseffecten (€746.000)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €746.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: Laakhaven Petroleumhaven (actuele besluitvorming RIS 145171)

Projectnummer: SBK LA-39

Saldo grondexploitatie

1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	12.405.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	12.359.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		46.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €46.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€86.000 N)

Een administratieve correctie heeft geresulteerd in een nadeel van €41.000 (N). Deze wordt deels gecompenseerd door voordeel van €55.000 (V) als gevolg van de invoering van de Haagse plankosten van vanaf 2012.

Faseringseffecten (€39.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €39.000 (NCW) ontstaan.

Projectnaam: Binckhorst, Hotspot VROM (actuele besluitvorming RIS 78434, 14-9-2000)

Projectnummer: SBK LA-49

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	37.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	147.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		184.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €184.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€193.000 N)

Door invoering van de Haagse plankosten stijgen de kosten met €93.000 (N). De plankosten in 2011 zijn grotendeels niet uitgegeven (€11.000 V) omdat er in 2011 weinig werkzaamheden hebben plaatsvonden vanwege de gestokte ontwikkeling van Binckhorst Noordwest. Deze onderschrijding valt niet vrij maar wordt doorgeschoven naar de jaren 2012 en verder.

Faseringseffecten (€9000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €9.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: Beetsstraat 200 (actuele besluitvorming RIS 179043)

Projectnummer: SBK LA-60

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	2.380.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	2.071.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		309.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €309.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Achtergrondinformatie

De grondexploitatie is, vooruitlopend op de bestuurlijke besluitvorming, al geactualiseerd om kleinschalig opdrachtgeverschap mogelijk te maken.

Verklaring

Kosten (€499.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- Ophoging verwervingskosten (€0.000 N)
- Hogere uitgevallen kosten voor vastgoedbeheer (€6.000 N), sloop (€3.000 N) en civiel-technische werken (€4.000) door aanpassing stedenbouwkundig plan ten behoeve van Kleinschalig Opdrachtgeverschap (€4.000 N)
- Invoering van de Haagse plankostenscan (€31.000 N) waarvan €6.000 wegens invoering Kleinschalig Opdrachtgeverschap

De kosten zijn gedaald door

- Dat de uit te keren verhuiskostenvergoedingen lager uitvallen (€ .000 V)

Opbrengsten (€161.000 V) stijgen door

- Extra opbrengsten uitgifte grond door Kleinschalig Opdrachtgeverschap (€126.000)
- Extra bijdrage uit Impulssubsidie wordt bijgeboekt (€35.000)

Faseringseffecten (€29.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €29.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: Ketelstraat 21-23 (actuele besluitvorming RIS 166207)

Projectnummer: SBK LA- 63

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	172.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	119.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		53.000	NCW	N

Het grondexploitatie saldo is €53.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€66.000 N)

De plankosten zijn door invoering van de Haagse plankostenscan gestegen met €66.000 (N).

Faseringskosten (€13.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €13.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: Wijndalerplantsoen (actuele besluitvorming RIS 177627)

Projectnummer: SBK LO-52

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	605.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	605.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		0	NCW	

Het grondexploitatie saldo is op Netto Contante Waarde (NCW) gelijk gebleven.

Achtergrondinformatie

Het betreft een wooncomplex dat in aanbouw is.

Verklaring

Kosten (€27.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- extra werkzaamheden die niet waren begroot (€15.000 N) en
- invoering van de Haagse plankostenscan (€6.000 N)
- ophoging van de begroting (€6.000 N).

Faseringskosten (€27.000 V)

De faseringseffecten zijn ontstaan door vertraging. Hierdoor schuiven kostenposten gedeeltelijk naar volgende jaren door wat een positief rente-effect op het plansaldo heeft. De verwachte datum waarop het plan kan worden afgesloten blijft overigens dezelfde.

Projectnaam: Ockenburgh landgoed (jeugdherberg) (actuele besluitvorming RIS 144656)

Projectnummer: SBK LO-57

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	2.438.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	1.605.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		833.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €833.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€835.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- Invoering van de Haagse plankostenscan (€358.000 N)
- Verlenging van de duur van het project met 2 jaar als gevolg van onder andere het wijzigen van het ontwerp en programma (€116.000 N) (NCW)
- het abusievelijk in 2010 niet regelen van een bedrag als dekking (€61.000 N). Dit is in 2011 alsnog recht gezet door een dotatie aan de voorziening Negatieve Plannen. Het bedrag is niet eerder in het MPG genoemd, omdat het verschil pas in de tweede helft van 2011 is ontstaan.

Opbrengsten (€2000 V)

De opbrengsten vastgoedbeheer zijn €2000 hoger uitgevallen dan geraamd.

Projectnaam: Escamplaan fase 2 (actuele besluitvorming RIS 181341)

Projectnummer: SBK LO-72

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	400.000	NCW	N
2. Herziening 2011	6-2011	210.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		190.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €190.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Achtergrondinformatie

Als gevolg van het IpSO 2011/2012 is een aangepaste grondexploitatie vastgesteld.

Verklaring

Kosten (€150.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- Ophogen plankostenbegroting (stuurbegroting) tussen de herziening en het einde van het jaar (€9.000 N). Deze ophoging was nodig vanwege de moeizame weg om met Vestia/Ceres tot een akkoord te komen over de grondprijs en vervolgens tot een getekende grondreserveringsovereenkomst. In 2011 was dit nog niet gelukt. Het ziet er nu naar uit dat de overeenkomst eind januari/begin februari 2012 getekend zal worden tenzij de huidige crisis bij Vestia ook invloed op dit project heeft.
- Invoering van de Haagse plankostenscan vanaf 01-01-2012 (€111.000 N).

Faseringseffecten (€40.000 N) (NCW)

De faseringseffecten zijn met name veroorzaakt door doorschuiven van de uitgifte van de grond van jaarschijf 2011 naar 2012.

Projectnaam: Hellingweg 127 e.o. (actuele besluitvorming RIS 74194)
Projectnummer: SBK SC-83

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	358.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	587.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		229.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €229.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Achtergrondinformatie

Het betreft het gekraakte pand dat bij de gemeente in eigendom is. Oorspronkelijke was de locatie bestemd als wissellocatie voor visserijbedrijven. Formeel is er nog steeds een grondexploitatie geopend.

Verklaring

Kosten (€252.000 V)

De kosten zijn gedaald door invoering van de Haagse plankostenscan. Voor deze grondexploitatie wordt een afwijkende plankostenscan gehanteerd omdat het plan in de grondexploitatie Scheveningen Havens overgaat zodra de grondexploitatie Scheveningen Havens (SC.96) is vastgesteld. Dat gebeurt naar verwachting voorjaar 2012. In de plankosten SC.96 is reeds rekening gehouden met SC.83.

Faseringseffecten (€23.000 N)(NCW)

De faseringseffecten zijn ontstaan omdat de geprognosticeerde uitgifte niet in 2011 maar voorlopig in 2012 wordt verwacht.

Projectnaam: The Hague World forum – Churchillplein (actuele besluitvorming RIS 134956)
Projectnummer: SBK SC-91

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	3.534.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	3.304.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		230.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €230.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€273.000 N)

De plankosten zijn gestegen door extra personeelsinzet en een langere doorlooptijd dan voorzien. Begin 2011 kwam aan het licht kwam dat de parkeergarage onder het Forumplein niet voldoende draagkracht heeft voor de beoogde openbare ruimte. Om het plan toch te kunnen realiseren is een alternatieve constructie ontworpen.

Faseringseffecten (€43.000 V) (NCW)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €43.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: The Hague World forum – Openbare ruimte (actuele besluitvorming RIS 134956)
Projectnummer: SBK SC-94

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	2.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	0	NCW	
Verschil (2 – 1)		2.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €2.000,- nadelig op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten

De kosten zijn gestegen door administratieve afrondingen (€2000 N).

Projectnaam: Huisvesting Eurojust (actuele besluitvorming RIS 181868)
Projectnummer: SBK SC-102

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	344.000	NCW	V
2. Vaststelling grondexploitatie 2011	22-11-2011	319.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		25.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €25.000 nadelig op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring

Kosten (€11.000 V)

Inbreng in de gemeentelijke grondexploitatie leverde een conversievoordeel op van €1.000 (V).

Faseringseffecten (€14.000 V)

Door nominale wijzigingen in kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €14.000 (NCW) ontstaan.

Projectnaam: Houtrustweg/Houtrusthallen (actuele besluitvorming RIS 102611 05-02-2003)
Projectnummer: SBK SE-24

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	694.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	1.389.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		695.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €695.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring

Kosten (€687.000 V)

De kosten zijn gedaald door

- het vervallen van een risicovoorziening voor het inrichten van een parkeerdek (€416.000 V)
- minder plankosten voornamelijk doordat toepassing van de Haagse plankostenplan gunstig uitvalt (€230.000 V)
- een bijdrage van de dienst OCW aan het woonrijp maken van de woonomgeving omdat dit ook de toegangen naar een sporthal ten goed kwam (€1.000 V)

Faseringseffecten

Door nominale wijzigingen in kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €10.000 (NCW) ontstaan.

Projectnaam: Mient 351 Vormidabel (actuele besluitvorming RIS 165394, juli 2009)**Projectnummer: SBK SE-28**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	47.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	361.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		314.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €314.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Achtergrondinformatie

Het Maris college is verhuisd naar nieuwbouw aan de Mgr. Nolenslaan. Het schoolgebouw is in augustus overgedragen aan DSO en in tijdelijk beheer gegeven aan de anti-kraak organisatie Bewaakt en Bewoond. Eind 2011 is overeenstemming met Vestia bereikt over het plan en de grondwaarde voor het ecologische woningbouwproject Vormidabel. Vormidabel is een stichting die duurzaam en ecologisch wonen nastreeft. Het plan voorziet in 17 sociale huurwoningen, 18 markthuurlwoningen, 23 koopwoningen, 47 parkeerplaatsen in een ondergrondse parkeervoorziening en een gemeenschappelijke voorziening (het Vormidabelhuis). Het plan voldoet aan de GPR-score van minimaal 7,5 die is vastgesteld voor dit plan.

Verklaring*Kosten (€3.000 N)*

Door toepassing van de Haagse Plankostenscan stijgen de kosten met €3.000 (N).

Opbrengsten (€359.000 N)

De opbrengstbegroting op de post Uitgifte is verlaagd met € 359.000 vanwege aanpassing van de grondwaarde na overeenkomst met ontwikkelaar Ceres over een definitieve grondbieding eind 2011.

Faseringseffecten (€49.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €49.000 (NCW) ontstaan

Projectnaam: Forepark (actuele besluitvorming RIS 181794)**Projectnummer: SBK ZZ-20**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	2.167.000	NCW	N
2. Herziening 2011	15-11-2011	2.000.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		167.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €167.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring*Kosten (€34.000 V)*

Als gevolg van invoering van de Haagse plankostenscan dalen de kosten met €34.000.

Faseringseffecten (€201.000 N)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (N) van €201.000 (NCW) ontstaan. Bij de herziening die is vastgesteld in november, is rekening gehouden met de inzichten van de zomer 2011. Naderhand is de fasering opnieuw tegen het licht gehouden en worden diverse kosten en opbrengsten op een ander tijdstip gerealiseerd met een negatief effect op het saldo.

Projectnaam: Westlandse Zoom (actuele besluitvorming RIS 097171)**Projectnummer: SBK ZZ-25**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	779.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	498.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		281.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €281.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring*Kosten (€119.000 V)*

De kosten zijn in totaal €119.000 gedaald als gevolg van de invoering van de Haagse plankostenscan.

Faseringseffecten (€160.000 V)

De faseringseffecten zijn in dit project €160.000 voordelig als gevolg van vertraging bij de uitvoering van een deel van de 'groen-blauwe' investeringsprojecten in de Westlandse Zoom. Deze vertraging hangt samen met de vertraging van de ontwikkeling van de woongebieden Vroondaal en Uithofslaan.

Projectnaam: A12 Zone (actuele besluitvorming RIS 181916)**Projectnummer: SBK ZZ-26 t/m ZZ-31 met uitzondering van ZZ-30**

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	35.120.000	NCW	N
2. Partiële Herziening 2011	29-11-2011	35.234.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		114.000	NCW	V

Het grondexploitatiesaldo is €114.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Achtergrondinformatie

De herziening van het woningbouwprogramma in deelplan 20 (ZZ.28) is opgenomen in het Ontwikkelingsprogramma IpSO 2011/2012, maar is nog niet verwerkt in de grondexploitatie. De additionele dekking die is voorzien bedraagt €11.200.000 voor drie grondexploitaties (LA-38, K-256 en ZZ-28). De herziening staat gepland voor het tweede kwartaal van 2012.

Verklaring*Kosten (€123.000 N)*

De kosten zijn gestegen door

- Invoering van de Haagse plankostenscan (€03.000)
- Waterschade bij woningen ontstaan door toedoen van de gemeente (€15.000 N). De vergoeding voor deze schade is ten laste gebracht van deelplan 19.
- Ophogen van de begroting met €000 (N) voor het opstellen van de akte van levering voor de uitgifte van de Nederlandse Hartstichting..

Faseringseffecten (€237.000 V)

De faseringseffecten zijn in dit project €237.000 voordelig (NCW). In de jaarschijf 2011 zijn minder kosten gerealiseerd dan volgens de fasering was verwacht. Deze kosten zijn naar 2012 doorgeschoven. Dit heeft een voordelig effect op de rentekosten.

Projectnaam: Amerikaanse Ambassade (nieuwbouw) (actuele besluitvorming RIS 153597)
Projectnummer: SBK ZZ-33

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	934.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	828.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		106.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €106.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€92.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- Invoering van de Haagse plankostenscan vanaf 2012 (€01.000 N)
- Plaatsing van een hekwerk (€8.000 N)

De kosten zijn gedaald door

- Afname van de verwervingskosten na actualisatie van de resterende kosten voor juridisch advies en procedurekosten en het afsluiten van budgetten vanwege afgeronde verwervingen (€3.000 V)
- Voordelen op sloopwerken omdat deze (€7000 V) en het explosievenonderzoek zijn afgerond. De gemeente Wassenaar maakt een verkregen subsidie van €2.000 (V) over naar Den Haag
- Afronding bodemwerkzaamheden (€2000 V), Actualisatie kosten CTW (€7.000 V) en niet begrootte BTW-opbrengsten (€1000 V)
- Verwachte declaratie van kosten voor werkzaamheden uitgevoerd in opdracht van de Amerikanen (€125.000 V)

Opbrengsten (€45.000 N)

Zijn gedaald door onterechte indexatie in het kader van de uitgifte van het ambassadeterrein in 2010 (€6.000 N). Door voorbereidingskosten, die niet hoeven te worden gemaakt, resulteert een voordeel van €1.000 (V)

Faseringseffecten (€31.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €31.000 (NCW) ontstaan. De fasering van het project is aangepast. Ten tijde van de marap 2011 werd er nog vanuit gegaan dat het plan eind 2011 afgesloten zou worden. Als gevolg van een gewijzigde planning heeft het plan in de jaarrekening 2011 een looptijd tot en met 2016. Dit resulteert in voordelige faseringseffecten.

Projectnaam: Ypenburg (actuele besluitvorming RIS 174577)
Projectnummer: SBK ZZ-34

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	1.633.000	NCW	N
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	131.000	NCW	V
Verschil (2 – 1)		1.764.000	NCW	N

Het grondexploitatiesaldo is €1.764.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verslechterd.

Verklaring

Kosten (€1.521.000 N)

De kosten zijn gestegen door

- Hogere kosten civiel-technische werken (€69.000 N). De voor Gele Lis begrootte kosten zijn verhoogd vanwege vanwege benodigde ophoging van het terrein, de aan te brengen beschoeiing, het dubbele rioolstelsel (in plaats van een enkel stelsel) en extra bestrating

(€473.000 N) en doordat vanwege de realisatie van meer woningen aan de Gele Lis, de straatjes langer worden en er extra ondergrondse containers nodig zijn (€75.000 N).

- Invoering van de Haagse plankostenscan (€22.000 N)
- Extra kosten in verband met Kleinschalig Opdrachtgeverschap (€27.000 N) doordat nu met veel particulieren in plaats van met één ontwikkelaar contracten afgesloten moeten worden.
- Extra kosten vastgoedbeheer in verband met vervanging hek (€3000 N)

Opbrengsten (€131.000 N)

De grondopbrengsten zijn gedaald door afname van het uitgeefbaar oppervlak - door de aanleg van een dubbel rioolstelsel dienen de wegen breder te worden uitgevoerd terwijl de straatjes langer worden door een groter aantal kavels- maar gestegen door Kleinschalig Opdrachtgeverschap. Per saldo resulteert dit in een daling van de opbrengsten met €131.000 (N).

Faseringseffecten (€111.000 N)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een nadeel (V) van €111.000 (NCW) ontstaan. De gronduitgifte van de kavels aan de Gele Lis zijn uitgefaseerd op 5 kavels per jaar. Daardoor worden grondopbrengsten pas gerealiseerd tussen 2013 en 2018. Deze fasering is ongunstiger dan het scenario waarop het Halfjaarbericht was gebaseerd.

Projectnaam: Afsluiten plannen 2009

Projectnummer: SBK ZZ-2009

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	958.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	516.000	NCW	V
<hr/>				
				V
Verschil (2 – 1)		442.000	NCW	

Het grondexploitatiesaldi van de restplannen afgesloten in 2009 is €442.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Achtergrondinformatie

Deze grondexploitatie heeft betrekking op 7 restplannen:

CE.36.99 Afsl. Monchyplein, stadhuis
E.299.99 Afsl. Meidoornstraat (school)
ES.96.99 Afsl. Maarsbergenstraat 1
LO.55.99 Afsl. Westkapellelaan
P.50.99 Afsl. Vallaint blok 11 (kleine driehoek)
SC.51.99 Afsl. Scheveningen Haven
SC.78.99 Afsl. Duinstraat, Politie/brandweer

Verklaring

Kosten (€479.000 V)

De kosten zijn in totaal €479.000 nominaal gedaald.

Opbrengsten (€39.000 N)

De opbrengsten zijn €39.000 nominaal gedaald.

Faseringseffecten (€2.000 V)

Door nominale wijzigingen in kosten en opbrengsten is een voordeel van €3000 (NCW) ontstaan.

Afsluiting

Met de jaarrekening worden de volgende restplannen afgesloten:

E.299.99

ES.96.99

P.50.99
SC.51.99

Verklaring

Kosten (€479.000 V)

De kosten zijn gedaald door

- *Verlaging begroting inrichting openbare ruimte omdat de werkzaamheden in enkele restplannen zijn afgerond (€341.000 V)*
- *Een rentevoordeel van €76.000 (V)*
- *Invoering Haagse plankostenplan vanaf 1 januari 2012 met €62.000 (V) t.o.v. halfjaarbericht 1 juli 2011.*

Opbrengsten (€11000 V)

Het vervallen van een correctie op het SV-fonds resulteert in een voordeel van €11.000 (V).

Faseringseffecten

Door nominale wijzigingen in kosten en opbrengsten is een voordeel van €2000 (NCW) ontstaan.

Projectnaam: Afsluiten plannen 2010

Projectnummer: SBK ZZ-2010

		Saldo grondexploitatie		
1. Jaarrekening 2011	31-12-2011	604.000	NCW	V
2. Halfjaarbericht 2011	1-7-2011	112.000	NCW	N
Verschil (2 – 1)		716.000	NCW	V

Het grondexploitatie-saldi van de restplannen, afgesloten in 2010, is €716.000 op Netto Contante Waarde (NCW) verbeterd.

Verklaring

Kosten (266.000 V)

De kosten zijn in totaal €266.000 (V) nominaal gedaald.

Opbrengsten (408.000 V)

De opbrengsten zijn €408.000 nominaal gestegen.

Faseringseffecten (€41.000 V)

Door nominale wijzigingen in de kosten en opbrengsten is een voordeel (V) van €41.000 NCW ontstaan.

Achtergrondinformatie

Deze grondexploitatie heeft betrekking op 25 plannen:

CE-98.99	Afsl. Zusterstraat
CE-101.99	Afsl. Zeestraat Hiltonhotel
CE-106.99	Afsl. Hoek Boomsluiterskade/Pletterijkade
E-198.99	Afsl. Koppen Beeklaan
ES-102.99	Afsl. Hertenrade school-/kindertuinen
ES-108.99	Afsl. Loevesteinlaan
ES-130.99	Afsl. Beresteinlaan 625
ES-131.99	Afsl. Meppelrade 55
F-88.99	Afsl. Wieringse-/Markensestraat L Duinstr.F3
F-90.99	Afsl. Wieringse-/Markenstraat R Duinstr.F4
HA-53.99	Afsl. Koningin Sophiepark eo
HA-76.99	Afsl. Schenkkade 50

HA-79.99	Afsl. Nationaal Automobielmuseum
HA-86.99	Afsl. Beatrixkwartier
I-97.99	Afsl. Stationsweg/Oranjelaan 1e fase
I-113.99	Afsl. Stationsweg/Oranjelaan 2e fase
K-252.99	Afsl. Transvaal fase 1
LO-62.99	Afsl. Madestein
LO-69.99	Afsl. Wijndaelerweg sportpark (THIS)
N-28.99	Afsl. Houtzagers/Rembrandt/Potter
N-79.99	Afsl. Hoefkade Koppen fase 1 en 2
P-184.99	Afsl. Hobbemastraat fase 4 en 5
SC-68.99	Afsl. Doornstraat 9.25
SC-85.99	Afsl/ Korendijkstraat
<i>SE-21.99</i>	<i>Afsl. De Verademing/Mackaystraat</i>

Afsluiting plannen

Met de jaarrekening worden de volgende restplannen hiervan afgesloten:

LO.62.99
 SC.68.99
 SC.85.99
 SE.21.99

Verklaring

Kosten (€257.000 V)

De kosten zijn gestegen door

- Door hoger uitvallende verwervingskosten (€50.000 N)
- Nagekomen zakelijke lasten Vastgoedbeheer Zusterstraat (€6.000 N)
- Hogere kosten bodemsanering (€2000 N) en civiel-technische werken (€5.000 N)
- Onvoorziene kosten Madestein (€6.000 N)

De kosten zijn gedaald door

- Lagere sloopkosten (€000 V)
- Invoering van de Haagse plankostenplan per 1 januari 2012 (€23.000 V)
- Opschonen diverse begrotingen (€98.000 V)

Opbrengsten (€408.000 V)

De opbrengsten zijn gestegen met €408.000 door stilleggen ontwikkeling Pletterijkade/ Boomsluiterkade

Faseringseffecten (€41.000 V)

Door nominale wijzigingen in kosten en opbrengsten is een voordeel (V) ontstaan van €41.000 (NCW)

Bijlage 13. Incidentele lasten en baten*(bedragen * € 1.000)***Incidentele lasten (bedragen ≥ 250.000)**

Onderwerp	
Extra afschrijvingen ten laste van de exploitatie	
Extra afschrijving op gemeentelijk aandeel Randstadrail en de Put	1.821
	1.821
Extra dotaties aan voorzieningen (o.a. voor onderhoud)	
Voorziening reorganisatie	16.281
Voorziening langlopende leningen u/g	8.321
Voorziening graven i.v.m. BTW	920
	25.522
Dotaties aan de algemene reserve (<i>alleen CTR</i>)	
Dotatie aan algemene reserve	11.070
	11.070
Lasten ten gevolge van incidenteel nieuw beleid	
Uitvoering Meerjarenplan	1.220
Haagse Educatieve Agenda (HEA) 12-18 jarigen	2.066
Haagse Educatieve Agenda stadsbrede thema's	1.200
Bestrijding wachtlijsten kinderopvang	485
Reguliere verbetering binnenmilieu scholen	2.000
Antilliaanse Risicjongeren 2010 - 2013	570
Voorkoming criminele loopbaan Marokkaanse jongeren 2010 - 2012	908
Respijtzorg mantelzorg	500
Vrouwenopvang-ouderenmishandeling 2012 t/m 2014	260
Aanpak Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren 2010-2012	766
GSB III Leefbaarheid en Veiligheid 2010 en 2011	1.379
Gastouderopvang	511
Mobiele röntgen unit	639
RIVM Seksualiteitshulpverlening	375
SOA bestrijding	2.033
Uitgaven Bureau van Werk naar Werk	408
Ontwikkelingskosten slimme pas	500
Pilot voorkoming huisuitzettingen	588
Friciekosten diensten ten laste van reserve Friciekosten	3.951
Economie in de wijken, winkelstraten	3.100
Woningbouwprogramma	4.000
Pandbrigade / inhaalslag handhaving	1.800
Energieverbruik, initiatieven in de stad	690
Citymarketing	2.100
	32.049
Voor- en nadelige afwikkelingsverschillen voorgaande jaren	
Uren zorg in natura, afwikkeling voorgaande jaren	1.039
Afrekening Tramtunnel	308
	1.347
Eenmalige subsidies	
Versterking Haagse Academische Coalitie	250
	250

Onderwerp	
Overige incidentele lasten	
Friciekosten bezuinigingen	3.951
Uitgaven Concernbrede ICT-systemen	2.796
Loyalis opbouw pensioen wethouders	455
Uitgaven Veiligheidsfonds	2.266
Keurmerk Veilig Ondernemen	644
Krachtwijken Business Case Stedelijke Veiligheid Delftselaan	269
Krachtwijken Business Case Urbanmarketing	255
Krachtwijken Kernteam en werkpapitaal	836
Krachtwijken Business Case Bewonersparticipatie	1.425
Institute for Global Justice	271
European Metropolitan network Institute	798
Werkbudget Programmadirectie Den Haag Internationale stad	250
Haagse Brug	288
Extra re-integratie activiteiten voor jongeren tot 27 jaar.	1.160
Vaststellingsovereenkomst met Stedelijk Belang en Staedion Vastgoed Holding	300
Bespaarde rente 2011	21.404
	37.368
	109.427

Incidentele baten (bedragen \geq 250.000)

Onderwerp	
Extra dividenduitkeringen	
Dividend Woningbeheer	2.500
	2.500
Onttrekkingen aan de algemene reserve (<i>alleen CTR</i>)	
Onttrekking Algemene reserve	40.634
	40.634
Baten ten gevolge van incidenteel nieuw beleid	
Reguliere verbetering binnenmilieu scholen	2.000
Midd. Krachtwijken aagje Dekenlaan naar Directie Financiën	600
Mobiele röntgen unit	670
RIVM Seksualiteitshulpverlening	375
SOA bestrijding	2.033
Opleiden van jeugdarts tot arts	274
Verhaal Bureau van Werk naar Werk op BR Friciekosten	408
Baten dienst OCW voor Pilot voorkoming huisuitzettingen	588
	6.948
Voor- en nadelige afwikkelingsverschillen voorgaande jaren	
Restitutie ADP i.v.m. correctie rekeningen personeelssysteem	394
Vergelijking verbruik en facturatie van hulpmiddelen	1.200
Compensatie vanuit de fiscus over betaalde btw taxibus	700
Uitkeringen voorgaande jaren Algemene uitkering gemeentefonds	6.714
Afrekening Randstad rail	1.550
Afrekening De Put	271
Keerlus Maduroplein/Schedeldoekshaven/Het Kleine Loo/A12 geluidswal	740
BTW voordeel fietspaden en openbaar vervoer	1.032
	12.601

Onderwerp	
Overig incidentele baten	
Baten voorziening reorganisatie	1.712
Bijdrage uit ICT-projecten t.b.v. loketfunctie	350
Keurmerk Veilig Ondernemen	644
European Metropolitan network Institute	516
Bijdrage VNG inzake Logo South	297
Rente kortlopende uitzettingen	872
Rente rekening courant diensten	287
Vrijval voorziening kasgeldlening Landsbanki	3.246
Vrijval Voorziening gegarandeerde geldleningen	1.246
Rente Maatschappelijk verantwoord beleggen	1.308
Bespaarde rente 2011	21.404
Algemene uitkering gemeentefonds (Accres 2011)	4.555
Dekking uit reserves (per saldo)	10.307
	46.744
	109.427

Toelichting algemeen

De gemeente Den Haag heeft voor het jaar 2011 een sluitende begroting. Structurele lasten zijn gedekt uit structurele middelen. Incidentele lasten zijn gedekt uit incidentele middelen, niet ingezette structurele middelen en uit reserves. Dotaties, onttrekkingen en vrijval aan/van reserves (m.u.v. de algemene reserve) zijn niet per reserve in dit overzicht opgenomen, maar is salderend het beslag op de reserves bepaald. Voor het inzicht in de dotaties, onttrekkingen en vrijval wordt verwezen naar bijlage 2a Verloopoverzicht reserves.

Bijlage 14 Begrippenlijst

Activa met maatschappelijk nut

Activa met een maatschappelijk nut leveren in economische zin geen geld op en zijn niet verhandelbaar. Zij leveren echter wel gedurende meerdere jaren een bijdrage aan het maatschappelijk nut. Voorbeelden van activa met maatschappelijk nut zijn wegen, water en bruggen.

Activeren

Het op de balans presenteren van de financiële waarde van het aangeschafte of vervaardigde kapitaalgoed met meerjarig nut dat vanaf dat moment als bezitting kan worden beschouwd.

Afschrijving

Het bedrag van waardevermindering in de boekhouding van (een) kapitaalgoed (eren).

Afwaarderen

Wanneer een bezitting (bijvoorbeeld een gebouw) minder waard is geworden of een vordering oninbaar blijkt te zijn, moet deze worden verlaagd. De verlaging van de boekwaarde heet afwaarderen.

Algemene middelen

Gelden die de gemeenten vrij kan besteden met inachtneming van wet- en regelgeving, voornamelijk de algemene uitkering en belastingen.

Apparaatskosten

Kosten gemaakt om de gemeentelijke organisatie in stand te houden en te laten functioneren.

Balans

Een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente op een bepaald moment. De balans is onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft aan waarin is geïnvesteerd en hoe deze investeringen zijn gefinancierd. Zowel de activa als het vermogen kunnen verder worden onderverdeeld.

Baten

Inkomsten die aan een periode zijn toegerekend. De baten in een begrotingsjaar zijn inkomsten die in dat jaar of een ander jaar hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden, maar die op het begrotingsjaar betrekking hebben, omdat hetzij de uitvoering van een taak die tot opbrengsten leidde in het begrotingsjaar plaatsvond, hetzij omdat het voordeel in het begrotingsjaar plaatsvond. De definitie van baten omvat zowel opbrengsten als andere voordelen. Zie ook lasten.

Begroting

Een door de raad vastgesteld document dat aangeeft welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, welke activiteiten ter realisatie daarvan moeten worden ondernomen, hoeveel middelen met de realisatie daarvan zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.

Begrotingswijziging

Besluit van de raad tot wijziging van de begroting per programma. Bij wijziging van de productenraming wordt gesproken van een administratieve wijziging cq een productaanpassing.

Beschikking

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) wordt onder beschikking verstaan "een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van het afwijzen van een aanvraag daarvan".

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Algemene maatregel van bestuur inhoudende regels voor de begroting, jaarstukken, productenraming, productenrealisatie en informatie voor derden door gemeenten, provincies en wgr's.

Bestemmingsreserve

Door de raad voor een specifiek doel gereserveerde middelen. Is een onderdeel van het eigen vermogen. Zolang de raad de bestemming kan veranderen is er sprake van een vrij aanwendbare (bestemmings)reserve. Een deel van de bestemmingsreserves kan niet vrij aanwendbaar zijn als sprake is van 'dekkingsreserves' of andere reeds bestaande verplichtingen.

Boekwaarde

Waarde van een activum of meerde activa in de financiële administratie en dus op de balans.

Bouwgrondexploitatie

De activiteit waarbij ruwe onbebouwde gronden dan wel voor stad en dorpsvernieuwing bestemde gronden onder aanwending van arbeid, materialen en kapitaalgoederen worden omgevormd tot een gevarieerde hoeveelheid aan derden te verkopen dan wel in erfpacht uit te geven bouwterreinen.

Cofinanciering

Overeenkomst waarbij overheden en eventueel bedrijven afspraken maken over de gezamenlijke financiering van een investering.

Doeluitkering (specifieke uitkering)

Vergoeding van andere overheidslichamen (veelal het Rijk) bestemd voor een vooraf bepaald en voorgeschreven doel. Een andere benaming is specifieke uitkering.

Dotatie

Toevoegingen aan reserves en voorzieningen.

Egalisatiereserve

Reserve waarmee ongewenste schommelingen (in tarieven of lasten) kunnen worden opgevangen, bij bijvoorbeeld rioolrechten.

Eindbeschikking

De eindbeschikking geeft de definitieve hoogte van het subsidiebedrag aan en vormt het sluitstuk van het project.

Exploitatie

De bedrijfseconomische baten en lasten van alle gemeentelijke taken die tot uitdrukking komen in de begroting, de meerjarenraming en de jaarrekening.

Gemeentefonds (algemene uitkering)

Uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden. Dit ter onderscheid van doeluitkeringen met een gebonden besteding.

Financiering

De wijze waarop (geld) middelen worden ingezet om activa aan te schaffen. Financiering kan met eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) geschieden dan wel met externe financieringsmiddelen (opgenomen geldleningen).

Investing

Het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Kapitaallasten

De rente- en afschrijvingslasten van de investering in (een) kapitaalgoed(eren).

Lasten

Lasten zijn uitgaven welke aan een periode zijn toegerekend. De lasten in een begrotingsjaar zijn de uitgaven die in dat jaar of in een ander jaar hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden, maar die op het begrotingsjaar drukken, omdat hetzij de uitvoering van een taak die zal leiden tot kosten in het begrotingsjaar plaatsvond, hetzij omdat het verlies in het begrotingsjaar plaatsvond.

Leges

Leges worden geheven ter dekking van de kosten van gemeentelijke dienstverlening (bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing en het rioolrecht). Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.

Neutraal

Kosten en opbrengsten zijn in evenwicht: er is geen positief of negatief resultaat

Onderbesteding

Achterblijven van de feitelijke lasten bij de in de begroting opgenomen bedragen.

Onttrekking

Beschikken over de reserves ten gunste van het resultaat.

Overschrijdingen

Hogere lasten voor een bepaald doel dan in de begroting is geraamd. Soms ook gebruikt bij hogere baten dan geraamd.

Passiva

Vermogensbestanddelen (eigen vermogen (reserves) en vreemd vermogen (voorzieningen en schulden))

Programma

Een samenhangend geheel van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld zijn.

Risico's

Kans op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang.

Single information Single audit

Geen aparte verantwoording over *specifieke uitkeringen* maar gebruikmaken van het eigen *jaarverslag* en gebruikmaken van de reguliere controle van de *jaarrekening* door de accountant.

Specifieke uitkeringen

Vergoeding van andere overheidslichamen (veelal het Rijk) bestemd voor een vooraf bepaald en voorgeschreven doel. Een andere benaming is doeluitkering.

Subsidie

Niet vrij te besteden bedrag maar is gekoppeld aan activiteiten waarover achteraf in enigerlei vorm verantwoording moet worden afgelegd; de subsidiegever wil achteraf weten hoe het geld is besteed en welke effecten daarmee zijn bereikt.

Verplichtingen

Door opdrachtverstrekking ontstaat voor de gemeente de verplichting tot betaling op enig moment.

Voorzieningen

Afgezonderde vermogensbestanddelen (vreemd vermogen) die gevormd worden wegens:

- a) verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten; b) risico's waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- b) fluctuaties in kosten (gelijkmatige verdeling van kosten) op te vangen;
- c) nog niet bestede middelen die specifiek besteed moeten worden, voor zo ver zijnde bijdragen van andere overheidslichamen.

Colofon

Uitgave

Gemeente Den Haag
Bestuursdienst
Directie Financiën

Bezoekadres

Spui 70, Den Haag

Postadres

Postbus 12600
2500 DJ Den Haag

E-mail: financiën@denhaag.nl

Ontwerp

Teresa Jonkman (bNO)

Productie

Gemeente Den Haag
Intern Dienstencentrum

April 2012

